

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekülg
	I <i>Teave</i>	
	
	II <i>Ettevalmistavad aktid</i>	
	Regioonide komitee	
	62. täiskogu istungjärgul 16.–17. novembril 2005	
2006/C 115/01	Arvamuse eelnõu teemal “Euroopa Komisjoni teatis — Ühtekuuluvuspoliitika toetus majanduskasvule ja töökohtade loomisele: ühenduse strateegilised suunised, 2007–2013”	1
2006/C 115/02	Regioonide Komitee arvamus teemal: “Riigiabi tegevuskava Vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabireformi kava 2005–2009”	6
2006/C 115/03	Regioonide Komitee Omaalgatuslik arvamus teemal: “Konkurentsivõime ja detsentraliseerimine”	10
2006/C 115/04	Regioonide Komitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013)”	17
2006/C 115/05	Regioonide Komitee Arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013)”	20
2006/C 115/06	Regioonide Komitee arvamus teemal “Komisjoni teatis: “Ümberkorraldused ja tööhõive. Ümberkorralduste ennetamine ja nendega kaasaminek tööhõive arengut silmas pidades: Euroopa Liidu roll””	27
2006/C 115/07	Regioonide Komitee arvamus teemal “Seadusandliku võimuga regionaalparlamentide roll Euroopa Liidu demokraatias”	32

<u>Teatis nr</u>	Sisukord (jätkub)	Lehekülg
2006/C 115/08	Arvamus teemal "Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamise ja kontrolli suunised"	35
2006/C 115/09	Regioonide Komitee arvamus teemal "Detsentraliseeritud koostöö ELi arengupoliitika reformi elluviimisel"	42
2006/C 115/10	Regioonide Komitee arvamus teemal "Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: raamprogramm "Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" aastateks 2007–2013"	47
2006/C 115/11	Regioonide Komitee arvamus teemal: "Komisjoni teatis nõukogule: Kosovo tulevik Euroopas"	53
2006/C 115/12	Regioonide Komitee arvamus teemal "Ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta, millega luuakse ühenduse meede Euroopa kultuuripealinna sündmuseks aastateks 2007–2019"	56
2006/C 115/13	Regioonide Komitee arvamus teemal "Roheline raamat "Silmitsi demograafiliste muutustega — uus põlvkondadevaheline solidaarsus"	61
2006/C 115/14	Regioonide Komitee aasta arvamus teemal Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele "Mittediskrimineerimine ja võrdsed võimalused kõigile — raamstrateegia" KOM(2005) 224(lõplik) ja "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, Euroopa aasta "Võrdsed võimalused kõigile — Õiglase ühiskonna poole (2007)" kohta"	65
2006/C 115/15	Regioonide Komitee resolutsioon teemal "Euroopa Komisjoni tööprogramm" ja "Regioonide Komitee prioriteetid 2006. aastaks"	69
2006/C 115/16	Resolutsioon teemal "Edasised sammud 2007.–2013. aasta finantsperspektiivide osas"	73
2006/C 115/17	Regioonide Komitee perspektiivarvamus teemal "Kõikide transpordiliikide turvalisus, sealhulgas rahastamise küsimus"	75
2006/C 115/18	Regioonide Komitee arvamus teemal: "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007-2013 programm "Kodanikud Euroopale", et edendada aktiivset Euroopa kodakondsust"	81
2006/C 115/19	Regioonide Komitee aasta arvamus teemal "Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: aruanne ELi metsastrateegia rakendamise kohta"	84
2006/C 115/20	Regioonide Komitee arvamus teemal "Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus võitlusesse kliimamuutustega"	88
2006/C 115/21	Regioonide Komitee aasta perspektiivaruanne teemal "Direktiiv prügilate kohta (1999/31/EÜ), selle rakendamine piirkondlikul ja kohalikul tasandil"	95

II

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

62. täiskogu istungjärgul 16.–17. novembril 2005

Arvamuse eelnõu teemal “Euroopa Komisjoni teatis — Ühtekuuluvuspoliitika toetus majanduskasvule ja töökohtade loomisele: ühenduse strateegilised suunised, 2007–2013”

(2006/C 115/01)

REGIOONIDE KOMITEE

VÖTTES ARVESSE komisjoni teatist “Ühtekuuluvuspoliitika toetus majanduskasvule ja töökohtade loomisele: ühenduse strateegilised suunised 2007–2013” KOM(2005) 299 lõplik;

VÖTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni 5. juuli 2005. aasta otsust taotleda vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 kõnealusel teemal Regioonide Komitee arvamust;

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee presidendi 19. mai 2005. aasta otsust teha territoriaalse ühtekuuluvuse komisjonile ülesandeks vastavateemalise arvamuse koostamine;

VÖTTES ARVESSE komisjoni teatist “Kolmas vahearuanne ühtekuuluvuse kohta: uue partnerluse poole soodustamiseks majanduskasvu, tööhõivet ja ühtekuuluvust” KOM(2005) 192 (SEC(2005)632);

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee arvamust komisjoni teatise kohta “Kolmas aruanne majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta — Uus partnerlus ühtekuuluvuse soodustamiseks: lähenemine, konkurentsivõime, koostöö” (KOM(2004) 107 lõplik — Cdr 120/2004 lõplik (1));

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee arvamust finantsperspektiivide kohta “Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Ehitades meie ühist tulevikku. Laienenud liidu poliitikaväljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013”(KOM(2004) 101 lõplik — Cdr 162/2004 fin (2));

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee arvamust teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondi kohta”, (KOM(2004) 495 lõplik — 2004/0167 (KOD) — Cdr 233/2004 fin (3));

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee arvamust teemal “Ettepanek: nõukogu määrus, millega asutatakse Ühtekuuluvusfond” (KOM(2004) 494 lõplik — 2004/0166 (AVC) — Cdr 234/2004 fin (4));

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee arvamust teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Sotsiaalfondi kohta”, KOM(2004) 493 lõplik — 2004/0165 (KOD) — Cdr 240/2004 fin (5));

(1) ELT C 318, 22.12.2004, lk 1

(2) ELT C 164, 5.7.2005, lk 4

(3) ELT C 231, 20.9.2005, lk 19

(4) ELT C 231 20.9.2005, lk 35

(5) ELT C 5.7.2005, lk 48

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee arvamust teemal "Ettepane: nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengufondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi üldsätteid" (KOM(2004) 492 lõplik — 2004/0163 (AVC) — CdR 232/2004 (°)fin);

VÖTTES ARVESSE 2. septembril 2005 Regioonide Komitee juhatuse poolt vastu võetud Birminghami deklaratsiooni ühtekuuluvuspoliitika kohta ja riiklike raamkavasid Lissaboni strateegia rakendamiseks;

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee selleteemalist arvamuse eelnõu (CdR 140/2005), mille võttis 30. septembril 2005 vastu territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjon (raportöör: **Alain Rousset**, Aquitaine'i piirkonnarõukogu esimees(FR/PSE));

Võttis oma 62. täiskogu istungjärgul (16. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse.

I. Üldmärksused

Regioonide Komitee:

- 1) **võtab teadmiseks** ühenduse strateegilised suunised, mille Euroopa Komisjon võttis vastu 5. juulil 2005;
- 2) **tervitab** asjaolu, et lähenemise eesmärgi kaudu on selgelt väljendatud arengus mahajäänud piirkondade prioriteetsus, eriti seoses kümne uue riigi liitumisega laienemisprotsessis; samuti kui eelmiste põlvkondade programmide puhul on Euroopal nende piirkondade suhtes solidaarsuskohustus, kiirendamiseks nende majanduslikku ja sotsiaalset arengut;
- 3) **tervitab** samuti tahet teostada tulevase konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi kaudu Euroopa ühtekuuluvuspoliitikat kõigis Euroopa piirkondades; kuid toonitab, et kõnealuse eesmärgi raames tuleb prioriteet anda äärepoolsetele ja/või vähem konkurentsivõimelistele piirkondadele, et vähendada lõhesid piirkondade vahel ja piirkondade sees; ühtekuuluvuspoliitika põhifunktsioon ongi tasandada piirkondadevahelisi erinevusi ja mitte toetada ainult kõige konkurentsivõimelisemaid piirkondi;
- 4) **väljendab kahetsust**, et ühenduse strateegilised suunised ei erista ühtekuuluvuspiirkondade ja tulevase konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi prioriteete; konkurentsivõime ja tööhõive eesmärk peab olema suunatud projektidele, mille eesmärk on tõsta piirkondade konkurentsivõimet (uurimistöö, uuendused, haridus/koolitus, juurdepääsuvõimalused — transport, üldhuviteenused) ning vältida praegust laialt kritiseeritud ressursside killustamist;
- 5) **on rõõmus**, et ühtekuuluvuspoliitikat käsitletakse Lissaboni strateegia elluviimise vahendina piirkondlikul tasandil, kuid rõhutab, et esmajärjekorras peab ühtekuuluvuspoliitika jääma piirkondliku ja kohaliku tasandi arenguerinevuste tasandamise vahendiks;
- 6) **toonitab** kõnealuse dokumendi fundamentaalset tähtsust ühenduse ühtekuuluvuspoliitika väljatöötamiseks ajavahemikuks 2007–2013 ja kõnealuse poliitika järelevalveks Euroopa tasandil väljendatud eesmärkide ja prioriteetide seisukohalt;
- 7) **rõhutab**, et regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitikal peab olema eraldi strateegiadokument Euroopa tasandil, nagu juba mitu aastat on olnud Euroopa tööhõivestrategieal;
- 8) **on** siiski **nõutu** lõhe üle kõnealuses dokumendis väljendatud suurejooneliste kavatsuste ja vahendite nappuse vahel, mida teatavad liikmesriigid on nõus neile pühendada finantsperspektiivide 2007–2013 raames;
- 9) **väljendab** samuti **kahtlusi** selle suhtes, kuidas liikmesriigid hakkavad kõnealust dokumenti kasutama, kui finantsperspektiivid ei ole ette nähtud ülesannete kõrgusel;
- 10) **tõdeb**, et kuigi järgides subsidiaarsuspõhimõtet tuleb liikmesriikidele jätta võimalus kohandada ühenduse strateegilised suunised oma konkreetsetele vajadustele ja olukordadele, on oluline, et liikmesriigid ei rahastaks Euroopa struktuurifondidest oma riiklike poliitilisi meetmeid;
- 11) **on** seepärast **mures** ohu pärast, et selline negatiivne areng võiks pikas perspektiivis kahjustada tegelikku ühenduse ühtekuuluvuspoliitikat, mis ometi on üks ühenduse poliitikalavaldkondi, mis on Euroopa kodanikule kõige nähtavam;
- 12) **väljendab** seepärast **kahetsust**, et Euroopa Komisjon keeldus liikmesriikide survele esitama lisas dokumendi riiklikud versioonid, mis toetuvad territoriaalsete uuringute programmile, mida liikmesriigid teostasid Euroopa territoriaalplaneerimise järelevalvevõrgustiku kaudu ja mis võimaldaks territoriaalse ühtekuuluvuse alal kontrollida strateegilist vastavust ühenduse ja riiklike eesmärkide vahel.

1. Ühenduse strateegilised suunised ja Lissaboni strateegia

Regioonide Komitee:

1.1 **kordab** oma üldist toetust Lissaboni strateegiale ja võtab kõnealuses kontekstis teadmiseks komisjoni soovi struktureerida ühenduse strateegilised suunised põhiliselt kõnealuse strateegia ümber, kuid avaldab kahetsust, et keskkonnaprioriteet ja Göteborgi strateegia on lükatud tahaplaanile;

1.2 **jagab** Euroopa Komisjoni esitatud kolme suurt prioriteeti (muuta Euroopa ja selle piirkonnad investeeringutele huvipakkumaks alaks, parendada teadmisi ja uuenduslikkust kui majanduskasvu võtmetegureid ning aidata kaasa arvukamate ja kvaliteetsemate töökohtade loomisele);

1.3 **väljendab** siiski **kahetsust** selle üle, et peamiste prioriteetide sõnastamisel pole kordagi viidatud mõistele "tasakaalustatud konkurentsivõime"; tuletab meelde, et peab jätkuvat äärmiselt oluliseks samaväärse tähelepanu pööramist jätkusuutliku arengu kolmele sambale (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnakaitse samm);

1.4 **toonitab** uuesti, et nii Lissaboni strateegia kui Euroopa tööhõivestrategie põhinõrkus seisneb selle puudulikus elluviimises eriti liikmesriikide poolt; taunib eriti tõeliselt detsentraliseeritud lähenemise puudumist ning asjaolu, et kooskõlastusmeetod pole suutnud kaasata piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi; **väljendab kahetsust**, et kõnealuse kooskõlastusmeetodi raames toimuv koostöö on piirdunud põhiliselt riiklike valitsuste tasandiga, kusjuures tähelepanuta jäetakse sotsiaalpartnere üha kasvav roll Lissaboni protsessis;

1.5 **väljendab** seepärast **heameelt** selle üle, et Euroopa Komisjon soovib nüüdsest näha piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi etendamas kesksel rollil Lissaboni strateegia elluviimisel ning seostab kõnealuste eesmärkide saavutamist ühtekuuluvuspoliitikaga;

1.6 **rõhutab** seega, et riiklikesse Lissaboni tegevuskavadesse on vaja kaasata ühenduse strateegilised suunised, mille põhjal liikmesriigid ja piirkonnad töötavad välja oma ühtekuuluvuspoliitika strateegilised prioriteedid, ning et vaja on rõhutada piirkondliku ja kohaliku tasandi asjakohasust territoriaalses strateegilises arengus;

1.7 **soovib**, et tulevase konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi raames suunataks struktuurifondid peale ühenduse sekkumise seisukohalt prioriteetsete lähenemispiirkondade ka äärepoolsemate ja vähem konkurentsivõimeliste piirkondade eelisarendamisele, rõhuga sellistel esmatahtsatel aladel nagu teaduslik uurimistöö, uuenduslikkus, haridus ja koolitus ning juurdepääsuvõimalused (transport, info- ja sidetehnoloogiad, üldhuviteenused); igal Euroopa piirkonnal peab olema võimalus kehtestada piirkondlikul ja kohalikul tasandil omaenese Lissaboni agenda;

1.8 **hoiatab** Euroopa fondide kasutamise eest rahastamaks riiklikke või ühenduse meetmeid (üle-euroopalised transpor-

divõrgud, teadusuuringute ja tehnoloogia arenduse raamprogramm, konkurentsivõime ja uuenduslikkuse programm), mis, alludes üksnes riikliku konkurentsivõime tõstmise loogikale, ei sisaldaks territoriaalse ühtekuuluvuse mõõdet ega poleks seega seotud ühtekuuluvuspoliitikaga; kui arengus mahajäänud piirkondade puhul on igati õigustatud ja esmatahtis, et neil oleks võimalus kasutada struktuurifonde sedalaadi rahastamiseks, oleks seevastu kahjulik, kui tulevase konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi seisukohalt abikõlblikud piirkonnad ei saaks keskendada kõnealuste fondide vahendeid piirkondliku arengu tõelistele prioriteetidele;

1.9 **kinnitab** oma nõudmist lubada ka edaspidi kaasrahastamist eravahenditest;

1.10 **tuletab** seega **meelde**, et kui praegusel kavandamisperiodel peavad valdkondlikud poliitikameetmed aitama kaasa ühtekuuluvuseesmärgile, siis alates aastast 2007 võib, vastupidi, juhtuda, et ühtekuuluvuspoliitikalt hakatakse nõudma valdkondlike poliitikameetmete rahastamist;

1.11 **soovib** seepärast, et ühenduse strateegiliste suuniste struktureerimine Lissaboni strateegia ümber ei annaks liikmesriikidele võimalust omastada ühtekuuluvuspoliitika oma riiklike poliitikameetmete rahastamiseks, mis ei arvesta mingil määral nende territooriumide kohta kehtiva majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõttega;

1.12 **hoiatab niisiis** ühenduse ühtekuuluvuspoliitika "taasriigistamise" ohu eest;

1.13 **nõuab** järelikult, et ühenduse strateegilistes suunistes fikseeritaks territoriaalse ühtekuuluvuse osas selged ja sihipärased eesmärgid, et eelnimetatud ohtu minimeerida.

2. Ühtekuuluvuspoliitika territoriaalne mõõde

Regioonide Komitee:

2.1 **väljendab kahetsust**, et ühtekuuluvuse territoriaalne mõõde ei moodusta omaette prioriteeti ega oma ka transversaalset iseloomu, nii et ta kehtiks kõigi kolme kõnealuses dokumendis määratletud prioriteedi puhul, ning et ta ei kujuta endast kõigi ühenduse strateegiliste suuniste juhtpõhimõtet, nagu seda on majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus;

2.2 **kinnitab taas**, et territoriaalne mõõde on regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika alus;

2.3 **väljendab** seepärast **imestust**, et territoriaalset ühtekuuluvust käsitleb peatükk puudutab ainult linnu ja maapiirkondi ning on äärmiselt tagaplaanil võrreldes suurejooneliste eesmärkidega, mida Euroopa Komisjon väljendas oma kolmandas ühtekuuluvust käsitlevas aruandes, samas kui just territoriaalne protsess võimaldab asutustel ja elanikkonnal kohapeal hinnata Euroopa Liidu poliitikameetmete tegelikku mõju; tõstab uuesti esile linnmõõde territoriaalprogrammidesse kaasamise olulisust;

2.4 **nõuab**, et arvestataks mõistetega “tasakaalustatud konkurentsivõime”, nagu see on sõnastatud Euroopa Liidu lepingus, ja “ühenduse ruumi mitmekeskuseline arenguplaan”, mis peaksid võimaldama poliitikameetmete iseloomu ja intensiivsuse kohandamist objektiivsele olukorrale konkreetsete territooriumide konkurentsivõimes;

2.5 **taotleb**, et territoriaalse mõõtme peatükki lisataks eraldi lõik, mis käsitleks ka püsivate ebasoodsate tingimuste all kannatavaid piirkondi (saared, mäed ja hõredalt asustatud alad), ääre-poolseimaid alasid, ebasoodsamas olukorras maapiirkondi ning mahajäänumaid linnapiirkondi ja sideme tugevdamist linna- ja maapiirkondade vahel; rõhutab linnade ja linnapiirkondade tähtsust Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel, eesmärgiga luua turvalised, ühtsed ja jätkusuutlikud kogukonnad ka kõige mahajäänumates linnapiirkondades;

2.6 **ootab** Euroopa Komisjoni teatist, mis käsitleb ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suuniste linnamõõdet;

2.7 **toob** põhjapanevama tasandil **esile** piirkondlike ja kohalike omavalitsuste pühendumuse territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgile, mis kujutab endast olulist ja lahutamatu täiendust majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärkidele;

2.8 **väljendab kahetsust**, et territoriaalsele koostööle on kogu dokumendis pühendatud vähe tähelepanu; on seetõttu mures liikmesriikide kavade pärast eraldada vähem rahalisi vahendeid kõnealusele regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika põhieesmärgile;

2.9 **kordab** oma toetust piiriülesele koostööle kui Euroopa integratsiooni olulisele vahendile; soovib, et sellised valdkonnad nagu kultuur, keskkond, administratsioonidevahelised vahetused, tsiviilkaitse ja tervishoid oleksid selles vääriliselt esindatud;

2.10 **soovitab** rajada tõeline riikidevaheline koostöö, mis läheks kaugemale liikmesriikide tavapärasest koostööst eesmärkide saavutamiseks, seda tüüpi koostöö kujutab endast territoriaalse ühtekuuluvuse tõelist vahendit;

2.11 **soovib**, et riikidevahelisele koostööle antaks tõeline strateegiline roll territooriumide struktureerimisel ja omavalitselisel ühendamisel; märgib, et Euroopa ruumiplaneerimise järelevalvõrgustiku (ESPONi) töö annab arvukalt ideid, kuidas keskendada riikidevaheline koostöö mitme põhiteema ümber; kutsub üles kaasama piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused tugevamalt mitte üksnes programmide juhtimisse, vaid ka sekkumist vajavate prioriteetsete valdkondade määratlemisse;

2.12 **nõuab**, et liikmesriigid ei vähendaks Euroopa Komisjoni poolt riikidevahelise koostöö edendamiseks esitatud eelarvet;

2.13 **soovitab**, et regioonidevahelist aspekti käsitletaks põhjalikumalt ja **toonitab**, et väljendatud eesmärkide saavutamiseks on ülimalt olulise tähtsusega piisava eelarve eraldamine.

3. Rahaliste vahendite vastavus väljendatud eesmärkidele

Regioonide Komitee:

3.1 **tuletab kõigepealt meelde**, et Euroopa Liidu käsutuses peab olema eelarve, mis oleks tema ülesannete kõrgusel ja eelkõige vastaks eesmärkidele, mis ta enesele püstitas Lissaboni Euroopa Ülemkogul;

3.2 **on** viimaste valitsustevaheliste läbirääkimiste valguses **mures** lõhe pärast, mis ähvardab tekkida välja kuulutatud suurejooneliste strateegiliste ülesannete ja neile eraldatud nappide rahaliste vahendite vahele;

3.3 **väljendab kahetsust**, et Euroopa Komisjon ei kavatse suunata rohkem ühenduse abi valdkondadele ja territooriumidele, kus nad võimaldaksid teostada põhjapanevaid muutusi;

3.4 **leiab** seega, et tulevase piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi seisukohalt võiks olla sobiv eristada Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF) ja Euroopa Struktuurifondide (ESF) toetuskriteeriume, arvestades et ESF, mis on seotud probleemidega nagu töötus ja sotsiaalne tõrjutus, hõlmab õigustatult kõiki Euroopa Liidu piirkondi tervikuna, samas kui ERDFi eraldiste puhul on tarvis arvesse võtta ka mitmeid territoriaalseid kriteeriume;

3.5 **teeb** seepärast **ettepaneku**, et struktuurifondidest rahastataks, lähtudes ühenduse kriteeriumidest, eelisjärjekorras kõige vähem konkurentsivõimelisi ja kõige ebasoodsamas olukorras olevaid piirkondi, kuid toetuste eraldamisel rakendataks ka selgetel ja objektiivsetel kriteeriumidel põhinevat kaalumissüsteemi;

3.6 **väljendab** lõpuks **sügavat kahetsust**, et 16. ja 17. juuni 2005. aasta Euroopa Ülemkogul ei jõutud üksmeelele finantsperspektiivide suhtes; juhib tähelepanu ohule, mida pikemaajaline kokkuleppe puudumine selles küsimuses võib kujutada ettevalmistustele 2007-2013 programmitöö perioodile. 2007-2013.

II. Soovitused

Regioonide Komitee:

1. **rõhutab** Euroopa Komisjoni poolt strateegilise dokumendi esitamiseks tehtud suurt tööd, kuid väljendab kahtlusi selle suhtes, kuidas liikmesriigid kõnealust dokumenti kasutama hakkavad;

2. **kinnitab** veel kord oma toetust lähenemise eesmärgi alla kuuluvate piirkondadele käsitamisele prioriteetseina, mis on konkreetselt seotud kümne uue liikmesriigi liitumisega;

3. **leiab**, et regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika ei tohiks piirduda ainult liikmesriikide poolt nende valdkondlike poliitika-meetmete rahastamisega, mida peetakse prioriteetseteks lähtudes Lissaboni strateegiast; ühtekuuluvuspoliitika põhifunktsioon on tasandada piirkondadevahelisi erinevusi ja mitte toetada ainult kõige konkurentsivõimelisemaid piirkondi;

4. **on arvamusel**, et Lissaboni strateegia edu sõltub eelkõige tema tõlgendamisest ja rakendamisest piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

5. **loodab**, et piirkonnad, mis on abikõlblikud tulevase konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi raames, saavad keskendada ühenduse toetuse tõeliste piirkondlikku arengut soodustavate ja piirkondlikul tasandil ellu viidavate strateegiate rahastamisele;

6. **tunneb muret** selle üle, et territoriaalne mõõde on jäänud tegelikult arvesse võtmata, kuigi just kõnealune mõõde on põhjus, miks eksisteerib ühenduse ühtekuuluvuspoliitika;

7. **omistab** seepärast äärmiselt suurt tähelepanu territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgi saavutamisele, mis on eriti oluline laienenud Euroopa kontekstis;

8. **kutsub üles** paremale tasakaalule Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide konkurentsivõime vajaduse ja Euroopa Liidu territoriaalse ühtekuuluvuse vajaduse vahel;

9. **arvab**, et kõnealune parem tasakaal saavutatakse kõigi Euroopa piirkondade abikõlblikuks tunnistamise teel, kuid samas ka tõelise territoriaalse mõõtme lisamise teel liikmesriikide koostatavatesse riiklikesse strateegilistesse võrdlusraamistikesse (NSRF), mis võimaldaks keskendada ELi toetuse äärepoolsematesse ja/või vähem konkurentsivõimelisematesse piirkondadesse;

10. **soovitab** omistada suuremat tähtsust territoriaalsele koostööle üldiselt ja eriti riikidevahelisele koostööle, andes viimasele strateegilisema rolli ühenduse ruumi struktureerimisel ja eraldades selleks piisavalt eelarvevahendeid;

11. **meenutab** lõpuks oma toetust Euroopa Komisjoni ettepanekutele 2007-2013 finantsperspektiivide osas; leiab, et ühenduse strateegilistes suunistes sõnastatud eesmärgid pole võimalik saavutada ilma realistliku, aga samas piisavalt suure eelarveta, mis võimaldab tõelise regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika teostamist kogu Euroopa Liidus.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamus teemal: "Riigiabi tegevuskava Vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabireformi kava 2005–2009"

(2006/C 115/02)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist "RIIGIABI TEGEVUSKAVA Vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabireformi kava 2005–2009", KOM(2005) 107 (lõplik);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 8. juuni 2004. aasta otsust konsulteerida kõnealuses küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

võttes arvesse Regioonide Komitee juhatuse 22. veebruari 2005. aasta otsust, millega tehti majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada arvamus kõnealusel teemal;

võttes arvesse komisjoni 18. juuli 2005. aasta otsust Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldamise kohta riigiabile avaliku teenuse osutamise hüvitamise vormis, mida antakse teatavatele ettevõtjatele, kelle ülesandeks on osutada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid; komisjoni direktiivi .../.../EÜ, millega muudetakse direktiivi 80/723/EMÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute finantssuhete läbipaistvuse kohta ja ühenduse riigiabi raamistikku avaliku teenuse osutamise hüvitamise vormis;

võttes arvesse komitee arvamust piirkondliku riigiabi andmise juhendi läbivaatamise kohta (CdR 77/2005 fin);

võttes arvesse komitee arvamust komisjoni otsuse kohta, mis käsitleb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 86 kohaldamist riigiabile avaliku teenuse osutamise hüvitamise vormis, direktiivi eelnõud, millega muudetakse komisjoni direktiivi 80/723/EMÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute finantssuhete läbipaistvuse kohta ja ühenduse raamdokumendi eelnõud, mis käsitleb riigiabi avaliku teenuse osutamise hüvitamise vormis (CdR 155/2004 fin) ⁽¹⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust üldhuviteenuseid käsitleva roheline raamatu kohta (CdR 327/2004 fin) ⁽²⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee resolutsiooni Lissaboni strateegia taaselavdamise kohta, mis võeti vastu 24. veebruaril 2005;

võttes arvesse arvamuse eelnõud CdR 225/2005 rev. 1, mille majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon võttis vastu 23. septembril 2005 (raportöör: **hr Gabor Bihary**, Budapesti linnavolikogu liige, Budapesti linnavolikogu Euroopa integratsiooni ja välisasjade komitee esimees (HU/PSE));

võttis 62. täiskogu istungjärgul 16.–17. novembril 2005 (16. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse:

⁽¹⁾ ELT C 43, 18.02.2005, lk 13

⁽²⁾ ELT C 164, 05.07.2005, lk 53

Regioonide Komitee seisukohad

Regioonide Komitee

tervitat Euroopa Komisjoni lähenemist algatada ulatuslik konsultatsioonide seeria riigiabi poliitika reformimise osas ning kaasata sellesse Euroopa kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi Regioonide Komitee kaudu;

kordab eelnevat seisukohta piirkondliku riigiabi andmise juhendi läbivaatamise osas.

1. Kaasajastatud riigiabi poliitika majanduskasvu ja töökohtade loomist käsitleva Lissaboni strateegia kontekstis

Regioonide Komitee

1.1 **tervitat** ettepanekut, et riigiabi poliitika peaks olema tihedalt seotud Lissaboni strateegia eesmärkidega. Samuti tervitab komitee abi ümberorienteerimist selektiivsemale horisontaalsele lähenemisele (eiramata spetsiifiliste sihtpiirkondade vajadusi) ning abi keskendamist võtmepoliitikatele nagu uuendustegevus, uurimis- ja arendustegevus, inimkapital, ettevõtlus, üldist majandushuvi pakkuvad teenused, piirkondlik abi, jätkusuutlik keskkond, transport, energia ning info- ja sidetehnoloogia infrastruktuurid;

1.2 **peab** komisjoni arendatud turutõrgete kriteeriumi riigiabi õigustamiseks huvitavaks lähenemisviisiks, kuid see ei põhine EÜ asutamislepingul, seda ei ole selgelt määratletud ning see ei ole kohaldatav toimivate turgude puudumisel. Seega on komitee **selle vastu**, et turutõrge oleks keskne kriteerium abikõlblikkuse kontrollimisel. Turutõrgete kriteeriumi rakendamine on vastuvõetav vaid juhul, kui vastavalt subsidiaarsusprintsibile jääb liikmesriikidele ning piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele piisavalt määrguuri turuhälbe piiritlemisel, samuti vahendite valimisel turuhälbega võitlemisel;

1.3 **tuletab meelde**, et Regioonide Komitee resolutsioon Lissaboni strateegia taaselustamise kohta, mis võeti vastu 24. veebruaril 2005, juhhib tähelepanu sellele, et "selle asemel, et taotleda riigiabi kvantitatiivset vähendamist, peaks EL eelistama riigiabi süsteemi parendamist, tagamaks kõrgekvaliteediliste teenuste pikaajalist osutamist"; **peab** vaeleks keskendumist riigiabi kogukuludele, eristamata sealjuures riigiabi liike ning neist saadavat asjaomast kasu ühise huvi näol;

1.4 **juhhib tähelepanu** sellele, et piisavalt suunatud ja efektiivselt hallatud riigiabi võib anda olulise panuse kohalike ja

piirkondlike omavalitsuste rahuldavale haldussuutlikkusele ja **usub**, et riigiabi eeskirjade reform peaks arvestama kõnealust asjaolu paralleelselt riigiabi mõjuga turu toimimisele;

1.5 **märgib**, et EÜ asutamislepingu ettevõtete konkurentsi-eeskirju käsitlevate artiklite 81 ja 82 eesmärk on kaitsta turukonkurentsi ja seeläbi suurendada tarbijate heaolu. Võttes arvesse, et "konkurentsi" määratlus peab kogu asutamislepingus olema ühtne ja sidus, tunneb Regioonide Komitee kahetsust, et riigiabi tegevuskavas puudub igasugune viide tarbija heaolule;

1.6 **tunneb muret**, kuna liikmesriikidevahelise kaubanduse mittemõjutamise kontseptsiooni ei kasutata enam riigiabi andmise esmase kriteeriumina. Regioonide Komitee leiab tööpoolest, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste toetused ettevõtetele, kes osutavad avalikke teenuseid, ei mõjuta tingimata liikmesriikidevahelist kaubandust siseturul ega takista oluliselt konkurentsi (olulise ettevõtte/ oluliste ettevõtete valitseva turupositsiooni loomine või tugevdamine);

1.7 **toonitab** Euroopa Liidu vajadust olla rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline investeringute ligimeelitamisel. Komitee leiab, et riigiabi eeskirjad peaksid paremini kajastama äritegevuse tegelikult globaliseerunud majanduses ning tagama piisava paindlikkuse, mis võimaldaks liikmesriikide piirkondadel konkureerida välismaiste (mitte Euroopa Liidu) investeringuprojektide pärast ELi väliste piirkondadega, mida olulisel määral toetatakse;

1.8 **usub**, et riigiabi roll on olulisem väiksema majanduskasvuga perioodidel ning teeb seega ettepaneku kaaluda paindlikumate eeskirjade sätestamist, mis arvestaks kõnealust asjaolu;

1.9 **usub samuti**, et mida tagasihoidlikum on liikmesriigi majanduslik areng majanduslikult integreeritud valdkonnas, seda õigustatum võib olla riigiabi protsendina SKTst, et arendada avalikke teenuseid või pakkuda samu avaliku teenuse standardeid kui teised liikmesriigid; lisaks on komitee seisukohal, et liikmesriigi sisesealt peaksid mõned piirkonnad (eelkõige vähem arenenud või üleminekumajandusega piirkonnad) saama täiendavaid erivahendeid;

1.10 **teeb ettepaneku**, et Euroopa Komisjon peaks tugevdama oma otsuste mõju analüüsi riigiabi valdkonnas, eelkõige arvestades, et riigiabi tegevuskava on rajatud riigiabi analüüsi "majanduslikule lähenemisviisile";

1.11 **väljendab kahetsust**, et riigiabi tegevuskava ei kajasta avaliku ja erasektori koostöö eripära riigiabi kontekstis.

2. Keskendumine olulisematele prioriteetidele

Regioonide Komitee

2.1 **tervitat** kavatsust lihtsustada ja konsolideerida koolitusele ja tööhõivele antava riigiabi käsitlevaid grupierandi määrusi ja **juh** **tähelepanu** asjaolule, et eelnev annab võimaluse ühtlustada määratlused, nagu näiteks määratlus "vähemsoodsas olukorras olev töötaja", mis varieerub grupierandite lõikes,

2.2 **on arvamisel**, et erikoolituse ja üldise väljaõppe eristamine on praktikas tavaliselt kunstlik ja **teeb seega ettepaneku** mitte seada riigiabi suurus tulevikus sellest sõltuvaks;

2.3 **tervitat** komisjoni püüdlusi kõrvaldada ebamäärasused, mis ilmnesid pärast Altmarki otsust⁽³⁾, võttes vastu rea meetmeid avalike teenuste rahastamise korra osas. Regioonide Komitee on seisukohal, et kõnealused meetmed, mis kohustavad kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi paremini määratlema oma teenuste riigihankelepinguid, toovad kaasa suurema läbipaistvuse ja demokraatliku vastutuse üldist majandushuvi pakkuvate teenuste haldamisel;

2.4 **on rahul**, et kõnealuses kontekstis nõustub Euroopa Komisjon Regioonide Komitee nõudmisega vabastada haiglatele ja sotsiaalmajutusettevõtetele antav riigiabi komisjoni teavitamise kohustusest;

2.5 **toonitab**, et avalike teenuste õigusliku raamistiku ettepanek, mis peaks lihtsustama positiivsete põhimõtete määratlemist, on senisest vajalikum. Kõnealune raamistik peaks sisaldama näiteks:

- kriteeriume üldist majandushuvi pakkuvate ja majandushuvi mitte pakkuvate üldhuviteenuste eristamiseks;
- üldhuviteenuste põhimõtteid ja üldisi kohustusi, nagu universaalteenus, järjepidevus, kvaliteet, tõhusus, kättesaadavus ja kasutaja- ja tarbijakaitse;
- kriteeriume kaubandustingimuste moonutamiste piiramiseks;
- kohalike ja piirkondlike omavalitsuste õiguse tunnustamist, mille kohaselt tohivad omavalitsused ise osutada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid, ning rahastamise üldpõhimõtteid;
- hindamismehhanisme;

2.6 **tervitat** komisjoni kavatsust anda välja üldine grupierandi määrus, mille kohaselt ei tule komisjoni teatavatest abi liikidest teavitada, ja **usub**, et kõnealune määrus tagab parema halduse;

2.7 **toetab** kavatsust laiendada grupierandeid, et integreerida VKEde ja teadus- ja arendustegevuse toetamiseks antavat abi;

2.8 **usub**, et *de minimis* riigiabi erandit on selle menetlusnormide tõttu väga raske praktikasse rakendada. Seetõttu peab igasuguse *de minimis* riigiabi künnise tõstmisega kaasnema praeguste *de minimis* riigiabi eeskirju reguleerivate eeskirjade lihtsustamine ja täpsustamine, eriti järgmiste küsimuste selgitamise osas:

- i) (i) kas *de minimis* riigiabi künnis laieneb sõltumatutele ettevõtetele või eraldiseisvatele juriidilistele isikutele;
- ii) kuidas võetakse arvesse rohkem kui ühes liikmesriigis sama juriidilise isiku poolt teostatavaid operatsioone, kui kõnealune juriidiline isik saab *de minimis* riigiabi erinevates liikmesriikides ja
- iii) milline on EÜ toetuse staatus, kui määratletakse, kas *de minimis* künnis on saavutatud;

toetab seega *de minimis* riigiabi künnise tõstmist ning **soovib**, et selle aluseks võetaks koguinflatsioon alates viimasest tõstmisest 2001. aastal;

2.9 **on seisukohal**, et mittetulundusühingutele antava riigiabi märkimisväärse suurenemise kontekstis peaks komisjon selgelt viitama kõnealustele ühingutele ning arvestama seejuures Euroopa Kohtu asjaomast pretsedendiõigust;

2.10 **usub**, et info- ja sidetehnoloogia infrastruktuuri parandamisele omistatakse samasugust tähtsust kui parandatud transpordi ja energia infrastruktuuridele; **märgib** siiski, et info- ja sidetehnoloogia turutingimuste areng on erinev, ning **juh** **tähelepanu** erisuuniste vajadusele, mis võimaldaksid suuremat paindlikkust abi eraldamisel arenevale info- ja sidetehnoloogiale üldiselt;

2.11

2.11.1 **kiidab heaks**, et Euroopa Komisjon algatas 24. augustil 2005 avaliku arutelu, mis käsitleb keskkonnakaitsele antava riigiabi juhiste läbivaatamist, ent avaldab kahetsust vastustele kehtestatud lühikese tähtaja üle, milleks on 10. oktoober 2005;

2.11.2 **avaldab** toetust olemasolevate "tarbija tervishoiu" suuniste rakendusala laiendamisele, mis Regioonide Komitee arvates hõlmab samuti mõisteid "tsiviilisikute ja nende keskkonna turvalisus", "töötajate turvalisus" ja "töötajate tervishoid";

2.11.3 **toetab** selgesõnalisi eeskirju ettevõtetele antavatele keskkonnakaitse investeringutoetustele, et võidelda teiste ettevõtete tekitatud saastega;

⁽³⁾ Kohtuasi C-280/00, 24.7.2003

2.11.4 **toetab** suurema riigiabi säilitamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele;

2.11.5 **arvab**, et vajalik on suurema riigiabi säilitamine nende piirkondade puhul, mis majandusmuutuste tõttu ei suuda täita ühenduse õigustiku nõudeid keskkonnakaitse osas.

2.12 **tervatab** Euroopa Komisjoni poolt 21. septembril 2005 algatatud avalikku konsulteerimist uuendustegevusele antava riigiabi korra reformimise kohta (KOM 2005 (436)), kuid väljendab kahetsust liiga lühikese vastamistähtaja üle, milleks on 21. november 2005;

2.12.1 uue erikorra loomise asemel ⁽⁴⁾ **toetab** lihtsustamise eesmärki silmas pidades uuendustegevuse kaasamist olemasolevasse ühenduse teadus- ja arendustegevuse riigiabi raamistikku;

2.12.2 **toetab** eesmärki, mille kohaselt suunatakse uuendustegevusega seotud riigiabi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele;

2.12.3 **taotleb** praegu lubatud kumulatsiooni säilitamist uuendustegevuse toetuse ja regionaalabi puhul;

2.12.4 **küsib** uuenduslike ettevõtete asutamise osas, miks kavandatakse ainult "ettevõtte vabastamist [50 %] sotsiaalmaksust ja teistest kohalikest/piirkondlikest (kasumiga mitteseotud maksudest";

2.12.5 **tervatab** kava, mille kohaselt "võivad VKEdele ja/või turukaugetele tegevustele antava riigiabi suhtes kehtida lihtsamad menetluseeskirjad ning sellise abi võib vabastada teatamiskohustusest" (KOM (2005) 436 (24. põhjendus).

2.12.6 **kahtleb** siiski komisjoni poolt "turutõrgete" keskele kohale seadmises. Komisjon möönab, et uuendustegevusega seotud tegevused muudab eripäraseks see, et nad on sageli turukauged: "kogemus näitab, et uuenduslike toodete ja teenuste edukust turul on raske ennustada" (KOM (2005) 436 (18. põhjendus)).

3. Riigiabi tavade ja menetluste ajakohastamine

Regioonide Komitee

3.1 **tervatab** komisjoni ettepanekuid tagada riigiabi parem haldus; **toetab** eriti parimate tavade suuniste väljatöötamist, millele eelneb konsulteerimine liikmesriikide ja asjaomaste osapooltega;

3.2 **juhhib tähelepanu**, et vastutuse jagamine liikmesriikidega on üks riigiabi reformi põhiküsimusi, ja tervitab seega liikmesriikide panust kindlustavaid riigiabi tegevuskava elemente;

3.3 **leiab**, et ettepanekut luua igas liikmesriigis sõltumatud riigiabi järelevalveasutused tuleks hinnata selles osas, milliseid menetluslikke eeliseid sellised asutused pakuvad ja millised oleksid nende ülesanded, samuti **palub** hindamise käigus konsulteerida kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

3.4 **nõuab** riiklike riigiabiasutuste võrgustiku loomist, et võimaldada informatsiooni pidev liikumine ja parimate tavade vahetus, mis võib aidata suurendada liikmesriikide panust ja edendada paremat haldust;

3.5 **toetab** süsteemi, milles teatav paindlikkus on ühendatud range ajakavaga ja mis eristab lihtsaid juhtumeid neist, mis vajavad põhjalikumat uurimist;

3.6 **kutsus üles** seoses menetlusmääruse 659/1999 välja kuulutatud ülevaatamisega kolmandate osapoolte (abisajate ja hagejate) õiguste tugevdamisele menetluse algatamisele järgnevatel menetlustel;

3.7 **soovib**, et komiteega konsulteeritaks pääste- ja ülesehitustöödeks antava riigiabi juhiste hindamise või muutmise küsimuses, millele viidatakse 2007. — 2008. aasta riigiabi reformikavas, samuti teiste asjaomaste reformide osas, mis puudutavad kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB

(⁴) EÜT C 45, 17.2.1996, lk 5–16

Regioonide Komitee Omaalgatuslik arvamus teemal: “Konkurentsivõime ja detsentraliseerimine”

(2006/C 115/03)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse juhatus 21. jaanuari 2005. aasta otsust vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 265 lõikele 5 teha vastavasisulise omaalgatusliku arvamuse koostamine ülesandeks majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile;

võttes arvesse Wim Koki juhitud kõrgetasemelise töörühma aruannet “Vastakuti väljakutsetega — Lissaboni strateegia kasvu ja tööhõive alal” (november 2004);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist “Koostöö majanduskasvu ja töökohtade nimel: Lissaboni strateegia uus algus” 2005. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule (KOM(2005) 24 lõplik);

võttes arvesse komisjoni teatist “Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus”(KOM(2005) 97 lõplik);

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, mis käsitleb komisjoni teatist “Vahekokkuvõtte Lissaboni strateegiast” (CdR 152/2004 fin) (1);

võttes arvesse Regioonide Komitee resolutsiooni Lissaboni strateegia taaselavdamise kohta (CdR 518/2004 fin) (2);

võttes arvesse Wrocław'i deklaratsiooni, mis võeti vastu Euroopa piirkondade ja linnade tippkohtumisel Wrocławis (Poola) 19.–20. mail 2005. aastal (CdR 158/2005);

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamuse eelnõu, mis käsitleb majanduskasvu ja töökohtade loomise kompleksseid suuniseid (2005–2008) koos komisjoni soovitusetega liikmesriikide ja ühenduse majanduspoliitika üldsuuniste kohta, mis põhinevad EÜ asutamislepingu artiklil 99, ja ettepanekuga võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (CdR 147/2005 fin);

võttes arvesse komisjoni teatist “Kohalik tegevus tööhõive tõstmiseks — Euroopa tööhõivestrategie kohalik mõõde” (KOM(2000) 196 lõplik);

võttes arvesse komisjoni teatist “Euroopa tööhõivestrategie kohaliku mõõtme tugevdamine” (KOM(2001) 629 lõplik);

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust komisjoni teatise “Kohalik tegevus tööhõive tõstmiseks — Euroopa tööhõivestrategie kohalik mõõde” kohta (CdR fin 187/2000);

võttes arvesse arvamuse eelnõu CdR 23/2005 rev. 2, mille majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon võttis vastu 23. septembril 2005 (raportöör: **hr Anders Gustâv**, Solna linnapea (SE-EPP)),

ning arvestades järgmist:

- 1) Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peavad olema vajalikud volitused ning halduslikud ja eelarvevahendid tagamaks nende loomuliku rolli täitmist konkurentsivõime, uuenduste ja ühtekuuluvuspoliitika toetamisel ning korraldamisel piirkondliku ja kohaliku arengu huvides.

(1) ELT C 43, 18.2.2005, lk 1.

(2) ELT C 164, 5.7.2005, lk 91.

- 2) Liikmesriikide eripäradele vastav detsentraliseerimine tugevdab piirkondlikku ja kohalikku omavalitsust ning demokraatiat. See on võimalus reageerida elanikkonna hulgas tekkinud hirmule globaliseerumise ning ülemaailmsete majanduslike ja sotsiaalsete muutuste ees.
- 3) Kolmepoolsed lepingud Euroopa Liidu, riikliku ja piirkondliku tasandi vahel (mis teatud juhtudel hõlmavad ka linnade probleeme) kujutavad endast sobivat vahendit Euroopa regionaalpoliitikas osalejate paremaks kaasamiseks ning nende kohustuste jagamiseks.
- 4) 23. märtsil 2005. aastal Brüsselis toimunud Lissaboni strateegia taaselavdamise teemalises Euroopa Ülemkogu kohtumisel vastu võetud partnerluses majanduskasvu ja töökohtade nimel käsitatud globaliseerunud majanduse väljakutsetele on võimalik vastata tõhusamalt, kui alt-üles lähenemise kaudu kaasatakse piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused kõnealuseks eesmärgiks koostatud riiklike programmide väljatöötamise ning rakendamise, sest neil on otsustav tähtsus majanduskasvu soodustava keskkonna rajamisel.

võttis 62. täiskogu istungjärgul 16.–17. novembril 2005 (16. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide Komitee seisukohad

1.1 Konkurentsivõime tugevdamine piirkondades, linnades ja kohalikes omavalitsusüksustes

Regioonide Komitee

1.1.1 **märgib**, et Euroopa Ülemkogul kooskõlastatud Lissaboni strateegia eesmärk seisnes Euroopa Liidu konkurentsivõime ja majanduskasvu suurendamises, rohkemate ja paremate töökohtade loomises ning jätkusuutliku keskkonnavalase ja sotsiaalse arengu kindlustamises. Aastaks 2010 peaks Euroopa Liit olema maailma juhtiv majandusruum. Viis aastat pärast Lissaboni kohtumist jõudis Euroopa Komisjon otsusele, et senised saavutused on väga tagasihoidlikud. Seepärast tuleb Lissaboni strateegiale anda uusi impulsse ning seejuures peaks liikmesriikidele langema suurem vastutus strateegia ellurakendamise eest.

1.1.2 **lisab** kõnealusesse raamistikku omaalgatusliku arvamuse teemal "Konkurentsivõime ja detsentraliseerimine". Nimeetatud arvamuses püütakse selgitada detsentraliseerimise olulisust majanduskasvu jaoks ning määratleda mõjusad võtmetegurid konkurentsivõime ja majanduskasvu suurendamiseks kohalikul ning piirkondlikul tasandil. Siiski ei tohi konkurentsivõime suurendamine takistada jätkusuutlikku arengut. Vastutust jätkusuutliku arengu eest jagavad kõik riigid, kodanikud ja kohalikud omavalitsused, linnad ja piirkonnad. Kuigi arvamuse keskseks teemaks on eeldused konkurentsivõime parandamiseks, ei tähenda see jätkusuutliku arengu nimel tehtavate jõupingutuste tagaplaanile jätmist.

1.1.3 **viitab sellele**, et arvamuses käsitletud konkurentsivõime suurendamise võtmetegureid on võimalik mõjutada kohalikel omavalitsustel, linnadel ja piirkondadel endil. Konkurentsivõimet käsitlevasse arutellu tuleks lisada kitsam perspek-

tiiv näitamaks kohaliku ja piirkondliku tasandi võimalikku konkreetset panust. Seetõttu tehakse arvamuses ka ettepanekuid konkreetseteks meetmeteks, mida on võimalik rakendada konkurentsivõime suurendamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

1.2 Euroopa vajab rohkem ettevõtjaid ja laienevaid väikeettevõtteid

1.2.1 **tõdeb**, et Euroopa on Teise maailmasõja järgsetel aastakümnetel läbi teinud märkimisväärse arengu. Tootmine inimese kohta tõusis Lääne-Euroopas 40 %-lt USA taseme suhtes sõja lõppedes 70 %-le 1970. aastal; sellest ajast ei ole antud näitaja suhe muutunud. Majanduskasv ja sotsiaalsüsteemide ülesehitamine on toimunud samaaegselt ning viimastel aastatel sotsiaalsüsteemide rahastamisel tekkinud probleemid langevad kokku nõrga majanduskasvuga.

1.2.2 **toonitab**, et sõjajärgse arengu käigus on esile kerkinud arvukalt suuri, heade tulevikuväljavaadetega, maailmaturul juhtivaid ettevõtteid, ent siiski ei saa Euroopa konkurentsivõime kindlustamine põhineda vaid neil. Euroopale ei ole vaja mitte ainult seda, et praegu konkurentsivõimelised ettevõtted suudaksid üleilmses konkurentsivõimelises läbi lüüa, vaid eelkõige on tarvis rajada ka uusi kasvuvõimelisi ettevõtteid, mis suudaksid asendada teistes, turult tõrjutud, välismaale ümberpaiknenud või vähendatud tootmisvõimsusega töötavates ettevõtetes kaduma läinud töökohti.

1.2.3 **viitab sellele**, et enamik ettevõtteid luuakse väikeses mastaabis kohalikul tasandil. Eeldatavasti asutatavate ettevõtete arv ja väikeste ettevõtete laienemine sõltub suuresti sellest, milline on kohalik ettevõtluskultuur, suhtumine ettevõtlusesse ning tööjõu, oskuste ja rahastamisvõimaluste olemasolu.

1.3 Konkurentsivõime tekib alt-üles protsessi käigus

1.3.1 **on arvamusel**, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on riiklike osalejate ning demokraatlike institutsioonidena suur mõju ettevõtete kasvupinnasele ja arengukliimale. Nad kujutavad endast demokraatia ühendusliiki ettevõtete ja kodanike tarvis ning seal toimuv arutelu ja koostöö lähiümbruse kujundamise eesmärgil on olulise tähtsusega kogu Euroopa arenguks. Viidates kohalike omavalitsuste ja piirkondade tähtsusele Euroopa majanduskasvu jaoks, ei tohiks vähendada liikmesriikide suurt ning otsustavat vastutust kõnealuses valdkonnas, ent siiski tuleb arutelu konkurentsivõime ja kasvustrateegiate üle laiendada Euroopa Liidu kodanikele võimalikult lähedase perspektiivi võrra, mis lähtub töötajatest, ettevõtjatest ning tööotsijatest. Seetõttu peab konkurentsivõime suurendamine põhinema subsidiaarsusel ja detsentraliseerimisel. Otsused tuleks langetada, arvestades kohalikku ja piirkondlikku arengudünaamikat kohapeal ja võimalikult lähedal sündmuskohale.

1.3.2 **viitab sellele**, et piirkondlike ja kohalike omavalitsuste roll konkurentsivõime eesmärkide elluviimisel on liikmesriigiti erinev. Liikmesriikides, kus detsentraliseerimine on hästi arenenud ning kohalikud omavalitsused on majanduslikult suhteliselt iseseisvad (kohaliku omavalitsuse kulud kaetakse suures osas üksikisiku ja ettevõtete tulumaksust ning muudest maksutuludest), on kohalikul tasandil tugev sisemine motivatsioon edendada tööhõivet, töökohtade kvaliteeti, ettevõtlust ja sobivat ettevõtluskeskkonda, koolitus- ja uuendustegevusi ning keskkonna kvaliteeti. Kõnealune motivatsioon tugevdab piirkondliku ja kohaliku tasandi panust konkurentsivõime eesmärkide elluviimisse. Euroopa Ülemkogu nõutav suurem omandus saab tekkida vaid tõeliste osalemis- ja mõjutamisvõimaluste kaudu. Kohalikud omavalitsused on kodanikele lähemal ning seetõttu on konkurentsivõime eesmärkide elluviimine läbi- paistvam ja tõhusam.

1.3.3 **juhhib tähelepanu sellele**, et Euroopas valitsev piirkondlik mitmekesisus tuleks arvata pigem aktiiva poolele. Erinevate piirkondade erinevaid olusid tuleks kasutada lähtepunktina, sest näiteks suurlinnadel, suure majanduskasvuga piirkondadel, mäestikualadel, maapiirkondadel, taandarenguga piirkondadel või muutustest mõjutatud aladel on väga erinevad tingimused. Ei ole olemas kõigile piirkondadele sobivat Euroopa mudelit. Suure majanduskasvuga piirkondadel on näiteks suur tähtsus kogu Euroopa Liidu arengule ning nende potentsiaali tuleb teadvustada. Majanduskasvu osas on alati teatud piirkonnad eesrinna, kuid erinevate piirkondade suhtelistele eelistele tuginedes võivad juhtivad piirkonnad igal juhul tegutseda arengumootorina ning arendada piirkondi vastavalt nende tingimustele. Euroopa ei saa lubada ei tugevamate ega nõrgemate piirkondade arengu pidurdumist. Konkurentsivõimet ja ettevõtlust on võimalik tugevdada vaid juhul, kui Euroopa piirkondade,

linnade ja omavalitsuste tingimusi ning võimalusi kasutatakse lähtepunktina.

1.3.4 **rõhutab**, et kuigi Euroopa kohalikud omavalitsused ja piirkonnad on erinevad, on kõigil oma potentsiaal ning huvi konkurentsivõime suurendamise vastu ning nad ka vastutavad selle eest.

1.4 Konkurentsivõime suurendamise tegurid

1.4.1 **rõhutab**, et dünaamiline majandus on konkurentsivõimelise Euroopa Liidu alus. Ettevõtete loomist ja laiendamist soodustavaid tegureid on loetletud erinevates allikates. Koki aruandes tuuakse välja meetmed bürokraatia vähendamiseks, seadusandluse parandamiseks, ettevõtete rajamise lihtsustamiseks ning ettevõtlust soosiva keskkonna loomiseks. Ka komisjoni töödokumendis ettevõtluspoliitika võrdlusuuringute kohta (SEC(2004) 1427) nimetatakse mõningaid tegureid, nt juurdepääs rahastamisvahenditele ning uuendustegevuse ja teadmiste edastamise olulisus. Komisjoni teatises "Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus" (KOM(2005) 97) viidatakse ka ettevõtluskeskkonnale kehtiva õigusloome olulisusele, seetõttu soovitatakse vähem, kuid sobivamaid õigusakte.

1.4.2 **on arvamusel**, et piirkonnad, linnad ja kohalikud omavalitsused suudavad kaasa aidata konkurentsivõimet edendavate tegurite tugevdamisele. Komitee viitab eelkõige järgmistele teguritele, millele kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad avaldada suurimat mõju:

- a) **Ühiskonna võime kohaneda struktuurimuutustega.** Võime kohaneda nii aeglaste kui äkiliste struktuurimuutustega (nt suuremahulised ettevõtete sulgemised) on erinev. Tugeva, hästi toimiva kohaliku ja piirkondliku juhtimise korral ja pidevaks õppimiseks valmis ühiskonnal on paremad eeldused struktuurimuutustega toimetulekuks.
- b) **Suhtumine ettevõtlusse.** Mõnedes piirkondades on hästi arenenud ettevõtluskultuur, mis muudab need konkurentsivõimeliseks, ning kuigi nimetatud kultuuri väljaarenemiseks on vaja aega, on täiesti võimalik seda arendada ja hoida.
- c) **Seaduste ja eeskirjade otstarbekus ning rakendamine.** Ettevõtetele kehtiv seadustik peab olema nende vajadustele hästi kohandatud ja otstarbekas; eeskirjade rakendamisel tuleks eelkõige lähtuda objektiivsusest ning arusaamast probleemist. Siinkohal on oluline avaliku halduse võimelisus konkurentsivõime suurendamisele kaasaaitamiseks.
- d) **Juurdepääs uuendustele ja teadusuuringute tulemustele.** Rohkem teadusuuringute tulemusi tuleb muuta toodeteks ning uuendusi on tarvis rakendada kiiremini. Selle eelduseks on pidevalt õppiv ühiskond ning ettevõtlust toetav kohalik ja piirkondlik kultuur.

e) **Teadmiste ja tööjõu olemasolu.** Õpiühiskond peab lihtsustama juurdepääsu teadmistele. Ettevõtjate ja töötajate kokkuvõime peaks lihtsustama parema juurdepääsu töökohtadele ning tööturu paindlikuma kujundamise tõttu.

f) **Kohalike ja piirkondlike turgude roll.** Konkurentsivõimet ei saa vaadelda eraldi ülemaailmsest, üle-euroopalisest, riiklikust, piirkondlikust või kohalikust konkurentsist. Konkurentsivõimet suurendada püüdvaid haldusasutusi kutsutakse üles võimaldama suurt konkurentsi kohalikel ja piirkondlikel turgudel. Tõhusate kohalike ja piirkondlike turgude edendamine kuulub kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kohustuste hulka.

g) **Juurdepääs rahastamisvõimalustele.** Väikeste ettevõtete juurdepääs rahastamisvõimalustele ja riskikapitalile on raskendatud, sest neile on spetsialiseerunud liiga vähe rahandusasutusi. Ettevõtluskultuuri tugevdamiseks on tarvis piirkondlikke vahendajaid ja teenuseid, ülesandega lihtsustada ettevõtete juurdepääsu rahastamisvõimalustele.

h) **Kohalike ja piirkondlike maksude mõju ettevõtjatele.** Riigiasutused vajavad oma kohustuste täitmise tagamiseks maksutulud, samas avaldab maksustamistase aga otsest mõju kuludele, nt tööjõukuludele. Haldusasutused seisavad silmitsi väljakutsega kehtestada sobivad maksumäärad, mis koormaks majandust võimalikult vähe, kuid kindlustaks siiski vajaliku sissetuleku.

1.4.3 **juhhib tähelepanu sellele,** et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused moodustavad olulise osa Euroopa majandusest. Maksudest rahastatavate avalike ülesannete täitmine mõjutab ka Euroopa konkurentsivõimet. Avaliku halduse konkurentsivõimet mõjutavad eelkõige järgmised tegurid:

a) **Avaliku halduse tõhusus.** Avaliku sektori suurenenud tootlikkus mõjutab positiivselt konkurentsivõimet. Ressursside tõhusal kasutamisel on võimalik osutada kõrgekvaliteedilisi teenuseid. Jõupingutusteks suurema tõhususe nimel on tarvis konkurentsivõimelist haldust, mis osutab madala hinnaga kõrgekvaliteedilisi teenuseid.

b) **Teenuste pakkumise kreatiivsus.** Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele võivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ise otsustada, kuidas nad avalikke teenuseid osutavad. Kvaliteetsete teenuste osutamiseks on palju erinevaid võimalusi. Konkurentsivõimelise halduse tunnus on tahe hinnata ja jätkuvalt otsida loovaid teenuste osutamise viise tõhususe parandamiseks.

1.4.4 **on arvamisel,** et konkurentsivõimet suurendavate tegurite mõjutamiseks seisavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused silmitsi järgmistega väljakutsetega: haldusstruktuuri

ride väljaarendamine, ettevõtluskultuuri ning konkurentsivõimelise halduse loomine, õpiühiskonna rajamine ning töökohtadele ja teenustele juurdepääsu lihtsustamine.

1.4.5 **märgib,** et kohaliku omavalitsuse, piirkonna või suurlinna jne konkurentsi suurendavate tegurite mõjutamise aste sõltub formaalsest pädevusest, siseriikliku õigustiku mahust, majandusstruktuurist ning paljudest muudest kohaliku ja piirkondlikku poliitikat mõjutavatest eeldustest. Hoolimata erinevatest eeldustest tuleb siiski toonitada, et kõik kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused Euroopas võivad võtta meetmeid konkurentsivõime suurendamiseks. Kui aga vastutav on mõni teine organ, jääb alati võimalus tihedaks koostööks pädeva asutusega. Järgnevalt tutvustab Regioonide Komitee 27 näidet konkreetsetest meetmetest konkurentsivõime suurendamiseks.

1.5 Konkreetsete meetmed konkurentsivõime suurendamiseks

Konkurentsivõimeline juhtimine

1.5.1 Struktuurimuutustega edukalt toimetuleva juhtimise sisseeadmine. Kogemustest nähtub, et avatud dialoog ja laiaulatuslik koostöö kõigi asjaomaste sidusrühmadega on hädavajalik. Siinkohal ei tähenda "juhtimine" mitte ainult poliitilist juhtimist, vaid kohaliku omavalitsuse või piirkonna juhtimise koguulatust. Tarvis on rajada kestev ja pikaajaline koostöö ning vastastikune mõistmine ühiskonna erinevate sidusrühmade vahel ning teha selgeks nende ülesanded ja kohustused. Loomulikult kaastakse kõnealusesse juhtimisse ka kodanikuühiskond ja majandus. Koostöö abil rajatakse alus strateegiliseks arendustööks, mis aitab kaasa kogemustevahetusele ning sotsiaalse võrgustiku ja usalduse loomisele, mis on edukate piirkondade tunnuseks. Kohalikel ja piirkondlikel juhtkondadel peab olema pidevalt uuendatud ülevaadeühisest keskkonnast, et olla valmis võimalikeks struktuurimuutusteks.

1.5.2 Arenguküsimustel on päevakorras oluline koht. On loomulik, et kohalikul ja piirkondlikul tasemel keerleb arutelu eelkõige riiklikult rahastatavate teenuste ümber. Seejuures ei tohi tagaplaanile jätta majanduslikku arengut. Poliitilise juhtkonna ülesanne on seada päevakorda arenguküsimused, eelkõige kohaliku ja piirkondliku konkurentsivõime vaheline seos ning heaolu globaliseerunud maailmas. Kaubandus muutis Euroopa rikkaks, kuid tänapäeval on esiplaanil sageli hirm konkurentsi ees ning inimesed tunnetavad üha harvemini neile avanevaid võimalusi. Kindlustunne kasvab, kui arenguküsimustele antakse päevakorras eriline koht ning poliitikud kõnelevad rohkem olemasolevatest võimalustest jõukuse ja üldse heaolu tugevdamiseks.

1.5.3 Kohalike ja piirkondlike tegevuskavade arendamine majanduskasvu suurendamiseks. Lissaboni strateegia raames koostati riiklikud tegevuskavad. Ka linnad, kohalikud omavalitsused ja piirkonnad peavad kavandama majanduskasvu. Hoolimata erinevatest kohalikest ja piirkondlikest tingimustest, tuleb koostada tegevuskavad, et suurendada konkurentsivõimet ning ära kasutada erinevate Euroopa piirkondade võrreldavad eelised.

1.5.4 Aktiivne ja konstruktiivne osalemine siseriiklikus ja Euroopa Liidu arengupoliitikas. Euroopa ja siseriiklike arengukavade tarvis on vajalik kohaliku ja piirkondliku juhtkonna aktiivne osalemine. Euroopa Liidu erinevad tasandid on üksteisest sõltuvad ning vaid konstruktiivse koostöö raames suudavad Euroopa Liit, liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused anda aktiivse panuse ELi potentsiaali täielikku rakendamisse. See on eriti oluline Euroopa Liidu struktuurifondide toetatavates riikides.

1.5.5 Õppida parimast. Avatus oma linnale või piirkonnale kõige sobivamate strateegiate ja lähenemiste osas on edusammude saavutamisel olulise tähtsusega. Vastavate eelduste ja strateegiate sobivust on võimalik hinnata, võrreldes neid edukate strateegiatega. Kõnealuseid võrdlusi on võimalik teostada näiteks sihipäraste õppereiside kaudu, milles osalevad ettevõtted, ülikoolid ja kõrgkoolid ning kohalik press. Mõttekas on ka teatud linna või piirkonna suutlikkuse kontrollimine võrdlusuuringute teel.

1.5.6 Mitmekesisuse ja piirkondliku identiteedi tunnustamine on oluline tegur piirkondliku konkurentsivõime suurendamiseks. Kohalik ja piirkondlik juhtkond peaks püüdma suurendada kohalikku ja piirkondlikku atraktiivsust, mille aluse moodustavad piirkondade suhtelised eelised. Konkurentsieeliseks tuleks kasutada ka Euroopa mitmekesisust.

Ettevõtluskultuur

1.5.7 Ettevõtluse viimine koolidesse. Õppimine kui ettevalmistus eluks ei tähenda vaid õppimist ettevalmistusena eluks töötajana. Kaasaegses koolisüsteemis on ettevõtlusel eraldi õppeainena või õppeaine osana oluline tähtsus. Teadmiste abil ettevõtlusest ja selle toimimisest mõistavad õpilased paremini ühiskondlikke seoseid ning laiendavad oma tööalaseid väljavaateid. Dialoog kohalike ja piirkondlike tööandjatega aitab kaasa õppetöö paremale sobitamisele tööturu vajadustega.

1.5.8 Nõustamisalase pakkumise laiendamine uute ettevõtete asutajatele, kaasa arvatud teisele katsele minejad. Ideed ja taht selle ellurakendamiseks omavatele ettevõtjatele tuleb tagada kergesti kättesaadav ja otstarbekas nõustamine. Lisaks vajavad teavet ja nõustamist töötajad, kes soovivad alustada tööd

iseseisva ettevõtjana. Ka valestardi korral omandatud kogemused võivad kaasa aidata uuele edukale algusele.

1.5.9 Teabe- ja nõustamiskeskuste (first-stop-shops) rajamine ettevõtete nõustamiseks ja toetamiseks rahastamisel. Nii ettevõtete rajajad kui ka kogenud ettevõtjad vajavad nõustamist ja toetust. Eksisteeriva ettevõtte konkurentsivõime säilitamine nõuab olulisi jõupingutusi ning seejuures on professionaalne toetus ja nõustamine olulise tähtsusega. Toetus võib vajalik olla ka ametiasutustega suhtlemisel, teabe- ja nõustamiskeskused võivad sellisel juhul toimida ühenduslüli ja vahendajana. Ka juurdepääs rahastamisvõimalustele on olulise tähtsusega ning kõnealustele võimalustele juurdepääsule spetsialiseerunud keskus võib olla oluliseks toeks paljudele ettevõtjatele. Kohalike pankasid jääb üha vähemaks ja seetõttu on pangad üha vähem informeeritud kohalikest tingimustest. Probleemid kapitali hankimisel langevad küll liikmesriikide ja Euroopa Liidu tasandile, kuid kohalikud omavalitsused ja piirkonnad saavad aidata nende mõjusid leevendada.

1.5.10 Riigiteenistujate teadlikkuse tõstmine ettevõtlusest. Ettevõtluse toetamiseks ja et seda mitte takistada on kohalikul ja piirkondlikul administratsioonil tarvis paremini mõista ettevõtlustegevuse tingimusi ning eeldusi. See ei tähenda siiski, et kaheldakse ametiasutuste volitustes või teatud tingimustes, kuid ühiskonna erinevatest osadest paremini informeeritud riigiteenistuja on võimeline langetama tasakaalukamaid otsuseid.

1.5.11 Tööandjatest ja töötajatest koosnevate nõuandvate organite loomine. Kohalik ja piirkondlik demokraatia langetab otsuseid iseseisvalt, valijate mandaadi alusel. Tagamaks otsuste asjakohasust, on tarvis pidevat dialoogi erinevate ühiskonna sidusrühmade ja kodanikega. Tööhõive kindlustamiseks ja majanduskasvu suurendamiseks on olulise tähtsusega dialoog kohaliku ja piirkondliku majandusega ning töötajatega. Poliitikat, majandust ja töötajaid ühendava nõuandva organi kaudu on võimalik laiendada alust, millest lähtutakse poliitiliste otsuste langetamisel.

Õpiühiskond

1.5.12 Koostöö toetamine haridusasutuste, ettevõtete, organisatsioonide ja töötajatega. Õppimine ei lõppe kooliskäimisega, seetõttu tuleb toetada elukestvat õpet tagamaks vastavus elukutsega seonduvatele uutele nõuetele. Koolituse pakkumist ja nõudlust on võimalik paremini koordineerida näiteks kohalike õppekeskuste kaudu. Koolituspakkumised tuleb kohandada ettevõtetele ja nende töötajatele. Eelkõige tuleks pakkuda oluliselt rohkem õhtusi kursusi.

1.5.13 Koostöö laiendamine ülikoolide ja kõrgkoolidega. Toetada tuleb kõrgharidust ning lihtsustada ka juurdepääsu akadeemilisele haridusele ja kraadiõppele. Üldiselt tuleks parandada koostööd ülikoolide ja kõrgkoolidega, et rohkem uurimusi oleks rakendatavad praktikas, ning rahuldada majanduse ja avaliku sektori vajadusi. Ameerika näitel edendab kõrgkoolide ja ühiskonna koosmõju majanduskasvu, seetõttu peaksid kohalikud omavalitsused ja piirkonnad püüdlema sarnase koostöö poole. Samas tuleks luua ka tugevamad stiimulid ülikoolide vaheliseks koostööks.

1.5.14 Teadusuuringute tulemuste levitamisele kaasa aitamine. Teostatavate teadusuuringute ulatuslikum praktiline rakendamine kujutab endast väljakutset Euroopale. Kontaktpunktid teadusuuringute tulemuste ja uuenduste levitamiseks tuleks rajada ettevõtete lähedusse, mis saavad kõnealuseid uusi teadmisi ja ideid ära kasutada.

1.5.15 Majandusklastrite toetamine. Lähestikku asetsevad sama valdkonna ettevõtted võivad koonduda kobarasse, mille siseselt liiguvad nimetatud ettevõtete vahel teenused, töötajad ja ideed. Klasteri abil on võimalik arendada parimaid tavasid ja suurendada konkurentsivõimet — seda eelkõige samasse valdkonda kuuluvate inimeste ja ettevõtete tiheda koostöö kaudu. Seda tuleks soodustada, lihtsustades juurdepääsu parimatele tavadele ning erialase ettevalmistusega tööjõule. Toetus klastrite moodustamiseks peaks olema piirkondliku ja kohaliku planeerimistegevuse oluline osa.

Konkurentsivõimeline haldus

1.5.16 Ruumilise planeerimise kasutamine konkurentsivõime aktiivseks suurendamiseks. Ruumilisel planeerimisel on oluline tähtsus kohaliku turu tekkimisel. Planeerimine mõjutab äriruumide olemasolu ja ettevõtete asutamisevabadust. Turu toimimine sõltub ka kaupluste ja teenuste kättesaadavusest klientidele. Seejuures on oluline osa ka ühistranspordil. Euroopas kehtib asutamisevabadus, kuid ebasobiv kohalik või piirkondlik ruumiline planeerimine võib tegelikkuses raskendada ettevõtete asutamist. Planeerimine piirkondlikul ja kohaliku omavalitsuse tasandil peab olema nii linna- kui maapiirkondade osas suunatud rohkem majanduskasvule ja arengule.

1.5.17 Eesmärkide määramine avalike teenuste tõhususe suurendamiseks. Kohaliku ja piirkondliku tasandi riiklikult rahastatavad teenused moodustavad suure osa Euroopa majandusest. See, kuidas kõnealuseid vahendeid kasutatakse, ei mõjuta mitte ainult kodanikele pakutavaid teenuseid, vaid ka konkurentsivõimet. Maksutulude tõhusam kasutamine mõjutab positiivselt kogu majandust ja tööhõivet. Pakutavate avalike

teenuste tõhususe pidev suurendamine viib tootlikkuse kasvuni, suurema mänguruumini maksumäärade sätestamisel ning kõrgema teenuste tasemeni. Avalike teenuste tõhususe suurendamiseks on tarvis ka täpset jälgimist ja hindamist ning võimalust võrdlemiseks ja edasiarenemiseks hea tava eeskujul.

1.5.18 Hinnang otsuste mõjule ettevõtlusele. Riigiasutused peavad arvestama oma otsuste mõjuga erinevatele kodanikele või näiteks keskkonnale. Sarnaselt keskkonnamõjule tuleks hinnata ka mõju majandusele ja tööhõivele. Ka olemasolevad eeskirjad tuleks läbi vaadata, kõrvaldamaks eeskirjad, mis tekitavad asjatuid kulusid ning mõjutavad negatiivselt ettevõtete konkurentsivõimet.

1.5.19 Loovate viiside kasutamine ja hindamine avalike teenuste pakkumisel. Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peaksid ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused püüdma parandada tõhusust teenuste pakkumise loovate viiside hindamise ja kasutamise abil (nt allhanked), mis omakorda annab uusi impulsse kohalikele ja piirkondlikele turgudele.

1.5.20 Avaliku hanke läbiviimise parandamine. Avalik hange tuleks kujundada konkurentsivõime suurendamise aktiivseks ja läbipaistvaks vahendiks. Avaliku hanke läbiviimist tuleb täiustada, parandamaks kvaliteeti ja järjekindlust pakkumiste hindamisel. Kõrge kvaliteedi tagamiseks võiks paljudel juhtudel luua pakkumiskeskused, mille tööst võtavad osa erinevad riigiasutused.

1.5.21 Väikeettevõtete toetamine avalike pakkumiste kaudu. Avalikke pakkumisi tuleks kooskõlastada üle kohaliku omavalitsuse piiride ning arvestama peaks ka seda, et avalikke pakkumisi ei koondataks nii suurteks tellimusteks, mida väikeettevõtetele ei ole võimalik teostada. Selle asemel tuleks suuremahulised pakkumised jagada mitmeks väiksemaks pakkumiseks, mida on suutelised teostama ka väikeettevõtted. Pakkumismenetlusega kaasnev bürokraatia on paljudele väikeettevõtetele lihtsalt liiga suur. Pakkumiskutsete vormid tuleks ühtlustada nii palju kui võimalik. Piirkondlikul, riiklikul ja ka Euroopa tasandil tuleks kehtestada ühtsed normid. Nii avalike hangete läbiviimisel kui ka väiksemate sisseostude teostamisel tuleks rohkem kasutada infotehnoloogiat.

1.5.22 E-halduse laialdasem kasutamine. Tarvis on laiendada ametiasutuste pakutavaid elektroonilisi teenuseid ("e-haldus"), et säästa kodanike, ettevõtete ja halduskulusid. Toimiva e-halduse raames paranevad teenused, vabanevad ressursid põhiülesannete täitmiseks ning lihtsustub riigiasutustevaheline üha suurenev elektrooniline teabevahetus.

1.5.23 Tööhõive edendamine ja sotsiaalteenustest sõltuvuse vähendamine. Kõik kohalikul ja piirkondlikul tasandil võetud majandus- ja sotsiaalpoliitilised meetmed tuleb selgemalt suunata töökohtade loomisele, rohkematele inimestele töö andmisele ja sotsiaalteenustest sõltuvuse vähendamisele. Töökoht on endiselt parim lahendus sotsiaalsetele probleemidele. Menetluste parandamiseks tuleb pidevalt hinnata sotsiaalpoliitika mõju tööhõivele. Korraldada tuleks ka erialaseid koosolekuid, et vahetada parimaid tavasid kõnealuses valdkonnas.

1.5.24 Tööhõive suurendamine. Panuse tööhõive suurendamisse võiks muuhulgas anda ka rohkemate lapsehoiuvõimaluste loomine ning töötute sisserändajate parem tööellu integreerimine ja nende iseseisvumise toetamine sotsiaalsete meetmete abil. Kõnealuses seoses on oluline osa ka meeste ja naiste võrdõiguslikkusel: edasiminekuks sugude võrdse kohtlemise valdkonnas on suurel määral seotud majanduskasvuga. Ka vanemad, pensionialised töötajad, kes soovivad edasi töötada, kujutavad endast väärtuslikku ressursi ning ühiskond ei tohiks neid mitte takistada, vaid peaks neid rohkem toetama.

Kättesaadavad töökohad ja teenused

1.5.25 Tööturu laiendamine parema ühistranspordi kaudu. Suurlinnade majandusedu põhineb muuhulgas tööjõu ja töökohtade suurel pakkumisel ning väikestel vahemaadel ja hästi struktureeritud ühistranspordil. See lihtsustab töötajate ja vabade töökohtade kokkuvuimist. Suurele tööturule juurdepääsu olulisust iga töötaja jaoks ei saa alahinnata. Seetõttu tuleb laiendada infrastruktuuri ja kohalikku ühistransporti, et tagada parem juurdepääs töökohtadele. Üksteisega külgnevad piirkonnad peavad tagama, et ühistranspordi kasutamine elu- ja töökoha vahel üle piirkonna piiride oleks sama hinnaga nagu see on piirkonnasisesel liikumisel.

1.5.26 Lairibateenuste laiaulatusliku kättesaadavuse tagamine. Kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused saavad kaasa aidata turule orienteeritud lairibateenuste väljaarendamisel. Lairiba kasutamine kergendab juurdepääsu teenustele ja lihtsustab kaugtööd.

2. Soovitused kohaliku ja piirkondliku konkurentsivõime suurendamiseks

Regioonide Komitee

2.1 **soovib** ka edaspidi arutleda kohaliku ja piirkondliku konkurentsivõime üle ning kutsub Euroopa kohalikke omavalitsusi, linnu ja piirkondi üles viima kõnealust arutelu läbi oma demokraatlikes organites. Konkurentsivõime tekib alt-üles protsessi raames, seetõttu tuleb kõnealust Euroopa tuleviku jaoks olulist arutelu pidada kohapeal, sest siin tuleb ka sõnad tegudeks muuta.

2.2 **kutsub** Euroopa kohalikke omavalitsusi, linnu ja piirkondi **üles** hindama käesolevas arvamuses esitatud konkreetseid meetmeid konkurentsivõime suurendamiseks, et luua kohalikud ja piirkondlikud konkurentsivõimele suunatud majanduskasvukavad. Kõnealused kavad peaksid sisaldama kohalikele ja piirkondlikele tingimustele kohandatud meetmeid.

2.3 **kutsub** liikmesriike **üles** tunnustama kohalike omavalitsuste ja piirkondade rolli majanduskasvu ja konkurentsivõime osas ning andma suuremat mänguruumi kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et tagada arengupoliitika raames kohalik ja piirkondlik arengudünaamika. Riiklike reformikavade koostamine peaks hõlmama ka kohaliku ja piirkondliku tasandi rolli hindamist majandus- ja tööhõivepoliitika erinevate suuniste elluviimisel. Ühtekuuluvuspoliitika peaks olema suunatud Lissaboni eesmärkide saavutamisele ning väljendama selgelt linnade ja kohalike omavalitsuste konkreetset rolli.

2.4 **kutsub** liikmesriike ja komisjoni **üles** tunnustama suure majanduskasvuga piirkondade ja suurlinnapiirkondade olulist rolli kogu Euroopa Liidu arengus. Mahajäänud piirkonnad vajavad Euroopa majandusmootorite käivitavat jõudu.

2.5 **kutsub** komisjoni **üles** aktiivselt suurendama teadmisi Euroopa piirkondlikust majanduskasvust ja konkurentsivõimest. Strateegiline tegutsemine on vajalik selleks, et oleks võimalik õppust võtta nii Euroopa kui ka maailma muude piirkondade edukatest näidetest. Toetada tuleks ka vastavasisulisi võrdlusuringuid, mille puhul võrreldakse sarnaseid piirkondi.

2.6 **kutsub** komisjoni **üles** esitama kord aastas piirkondlike konkurentsivõime aruandeid, milles kirjeldatakse piirkondade olukorda, eesmärgiga lihtsustada vastavasisulisi võrdlusuringuid ja selgitada välja head tavad. Regioonide Komitee pakub siinkohal komisjonile oma toetust.

2.7 **kavatseb** aktiivselt osaleda kevadise Euroopa Ülemkogu kohtumise ettevalmistamisel ning riiklike tegevuskavade hindamisel.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013)"

(2006/C 115/04)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Euroopa parlamendi ja nõukogu otsuse ettepanekut, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm aastateks 2007–2013, KOM(2005) 121 lõplik — 2005/0050 (COD);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 6. aprilli 2005. aasta otsust konsulteerida regioonide komiteega kõnealusel teemal vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitele 156 ja 265;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 19. mai 2005. aasta otsust, teha asjaomase arvamuse koostamine ülesandeks regioonide komitee majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile;

võttes arvesse kõnealust teemat käsitlevat regioonide komitee arvamuse eelnõu (CdR 150/2005 rev. 2), mille majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon võttis vastu 23. septembril 2005 (raportöör: **Harry Dijksma**, Flevolandi provintsiavalitsuse liige, NL/ALDE);

ning arvestades, et lähiminevikus on koostatud arvamused suurema osa väljapakutud konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi alla koondatud allprogrammide ja raamprogrammis sisalduvate oluliste teemade kohta ning, et kõigi eelnevalt väljendatud ja endiselt jõus olevate seisukohtade kordamine ei ole seega tõhus;

võttis 16.–17. novembril 2005. aastal toimunud 62. täiskogu istungjärgul (16. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse:

Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm on tervitatav algatus

1. Regioonide komitee nendib rahuloluga, et Euroopa parlamendi ja nõukogu otsuse ettepanekuga, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013), järgib Euroopa Komisjon komitee soove koordineerida paremini Euroopa Liidu erinevat liiki sektoreid puudutavat poliitikat, pöörata enam tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKE) ning tugevdada konkurentsivõimet.

Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm Euroopa mitmetasandilises valitsemisüsteemis

2. Komisjon on arvamusel, et tema ettepanek järgib subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid. Praegusest praktikast lähtudes on komitee komisjoni selgitustega laias laastus nõus. Komitee on siiski seisukohal, et eriti rakendamise osas ei anta madalama astme valitsustele rolli, mida nad peaksid lähtuvalt Euroopa heast valitsemistavast omama.

3. Komitee peab konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi iseenesest edasiminekuks praeguse olukorraga võrreldes. Tegu on siiski eelkõige ülaltpoolt allapoole suunatud lähenemisega, mis ei pruugi ilmingimata viia kõige paremate tulemusteni.

4. Euroopa Liit peab oma kaadripoliitika kaudu inspireerima valitsusi ja ettevõtlust, et need leiaksid muutunud rahvusvahelises kontekstis taas üles iseenda jõu ning innustaksid seejuures teisi ja looksid neile eeltingimusi, kombineerides ülevalt-alla lähenemisviisi alt-üles lähenemisviisiga, selle asemel et muuta

ülevalt-alla programmid niivõrd üksikasjalikuks, et need muutuksid piirkondlike ja kohalike valitsuste jaoks üksnes triviaalseteks lünkade täitmise ülesanneteks.

5. Majandus muutub ülimalt kiiresti üha rahvusvahelisemaks. Seetõttu jääb Regioonide Komitee arvates piisavat eelarvet omav üleeuroopalise konkurentsivõime ja uuendustegevuse poliitika raamistik oluliseks, seda ka ülesannete teistsuguse jaotumise korral Euroopa Liidu, liikmesriikide ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahel.

6. Osaliselt ka tänu tõsteefektile loob Euroopa Liidu rahaline toetus olulist Euroopa lisaväärtust. Komitee on arvamusel, et konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi käsituses peab olema piisav eelarve ja seda kõikjal Euroopas. Lissaboni strateegia eesmärkide elluviimine nõuab nii poliitiliste kui finantskohustuste võtmist kõigil Euroopa valitsemistasanditel.

7. Regioonide komitee soovib tõstatada kõnealuses kontekstis küsimuse, kas Lissaboni strateegia ei põhine mitte liialt lineaarsel mõtlemisel. Nüüdseks oleks juba palju asjakohasem mõelda suundumuste muutmisest, lähtudes seejuures Euroopa spetsiifilisest, iseenda jõust.

8. Euroopa jõud peitub erinevuses, mitte ühtlustamises. Ka konkurentsivõime edendamisel uuendustegevuse kaudu on nõutav just spetsiifilisi vajadusi arvestav lähenemine. Arvestades piirkondlike ja kohalike omavalitsuste juhtimispraktikat, on neil kõige parem lähtepositsioon, oma territooriumil konkurentsivõime edendamiseks, kasutades selleks uuendustegevust. Integreeritud lähenemist on kõige parem rakendada rohujuure tasandil, kuna sealne sünergia on kõige suurem ning samas on sel tasandil võimalik ka koostööliituda kiire rajamine.

9. Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused peavad seepärast seisma üleeuroopalise poliitika elluviimisel Euroopa partnerluse keskmes.

10. Kõnealus kontekstis kutsub komitee kõiki Euroopa valitsemises osalejaid üles olema uuendustegevusel esirinnas oma organisatsiooni siseselt ja pöörama seejuures tähelepanu võimalustele, mille abil innustada kolmandaid isikuid uuenduslike tegevusele. On vaieldamatu, et uuendustegevuse poliitika usutavus ja seega ka selle tõhusus suurenevad, kui valitsused ise näitavad head eeskju.

Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi lihtsustamine ja selle kontekst

11. Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm lihtsustab praegust olukorda. Poliitika ja tõhususe huvides oleks siiski soovitatav ühe korralduskomitee ja ühe tööprogrammi loomine kolme asemel. Igal juhul tuleb tähelepanu juhtida sellele, et ühe ja sama eesmärgiga, ent erinevate tööprogrammide kõrvuti eksisteerimine eeldab head koordineerimist, et kõnealuseid programme oleks võimalik optimaalselt kasutada.

12. Komisjon visandab oma ettepanekus poliitilisi seoseid konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi osade ja konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi ning erinevate oluliste Euroopa programmide vahel. See annab poliitikat ühtse pildi. On soovitatav, et iga-aastased tööprogrammid selgitaksid, kuidas on praktikas võimalik kasutada kõnealust konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi ning teiste Euroopa programmide, eriti teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (RP7-TTA) vahelist seost, loomaks terviklikud, nii riiklikud, piirkondlikud kui kohalikud tegevuskavad optimaalse sünergia saavutamiseks.

13. Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm pakub paljude tegevusvõimalustega globaalse raamprogrammi. Alles iga-aastased tööprogrammid toovad selguse selles osas, millised tegevused on mil viisil kättesaadavad, millal ja kelle jaoks. Samuti selgub neist, milliseid kriteeriumeid komisjoni kasutab ja seega, millised on tegelikud võimalused. Komitee soovib, et teda teavitataks tööprogrammi koostamise protseduurist samal viisil nagu Euroopa Parlamenti, nii et komiteel oleks soovi korral võimalik teha oma seisukohad õigeaegselt teatavaks. Lisaks peaks piirkondlikel valitsustel olema juurdepääs programmi projektidele, et lisada oma seisukohti ja ideid ning realiseerida nii oma rolli konkurentsivõime teerajajatena.

14. Tihti nimetatakse Euroopa programme vaevanõudvateks, et mitte öelda raskesti ligipääsetavateks. Seepärast palub komitee, et komisjon seisaks hea lühikeste, selgete, üheselt mõistetavate hindamiskriteeriumitega protseduuride ja minimaalse halduskoormuse eest alates taotluse esitamisest kuni auditeerimiseni ning (mis peaks olema iseenesestmõistetav) konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi võimaluste optimaalse kasutamise eest.

15. Pidades silmas eelmises punktis nimetatut, palub komitee komisjonil kaaluda tõsiselt vähemalt rakendamistasandi

juhtimisülesannete delegerimist piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele, kes on selleks võimelised ja valmis.

Ettevõtluse ja uuendustegevuse programm

16. Komitee märgib rahuloluga, et komisjon on arvestanud kõigi erinevat liiki VKEdega, k.a väga väikeste, traditsiooniliste ja pereettevõtetega. Sama kehtib ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil tegutsevate finantsfondide ja vahendajate suhtes. Siiski raskendab nii asjaomaste Euroopa institutsioonide kui järelevalvet teostavate ja valitsusasutuste poliitika tihti riskiga seotud kapitali eraldamist. Ka selles osas on soovitatav uuendada poliitikat ja õigusakte.

17. Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm rõhub tugevalt koostööle, ka hargmaisele koostööle, mille puhul on nõutav partnerite olemasolu kolmes riigis. Komitee soovib ka mestimise võimaldamist, kuna intensiivne üks-ühele koostöö on väga tõhus.

18. Et aidata VKEd — piltlikult öeldes — üle koostöö lävepakku, on soovitatav innustada ka väikese ulatusega ettevõtlusala koostööd kohalikul ja piirkondlikul tasandil, seda võimaliku tulevase laiaulatuslikuma koostöö agensena.

19. Komiteel on hea meel, et ettevõtluse allprogrammi sihtrühmana on selgesõnaliselt nimetatud noori. Samas on ühiskondlikust seisukohast lähtuvalt soovitatav pöörata samavõrra ka eraldi tähelepanu ettevõtlusele, millega tegelevad eakad ja vähemused või mis on neile suunatud.

Info- ja sidetehnoloogia poliitika

20. Komitee soovib anda info- ja sidetehnoloogia allprogrammi raames turule suunatud impulsse tervet "ahelat" puudutava lähenemise teel, nii nagu seda tehakse keskkonnatehnoloogia puhul. Selle eesmärk on hädavajalike lairiba info- ja sidetehnoloogia lahenduste, lairibainfrastruktuuri ja sama liiki tehnikate kiirem realiseerimine.

21. Samuti nagu teenindussektor kasutavad ka valitsusteenistused info- ja sidetehnoloogiaid vähem kui oleks soovitatav. Komitee on seisukohal, et ka piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused peaksid pingutama, et olla teistele eeskujuks. Kui neil jääb vajaka võimsusest ja rahalistest vahenditest, siis peaksid riikliku ja Euroopa tasandi valitsused neid toetama loominguiliste lahenduste leidmisel, mis ei vähenda piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vastutust kasutada maksimaalselt oma vahendeid.

Arukas energeetika — Euroopa

22. Komisjon nimetab ettepaneku seletuskirja sissejuhatavas peatükis, et LIFE on üks olemasolevatest meetmetest, mis asetatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammis ühenduse raamistikku. Ettepaneku edasises osas LIFE programmi aga enam ei mainita, vähemalt mitte otseselt. On soovitatav, et selgitataks konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi roll LIFE programmi suhtes.

23. Kuigi konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammis seda ei mainita, eeldab komitee, et hiljuti alanud ja 2008. aastani kestva Euroopa säästva energia kampaania ning allprogrammi "Arukas energeetika — Euroopa" kooskõlastatakse.

Riigiabi

24. Komitee tervitab Euroopa Komisjoni poolt 21. septembril 2005. aastal algatatud avalikku konsulteerimist uuendustegevusele antava riigiabi korra kohta (KOM 2005 (436)), kuid väljendab kahetsust liiga lühikese vastamistähtaaja üle.

Komitee soovib kõnealuses küsimuses märkida järgmist:

- Komitee toetab lihtsustamise eesmärki silmas pidades uuendustegevuse kaasamist olemasolevatesse eeskirjadesse, selle asemel et koostada uusi eeskirju.
- Komitee toetab eesmärki, mille kohaselt suunataks uuendustegevusega seotud riigiabi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele.
- Komitee taotleb praegu lubatud kumulatsiooni säilitamist uuendustegevuse toetuse ja regionaalabi puhul.

- Komiteel tekkis uuenduslike ettevõtete asutamise osas küsimus, miks kavandatakse ainult "ettevõtte vabastamist [50 %] sotsiaalmaksust ja teistest kohalikest/piirkondlikest (kasumiga mitteseotud) maksudest".
- Komitee tervitab kava, mille kohaselt "võivad VKEdele ja/või turukaugetele tegevustele antava riigiabi suhtes kehtida lihtsamad menetluseeskirjad ning sellise abi võib vabastada teatamiskohustusest" (24. punkt).

Komitee kahtleb aga "turuhälvetes" kui komisjoni peamises rõhuasetuses. Komisjon möönab, et uuendustegevusega seotud tegevused muudab eripäraseks see, et nad on sageli turukauged: "kogemus näitab, et uuenduslike toodete ja teenuste edukust turul on raske ette ennustada" (18. punkt).

Lõppmärkus

25. Komitee soovib käesoleva arvamusega anda oma panus, et töötada välja parem poliitika, mis käsitleb konkurentsivõime tugevdamist uuendustegevuse abil, ning aidata edasi arendada finantsperspektiivide üle peetavat arutelu. Komitee on arvamusel, et konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi muutmine väljapakutud suunas aitab ka kaasa kohustuste ja ülesannete ühtlasemale jaotusele Euroopa valitsemises.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide Komitee Arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013)”

(2006/C 115/05)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse ettepanekut, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007-2013) (KOM(2005) 119 (lõplik) — 2005/0043 (COD) — 2005/0044 (CNS));

võttes arvesse komisjoni teatist “Majanduskasvu soodustava Euroopa teadusruumi loomine” KOM(2005) 118 (lõplik);

võttes arvesse nõukogu 31. märtsi 2005. aasta otsust konsulteerida komiteega kõnealuses küsimuses vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 265;

võttes arvesse presidendi 19. mai 2005. aasta otsust teha kultuuri- ja hariduskomisjonile ülesandeks koostada arvamus kõnealusel teemal;

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 2000. aastal Lissaboni kohtumisel tehtud otsust viia sisse Euroopa teadusruumi mõiste ning luua seega alus Euroopa Liidu ühisele teadus- ja tehnoloogiapoliitikale;

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 2002. aasta märtsis Barcelona kohtumisel vastu võetud otsust, millega EL seadis endale eesmärgiks suurendada 2010. aastaks 3 % võrra Euroopa Liidu SKTst Euroopa teadusuuringutele eraldatavaid rahalisi vahendeid;

võttes arvesse komisjoni teatist, mis käsitleb Euroopa kasvu algatust ja investeringuid teabevõrgustikku ja teadmistesse majanduskasvu ja tööhõive eesmärgil — lõpparuanne nõukogule (KOM(2003) 690 (lõplik));

võttes arvesse komisjoni teatist teemal “Teadus ja tehnoloogia: Euroopa tuleviku võti — suunised Euroopa tulevase teaduse toetamise poliitika” ja Regioonide Komitee arvamust kõnealuses küsimuses (KOM(2004) 353 (lõplik)), (CdR 194/2004 fin) (1);

võttes arvesse komisjoni teatist, mis on vastus kõrgetasemelise sõltumatute ekspertide komisjoni soovitus-tele ja seisukohtadele kuuenda raamprogrammi uute instrumentide kohta (KOM(2004) 574 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu kevadisele kohtumisele eelnenud teatist teemal “Koostöö majanduskasvu ja töökohtade nimel — Lissaboni strateegia uus algus” (KOM(2005) 24 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse ettepanekut, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007-2013) (KOM(2005) 121 (lõplik) — 2005/0050 (COD));

võttes arvesse komisjoni teatist teemal “Euroopa ajupotentsiaali aktiveerimine: kuidas ülikoolid saaksid anda oma täispanuse Lissaboni strateegia rakendamisse” (KOM(2005) 152 (lõplik)) ning Regioonide Komitee arvamust kõnealuses küsimuses (CdR 154/2005 lõplik);

võttes arvesse kõrgetasemelise komisjoni poolt professor Ramon Marimoni juhtimisel koostatud aruannet kuuenda raamprogrammi uute instrumentide tõhususe hindamise kohta (21. juuni 2004);

võttes arvesse arvamust, mille Regioonide Komitee kultuuri- ja hariduskomisjon võttis vastu 22. septembril 2005 (CdR 155/2005 rev 2) (raportöör: **hr Lars Nordström**, Västra Götalandi lääni volikogu liige (SE/ALDE));

(1) ELT C 71, 22. 3. 2005, lk 22

ning arvestades järgmist:

1. komisjoni ettepanekus seatud üldeesmärgid on Lissaboni strateegia rakendamiseks äärmiselt vajalikud. Euroopa investeeringute kasv teadustegevusse 3 %ni Euroopa Liidu SKTst, millest 2 % tuleb erasektorist ning on seotud teadusuuringute ja arenguga edendamaks teadmistepõhiseid ühiskondi ja majandusi Euroopas, on ambitsioonikas eesmärk, mida võib saavutada üksnes Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ühiste pingutuste ning kooskõlastatud panuste abil;
2. teadusuuringud, uuendustegevus ja elukestev õpe on Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõime võti;
3. vajadus Euroopa Liidu teadusuuringuteks antava toetuse kahekordistamise järele aastatel 2007–2013 on kooskõlas Lissaboni strateegia eesmärkidega ning kümne uue liikmesriigi ühinemisega Euroopa Liiduga 2004. aastal. Ettepaneku elluviimine on kogu Euroopa huvides, isegi juhul kui aastateks 2007–2013 kavandatud eelarve teisi osi muudetakse;
4. tulevane teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmes raamprogramm (2002–2006) on käimasoleva kuuenda raamprogrammi kõrgetasemeline järg. Samal ajal sisaldab ettepanek uusi osi, milles käsitletakse muuhulgas Euroopa teadusnõukogu ja ühiseid tehnoloogiaalgausi;
5. komisjoni ettepanekus nimetatud meetmed ei kujuta endast ühtekuuluvuse instrumenti, kuid mõjutavad kaheldamatult Euroopa ühtekuuluvust.

Arvamus võeti ühehäälselt vastu komitee 62. täiskogu istungil 16.-17. novembril 2005 (16. novembri istungil).

Regioonide Komitee seisukohad

1. Üldised märkused

Regioonide Komitee

1.1 **tervitab** asjaolu, et kõnealuse ettepaneku **poliitiline taust ja eesmärgid** on esitatud eraldi teatises Euroopa teadusruumi loomise kohta, mille komisjon esitas samaaegselt kõnealuse ettepanekuga;

1.2 **arvab**, et **komisjoni ettepanek** on **üldjoontes hea**, kuna ta näitab tugevat **järjepidevust** käimasoleva raamprogrammiga kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning VKEdele antakse paremad osalemisvõimalused, kuigi RP7 vahendid soodustavad jätkuvalt "suuri algatusi".

1.3 pidades silmas Lissaboni strateegia taaskäivitamist, **rõhutab** finantsperspektiivide kokkuleppe saavutamist, mis võimaldab komisjoni ettepanekus käsitletud seitsmenda raamprogrammi vajalikku rahastamist;

1.4 **tervitab** haldus-, rahandus- ja õigusalasid **lihtsustusi**, mida kirjeldatakse ettepanekule lisatud rakendamise käsitlevas töödokumendis, ning **soovib eriti rõhutada** lihtsustuste vajalikkust taotlusmenetluse, lepinguläbirääkimiste ja rakendamise kõikidel tasanditel;

1.5 **märgib**, et komisjon on võtnud arvesse paljude asjaomaste osapoolte seisukohti **laialdase konsulteerimise** käigus ning et ettepanek põhineb põhjalikul **mõjude hindamisel**,

mille aluseks on asjaomastelt osapooltelt saadud teave ja hinnangud;

1.6 **nõustub** väitega, et teadmised on Lissaboni strateegia põhiosa ning et "teadmiste kolmnurga" osad on uuendustegevus, haridus ning teadusuuringud; **komitee soovib rõhutada, et teaduspoliitikas on kesksel kohal püüde kvaliteedi ja tippasemel teaduse poole**. Nii on võimalik saavutada teadmisi, mis edendavad jätkusuutlikku majanduskasvu, tööhõivet ja sotsiaalset ühtekuuluvust;

1.7 **toetab** programmi üldeesmärke ning seitsmenda raamprogrammi jaotamist neljaks eriprogrammiks — Koostöö, Ideed, Inimesed ja Võimekus — mis vastavad Euroopa teaduspoliitika neljale põhieesmärgile;

1.8 Samas **tervitab** komitee programmi Koostöö keskendumist igasuguse piiriülese koostöö **kindlatele teemadele** alates koostööprojektidest ja -võrgustikest kuni uurimisprogrammide kooskõlastamiseni. Programmi teemad on:

- a) Tervishoid
- b) Toiduained, põllumajandus ja biotehnoloogia
- c) Side- ja infotehnoloogia
- d) Nanoteadused, nanotehnoloogiad, materjalid ja uued tootmistehnoloogiad
- e) Energeetika
- f) Keskkond (sealhulgas kliimamuutused)

g) Transport (sealhulgas lennundus)

h) Sotsiaalmajandus- ja humanitaarteadused

i) Julgeolek ja kosmos.

1.9 **on** suured lootused seoses **programmiga Ideed**, mis näeb ette sõltumatu Euroopa teadusnõukogu loomise, toetamiseks teadlaste algatatud "eesliiniteadust" (frontier research), mida viivad läbi konkureerivad töörühmad kõikides teadus- ja tehnoloogiaharudes. Komitee **soovib eriliselt rõhutada** sõltumatu teadusnõukogu tähtsust ning teadusuuringute tulemuste süstemaatilise levitamise tähtsust;

1.10 **tunneb heameelt** selle üle, et **programmis Inimesed** toetatakse teadlaste koolitamist ja edutamisevõimalusi, pöörates rohkem tähelepanu erialaoskustele ja karjääri kujundamisele ning siseriiklike süsteemide vaheliste seoste tugevdamisele, mis toimub täielikus koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Euroopa Teadusnõukogu ideed tuleks edasi arendada, saavutamaks tihedaid kontakte kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning Regioonide Komiteega;

1.11 **tuletab** seoses **Programmiga Võimekus meelde** erilist koostöövajadust raamprogrammi ja struktuurifondide vahel, suurendamaks Euroopa teadustegevuse, väljaõppe ja uuendustegevuse alast võimekust, pidades silmas erinevaid toetusi teadusuuringute infrastruktuurile, VKEde huvides läbiviidavatele teadusuuringutele, piirkondlike teadusuuringukesksetele rühmitistele, ELi "vastastikuse lähenemise" piirkondade teadusuuringute potentsiaali täielikule ärakasutamisele, küsimuste seoses "teadusega ühiskonnas" ja horisontaalsele rahvusvahelisele koostööle.

1.12 Euroopa peab püüdlema uute liikmesriikide tõhusa integratsiooni poole. Kõigi ELi poliitikavaldkondade ja instrumentide hõlmamine on eeltingimus selleks, et tõhusalt integreerida kõnealuste maade märkimisväärset inim- ja majanduslikku kapitali, et jätkusuutliku arengu põhimõtet järgides ehitada üles suurema konkurentsivõimega ja ühtsem Euroopa. Raamprogrammid peaksid aitama integratsiooniprotsessi kiirendada.

2. Programm Koostöö

2.1 Keskne küsimus on teadmiste edasiandmine ja levitamine. Praegu kehtiv raamprogramm sisaldab selleks vajalikke mehhanisme, kuid kas teadmiste edasiandmine ja levitamine toimub süstemaatiliselt ja tõhusalt? Millised on tulemused? Kõnealuse teema kohta on meil vähe teada, kuna puudub selge nõue järelevalve kohta. Üks võimalus olukorra parandamiseks on anda heakskiidetud projektidele selgem vastutus teadmiste edasiandmise strateegiade arendamisel ja rakendamisel. Komisjon peaks teostama järelevalvet saavutatud tulemuste üle.

2.2 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad on olulise tähtsusega kõigis tööstuse, majanduse, teenindussektori, teaduse ja tehnoloogia, kaasa arvatud turvalisuse ja kaitse aspektides. Pidades silmas ka kõrgetasemeliste arvutite tähtsust paljudes olulistest valdkondades — alates kliima-, julgeoleku- ja materjaliuuringutest ja lõpetades näiteks uute ravimite sünteesimisega—, tuleb Euroopal tasa teha oluline mahajäämus, eriti võrreldes Jaapani ja USAga.

2.3 Regioonide Komitee soovib jätkusuutliku arengu ökoloogilisest mõõtmest lähtuvalt tõsta esile looduse kui ressursi tähtsust ning uurimisvaldkondi, nagu bioenergia ja biokütused, taimegenoomika, puidutehnika, säästev metsandus, mäetehnoloogia, jäätmetehnoloogia ning turism.

2.4 RK väljendab suurt rahulolu olulise energia alaprogrammi lülitamise üle RP7sse. Aga isegi pidades silmas tõsiasja, et ka RP7 Euratom on tugevalt orienteeritud uuringutele energeetika valdkonnas, on vaja sellele elulise tähtsusega teemale veelgi suuremat kaalu anda. Energeetika on konkurentsivõimelise rahvamajanduse põhialus ning nagu teada, valitseb Euroopas selles osas murettekita impordisõltuvus.

2.5 Ökoloogilist mõõdet tuleks täiendada sotsiaalse mõõtmega, seetõttu soovib Regioonide Komitee tõsta eriliselt esile integratsiooniga seotud küsimusi kui olulist ning üldist teemat. Üks tähtis uurimisküsimus on integratsioonipoliitika elluviimine ja järelevalve ELi liikmesriikides, milliseid eesmärke ja näitajaid kasutatakse, kuidas maksupoliitika mõjutab integratsiooniga seonduvat tööd (paljudes liikmesriikides laekuvad maksutulud riigile, kuid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kannavad suure osa tõrjutusega seotud kuludest jne). Muud olulised küsimused puudutavad integratsiooniga seotud jõupingutuste demokraatia aspekte nagu formaalne hääletusõigus või erinevad seisukohad integratsioonipoliitika osas ühiskonna eri tasanditel. Sellele lisanduvad küsimused, mis on seotud pagulastega ja diskrimineerimisega tööturul.

2.6 Regioonide Komitee tervitab Galileo projekti loomist; peale selle, et ta on uuenduslikus mõttes suure väärtusega, on siin kasutatud tehnoloogilised lahendused ja eriti nende rakenduskomitee arvates see, mis teeb kõnealuse projekti tõeliselt multidistsiplinaarseks ja polüfunktsionaalseks.

2.7 Komitee arvates tuleks kaasata rahvatervise, tervishoiu ja sotsiaalteenuste alased ulatuslikud teadusuuringud üleeuroopalist huvi pakkuvate uurimisprioriteetide hulka. Küsimused, millele samuti tuleks tähelepanu pöörata, on rahvatervise erinevad aspektid, näiteks meetmed alkoholi ja tubaka kahjuliku toimega seotud probleemide lahendamiseks. Teadmised alkoholi ja tubaka tarvitamise probleemide ulatusest ja mõjust on olulised nii lühikeses kui pikas perspektiivis.

2.8 Lisaks keskkonnaaspektidele tuleks arvesse võtta ka teisi linnade arenguga seotud teadusuuringuid. Tegemist võib olla näiteks teadusuuringutega transpordi, linnaplaneerimise, vee- ja jäätmekäitluse, kultuuripärandi ja turismi ning isegi integratsiooni- ja juhtimisküsimuste valdkonnas. Kõnealused küsimused olid kaasatud viiendasse raamprogrammi, kuid puuduvad kuuendast raamprogrammist. Seetõttu on seitsmenda raamprogrammi kavandamisel omal kohal linnaarengu laiem perspektiiv.

2.9 Regioonide Komitee on seisukohal, et oluline uurimisvaldkond on teadusuuringute ja praktika vastastikune mõju. Oluline väljakutse on nii avaliku kui erasektori võime teadusuuringutel rajanevaid teadmisi praktikas rakendada, muuhulgas näiteks sotsiaalhoolekandesüsteemi uuendamiseks ja arendamiseks. See kehtib põhimõtteliselt kõigis uurimisvaldkondades, kuid eelkõige just uute teadmiste kohta teenindussektoris. Seetõttu tuleb arendada teadusuuringute tulemuste rakendamisega seotud uurimistegevust. Kõnealused uuringud võiksid käsitleda näiteks teadusuuringute tulemuste rakendamise meetodite arendamist, muutuste ees seisvaid takistusi ning seda, miks erinevad parandamise strateegiad toimivad või mitte, kuidas edendada õppimisel rajanevaid muutusi, kuidas kaasata kaastöötajaid, kuidas kasutada ettepanekute süsteemi loomingu- lise keskkonna loomiseks jne. Seetõttu peaks Euroopa teaduspoliitika rõhutama, et teadusuuringute ja praktika koosmõju on uurimisvaldkond, mis edendab uuendustegevust ja arengut. EL peaks seda tunnustama ning toetama kõnealuse uurimisvaldkonna rajamist teenindussektoris.

2.10 Demograafilisi muutusi käsitlevate riiklike uurimisprogrammide järele on suur vajadus ning oluline on tõhustada selliste programmide kooskõlastatust Euroopa tasandil. Komitee on seisukohal, et programmide kooskõlastamise instrumenti tuleks arendada piirkondadevahelise koostöö abil ERA-NET projekti raames, mille eesmärk on edaspidine koostöö vastavalt artiklile 169. Teiseks peaks seitsmes raamprogramm ise oluliselt tugevdama rahvastiku vananemise pideva uurimise edendamist. Küsimusi, mis võivad olla asjakohased seoses "tegusa vananemise" teemaga, käsitletakse komisjoni teatise "Vanema tööjõu tööhõive määra ja pensioniea tõstmine". Tegus vananemine tähendab enamasti, näiteks seda, et teadmisi tuleb arendada terve vananeva inimese kohta ning selle kohta, kuidas kõnealune põlvkond on ning võiks saada ühiskonna reserv. ELi liikmesriikides valitsevad kultuurilised erinevused ja kogemused seoses demograafiliste muutustega, mis võiks olla aluseks reale erinevatele uurimisküsimustele, millesse on kaasatud palju erinevaid teadusharusid. See puudutab nii vähese sündimuse, väljarändamise ja elanikkonna olulise vähenemise tagajärge kui ka vananemisega seotud küsimusi seoses vajadusega tervishoiu, arstiabi, sotsiaalteenuste ja enesehoolduse järele. Kuigi riiklike ja Euroopa programmide kooskõlastamist nimetatakse programmis "Koostöö", tuleks komitee arvates kõnealust kooskõlastust suurendada. Vananemise mõistes sisalduvad nii sotsiaalsed, majanduslikud kui kultuurilised aspektid. Ühiskondlike

lahenduste ja muutustega kohanemise kontseptsioonide välja- töötamine vastuseks demograafilistele muutustele on tulevaste aastate üks suuremaid poliitilisi väljakutseid, eriti piirkondlikul tasandil. Seetõttu on samuti väga oluline, et kohalik ja piirkondlik tasand etendab tähtsat osa erinevate riiklike programmide väljatöötamisel.

2.11 Regioonide Komitee on seisukohal, et seosed teadusuuringute, uuendustegevuse ja ettevõtluse vahel on muutunud ebaselgeks seoses kõnealuse raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi (CIP) meetmete killustatusega. Projektiideed, mis asuvad kõnealuste erinevate majanduskasvu ja töökohtade loomise seisukohast kesksete oluliste valdkondade kokkupuutepunktis, võivad takerduda liigse bürokraatia tõttu või halvimal juhul hirmutatakse potentsiaalsed taotlejad taotlemisest loobuma, mida Euroopa ei saa endale lubada. Äärmiselt oluline on, et komisjon tervikuna töötab selle nimel, et halduspiirid erinevate peadirektoraatide ja programmide vahel ei oleks takistuseks headele projektidele.

2.12 Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine tehnoloogiaplatformidesse võiks nende vastutuse tõttu olulist ühiskonna sektorite ees olla kasulik. Uute tehnoloogiaplatformide uurimisstrateegiate väljatöötamisel, lähtudes seejuures kodanike vajadustest, ja juba tegutsevate asjaomaste platformide arendamisel on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel loomulik koht teaduslike uurimisasutuste, tööstuse ja avaliku sektori koostöös, mida tehnoloogiaplatformid eeldavad. On tehnoloogiaplatforme, mille puhul on võimalik kaasata kohaliku ja piirkondliku tegevuse arengut. Tehnoloogiaplatformid on pikaajalised algatused, kuid need on väljakujunenud pika aja jooksul vastavalt tehnikavaldkondadele aga mitte kodanike vajadustele.

2.13 Komitee on arvamusel, et tulenevalt kohalike omavalitsuste pädevusest linnaelanike ja kohaliku piirkonna majandusliku ja sotsiaalse arengu toetamisel tuleks nad täielikult kaasata uuendus- ja elukestva õppe programmidesse. Seda nii partnerluse edendajatena, mis võimaldab ulatuslikumat juurdepääsu rahastamisele, kui rollis, mida kohalikud omavalitsused täidavad uuendus- ja teadustegevuse toetamisel asjaomases piirkonnas.

2.14 Regioonide Komitee tervitab tõsiasja, et mitu liikmesriiki on nõukogus ja Euroopa Parlamendis tõstnud esile "sotsiaalselt motiveeritud teadusplatvormide" idee (Societally Motivated Research Platforms — SMRP) kui seitsmenda raamprogrammi ühe osa. SMRP peaks olema täiendus tehnoloogiaplatformidele, mis põhinevad eeldusel, et ühiskonna vajadused peaksid olema otsustavad pikaajaliste uurimisstrateegiate väljakujundamisel oluliste osalejate poolt, nagu riigiasutused, uurimisasutused (ülikoolid/kõrgkoolid ja instituudid) ning ettevõtted, juhul kui see on asjakohane. Euroopa vajab uusi teadmisi, et paremini mõista ja lahendada probleeme, mis sõltuvad sotsiaalseltest väljakutsetest, nagu kultuuridevahelised ja etnilised erinevused, demograafilised tegurid ja keskkond k.a

kliimamuutused. SMRP eesmärk on koguda Euroopa sidusrühmad edendama teadmisi, mis on seotud Euroopa ees seisvate suurte, pikaajaliste ühiskondlike väljakutsetega. Tähtsamate sidusrühmade seas on loomulikult teadmiste "lõppkasutajad", ehk sageli kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.

2.15 SMRP kontseptsioon põhineb peamiselt ühiskondlike sidusrühmade algatustel ning nende vajadusel nn eesliiniteadusele rajatud uute teadmiste järele erinevates ühiskonnasektorites. Kontseptsioon rajaneb ka sidusrühmade aktiivsel osalusel uurimist vajavate probleemide ja küsimuste määratlemisel ja sõnastamisel. Samuti põhineb see sidusrühmade aktiivsel osalusel uute teadmiste levitamisel ja rakendamisel. Sidusrühmade aktiivne osalus on tõenäolisem loomulikult tänu asjaolule, et nad ise osalevad probleemide sõnastamisel. SMRPd tuleks seetõttu vaadelda kui täiendust tehnoloogiaplattformidele valdkondades, kus liikumapanevaks jõuks on tööstus. Tööstuses osalejad võivad olla suurel määral kaasatud erinevatesse SMRPdesse sõltuvalt teemast, isegi kui teistelt osalejatelt oodatakse SMRPde liikumapaneva rolli täitmist. SMRP kontseptsioon hõlmab interdistsiplinaarse uurimisegevuse, kuna inimeste ja ühiskonna probleemid on kompleksed. Sellised probleemid on kõige paremini mõistetavad mitmetest erinevatest teaduslikest perspektiividest vaadelduna. SMRP oluline osa on laialdane riikidevaheline koostöö, avardamaks teadmiste arengut ning võimaldamaks ühiskondlikke uuendusi.

2.16 SMRP teemalises väitluses on nimetatud erinevaid teemasid, mille hulgast Regioonide Komitee toob järgnevalt ära mõningad potentsiaalsed teemad: Euroopa muutuv demograafiline maastik (vananev elanikkond), Euroopa ja integratsioon/migratsioon ning keskkonna säästev areng.

Kõik ELi liikmesriigid seisavad silmitsi vananeva elanikkonnaga seotud väljakutsetega, mis puudutavad tervishoidu, arstiabi, sotsiaalteenuseid (nt e-tervis, tervislik vananemine, turvaline elukoht), pensionisüsteemi, pikemat tööelu jms. Kõnealust demograafilist väljakutset esitatakse sageli kui probleemi, kuid see loob ka palju võimalusi. Vananev elanikkond kujutab endast suurt kompetentsi- ja kogemustepõhist teadmiste ressursi ning paljud vanemad inimesed on samuti hästi teadlikud ja nõudlikud kliendid/tarbijad/patsiendid, mis nõuab erinevatele küsimustele uuenduslikke lahendusi. Kuidas me saame kõige paremini vabastada ja arendada inimese ressursse kogu tema eluajal nii üksikisiku kui ühiskonna huvides? Integratsiooni- ja migratsiooniteema võivad sisaldada nt küsimusi, mis on seotud integratsiooniga tööellu, diskrimineerimisega jms. Säästva arengu — keskkonna teema võib sisaldada nt küsimusi Euroopa ruumilise planeerimise kohta: linn kui liikumapanev jõud, mille puhul on fookuses linnade ja maapiirkondade vaheline koostöö; keskkonna reostus ning selle mõju loodusele, mille puhul on rõhuasetus linnade ja piirkondlike alade koostööl; ning Euroopa vastus globaalse jätkusuutliku arengu eest, rõhuasetusega maailma ja Euroopa koosmõjul.

3. Programm Ideed

3.1 Äärmiselt oluline on Euroopa teadusnõukogu (ERC) usaldusväärsus. Teadusnõukogu juhivad sõltumatud ja professionaalsed teadlased ning selle tööd iseloomustab lihtne taotluste menetlemise kord ja prioriteetide selgus.

3.2 Euroopa teadusnõukogu rahastatud teadusuuringute tulemusi tuleb levitada süstemaatilisel ja asjakohasel viisil teadlastele, kes töötavad teistes Euroopa piirkondades. Komitee on seisukohal, et programmi tuleks rahastada teadlaste liikuvuse meetmete raames koos Euroopa teadusnõukogu otsetoetustega. Viimasel juhul peaks toetus moodustama väiksema osa kogu toetussummast heakskiidetud projektidele.

4. Programm Inimesed

4.1 Selleks et Euroopa võiks tööle võtta piisava arvu teadlasi, on oluline lihtsustada naiste juurdepääsu töökohtadele teadusuuringute valdkonnas ning kõnealuses küsimuses võivad olla olulisteks teguriteks nii erinevad poliitilised meetmed kui ka tööstuse ja uurimisasutuste muutunud suhtumine. Marie Curie nimelisi meetmeid tuleb tugevdada selleks, et äratada noortes huvi juba gümnaasiumis ning et keskenduda naiste rollile ja kohale teaduses ja teadusuuringutes eesmärgiga suurendada naiste osakaalu.

4.2 Komitee tuletab meelde, et tõenäoliselt on vajalikud paljud erimeetmed selleks, et Euroopa suudaks huvi pakkuda juhtivatele uurimisrühmadele. Erinevused, mis takistavad tõeliste karjääri võimaluste arengut Euroopas, on seotud geograafiliste, õiguslike ja haldus- ning kultuuriaspektidega. Uheks karjääri võimaluste positiivse edasiarendamise algatuseks võib olla karjäärietappide, palkade ja sotsiaalsete soodustuste võrdlemine. Samuti võiks soodustada nn kombineeritud ametikohti, kus töötajatele antakse võimalus tegeleda uurimisega, mis moodustab ühe osa tema ametiülesannetest.

4.3 Komitee arvates peaks elukestvat õpet vaatlema kui Euroopa majanduskasvu ressursi, kui Euroopa teadustegevuse eesmärkide saavutamise vahendit. Komitee tervitab asjaolu, et kõnealune seisukoht on ära toodud ka komisjoni ettepanekus ning arvab, et on oluline, et asjakohase töö läbiviimiseks on kaasatud nii kohaliku kui riikliku tasandi osalejad. Komitee soovib kõnealuses kontekstis juhtida tähelepanu teadus-, uurimis- ja arendustegevuse peadirektoraadi, ettevõtluse peadirektoraadi ning Regioonide Komitee "vastastikuse õppimise platvormide" algatusele (Mutual Learning Platforms). Algatus on suunatud piirkondliku tasandi poliitilistele otsustajatele eesmärgiga töötada välja konkreetset vahendit vastastikuse õppimise valdkonnas, nt piirkondlikud visiooniuuringud, piirkondlikud võrdlusuuringud ning piirkondlikud profiilid.

4.4 Komitee arvab, et komisjon peaks tagama Euroopa teadlaste karjääri arengu kõigis ELi liikmesriikides ning ka avalikus sektoris, nagu kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.

4.5 Komitee soovib ka rõhutada, et toetada tuleb meetmeid, mis tõhustaksid uue teadlaste põlvkonna arengut, kes oleksid võimelised töötama teaduslikes uurimisasutustes, tööstuses ja avalikus sektoris. Asjakohaseid meetmeid tuleb muuhulgas võtta kraadiõppe valdkonnas, kaasamaks doktorante õppimise ajal osalema nii tööstuses kui avaliku sektori tegevuses. Doktorante tuleb koolitada ja valmistada ette ka töötamiseks väljaspool akadeemilist ringkonda.

5. Programm Võimekus

Regioonide Komitee tervitab raamprogrammi kõnealust osa. Kõik kuus algatuste valdkonda on olulised, kuid komitee soovib erilisel esile tõsta järgmist.

5.1 Teadmiste piirkondade algatus on muuhulgas positiivne seetõttu, et kõnealune programm toob esile piirkondade suurenenud tähtsuse uuenduste ja majanduskasvu osas. Teadmistepõhiste piirkondade osa Euroopa üldise majandusliku juurdekasvu jaoks pole võimalik üle tähtsustada, sest nad on riikide majanduste nurgakivideks.

5.2 Komitee soovib näha selgemat seost raamprogrammide ja struktuurifondide vahel. Tipteadusele antava toetuse ja ühtekuuluvusele eraldatava toetuse vahel valitseb pinge. Soodustades kõigi piirkondade asjaosalisi tippteaduse arengule kaasa aitama, on võimalik kõnealust pinget tasakaalustada. Regioonide Komitee on lisaks sellele algatanud uurimuse piirkondade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste struktuurilise võimsuse ja motivatsiooni kohta panustada uurimis- ning arendustegevusse. Uurimuses keskendutakse muuhulgas uurimis- ning teadustegevuse, struktuurifondide ning uuendusküsimuste vahelistele seostele.

5.3 Regioonide Komitee teab, milliseid arutelusid peetakse Euroopas finantsvõimaluste üle. Kõnealuse uue algatuse säilitamine on siiski ülimalt oluline isegi juhul, kui eelarvet hoolimata olemasolevatest ettepanekutest vähendatakse. Ettepanekus esitatud kõnealuse algatuse eesmärged arvestades on esialgne eelarve on siiski liiga väike — vaid ligikaudu 160 miljonit eurot (umbes 2 %) Võimekuse programmile eraldatud kogueelarvest (7,4 miljardit eurot).

5.4 Samuti puudub selge püüe ühendada õppeasutuste töö teadus- ja arendustegevuse kommertsialiseerimise edendamise

ja arendamisega koostöös tööstusega. Selle põhjuseks võib olla uuendustega seotud valdkondade üleviimine spetsiaalsesse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi (CIP). Tegemist on kõnealuste raamprogrammide vaheliste seoste ja piirialadega seotud ebaselgustega, mida komisjon peaks selgitama. Kuigi probleeme ei pruugi esineda, peab komisjon leidma mudeli erinevate programmide parema koostöö tagamiseks juhaks, kui probleemid peaksid tekkima. Üks näide on ühiste tehnikaalgatuste riskikapitali küsimus: kas projektil on kommertsialiseerimise etapis võimalik saada toetust seitsmenda raamprogrammi kaudu või peaks kõnealuses etapis taotlema vahendeid CIP programmil?

5.5 Rohkem tähelepanu tuleks pöörata uurimisinstituutide kui loomulike sildade rollile tehnosiirde ja ühise tootearenduse valdkonnas. Sõltuvalt erinevate piirkondade tööstusstruktuurist ja avaliku sektori ülesehitusest on spetsialiseerumisvajadus suur. Lisaks sellele, et näidata seoseid ühtekuuluvuspoliitikaga, peaks komisjon rõhutama ka ELi vahendite tähtsust piirkondlike ja riiklike uuendusstrateegiate rakendamisel.

5.6 Regioonide Komitee nõustub komisjoni hinnanguga, mille kohaselt on ELi vastastikuse lähenemise piirkondadel suur teadusuuringute potentsiaal nagu seda määratletakse struktuuri-fondide raames.

5.7 Unustada ei tohi vähem teadusuuringumahukaid valdkondi, mis aitavad suurel määral kaasa Euroopa majanduskasvule ja Lissaboni protsessile. Käimasolev kuues raamprogramm on suunatud peamiselt mahukate teadusuuringutega tegelevatele osalejatele. Rahaline toetus teadusuuringutega vähem tegelevatele osalejatele, võimaldamaks neil osa saada juba olemasolevast tehnoloogiast, aitaks ellu viia uuendusi, mis muidu ei oleks võimalik. Seepärast tuleks kõnealustele osalejatele anda uurimisprogrammides olulisem koht.

5.8 Komitee kiidab heaks tegevusprogrammi "Teadus ühiskonnas" ning soovib rõhutada, et tegemist on uue raamprogrammi olulise valdkonnaga.

6. Regioonide Komitee soovitused

Regioonide Komitee

6.1 **arvab**, et uurimis- ja arendustegevuse seitsmendas raamprogrammis tuleks rohkem rõhutada jätkusuutliku arengu sotsiaalset ja ökoloogilist mõõdet;

6.2 **loodab**, et komisjon võtab aktiivse hoiaku ja toetab mitmeti SMRPga seotud tegevusi, nagu toimiti tehnoloogiaplatvormide vallas. Kõnealune toetus võib väljenduda näiteks selles, et algetapis aidatakse välja töötada SMRP kontseptsioon, koondatakse sidusrühmad pikaajalise visiooni ja strateegilise teadusuuringute programmi ümber, osaletakse nõustavate ja toetavate vaatlejatena erinevate platvormide tegevuses, tagades nii läbipaistvuse ning avatuse ja loomulikult sekretariaadi toetuse. Nii viisi saab komisjon soodustada programmi edukat elluviimist;

6.3 **märgib**, et kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajad töötavad aktiivselt selle nimel, et ühendada asjaomased osalejad SMRP idee arendamiseks. Komitee sooviks dialoogi arendamist komisjoni, parlamendi, nõukogu, riikide teadusuuringute rahastajate, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, teadlaste ja teiste huvitatud sidusrühmadega, eelkõige teemal "demograafilised muutused — vananev elanikkond";

6.4 **arvab**, et komisjon peaks tagama tegevuste probleemivaba elluviimise seoses erinevate peadirektoraatide kaasamisega nii kõnealusesse raamprogrammi kui konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi (CIP). Lisaks on vaja selgust, millistes valdkondades nimetatud programmid kattuvad;

6.5 **rõhutab** tehnoloogilise arengu tähtsust seitsmendas raamprogrammis ja tiheda sünergia loomist konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammiga, et soodustada äritegevust ja töökohtade loomist teadmispõhistes ettevõtetes kõigis Euroopa piirkondades.

6.6 **on seisukohal**, et prioriteete tuleb täiendada rahvatervis, tervishoiu, arstiabi ja sotsiaalteenuste teemadega. Lisaks keskkonnaalastele aspektidele on vaja uurida ka muid linnaarengu aspekte.

6.7 Pidades silmas VKEde rolli Euroopa majanduse liikumapaneva jõuna, soovitab RK, et seitsmendas raamprogrammis tuleks taotleda tasakaalu suurte algatuste ja VKEde algatuste vahel, näiteks suurendades algatuse Teadmiste piirkonnad rahastamist;

6.8 **teeb** komisjonile ettepaneku analüüsida ja tuua välja häid teaduslase koostöö näiteid erinevate sidusrühmade vahel kohalikul tasandil. See võiks toimuda ka näiteks võistlusena;

6.9 **soovitab** nõukogul ja parlamendil kiita heaks komisjoni ettepanek seitsmenda raamprogrammi eelarve kohta 72 726 miljoni euro suuruses summas.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamus teemal “Komisjoni teatis: “Ümberkorraldused ja tööhõive. Ümberkorralduste ennetamine ja nendega kaasaminek tööhõive arengut silmas pidades: Euroopa Liidu roll””

(2006/C 115/06)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist Ümberkorraldused ja tööhõive. Ümberkorralduste ennetamine ja nendega kaasaminek tööhõive arengut silmas pidades: Euroopa Liidu roll, KOM(2005) 120 (lõplik),

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 31. märtsi 2005.aasta otsust konsulteerida antud küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõikele,

võttes arvesse Regioonide Komitee juhatus 12. aprilli 2005 otsust, millega tehti majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada arvamus nimetatud teemal,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust Majanduskasvu ja töökohtade loomise kompleksed suunised 2005–2006 (CdR 147/2005 fin),

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust *Piirkondliku riigiabi andmise juhendi läbivaatamine* (CdR 77/2005 fin),

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust *Komisjoni teatis sotsiaalmeetmete kava kohta* (CdR 80/2005 fin),

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust komisjoni teatise kohta *Globaliseerumise sotsiaalne mõõde — ELi panus hüvede loomiseks kõigile* (CdR 328/2004 (lõplik)),

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamuse eelnõud CdR 148/2005 rev. 2, mille on majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon vastu võtnud 23. septembril 2005 (raportöör pr Irene Oldfather, Šoti Parlamendi liige, (UK/PES)),

võttis 62. täiskogu istungjärgul 16.- 17. novembril 2005 (16. novembri 2005. aasta istungil) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide Komitee seisukohad

Regioonide Komitee

1.1 **tervitab** kõnealust teatist kui vajalikku panust olulise tähtsusega arutellu ettevõtete ümberkorraldamise ja selle mõjude üle tööhõivele. Ümberkorraldusest on saanud vahend turumuutuste, siseturu loomise ja globaliseerumisega toimetulekuks. Paljude ettevõtete arvates kujutab see endast olulist elementi konkurentsivõime säilitamisel. Lisaks saab ümberkorraldusi vaadelda kui võimalusi uute, suurema lisaväärtusega meetmete ja jätkusuutlikumate töökohtade loomiseks kõnealusel territooriumil;

1.2 **on rahul** sellega, et majanduse ümberkorraldamise üle arutletakse majanduskasvu ja Euroopa sotsiaalset mudelit käsitleva Lissaboni strateegia kontekstis. Regioonide Komitee soovib esile tõsta Euroopa sotsiaalse mudeli tähtsust ümberkorralduse kahjulike mõjude leevendamisel nii üksikisikutele kui ka kohalikele kogukondadele ja tunnustab vajadust rakendada võimaluse korral kõnealusel seoses ennetavaid meetmeid;

1.3 **nõustub**, et on vajalik tagada ümberkorralduse hea juhtimine, vastamaks kahekordsetele majanduslikele ja sotsiaalsetele nõuetele ja see peab moodustama osa Euroopa majanduse arengu pikaajalisest nägemusest, kindlustamaks, et muutused tõepoolest tugevdavad kõnealusel majanduse konkurentsivõimet;

1.4 **märgib**, et teatistes käsitletakse ainult ELi tasandit. Arvestades kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli, on regioonide komitee pettunud, et teatistes ei käsitleta laiemat valdkonda ja ei vaadelda eri valitsustasandite vastastikust mõju ning rolli. Siiski kuuluvad ELi pädevusse sellised valdkonnad nagu ühisturu arendamine, kaubandus- ja arengupoliitika ja Lissaboni agenda. On oluline, et Euroopa Komisjon võtaks arvesse kõnealuste poliitikavaldkondade mõju majanduse ümberkorraldamisele ja vastupidi;

1.5 **nõustub**, et ümberkorralduse hind võib olla kõrge mitte ainult asjast huvitatud töötajatele, vaid samuti avaldada kahjulikku mõju kohalikele ja piirkondlikele majandusele;

1.6 **tõstab esile** Euroopa Muutuste Järelvalvekeskuse olulist rolli parimate tavade väljatoomisel eesmärgiga rajada kindlam alus ümberkorraldust ja ümberpaigutamist puudutavale avalikule arutelule.

PRAEGUSED VÄLJAKUTSED

Regioonide Komitee

1.7 **nõustub**, et ettevõtete tasandil tehtavad ümberkorraldused võivad tuleneda järgmistest teguritest:

- Euroopa ühisturg ja riikide majanduste avamine rahvusvaheliseks konkurentsiks;
- tehnoloogiauuendused;
- õigusliku raamistiku areng;
- märkimisväärsed muutused tarbijate nõudmistes.

1.8 **väidab**, et teatistes peab üksikasjalikumalt vaatlema globaliseerumist ja suure hulga töökohtade ümberpaiknemist Euroopa Liidust väljapoole;

1.9 **arvab**, et muutused tööhõive sektorite struktuuris ja töökohtade kvaliteet on olulised kaalutlused tööhõive, väljaõppe, tööstus- ja põllumajanduspoliitika kujundamisse ELi tasandil. Teatistes märgitakse, et ajavahemikul 1977–2002 loodi Euroopas Liidus umbes 30 miljonit töökohta. Teenustesektorisse loodi juurde 44 miljonit töökohta, sellal kui tööstuses kaotati 7 miljonit töökohta ja põllumajanduses 7,5 miljonit töökohta. 25,1 % kõrge kvalifikatsiooniga töötajate, 14,2 % keskmise kvalifikatsiooniga töötajate ja vaid 2,2 % madala kvalifikatsiooniga töötajate puhul;

1.10 **toetab** teatist selles osas, mis puudutab positiivset mõju majanduskasvule ja tööhõivele seoses siseturu laienemise ja kaubanduse avanemisega. Regioonide Komitee kiidab samuti heaks teatistes oleva seisukoha kõnealuste poliitikavaldkondade piirkondlike mõjude kohta ja sotsiaalse õigluse vajaduse kõnealustes valdkondades;

1.11 **nõustub** teatise esitatud seisukohaga, et ümberkorralduste tagajärgi võivad mõjutada tööjõuturu toimimise parandamisele suunatud poliitika, aktiivse tööhõivepoliitika tugevdamine, muutuste ennetamine ja teisele tööle siirdumist lihtsustavate mehhanismide pakkumine. Regioonide Komitee soovib samuti rõhutada tõhusate kohalike ja piirkondlike majandusarengu strateegiate tähtsust, mille abil toetatakse majanduskasvu ja majandusliku baasi mitmekesistamist. Ettevõtete ümberkorraldust sellist tüüpi majandustes on tunduvalt lihtsam juhtida;

1.12 **märgib**, et viidatud Ameerika Ühendriikide 2002. aasta kaubanduse kohandamise toetuse reformi seadusele (Trade Adjustment Assistance Reform Act) viidatakse kui positiivsele näitele kaubanduse avanemise ja ettevõtetele ja töötajatele toetuse andmise osas. Siiski usub Regioonide Komitee, et ELi avalik-õiguslike asutuste hulgas leidub palju kõnealusele ümberkorraldusele hästi vastavaid, eeskujuks sobivaid näiteid.

VASTUSED EUROOPA ÜHENDUSE TASANDIL

i. Üldine lähenemisviis

Regioonide Komitee

1.13 **toetab** ühenduse ümberkorraldust mõjutava poliitika-valdkondade suuremat kooskõlastamist ja tervitab iseäranis komisjoni talitusi kaasava, ümberkorraldust mõjutava rakkühma loomist;

1.14 **nõustub**, et vaja on analüüsida ümberkorraldust mõjutavaid ühenduse poliitikavaldkondi, selleks et läbi viia vajalikud poliitilised muudatused.

ii. Euroopa tööhõivestrateegia reform

Regioonide Komitee

1.15 **kutsub** liikmesriike üles tagama, et Euroopa tööhõivestrateegias kokku lepitud vahendeid rakendataks tõhusalt ja koheselt;

1.16 **kiidab heaks** teatistes välja toodud olulised seosed Lissaboni strateegia, Euroopa tööhõivestrateegia ja ELi struktuurifondide vahel. Regioonide Komitee tõstab esile nende vahendite tähtsust, mida Euroopa Komisjoni on välja pakkunud Euroopa Sotsiaalfondi kohandamise ja ümberkorraldamise toetamiseks. Regioonide Komitee rõhutab samuti kõrgetasemelise juhtimiskoolituse vajadust, mis oleks suunatud kohalikele vajadustele ning põhineks laialdasel partnerlusel, et tööandjatel ja töötajatel oleksid muutuste tõhusaks suunamiseks vajalikud oskused, ja kiidab seega heaks ettepanekud nn muutuste juhtijate väljaõppeks;

1.17 **nõustub täielikult** teatistes tehtud järeldusega, mis väidab, et "just kohalikul tasandil on muutuste ennetamine tõhusaim" ja "seetõttu peab Euroopa Liidu regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika toimima katalüsaatorina" (!);

(!) KOM(2005) 120 (lõplik), lk 12, joonealune märkus

1.18 **kutsub** liikmesriike üles küllaldaselt rahastama piirkondlikku ja ühtekuuluvuspoliitikat, nii et see saaks toimida muutuste katalüsaatorina;

1.19 **tuletab meelde**, et riikides, mis olid juba enne viimast laienemist Euroopa Liidu liikmesriigid, on ikka veel piirkondi, mis sõltuvad ühenduse teistele piirkondadele lähenemiseks struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondi piirkondliku arengu poliitika jätkamisest vähemalt üleminekuajaperioodi jooksul;

iii. Ühenduse rahastamisvahendite reform muutuste paremaks ennetamiseks ja juhtimiseks

Regioonide Komitee

1.20 **nõustub** teatisega selles osas, et nii Euroopa tööhõivesstrateegia ja ELi struktuurifondide kui ka seitsmenda raamprogrammi ja ELi haridus- ja väljaõppeprogrammide abil on võimalik toetada konkurentsivõimelise, teadmispõhise ja liikuvust soodustava majanduse arengut;

1.21 **teeb ettepaneku** suurendada teadusuuringuteks ning arendus- ja uuendustegevuseks antavat abi, arvestades märkimisväärset kasu, mida kõnealused tegevused toovad ettevõtete ümberkorraldusele ning mõningatele kohalikele ja piirkondlikele majandustele avalduva võimaliku negatiivse mõju leevendamisele;

1.22 **märgib**, et tähelepanu pole pööratud ümberkorralduste erinevale mõjule naistele ja meestele ning see takistab vastavalt igale teemale kohandatud meetmete rakendamist;

1.23 **on mures** ELi liikmesriikide vahelistel läbirääkimistel konkurentsivõime sihtalale eraldatud madala rahastamise tasemega. Ümberkorraldused jätkuvad siiski kõnealustes valdkondades ja paljud valdkonnad vajavad toetust piirkondliku majanduse täielikuks ajakohastamiseks ja teadmispõhise majanduse loomiseks;

1.24 **kinnitab** oma toetust ELi struktuurifondide läbirääkimistel ajavahemikuks 2007–2013 esitatud komisjoni ettepanekule majanduskasvu kohandamise fondi loomise kohta;

1.25 **tervitab** uut impulssi, mis lähtub ettepanekust globaliseerumisega kohanemise fondi loomise kohta. Fondi eesmärk on leevendada kohalikul ja piirkondlikul tasandil olulisi majanduslikke ja sotsiaalseid šokke, mis tulenevad globaliseerumisest põhjustatud ümberkorraldustest, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ei suuda ennetada;

1.26 **rõhutab** ühise põllumajanduspoliitika reformi ja maaelu arendamise poliitika tähtsust ümberkorralduse kahjulike mõjude vähendamisel põllumajandussektori töötajatele ja maakogukondadele ning toonitab eriti kohalike arengupoliitika kasulikkust.

iv. Tööstus- ja ettevõtluspoliitika

Regioonide Komitee

1.27 **toetab** ELi lähenemisviisi tööstus- ja ettevõtluspoliitika läbivaatamisel aprillis 2004. Kõnealusel läbivaatamisel parendati ettevõtete reguleerivat raamistikku, toetati suuremat konkurentsivõimet ja uuendustegevust ning kehtestati valdkondlikul tasandil kooskõlastatud tegevus;

1.28 **toetab** teatises tehtud ettepanekut, et komisjon tuvas-taks kiirete ja kaugeleulatuvate muudatuste valdkonnad ning keskenduks kõiki tööturu osapooli hõlmavate kõrgetasemeliste tööühenduste abil konkurentsivõime arengusuundade analüüsile, keskkonnaga seotud võimalustele ja ohtudele, tagajärgedele piirkondlikul tasandil ja meetmetele, mida võidakse võtta ühenduse tasandil muutuste ennetamiseks ja juhtimiseks.

v. Konkurentsipoliitika

Regioonide Komitee

1.29 **märgib**, et olemasolevaid suuniseid, mis on mõeldud raskustes olevate ettevõtete päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, tutvustati oktoobris 2004 ilma regioonide komitee või Euroopa Parlamendiga konsulteerimata;

1.30 **märgib**, et komisjon avaldas juunis 2005 riigiabi (?) tegevuskava, millest saab regioonide komitee eraldiseisva arvamuse teema. Regioonide Komitee märgib veel, et riigiabi tegevuskava järgi toimub ettevõtete päästmise ja ümberkorraldamise suuniste hindamine ja muutmine ajavahemikul 2007–2008 ja rõhutab vajadust konsulteerida komiteega enne uute suuniste sisseviimist 2009. aastal;

1.31 **tõstab esile** määruse eelnõu tähtsust, millega kehtestatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi üldsätted (KOM(2004)492). Kui rahalist toetust saavad ettevõtted lõpetavad tootmise ja kaotavad töökohad seitsme aasta jooksul alates rahastamisotsuse langetamisest, peavad nad saadud rahalise toetuse tagasi maksma (artikkel 56).

(?) KOM(2005) 107 (lõplik) – Cdr 225/2005.

vi. Välispoliitika

Regioonide Komitee

1.32 **tervitab** seda, et teatise kohaselt laieneb sotsiaalmeetmete kava välistegevusele ja tähelepanu pööratakse tööhõive ja sotsiaalpoliitika edendamisele ning inimväärsete/vastuvõetavate töötajate loomisele kõikidele töötajatele. Teatise tuuakse ka välja, et sotsiaalmeetmete kava alla kuuluvad sotsiaalsete põhiõiguste edendamine, sotsiaalse dialoogi areng, ettevõtete sotsiaalne vastutus ja muutuste ennetav juhtimine globaalsel tasandil. EL juhindub nimetatud eesmärkidest suhetes selliste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu ILO, OECD, ÜRO, IMF, Maailmapank ja WTO.

vii. Koostöö tugevdamine muutuste nimel

Regioonide Komitee

1.33 **toetab** teatise olevat tõdemust selle kohta, et komisjon jätkab koostööd muutuste nimel, sotsiaalse dialoogi tugevdamise, ettevõtete sotsiaalse vastutuse teatise ja ümberkorraldusi käsitleva foorumi loomise abil;

1.34 **arvab**, et esimest, juunis 2005 korraldatud ümberkorraldusi käsitlevat foorumit saatis suur edu ja ootab rahuloluga foorumi muutumist regulaarseks ürituseks. Regioonide Komitee tervitab iseäranis kavatsust keskenduda tulevasel foorumil kohalikule ja piirkondlikule tasandile;

1.35 **nõustub**, et välja pakutud ettevõtete sotsiaalse vastutuse teatise tuleb ümberkorralduste läbiviimiseks keskenduda ettevõtete ja sidusrühmade kasutatavatele parimatele tavadele. Teatise kohaselt saavutavad tõendite põhjal ettevõtted, mis suudavad ümberkorraldusi juhtida sotsiaalses mõttes vastutustundlikult, paremaid tulemusi sageli ka konkurentsivõime ja turumuutustega kohanemise seisukohalt. Regioonide Komitee tervitab kõnealuseid järeldusi;

1.36 **kiidab heaks** teatise esitatud ettepaneku selle kohta, et Euroopa Muutuste Järelvalvekeskusele tehakse ülesandeks ümberkorralduste jälgimine ning avaliku arutelu aluseks oleva kvantitatiivse ja kvalitatiivse analüüsi läbiviimine.

viii. Õigusliku ja lepingulise raamistiku kohandamine

1.37 **kiidab heaks** antud punktis esitatud ettepanekud Lissaboni tegevuskavas välja pakutud eeskirjade ajakohastamise ja lihtsustamise meetmeteks ja ettepaneku rohelise raamatu koostamiseks tööõiguse osas, kus käsitletakse uusi töökorraldusmuutuleid ja tööõiguse rolli toimetulekul ümberkorraldustega. See

annab võimaluse "paindliku ümberkorralduse" toetamise käsitlemiseks. Kõnealuste meetmete alla kuuluvad koolitusperioodid, vabad perioodid, tööajamine, kaugtöö ja osalise tööajaga töö ning need häirivad vähem kui agressiivsemate ümberkorraldustega seonduvad kohustuslikud koondamised.

ix. Ettevõtete ümberkorralduste ja Euroopa töönõukogude üle tööturu osapooltega peetavate läbi-rääkimiste teine etapp

1.38 **nõustub** teatisega selles, et tööturu osapooli tuleb rohkem kaasata muutuste ja ümberkorralduste ennetamisse ja juhtimisse;

1.39 **kiidab heaks** komisjoni lähenemisviisi Euroopa töönõukogude direktiivi läbivaatamise osas, mida alustati aprillis 2004. Komisjon tõi välja neli valdkonda kokkuleppeks töönõukogude rolli üle muutuse ja ümberkorralduse ennetamisel ja juhtimisel. Kõnealuste valdkondade alla kuuluvad parimate tavade ja ühiste lähenemisviiside rakendamiseks ümberkorralduse osas.

2. Regioonide Komitee soovitusel

Regioonide Komitee

2.1 **arvab**, et majanduse ümberkorraldamine ettevõtete tasandil on vältimatu osa ajakohastamise protsessist tulevikku suunatud teadmispõhiste majanduse loomisel, ent rõhutab samas Euroopa sotsiaalse mudeli kindlustamise vajadust, leevendamaks võimalikke ümberkorraldusest tingitud probleeme üksikisikutele ja kohalikele kogukondadele;

2.2 **nõustub** Euroopa Komisjoniga, et ümberkorraldust käsitleval foorumil on oluline roll ja et tulevasel foorumil peab uurima ümberkorralduse rolli kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

2.3 **kutsub** üles rohkem uurima valitsuse reaktsiooni ettevõtete ümberkorraldusele, seda iseäranis ELi ning riiklike, piirkondlike ja kohalike valitsemistasandite rollile ja omavaheliste seoste. Samuti tuleks põhjalikumalt uurida ümberkorralduse põhjuseid, iseäranis üleilmastumist;

2.4 **kutsub** üles ELi, riiklikku ja kohalikku poliitikat kesken-duma pigem töösuhete püsivusele kui tööga kindlustamisele. See tähendaks liikumist eluaegse töökoha kontseptsioonilt (töösuhete püsivuselt) sellise olukorra suunas, kus töötajad omandaksid oskused kergemaks liikumiseks ühelt töökohalt teisele (tööga kindlustamisele);

2.5 **rõhutab** Euroopa Muutuste Järelvalvekeskuse rolli majanduse ümberkorraldust käsitleva ajakohase informatsiooni pakkumises muutuste ennetamist ja juhtimist käsitleva arutelu teavitamiseks;

2.6 **rõhutab** ELi poliitika suurema kooskõlastamise vajadust muutuste ennetamiseks ja juhtimiseks ning juhib kooskõlas komisjoni soovitustega tähelepanu vajadusele lülitada haridus- ja koolituspoliitika nende poliitikavaldkondade nimekirja, mis vajavad koordineerimist;

2.7 **soovib** näha hästitoimivat Euroopa tööhõivestrateegiat, millel on olulise tähtsusega roll muutustega kohanemisel ja nende juhtimisel ning tööhõive loomisel majanduskasvu sektorites;

2.8 **tõstab esile** fakti, et ettevõtte tasandil ümberkorraldust on kergem juhtida siis, kui kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused on välja töötanud kasvu ja majanduse mitmekesistamist edendavad majandusarengu strateegiad. See muudab endiste töötajate jaoks uute töökohtade leidmise lihtsamaks;

2.9 **tunnustab** ELi struktuurifondide ja Euroopa Sotsiaal-fondi olulise tähtsusega rolli ümberkorralduses ja muutuste juhtimises. Regioonide Komitee kutsub liikmesriike üles jõudma kokkuleppele ELi eelarve osas, mis võimaldab kohalikel ja piirkondlikel ametivõimudel oma majandust ajakohastada ja seega vähendada ümberkorralduse kahjulikke mõjusid eraettevõtete tasandil, arvestades, et tegemist on horisontaalse probleemiga, mis puudutab igat liiki piirkondi;

2.10 **soovitab** ELi liikmesriikidel uuesti kaaluda majanduskasvu kohandamise või globaliseerumisega kohanemise fondi loomist ELi struktuurifondide abil, mis võimaldaks ELi sekku-mist ümberkorraldusest põhjustatud kohalikku või piirkondlikku majanduskriisi. Regioonide Komitee leiab, et kõnealune fond sekkuks vaid juhul, kui ületatakse piirkondlik künnis, mis on määratletud töötajate osakaaluga, keda tabab ümberkorraldustest tulenev ootamatu šokk, piirkondliku töötuse määra ning mõjuga piirkondlikule RKT-le. Komitee nõustub, et fond peaks sisaldama meetmeid töötajaid tabava šoki leevendamiseks kooli-

tuste ja ümberpaigutuste näol, ning teeb ettepaneku, et kõnealune fond lisataks Euroopa Liidu eelarvesse kui alaline sõltumatu fond oma kindlaksmääratud aastase eelarvega. Regioonide Komitee toetab kõnealusele fondile 1 miljardi euro eraldamist aastas;

2.11 **soovitab** Euroopa Liidul uurida toiminguid maapiirkondade majanduse mitmekesistamiseks ja nende konkurentsivõime parandamiseks, mis võimaldaks vähendada põllumajanduse ümberkorralduste tõsisid tagajärgi, ja rõhutab siinjuures eriti kohalike arengupoliitikate võimalikku olulist rolli;

2.12 **kiites heaks** tööstus- ja ettevõtluspoliitikat käsitlevad ettepanekud, **soovitab** Regioonide Komitee Euroopa Komisjonil teha tihedat koostööd kohalike ja piirkondlike ametivõimudega, et tuvastada sektoreid, milles toimuvad kiired muutused;

2.13 **soovib**, et komiteega konsulteeritaks ettevõtete päästmise ja ümberkorraldamise suuniste läbivaatamisel ajavahe-mikul 2007–2008;

2.14 **soovitab**, et sotsiaalmeetmete kavas olevatel kaalutlustel oleks keskne roll läbirääkimistel rahvusvaheliste organisatsioonidega ja Doha läbirääkimiste voorul;

2.15 **rõhutab** vajadust muutuste ja ümberkorralduse vastutustundlikuks juhtimiseks ettevõtete tasandil ja seda, et erinevatel valitsemistasanditel tuleb tagada vastutavate tööandjate teadlikkus oma kohustustest. Regioonide Komitee soovitude kohaselt on selleks ELi tasandil mitmeid viise: sotsiaalse dialoogi tugevdamine, ettevõtete sotsiaalse vastutuse teatis ja Euroopa tööõukogude direktiivi puudutavad läbirääkimised;

2.16 **soovitab**, et ettevõtted käsitleksid esmalt "paindliku ümberkorralduse" toetamist. Kõnealuste meetmete alla kuuluvad koolitusperioodid, vabad perioodid, tööajamine, kaugtöö ja osalise tööajaga töö ja need häirivad vähem kui agressiivsemate ümberkorraldustega seonduvad kohustuslikud koondamised ettevõtete sulgemisel.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamus teemal “Seadusandliku võimuga regionaalparlamentide roll Euroopa Liidu demokraatias”

(2006/C 115/07)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse juhatuse 15. juuni 2004 otsust, mis tegi põhiseaduse ja Euroopa valitsemisasjade komisjonile ülesandeks töötada välja omaalgatuslik arvamus teemal “Seadusandliku võimuga regionaalparlamentide roll EL demokraatias”;

võttes arvesse Euroopa põhiseaduse lepingut, eelkõige sätteid subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamise kohta;

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust Euroopa põhiseaduse lepingu kohta (CdR 354/2003 fin) ⁽¹⁾;

võttes arvesse komitee 13. oktoobri 2005. aasta arvamust teemal “Järelemõtlemisaeg: struktuur, teemad ja raamistik hindamaks väitlust Euroopa Liidu üle” (CdR 250/2005 fin);

võttes arvesse juhatuse 26. oktoobri 2001. aasta deklaratsiooni, mis käsitleb seadusandlike võimuga piirkondade rolli ühenduse otsustamisprotsessis (CdR 191/2001 fin);

võttes arvesse Regioonide Komitee ja Euroopa Piirkondlike Seadusandlike Kogude Konverentsi (CALRE) tegevuskava 2003-2004;

võttes arvesse Euroopa Piirkondlike Seadusandlike Kogude Konverentsi esimehe avaldust 27.-28. oktoobril 2003 Reggio di Calabrias, 26. oktoobril 2004 Milanos ja 24.-25. oktoobril Barcelonas;

võttes arvesse 1997. aastal Oviedos koostatud dokumenti, mille alusel loodi Euroopa Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Kongress (CLRAE) ning milles kehtestatakse kõnealuse kongressi eesmärgid ja põhimõtted;

võttes arvesse põhiseaduse ja Euroopa valitsemisasjade komisjoni poolt 22. aprillil 2005. aastal vastu võetud arvamuse eelnõud (CdR 221/2004 rev 3) (raportöör: hr Luc VAN DEN BRANDE, BE/EPP, flaami parlamendi liige ja senaator);

ning arvestades, et:

- 1) mõningates liikmesriikides on seadusandliku võimuga piirkondi, millel on seega Euroopa Liidu õigussätete kohaldamise pädevus;
- 2) seadusandliku võimuga piirkondade spetsiifilised volitused saavad Euroopa põhiseaduse lepingus ainupädevuse subsidiaarsuse kohaldamise ja kontrolli mehhanismide osas ja et nad omandavad seega erilise koha Euroopa Liidu demokraatlikes otsustusprotsessides;
- 3) käesolev arvamus piirdub seadusandliku võimu käsitlemisega, mis on regionaalparlamentidele antud Euroopa põhiseaduse lepinguga, ei tunnustata sugugi vähem teiste poliitiliste otsuste tegemise tasandeid ning seda, et käesoleva arvamuse soovitusi võib *mutatis mutandis* rakendada ka teistel poliitilistel tasanditel;
- 4) seadusandliku võimuga regionaalparlamendid tagavad ise täielikult otsuste ellurakendamise ja et see on selgesõnaliselt sätestatud ka põhiseaduse lepingu “Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamise protokollis”;

(¹) ELT C 71, 23.3.2005, lk. 1.

- 5) 3. märtsil 2005 toimus põhiseaduse ja Euroopa valitsemisasjade komisjoni poolt organiseeritud kuulamine teemal "Regionaalparlamentide ja seadusandlike regionaalkogude roll Euroopa Liidu demokraatias", mille käigus toimunud arutelude raames kinnitati, et Euroopa poliitilise ühendamise protsessi kaasatakse üha enam seadusandlike volitustega regionaalparlamente ja piirkondlikke omavalitsusi —
- 6) paus põhiseaduse ratifitseerimise protsessis ei tohiks kuidagi saada takistuseks käsil olevatele algatustele, mille eesmärk on regionaalparlamentide parem kaasamine Euroopa Liidu demokraatlikku ellu ega ühenduse õigusaktide väljatöötamisele, rakendamisele ja järelevalvele, mis tulenevad poliitilisest üksmeelest põhiseaduse lepingu osas;

võttis vastu oma 62. täiskogu istungil 16.-17. novembril 2005 (16. novembri istungil) järgmise arvamuse.

1. Regioonide Komitee seisukohad

põhiseaduslik leping kaasa asjaomaste piirkondade otsest regressiõigust;

Regioonide Komitee

1.1 **soovitab**, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rakendamise protokoll ning protokoll riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus lisataks praegustesse lepingutesse, kuna kõnealused protokollid võivad oluliselt edendada demokraatiat ja kodanike osalemist Euroopa Liidu otsustusprotsessis;

1.2 **on seisukohal**, et regionaalne demokraatia aitab erilisel viisil kaasa kodanike poliitikasse kaasamisele ja et talle tuleks Euroopa Liidu tasandil seetõttu vajalikku tähelepanu pöörata. Sel põhjusel peab valitavate piirkondlike ja kohalike kogude panus kodanike kaasamisele saama muuhulgas tunnustust ka seeläbi, et neid piirkondlikke omavalitsusi rakendatakse täiel määral otsustamisprotsessis;

1.3 **arvestades, et** piirkondlikud parlamendid annavad oma panuse Euroopa kodakondsuse loomisele, arvestades sealjuures liidu kultuurilise ja keelilise mitmekesisusega;

1.4 **on veendunud**, et kohaliku ja piirkondliku autonoomia tugevnemine paljudes liikmesriikides annab olulise panuse muuhulgas demokraatia, kodanikuläheduse ja detsentraliseerimise põhimõtetest lähtuva Euroopa ülesehitamisele;

1.5 **konstateerib**, et kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides on esinenud olulisi arenguid detsentraliseerimise suunas, mistõttu on piirkonnad saanud Euroopa Liidu tasandil olulisteks poliitilisteks ja majanduslikeks osalejateks;

1.6 **märgib**, et regionaalparlamendid ning linna- ja vallavolikogud on Euroopa riikide demokraatia arenguprotsessi kindlaks koostisosaks. Piirkondliku ja kohaliku tasandil peab seetõttu Euroopa Liidu debattides olema oma kindel koht;

1.7 **väljendab kahetsust**, et — kuigi Laekeni avaldus andis esimese positiivse impulsi võtta arvesse seadusandlike regionaalparlamentide detsentraalset võimu — ei too Euroopa

1.8 **tervitab seda**, et komitee on omandanud õiguse esitada Euroopa Kohtusse kaebusi seadusandlike aktide osas, mille vastuvõtmiseks tuleb vastavalt põhiseadusele komiteega konsulteerida. Samas väljendab Regioonide Komitee kahetsust selle üle, et seadusandlike võimuga piirkondadel pole (veel) õigust kohtu poole pöörduda;

1.9 **märgib, et** kui regionaalparlamendid, eriti seadusandliku õigusega regionaalparlamendid tahavad algatada niisugust kohtumenetlust, siis võivad nad kaasata Regioonide Komiteed, ning vajaduse korral võivad nad ka tegutseda riigi parlamendi vahendusel.

1.10 **toetab** Euroopa Piirkondlike Seadusandlike Kogude Konverentsi (CALRE) jõupingutusi piirkondliku tasandi parlamentaarsete süsteemide kaasamisel Euroopa Liidu otsustamisprotsessi;

1.11 **rõhutab** järjekordselt ja seda kooskõlas valge raamatuga "Euroopa valitsemine", et on kohane, et Euroopa Liidu õigussätete rakendamise eest vastutavad poliitilised tasandid oleksid kaasatud nende õigusaktide loomise ja Euroopa Liidu poliitika ühtlustamise protsessi täisväärtuslike partneritena. See puudutab eriti seadusandlike regionaalkogusid, kuna nad võtavad vastu ühenduse õigusaktide piirkondlike rakendussätteid. Komitee **toetab** seadusandlike regionaalkogude aktiivset osalemist seadusloome eelses konsultatsiooniprotsessis ja oma esindusühenduste huvide vahendajana struktureeritud dialoogi raames;

1.12 **võtab** Euroopa Liidu tasandi parlamentidevahelise koostöö tõhustamist puudutavad mitmesugused ettepanekud ja algatused **teatavaks** ja **on seisukohal**, et parlamentidevaheline koostöö annab oma panuse Euroopa Liidu integratsiooniprotsessis;

1.13 **on sellegipoolest arvamusel**, et tuleb veel põhjalikumalt uurida, kas see on tõepoolest soovitatav ja teostatav, ja eelkõige kas need ettepanekud aitaksid kaasa regionaalkogude poliitilise mõjujõu tugevnemisele;

1.14 **rõhutab**, et Euroopa Liidus põhiseaduse lepingu teksti üle järelemõtlemiseks võetud aeg ei tohi mitte mingil juhul kaasa tuua tekstis sisalduvate nõudmiste nõrgenemist või nendest loobumist;

1.15 **sedastab**, et Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid käsitlev protokoll on esimene, kuid tähtis samm seadusandliku võimuga regionaalkogude faktilise tunnustamise suunas. Selles protokollis nähakse ette, et riikide parlamendid konsulteerivad vajaduse korral nende regionaalparlamentidega kõigis subsidiaarsuse kontrolli puudutavates küsimustes;

1.16 **märgib**, et kõik regionaalkogud on vastavalt neile antud pädevustele seotud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kontrolli ja rakendamise mehhanismidega;

1.17 **viitab sellele**, et nii Euroopa Komisjoni ettepanekud Euroopa avaliku halduse kui Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu kohta kinnitavad vaieldamatult, et Euroopa Liit võtab kasutusele mitmel tasandil valitsemise süsteemi. See tähendab, et erinevad poliitilised tasandid peavad omama suhteid, mis põhinevad horisontaalsel koostööl ning on loodud otsuste tõhusaks ja terviklikuks vastuvõtmiseks ning et nende vahel tuleb kindlaks määrata pädevuste jagunemine, et oleks selge kes mille eest vastutab ja millisel tasandil lasub poliitiline vastutus;

1.18 **märgib**, et seadusandliku võimuga regionaalkogude osalemine Regioonide Komitees on lisaväärtus, kuna seeläbi saavad väljundi erinevad Euroopa Liidu piirkondlikud valitsustasandid ning saab võimalikuks Regioonide Komitee ja seadusandliku võimuga regionaalkogude tihedam koostöö, mille ühiseks eesmärgiks on Euroopa piirkondliku demokraatia tugevdamine ning Põhiseaduse lepingus Euroopa jaoks sätestatud uute pädevuste parem rakendamine ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete korrektne rakendamine, ning kõik see kooskõlas piirkondlike täitesaatvate organitega;

1.19 **on seisukohal**, et Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu ratifitseerimine on seadusandliku võimuga regionaalparlamentidele suur võimalus juhtida tähelepanu oma rollile ja tähtsusele Euroopa Liidu integreerimisprotsessis.

2. Regioonide Komitee soovitused

Regioonide Komitee

2.1 **soovib**, et nii regionaalparlamendid, regionaalkogud kui kohalikud ühendused, oleksid institutsioonilisel tasandil, vastavalt neile antud pädevusele aktiivselt ja täiel määral kaasatud Euroopa Liidu tulevikku käsitlevasse arutelusse, kusjuures nad peavad täitma oma kohustusi kodanike ees, seda eelkõige praegusel järelemõtlemisajal;

2.2 **rõhutab** selles kontekstis soovi, et regionaalparlamente kaasataks järelemõtlemisaja raames Euroopa Parlamendi kavadatavatesse foorumitesse eesmärgiga soodustada Euroopa dialoogi põhiseaduse kriisist välja tulemiseks;

2.3 **soovitab**, et kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi ja eriti seadusandliku võimuga regionaalparlamente tuleb ühenduse õigusloome ettevalmistamisse kaasata eelkõige juba esialgsete konsultatsioonide faasis ja kuulata ära varajase hoiatamise süsteemi rakendamise raames;

2.4 **soovib** regionaalparlamentide täielikku kaasamist Euroopa Komisjoni pakutud plaani D — seda nii ühenduse algatuste kui soovitatavate riiklike arupidamiste raames, et arutada Euroopa tulevikku ja kodanike ootusi;

2.5 **plaanib** tõhustada koostööd ja dialoogi seadusandlike regionaalparlamentidega, et seda kaasatust optimeerida;

2.6 **märgib**, et koostöö raames kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende ühendustega võtab komitee tähelepanelikult kuulda kaebuste algatusi Euroopa Liidu õigusaktide suhtes vastavalt kehtestatavatele sisemenetlustele;

2.7 **püüab** selle poole, et seadusandliku võimuga regionaalparlamendid vastavalt Euroopa Liidu poolt teostatavatele volitustele esineksid kas riikliku parlamendisüsteemi osana või riikliku parlamendi kojana ja saaksid ka pöörduda oma riikliku parlamendi poole, et esitada Euroopa Kohtusse;

2.8 **kutsub** seadusandliku võimuga regionaalparlamente ja regionaalkogusid **üles** anda oma panus Regioonide Komitee poolt koostatud dokumendi "Pädevuste jagamine Euroopa Liidu, liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel. Pädevuste loend" (CdR 104/2004) uuendamisse;

2.9 **nõuab**, et seadusandlike regionaalparlamentide tasandil kaalutaks parlamentaarse komisjoni loomist, mille ülesandeks oleks subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrollimine ja mis oleks seega esimene kontaktitasand nimetatud võrgustikus;

2.10 **astub välja selle eest**, et neis liikmesriikides, kus volitused jagunevad riikliku ja piirkondliku tasandi vahel, oleksid siduvad kokkulepped seoses subsidiaarsuse kontrolli varajase hoiatamise süsteemi menetlusega, tagamaks selle protsessi selgust ja läbipaistvust. Regioonide Komitee teeb ettepaneku omandada ülevaade neist kokkulepetest, mis on sõlmitud liikmesriikide tasandil;

2.11 **soovitab**, et subsidiaarsuse põhimõtte kontrolliprotsessiga kaasneks reformiprotsess liikmesriikides, mis peaks arvestama iga riigi põhiseadust ning mis konsolideeriks seadusandlike regionaalparlamentide osaluse subsidiaarsuse ja proportsio-

naalsuse põhimõtte rakendamise protokollis toodud mehhanismides;

2.12 **soovitab** seadusandlikele regionaalparlamentidele, kes vastavalt oma pädevusele peavad ratifitseerima Euroopa põhiseaduse lepingu, kohaldada seda Euroopa otsustamisprotsessi raames ning mitte ainult institutsioonilise võimu, vaid ka oma fiskaalpädevuse alusel;

2.13 **kutsub, lõpuks** Euroopa Liitu tungivalt **üles** võtma endale kohustuse rõhutada rohkem piirkondlikku debatti Euroopas. See debatt peab tingimata toimuma koostöös Euroopa Parlamendi, riikide parlamentide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja eriti seadusandlike regionaalparlamentide vahel. Selle üle, kuidas see koostöö konkreetselt peaks välja nägema, tuleb veel aru pidada, samuti peab selgesti nähtav olema nende lisandväärtus demokraatia arendajatena Euroopa Liidus.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Arvamus teemal “Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamise ja kontrolli suunised”

(2006/C 115/08)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Regioonide Komitee juhatuse 20. juuni 2004. aasta otsust teha vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 265 lõikele 5 põhiseaduse ja Euroopa valitsemisajjade komisjonile ülesandeks koostada omaalgatuslik arvamus teemal “Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamine ja kontroll”;

võttes arvesse riigipeade ja valitsusjuhtide poolt 29. oktoobril 2004 allkirjastatud Euroopa põhiseaduse lepingut, eriti *subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamise protokoll* sätteid (*edaspidi “subsidiaarsuse protokoll”*) (CIG 87/04 rev 1, CIG 87/04 Add. 1 rev 1, CIG 87/04 Add. 2 rev 1);

võttes arvesse komisjoni teatist “Ühenduse õigustiku ajakohastamine ja lihtsustamine”, KOM (2004) 432 lõplik;

võttes arvesse arvamust teemal “Euroopa põhiseaduse lepingu läbivaatamine” (CdR 136/1995) ja täiendavat arvamust teemal “Subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamine Euroopa Liidus” (CdR 136/1995 lisa);

võttes arvesse otsust teemal “Valitsustevahelise konverentsi tulemused” (CdR 305/97 fin);

võttes arvesse arvamust teemal “Tõelise subsidiaarsuskultuuri eest! Regioonide Komitee ülekutse” (CdR 302/98 fin ⁽¹⁾);

võttes arvesse arvamust teemal “Seadusloome parandamine 1998 — Jagatud vastutus” (CdR 50/1999 fin ⁽²⁾);

võttes arvesse arvamust teemal “Euroopa Liidu seadusandluse kohaldamine piirkondlike ja kohalike omavalitsuste poolt” (CdR 51/1999 fin ⁽³⁾);

võttes arvesse arvamust teemal “Valitsustevaheline konverents 2000” (CdR 53/1999 fin ⁽⁴⁾);

võttes arvesse otsust teemal “Järgmine valitsustevaheline konverents” (CdR 54/1999 fin ⁽⁵⁾);

võttes arvesse arvamust, mis käsitleb komisjoni aruannet Euroopa Liidu Ülemkogule teemal “Seadusloome parandamine 1999” (CdR 18/2000 fin ⁽⁶⁾);

võttes arvesse arvamust, mis käsitleb komisjoni aruannet “Seadusloome parandamine 2002” ja komisjoni teatist teemal “Ühenduse õigustiku ajakohastamine ja lihtsustamine”, (CdR 62/2003 fin ⁽⁷⁾);

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamusi teemal “Parem õigusloome 2004” ja “Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus” (CdR 121/2005 fin);

võttes arvesse arvamust teemal “Euroopa põhiseaduse leping” (CdR 354/2003 fin);

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust teemal “Järelemõtlemisaeg: struktuur, teemad ja raamistik hindamaks väitlust Euroopa Liidu üle” (CdR250/2005);

võttes arvesse arvamuse eelnõud (CdR 220/2004 rev 3), mille põhiseaduse ja Euroopa valitsemisasjade komisjon võttis vastu 4. oktoobril 2005 (Raportöör: hr Peter Straub, Baden-Württembergi *Landtag*’i esimees (DE/EPP);

ning arvestades järgmist:

- 1) seoses subsidiaarsuse põhimõtte edasiarendamisega lepingutes on komitee ettepanekuid lepingutes viimaste aastate jooksul järk-järgult arvestatud;
- 2) komitee algatusel 27. mail 2004. aastal Berliinis toimunud esimese subsidiaarsuse teemalise konverentsi tulemused;
- 3) subsidiaarsuse põhimõtet laiendatakse piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele (artikkel 1-11) ja sellega konkretiseeritakse põhiseaduses fikseeritud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste austamise põhimõtet (artikli I-5 lõige 1);
- 4) Euroopa Komisjonil soovitatakse juba seadusloome-eelses faasis pidada laialdasi konsultatsioone piirkondlike ja kohalike omavalitsustega (subsidiaarsuse protokollis artikkel 2);
- 5) Euroopa Liidu piirkondade ja linnade institutsionaliseeritud häälekandjana on komiteele antud õigus esitada hagi, kaitsmaks oma õigusi Euroopa Kohtus (artikkel III -365 lõige 3);
- 6) Komiteel on hagi esitamise õigus ka subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise korral (artikkel III-365 ja subsidiaarsuse protokollis artikkel 8);

⁽¹⁾ EÜT C 198, 14.07.1999, lk 73.

⁽²⁾ EÜT C 374, 23.12.1999, lk 11.

⁽³⁾ EÜT C 374, 23.12.1999, lk 25.

⁽⁴⁾ EÜT C 156, 06.06.2000, lk 6.

⁽⁵⁾ EÜT C 293, 13.10.1999, lk 74.

⁽⁶⁾ EÜT C 226, 08.08.2000, lk 60.

⁽⁷⁾ EÜT C 73, 23.03.2004, lk 38.

- 7) koos teiste institutsioonide ja riikide parlamentidega on komitee kutsunud üles läbi vaatama komisjoni iga-aastast aruannet, mis käsitleb põhiseaduse lepingu artiklite I-11 (subsidaarsus ja proportsionaalsus) kohaldamist (subsidaarsuse protokollis artikkel 9);
- 8) luuakse subsidaarsuse põhimõtte järgimise poliitilise kontrolli varajase hoiatamise süsteem, mis annab riikide ja piirkondade parlamentidele esmakordselt võimaluse osaleda ELi seadusandlikus protsessis (subsidaarsuse protokollis artikkel 6);

võttis 62. täiskogu istungil, mis toimus 16.-17. novembril 2005 (16. novembril) vastu järgmise arvamuse:

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD JA SOOVITUSED

1. Sissejuhatav märkus põhiseaduse lepingu ratifitseerimisprotsessi seisu kohta

Regioonide Komitee

1.1 **võtab teadmiseks**, et enamik liikmesriike on põhiseaduse lepingu ratifitseerinud, kuid kahe liikmesriigi elanikkond lükkas põhiseaduse lepingu referendumul tagasi;

1.2 **tervitab** Euroopa Ülemkogu 16.–17. juunil 2005 otsustatud “mõttepausi” ratifitseerimisprotsessis ja peab vajalikuks seda aega kasutada järelemõtlemiseks, kuidas EL saaks oma poliitikat paremini kohandada kodanike ootustele ja tõhustada teabevahetust kodanikega; **rõhutab**, et just piirkondlike ja kohalike omavalitsuste esindajad, kellel on kodanikega eriti tihe kontakt, saavad siin anda otsustava panuse, seda ka ettepanekute ja algatuste vormis;

1.3 **on rõhutanud** kohaliku ja piirkondliku tasandi aktiivset osalemist “mõttepausi” ajal ning esitanud soovitusi arutelu ülesehituse, järelemõtlemist ja hindamist vajavate teemade kohta (CdR 250/2005).

1.4 **rõhutab**, et ELi poliitika juhendumine subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest ning subsidaarsuskultuuri areng saab otsustavalt kaasa aidata kodanike usalduse suurendamisele üle-euroopalise koostöö vastu ja negatiivsete tulemustega referendumitel ilmsiks tulnud kahtlustest ülesaamisele;

1.5 **kutsub** seega ELi organeid ja institutsioone **üles** põhiseaduse lepingu ratifitseerimisest sõltumatult viivitamatult praktikas ellu viima eelkõige põhiseaduse lepingus sätestatud subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid ning teostama nende üle kontrolli — kui see on õiguslikult teostatav;

1.6 **peab** sellega seoses tingimata **vajalikuks**, nagu põhiseaduse lepingu subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamist käsitlevas protokollis on ette nähtud, arvestada rohkem piirkondlikku ja kohalikku mõõdet ELis seeläbi, et enne iga seadusandliku akti vastuvõtmist viiakse läbi eelnev laialdane konsultatsioon ja iga Euroopa raamseaduse puhul luuakse subsidaarsuse seisukoht, milles Euroopa Komisjon hindab kõnealuse raamseaduse rahalisi ja õiguslikke mõjusid piirkondlike ja kohalikele omavalitsustele (CdR 121/2005 — punkt 2.1.2);

2. Poliitiline hinnang subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele põhiseaduse lepingus

Regioonide Komitee

2.1 **väljendab heameelt** selle üle, et lepingute reformimisega alates 1996. aastast ning 29. oktoobril 2004. aastal allkirjastatud põhiseaduse lepinguga on täidetud peaaegu kõik viimase kümne aasta jooksul komitee poolt esitatud nõudmised subsidaarsuse põhimõtte kohta, seda eelkõige põhiseaduse konvendi töö raames; mis annab tunnistust komitee võimest rõhutada oma eesmärgi ning tema mõjust Euroopa õigusloomeprotsessile;

2.2 **kiidab heaks** subsidaarsuse põhimõtte uue määratluse ja Regioonide Komitee osalemise sellest kinnipidamise järelevalves; samuti avaldab komitee tunnistust selle üle, et sarnaselt teiste institutsioonide ja riikide parlamentidega edastatakse ka talle komisjoni iga-aastane aruanne, mis käsitleb põhiseaduse lepingu artiklite I-11 (subsidaarsus ja proportsionaalsus) rakendamist (subsidaarsuse protokollis artikkel 9) (CdR 354/2003 punkt 1.12);

2.3 **rõhutab**, et tänu muudatustele põhiseaduse lepingus omandab Regioonide Komitee olulise rolli subsidaarsuse põhimõtte kontrolli teostajana, mis tugevdab tema institutsioonilist rolli Euroopa Liidus;

2.4 **teeb suuri jõupingutusi**, et end kõnealuse uue ülesande täitmiseks ette valmistada ning asjaomaste institutsioonide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajatega veelgi tihedamat koostööd teha;

2.5 **rõhutab**, et uuendatud subsidaarsuse põhimõtte tegelik kasutamine ehk piirkondlike ja kohalike osalejate tugevam kaasamine võib osutuda võtmeteguriks ühenduse institutsioonide poliitikasuundade ja meetmete konkreetsemal kujundamisel; just seetõttu, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused saavad tänu erilisele kodanikulähedusele paremini edastada ühenduse institutsioonidele nende tasandilt alguse saanud ettepanekuid ja soovitusi majandusliku ja sotsiaalse arengu suhtes. Peale selle võivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused anda oma panuse sellesse, et veenda kodanikke euroopalike ideaalide olulisuses;

2.6 **kiidab heaks** komisjoni presidendi Barroso 24. veebruari 2005. aasta täiskogu istungil esitatud ettepaneku seoses ELi Komisjoni ja komitee vahelise poliitilise partnerluse tugevdamise ja 2001. aasta koostöölepingu edasiarendamisega; **tuletab meelde**, et ootab komisjoniga tõelist dialoogi, mida tuleks laiendada kõige olulisemate teemade ni (CdR 354/2003 punkt 1.18);

2.7 **tervitab** seda, et põhiseaduse lepingus on esimest korda sätestatud selged pädevuskategooriad (ainupädevus, jagatud pädevus, täiendav pädevus, artikkel I-12) ja samas on täpsemalt piiritletud Euroopa Liidu, liikmesriikide ning nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste pädevused (artiklid I-13 kuni I-18) vastavalt komitee korduvatele taotlustele ⁽⁸⁾;

2.8 **tuletab** sellega seoses **meelde**, et subsidiaarsuse põhimõtte kui dunaamilise poliitilise meetme, mis võimaldab pädevuste jagamist Euroopa Liidu avalikus elus osalevate asutuste ja institutsioonide vahel, peaesmärk on tagada, et otsused võetaks Euroopas vastu tasandil, kus neil on kõige kodanikelähedasem mõju;

2.9 **märgib**, et subsidiaarsuse põhimõtte on dunaamiline printsiip, mis ühes valdkonnas võib viia "enama", teises aga "vähema Euroopani" (CdR 302/98 punkt 1.1.5);

2.10 **rõhutab**, et Euroopa Liit vajab nii ühtlustamist kui suurenenud mitmekesisuse säilitamist ning pooldab Euroopat, kus mitmekesisus ja liikmesriikide rahvaste identiteet ja jõud võivad vabalt areneda, tõhustades viljakat konkurentsi ilma, et solidaarsus ja ühtekuuluvus Euroopa Liidus ⁽⁹⁾ seejuures kahjustada saaks;

2.11 **juhhib** Euroopa Komisjoni **tähelepanu sellele**, et subsidiaarsuse põhimõtte rakendamine tähendab eelkõige proaktiivselt näidata, mida riiklikud ja piirkondlikud parlamendid reguleerida saavad, ning kriitiliselt järele mõelda selle üle, kas Euroopa seadusandlik algatus on üldse vajalik;

2.12 **rõhutab**, et vastavalt põhiseaduse lepingule lisatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamise protokollile punkt 1 on kõik Euroopa Liidu organid kohustatud kõnealustest põhimõtetest kinni pidama ning neid rakendada kogu seadusandlusprotsessi jooksul, ka arutelude käigus Euroopa Parlamendis ja nõukogus. Seetõttu on väga tähtis, et komitee leiab ja arendab oma uusi pädevusi silmas pidades vahendeid, mille abil on võimalik tagada subsidiaarsuse põhimõtte järgimine kogu seadusandliku menetluse käigus ja vajaduse korral Euroopa Kohtu poole pöördumine;

2.13 **märgib rahuloluga**, et subsidiaarsuse põhimõtte rakendamise kohalikul tasandil tehti selgeks, et kõnealuse põhimõtte puhul pole tegemist mitte ainult riikliku ja piirkondliku tasandi seadusandlike õiguste tunnustamisega, vaid sellega, et Euroopa Liit peab kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse raames tagama linnade ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste eesõigused;

⁽⁸⁾ Arvamus teemal "Pädevuste parem jaotumine ja määratlemine Euroopa Liidus" (CdR 119/2002 fin)

⁽⁹⁾ RK 308/1998

2.14 **väljendab** aga **kahetsust**, et Euroopa Liidu seadusloomeettepaneku subsidiaarsuse põhimõttega ühilduvuse kontrollimise kriteeriumid, mis sisalduvad Amsterdami lepingu subsidiaarsuse protokollis, ei ole uues subsidiaarsuse protokollis täielikult üle võetud, ja **soovib** Euroopa Komisjonil edaspidi subsidiaarsuse põhimõtte rakendamise raames välja selgitada, kas

— kõnealuses valdkonnas esineb riikidevahelisi aspekte, mida pole võimalik piisavalt reguleerida liikmesriikide või nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste meetmete abil,

— liikmesriikide või nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste meetmed või ühenduse meetmete puudumine ei oleks vastuolus lepingu nõuetega või kahjustaks muul viisil oluliselt liikmesriikide või nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste huve,

— ühenduse tasandil rakendatavad meetmed omavad selgeid eeliseid tänu oma ulatusele või mõjule võrreldes liikmesriikide tasandil või nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste tasandil rakendatavate meetmetega;

2.15 **on seisukohal**, et subsidiaarsuse kontrolli juures tuleb arvesse võtta seda, kuivõrd Euroopa Liidu meetmete abil on võimalik saavutada majanduslikku mastaabisäätu ja lisaväärtust piiriüleste ja riikidevaheliste mõjude kaudu;

2.16 **rõhutab**, et juhul, kui subsidiaarsuse põhimõtte rakendamiseks on vajalikud õigusaktid Euroopa tasandil, tuleb kõnealused aktid koostada selliselt, et riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele otsustele jääks võimalikult suur tegutsemisruum, ning et Euroopa õigusaktide hulka tuleb veelgi vähendada, nii et see piirduks vaid lepingutes sisalduvate eesmärkide saavutamiseks vajalike õigusaktidega (proportsionaalsuse põhimõtte); eelkõige turvalisuse ja töökohtade tagamise ja loomise huvides ei tohiks kodanikke ja majandust liigse bürokraatiaga koormata; **tervitab** seetõttu Euroopa Komisjoni meetmeid, mida tuleb tõhustada ühenduse õigustiku lihtsustamiseks ja aktualiseerimiseks;

2.17 **väljendab kahetsust**, et proportsionaalsuse põhimõtet käsitlevad sätted pole nii ulatuslikud ega selged kui subsidiaarsuse põhimõtet käsitlevad sätted; seda enam, et asutamisleping tunnustab piirkondlike ja kohalike omavalitsuste iseseisvust (artikkel I-5 ja preambuli II osa) ning et kohalikud ja piirkondlikud üksused vastutavad ELi õigusakti ellurakendamise eest enam kui 70 % ulatuses;

2.18 **viitab** seoses sellega Euroopa Kohtu ⁽¹⁰⁾ lahenditele, vastavalt millele tuleks seadusettepanekute subsidiaarsuse põhimõttega ühildumise hindamisel arvestada ka proportsionaalsuse põhimõtte aspekte, ning et mõlemaid põhimõtteid pole võimalik täielikult teineteisest lahutada;

⁽¹⁰⁾ (C 491/01)

2.19 **selgitab** seoses hagi esitamise õigusega subsidiaarsuse põhimõtte küsimustes, et komiteele on tähtis vaid piirkondlike ja kohalike omavalitsuste tõhus panus subsidiaarsuse põhimõtte paremasse rakendamisse alates seadusettepanekute väljatöötamisest Euroopa Komisjoni poolt kuni nende vastuvõtmiseni Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt;

2.20 **kutsub** sellega seoses Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamenti, ministrite nõukogu, riiklike ja piirkondlike parlamente üles looma tõelist subsidiaarsuskultuuri Euroopa Liidus ning koos selle kallal töötama, et kõnealust põhimõtet Euroopa, liikmesriikide, piirkondliku ja kohaliku tasandi poliitiliselt vastutavatele isikutele teadvustada, ning pidama kestvat dialoogi subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete rakendamise konkreetsete meetmete üle;

2.21 **meenutab** siinjuures tihedat seost subsidiaarsuse põhimõtte rakendamise ja Euroopa hea valitsemistava vahel, kuna kõnealused põhimõtted aitavad kaasa demokraatliku legitiimsuse ja läbipaistvuse tugevdamisele Euroopa Liidus ja põhiseaduse lepingu laiendamisele — mis on väga tervitatav — Euroopa Komisjoni ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahelisi seadusloome-eelseid konsultatsioone (subsidiaarsuse protokollis artikkel 2), mis peaksid kaasa tooma tõelise arvamustevahetuse;

2.22 **kutsub** riikide parlamente, kes nagu komiteegi on saanud Euroopa Kohtule hagi esitamise õiguse, **üles** pidama pidevat dialoogi komiteega, et arendada ühiseid strateegiaid subsidiaarsuse protokollis tõhusaks rakendamiseks ning korraldada riiklikul tasandil põhiseaduse lepingus sätestatud tõhusaid ja läbipaistvaid konsultatsioone kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajatega, eelkõige seadusandliku võimuga piirkondlike parlamentidega;

2.23 **kutsub** riikide parlamente ka edaspidi komiteega koostööd tegema ja sisemisi meetmeid rakendama, mis võimaldavad kiiret otsuste vastuvõtmist ja tõhusat teabevahetust subsidiaarsuse küsimustes varajase hoiatamise süsteemi raames;

3. Regioonide Komitee roll subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kontrolli juures alates seadusloome-eelsest faasist kuni hagi esitamiseni Euroopa Kohtusse

a) Seadusloome-eelne faas

Regioonide Komitee

3.1 **rõhutab**, et õigusakti kavandamise etapp annab komiteele ja kohalikele omavalitsustele kõik võimalused kohaliku ja piirkondliku mõõtmel tõhusaks kaasamiseks ning **juhhib tähelepanu** sellele, et komitee varajane osalemine ja komitee seisukoha arvestamine võib muuta Euroopa Kohtu poole pöördumise seoses subsidiaarsuse põhimõtte rikkumisega üleliigseks;

3.2 **kiidab heaks**, et Euroopa Komisjon peab enne seadusandlike ettepanekute esitamist kontrollima selle finants- ja haldusalaseid mõjusid ja eeldab, et subsidiaarsuse toimikus sisalduvad ka mõjud kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kuna sageli vastutab just see valitsus- ja haldustasand ELi uute algatuste reguleerimise ja ellurakendamise eest; komitee palub Euroopa Parlamendil samal viisil arvesse võtta seadusandlike ettepanekute kohta esitatud muudatusettepanekute mõjusid (CdR 354/2003 punkt 1.21);

3.3 **rõhutab**, et komisjon peaks täielikult ära kasutama raamseadusi, lubades riiklikel, piirkondlikel ja kohalikel ametiasutustel valida soovitud tulemuste saavutamiseks kõige sobivamad viisid ja meetodid;

3.4 **soovib** Euroopa Komisjonil juba kuulamismenetluse raames vastavalt subsidiaarsuse protokollis artiklile 2 esitada üksikasjaliku seletuse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete rakendamise ja selle mõju analüüsi kohta;

3.5 **eeldab**, et Euroopa Komisjon kaasab komiteed korrapäraselt seadusloome-eelsesse konsultatsioonimenetluse vastavalt subsidiaarsuse protokollis artiklile 2;

3.6 **soovib**, et komiteele antakse võimalus Euroopa Komisjoni iga-aastase subsidiaarsuse põhimõtte rakendamist käsitleva aruandluse raames anda oma panus, mis esitatakse Euroopa Liidu Ülemkogule; Euroopa Komisjoni iga-aastasele aruandele tuleb kindlasti lisada Regioonide Komitee arvamus, mis käsitleb põhiseaduse lepingu artikli I-11 (subsidiaarsus ja proportsionaalsus) rakendamist;

3.7 **teeb ettepaneku** korraldada subsidiaarsuse arendamiseks Euroopa Liidus iga-aastane subsidiaarsuse alane konverents, kus osaleksid Euroopa Komisjon, ministrite nõukogu, Euroopa Parlament, Euroopa Kohus, riiklikud parlamendid ja regionaalkogud, et arutada ja hinnata subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rakendamise seotud edusamme, takistusi ja arenguid;

3.8 **on veendunud**, et komitee võimalused osaleda seadusloome-eelses faasis tuleb veelgi paremini välja arendada ning kutsub seega Euroopa Komisjoni üles koostöölepingu 2005. aastal toimuva läbivaatamise käigus osutama erilist tähelepanu küsimustele, mis käsitlevad koostööd subsidiaarsuse põhimõtte rakendamise raames ja komitee uut rolli.

b) Seadusloomefaas

Regioonide Komitee

3.9 **rõhutab**, et tänu oma äsja omandatud nõuandvale funktsioonile on komiteel õigus kontrollida ELi seaduseelnõu ühildumist subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega ning esitada oma seisukoht Euroopa institutsioonidele ja riiklikele parlamentidele;

3.10 **leiab**, et subsidiaarsuse põhimõtte järgimise hindamisel ei tohiks komitee piirduda kümne kohustusliku konsulteerimisvaldkonnaga, vaid peaks näitama üles suuremat algatusvõimet;

3.11 **on teadlik**, et hagi esitamise õigus komitee õiguste kaitseks toob endaga kaasa komitee poliitilise osatähtsuse suurenemise;

3.12 **viitab** sellele, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise tagajärjel esitatud kaebuse korral pole komitee — erinevalt riiklikest parlamentidest — varajase hoiatuse süsteemi raames tähtajaga seotud;

3.13 **otsustab** seejärel seoses tähtajast kinnipidamise vajadusega varajase hoiatuse süsteemi ja hagi esitamise puhul komitee poolt anda juhatale volitused teostada subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse kontrolli kohustusliku konsulteerimise valdkondade alla kuuluvates Euroopa Komisjoni seadusettepanekutes, ning teha lisaks juhatale ülesandeks teha komitee seisukoht teatavaks Euroopa institutsioonidele ja riiklikele parlamentidele, juhatusesise menetluse sätted tuleks määratleda Regioonide Komitee töökorra läbivaatamise raames;

3.14 **rõhutab**, et arvamuse sisu säilitamine jääb kogu õigusloomeprotsessi jooksul kõigi seaduseelnõude puhul ka edaspidi komisjonide ja nende raportöride pädevusse;

3.15 **rõhutab**, et kogu seadusandlusprotsessi ajal tuleb tagada subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete rakendamise seire; eriti peab raportöör pöörama tähelepanu sellele, kas parlamendi ja ministrite nõukogu arutelul on teksti tehtud muudatusi, mis muudavad ettepaneku ühildumatuks subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega, sellest tuleb vajadusel teavitada ka komiteed (juhatus);

3.16 **kutsub seetõttu** ministrite nõukogu ja Euroopa Parlamenti seoses nende põhiseaduse lepingus sätestatud tulevaste kohustustega konsulteerima komiteega kohustuslikes valdkondades (artikkel III-388); ning seoses komitee uute pädevustega subsidiaarsuse kontrolli osas kaaluma võimalust algatada läbirääkimisi ka koostöölepingute üle, kusjuures pidades silmas komitee subsidiaarsuse alast pädevust peaks kõnealuses lepingus eelkõige määrama kindlaks komitee konsulteerimise tingimused ning komitee ja parlamendi ning ministrite nõukogu vahelise teabevahetuse korralduse;

3.17 **kavatseb** juba enne Euroopa Liidu põhiseaduse lepingu jõustumist — juhul, kui see aset leiab — testimisfaasis kasutada subsidiaarsuse kontrolli instrumente, eelkõige elektroonilise

võrgustiku ülesehitust piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ja nende ühendustega.

c) *Euroopa Kohtusse hagi esitamine*

Regioonide Komitee

3.18 **tõdeb**, et Euroopa Kohus on senini väga piiravalt rakendanud subsidiaarsuse järgimise kontrolli. Euroopa Kohus kontrollib põhiliselt seda, kas institutsioonid on kinni pidanud subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kohustusest. Seevastu ei vaata Euroopa Kohus läbi materiaalõiguse valdkonda kuuluvaid küsimusi, välja arvatud seaduste selge rikkumise korral. Kuna subsidiaarsuse põhimõtte ja selle järgimise kontroll on põhiseaduse lepingu raames omandanud palju suurema tähtsuse, jääb üle ära oodata, kas Euroopa Kohus asub teostama tihedamat kontrolli kõnealuses valdkonnas;

3.19 **tõdeb**, et komitee peab vastavalt artiklile III-365 hiljemalt kaks kuud pärast õigusakti jõustumist esitama hagi subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise asjus;

3.20 **kiidab heaks**, et koos hagi esitamise õigusega oma õiguste kaitseks ja subsidiaarsuse kontrolliks seadusaktide kohta, mille puhul on ette nähtud komiteega konsulteerimine, saab komitee endale uue kohtuliku õiguspärasuse;

3.21 **leiab**, et komitee võib subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise kohta Euroopa Kohtusse hagi esitada ka siis, kui komitee ei ole võtnud vastu kriitilist arvamust subsidiaarsuse põhimõtte rakendamise kohta, vaid on piirdunud kohustusliku või vabatahtliku nõustamise käigus välja antud arvamusega;

3.22 **on otsustanud** kasutada hagi esitamise õigust Euroopa Kohtusse *ultima ratio* meetmena, mida rakendatakse alles siis, kui kõik muud võimalused on ammendatud;

3.23 **otsustab** seetõttu, et põhimõtteliselt otsustab juhatus Euroopa Kohtule hagi esitamise subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise korral. Kui see on tähtaja piires võimalik, teeb otsuse täiskogu istung juhatale ettepanekul. Täiskogu istung jätab endale hagi esitamise tähtsuse alusel alati õiguse juhatale otsuse üle vaadata, juhatusesise menetluse sätted tuleks määratleda Regioonide Komitee töökorra läbivaatamise raames;

3.24 **tõdeb**, et koostöövõrgustiku raames piirkondlike ja kohalike omavalitsustega ning nende ühendustega asub komitee tähelepanelikult kontrollima ettepanekuid hagide esitamiseks ELi õigusaktide vastu vastavalt sisemistele menetlustele, mis tuleb alles kehtestada.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

LISA I

SUBSIDIAARSUSE ANALÜÜSI HINDAMISTABELI PROJEKT ⁽¹⁾

1. **Viide Euroopa Komisjoni dokumendile**
2. **Õiguslik alus**
3. **Meetme põhjendus ja eesmärk**
 - Kas tegemist on ühenduse ainupädevuse või liikmesriikidega jagatud pädevuse valdkonna meetmega?
 - Kas kavandatud meetme eesmärgid vastavad Euroopa Liidu kohustustele?
 - Kas ühenduse tasandil meede toob endaga kaasa lisaväärtuse?
 - Kas liikmesriikide meetme võimalik puudulikkus on tõestatud?
 - Kas kavandatud meetme eesmärki oleks olnud võimalik piisaval määral saavutada kohalikul või piirkondlikul tasandil?
4. **Kohalik ja piirkondlik mõõde**
 - Kas kavandatud meetmete piirkondlikku ja kohalikku mõõdet on arvesse võetud?
 - Millised on konkreetsed tagajärjed kohaliku ja piirkondliku tasandi seadusandlusele?
5. **Instrumentide valik**
 - Kas ettenähtud instrument (direktiiv, määrus, jne) on kõige otstarbekam?
6. **Õiguslik ja haldusalane lihtsustamine**
 - Kas ettenähtud meede vastab õigusliku ja haldusalase lihtsustamise kriteeriumitele nii ühenduse kui liikmesriikide tasandil?
 - Millised on kavandatud meetme eelised või piirangud kohaliku ja piirkondliku tasandi omavalitsustele?
7. **Finantshinnang**
 - Hinnang vastavalt Euroopa Komisjoni ettepanekule lisatud finantsaruandele.
 - Kohalikul ja piirkondlikul tasandil avalduvate finantsmõjude hindamine.
8. **Väliskonsultatsioon**
 - Kas kõnealuste konsultatsioonide puhul on arvesse võetud kavandatavate meetmete piirkondlikku ja kohalikku mõõdet?
 - Kas Euroopa Komisjoni algatuse teemal on konsulteeritud kohalike ja piirkondlike omavalitsustega? Kas kõnealune konsultatsioon oli otstarbekas?
9. **Mõju analüüs**
 - Kas Euroopa Komisjoni algatuse kohta on koostatud mõjuhinnang?
 - Kas algatuse piirkondlike mõjusid on arvesse võetud?
10. **Proportsionaalsus**
 - Kas regulatsioon on sobiv, vajalik ja mõistlik?
 - Kas õiguslik vorm, reguleerimisala ja -tihedus on mõistlikud?
 - Kas finantskoormus ja halduskulud on mõistlikud?

⁽¹⁾ Kõnealune hindamistabeli projekt töötati välja Regioonide Komitee haldusreformi meetme B32 raames, mille eesmärk on Regioonide Komitee arvamuste struktuuri järk-järgult sisse viia subsidiaarsuse põhimõtte järgimise ning ellurakendamise ja kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahastamise mõju hinnang vastavalt Regioonide Komitee töökorra artiklile 51. Mõningate testarvamuste põhjal hinnatakse kõnealuse hindamistabeli otstarbekust ning see peaks üldkasutatavaks muutuma 2005. aasta jooksul. Hindamistabelit täiendatakse arvamuse põhiosas sisalduva poliitilise hinnanguga ja varustatakse rakenduseeskirjadega.

Regioonide Komitee arvamus teemal “Detsentraliseeritud koostöö ELi arengupoliitika reformi elluviimisel”

(2006/C 115/09)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Regioonide Komitee juhatuse 5. juuli 2005. aasta otsust usaldada vastavalt ELi lepingu artikli 265 lõikele 5 omaalgatusliku arvamuse väljatöötamine teemal “Detsentraliseeritud koostöö ELi arengupoliitika reformi elluviimisel” välissuhete komisjonile (RELEX);

võttes arvesse RELEXi poolt 30. juunil 2005. aastal juhatusele esitamiseks vastu võetud dokumenti “Regioonide Komitee välissuhete strateegia: tegevusjuhised” (DI CdR 8/2005);

võttes arvesse juhatuse poolt 12. aprilli 2005. aasta koosolekul vastu võetud RELEX komisjoni tööprogrammi (CdR 62/2005 punkt 8 lisa 6) ja eriti selle punkti 1.3;

võttes arvesse komitee 23. veebruari 2005. aasta arvamust komisjoni teatise kohta teemal “Globaliseerumise sotsiaalne mõõde” (CdR 328/2004 fin) ⁽¹⁾

võttes arvesse komitee 9. oktoobri 2003. aasta arvamust komisjoni teatise kohta teemal “Kaubandus ja areng — abi arengumaadele kaubanduse ärakasutamiseks” (CdR 100/2003 fin) ⁽²⁾;

võttes arvesse komitee 3. juuli 2003. aasta arvamust teemal “WTO teenuskaubanduse üldlepingu mõju kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele” (CdR 103/2003 fin) ⁽³⁾;

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikleid 177 kuni 181;

võttes arvesse nõukogu 23. ja 24. mai 2005. aasta istungi järeldusi, eriti neid, millega võeti vastu komisjoni 12. aprilli 2005. aasta teatiseid;

võttes arvesse komisjoni 12. aprilli 2005. aasta teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele: Kiirendada edasiminekut millenniumi arengueesmärkide suunas — Euroopa Liidu panus (KOM(2005)132 lõplik);

võttes arvesse komisjoni poolt 7. jaanuaril 2005 algatatud ELi arengupoliitika tulevikku käsitleva arutelu tulemusi;

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16.–17. juuni 2005. aasta Brüsseli kohtumise, eriti IV punkti (10255/05) järeldusi;

võttes arvesse 25. juunil 2005 allkirjastatud muudetud Cotonou lepingut;

võttes arvesse komisjoni 13. juuli 2005. aasta teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: Ettepanek nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavalduse kohta — Euroopa Liidu arengupoliitika “Euroopa konsensus” (KOM(2005)311 lõplik);

võttes arvesse ÜRO peasekretäri 21. märtsi 2005. aasta aruannet millenniumi arengueesmärkide saavutamise hetkeolukorra ja väljavaadete osas, mida arutati New Yorgi 2005. aasta septembri tippkohtumisel;

võttes arvesse komitee välissuhete komisjoni poolt 15. septembril vastu võetud arvamuse projekti (CdR 224/2005) (raportöör: Corps-Nudsi linnapea **pr Juliette SOULABAILLE, FR/PES**);

⁽¹⁾ ELT C 164, 5.7.2005, lk 82

⁽²⁾ ELT C 23, 27.1.2004, lk 8

⁽³⁾ ELT C 256, 24.10.2003, lk 83

NING ARVESTADES JÄRGMIST:

- 1) komitee ülesanne on anda ametlik seisukoht Euroopa kohalike omavalitsuste poolt arengu soodustamiseks läbi viidavate detsentraliseeritud koostöö projektide eripärade kohta;
- 2) ELi ülemaailmse vaesusevastase võitlusega seotud eesmärkidele suunatud tegevuse asjakohasuse ja tõhususe tagamiseks tuleb kaaluda selliste osalejate kaasamist, kelle kogemus demokraatia edendamise ja organiseerimise vallas vastab elanike vajadustele ja ootustele;
- 3) komisjon edastas komiteele ettepaneku nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavalduse kohta — Euroopa Liidu arengupoliitika “Euroopa konsensus” (KOM(2005)311 lõplik),

võttis 16.–17. novembrini 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (16. novembri istung) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide Komitee seisukohad

1.1 Euroopa arengupoliitika

Regioonide Komitee

1.1.1 **meenutab**, et ühenduse arengupoliitika on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklites 177–181 ja et see on üks Euroopa Liidu välistegevuse peamisi koostisosi;

1.1.2 **toetab** Euroopa arengupoliitika 2000. aasta novembri reformi, mis seab peaeesmärgiks võitluse ülemaailmse vaesusega ja kinnitab ühenduse toetust demokraatiale ja inimõigustele ning mis töötati välja koostöös abi saavate riikidega; komitee rõhutab ÜRO millenniumi arengueesmärkide tähtsust ja nende keskendumist vaesuse vastu võitlemisele ning on arvamusel, et kõnealuseid ambitsioonikaid eesmärke ei ole võimalik saavutada ilma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivse osaluseta. Seda peaks selgelt väljendama ning neile peaks koostöö arendamisel omistama selge ja olulise rolli;

1.1.3 **hindab** Euroopa abiprogrammide läbipaistvuse ning tõhususe suurendamiseks tarvitusele võetud meetmeid ja nende kohaldamist abi saavate riikide poolt (mitmeaastaste arengustrateegiate väljatöötamine, EuropeAidi loomine, ühenduse programmide tõhus detsentraliseerimine komisjoni delegatsioonides);

1.1.4 **nendib**, et Euroopa Liidu arengupoliitika puudutab tänaseks 151 riiki ja territooriumi, mille nimekiri on koostatud rahvusvahelisel tasandil, ja et seda poliitikat rakendatakse arvukate geograafiliste ning temaatiliste programmide kaudu ning AKV riikide osas Cotonou lepingu kaudu;

1.1.5 **avaldab kahetsust**, et komisjon, soovides soodustada arenguprogrammide kohaldamist asjassepuutuvate riikide elanike poolt, pidas oma 2002. aasta teatises teemal “Mitterriiklike osalejate osalemine ühenduse arengupoliitikas”⁽⁴⁾ silmas peamiselt kodanikuühiskonna organisatsioone, kaalumata kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamist;

1.1.6 **tervitab** sellest lähenemisest tingitud kallutatuse likvideerimiseks Cotonou lepingusse vahehindamisel tehtud muudatusi⁽⁵⁾, eriti artikli 4 muudatust, mis laiendab varem vaid mitteriiklike osalejaid puudutanud sätted nüüdsest ka “detsentraliseeritud kohalikele omavalitsustele”.

1.2 Detsentraliseeritud koostööle määratud roll

Regioonide Komitee

1.2.1 **mõistab** detsentraliseeritud koostöö all rahvusvahelist koostööd Euroopa omavalitsuste (nagu määratletud asjaomastes liikmesriikides) vahel, mida juhivad demokraatlikult valitud täidesaatvad organid ja mis kaasavad territooriumi sidusrühmad, mis on eraldatud nii riigi keskvoimust kui ka kodanikuühiskonnast;

1.2.2 **avaldab kahetsust**, et Euroopa omavalitsuste kaasamine ühenduse arengupoliitikasse, nagu ka muuses välisabiga seotud poliitikasse, on hetkel suuresti alahinnatud;

⁽⁴⁾ KOM(2002)598 lõplik

⁽⁵⁾ KOM(2005)185 lõplik

1.2.3 **nendib**, et see alahindamine avaldub eriti erinevates arengupoliitikaga seotud programmides kohalikele omavalitsustele määratud rolli kõikumises, mille tulemusena:

- a) mõned programmid, nagu URB-AL või Asia-Urbs (nüüdsest liidetud programmiga Asia Pro Eco II) eraldavad neile erilise rolli,
- b) komisjoni 2002. aasta teatise teemal "Mitteriiklike organisatsioonide osalemine ühenduse arengupoliitikas", nagu ka 2000. aasta juunis allkirjastatud Cotonou lepingus, loetakse kohalikud omavalitsused riiklike osalejate hulka kuuluvaks ja mitteriiklikest osalejatest eraldiseisvateks,
- c) samas esinevad detsentraliseeritud koostööd käsitlevas eeskirjas samad kohalikud omavalitsused (kaasa arvatud linnaomavalitsused) kodanikuühiskonnast pärinevate osalejate pikas loetelus;

1.2.4 **soovib**, et valitsusväliste arenguprogrammidest osavõtjate arvessevõtmisel saavutataks suurem tasakaal erinevate mitteriiklikeks osalejateks nimetatavate kodanikuühiskonna organisatsioonivormide ja kohalike omavalitsuste vahel. See soov ei vastanda kuidagi omavalitsuste ja mitteriiklike osalejate vahelist partnerlust detsentraliseeritud koostöö teostamisel.

1.3 Arengupoliitikas osalevad kohalikud omavalitsused

Regioonide Komitee

1.3.1 **rõhutab**, et kohalikud omavalitsused on mitmeid aastaid teinud liikmesriikides kehtivate riiklike normide raames koostööd Euroopa Liidu väliste riikide, eriti arenguriikide kohalike omavalitsustega;

1.3.2 **märgib**, et olenemata sellest, kui palju algatusõigust on omavalitsustele antud, toetavad liikmesriigid erineval moel sageli nende vahelist detsentraliseeritud koostööd ja selle liigendamist riigisisese arengukoostööga, tunnustades nii omavalitsuste täiendavat kaasamist;

1.3.3 **meenutab**, et omavalitsused toovad detsentraliseeritud koostöösse mitmesugustelt tegevusaladelt omandatud oskusi ja kogemusi: tervishoiu ja haridusega seotud avalikud teenused, linnade pakutavad teenused (veevärk, jäätmekäitlus), territooriumi majanduslik arendamine nii kaubanduse kui ka kohaliku võimu poolt antava toetuse abil, kohaliku ja piirkondliku demokraatia kogemused ja toimivad demokraatlikud institutsioonid ning minevikupärandi väärtustamine. Lisaks tuleb arvesse võtta rolli, mida omavalitsused võivad mängida rahu

edendamisel (linnade diplomaatia). Seega aitab Euroopa omavalitsuste tegevus oluliselt kaasa arengumaade detsentraliseeritud kohalike omavalitsuste detsentraliseerimisest tingitud kohustuste täitmisele;

1.3.4 **rõhutab** samal ajal seda, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on heaks teadlikkuse suurendamise kohaks, eriti Euroopa kodanike tähelepanu juhtimiseks arenguabi määratlemisele ja nende vastava suunalise tegevuse toetamisele;

1.3.5 **tunnistab**, et riigisiseste õigusaktide suur hulk, kohalike omavalitsuste koostöövaldkondade mitmekesisus, iga omavalitsuse eripärad ning olulised erinevused nende poolt detsentraliseeritud koostööle pühendatud inim- ja finantsressursside vahel muudavad tegevuse üheaegselt võimalusterohkeks ja keeruliseks;

1.3.6 **leiab**, et arusaadavus on omavalitsuste kaasamisel vaesusevastasesse võitlusesse ja demokraatia edendamisse võtmetähtsusega, kuna see ei võimalda detsentraliseeritud koostöö käsitlemist mitte üksnes tegevuste ja programmide arvu suurendamisena, vaid ka *globaalse strateegia lokaalse mõõtmena* ühe kindla riigi või piirkonna arendamisel;

1.3.7 **tervitab** nii Euroopa kui ka arenguriikide kohalike omavalitsuste algatusi omavahelise koostöö struktureerimiseks temaatilisel või geograafilisel alusel;

1.3.8 **avaldab rahulolu** ülemaailmse organisatsiooni Ühinenud Linnad ja Kohalikud Omavalitsused (UCLG) loomise kohta 2004. aastal. Nüüdseks ÜRO poolt koostööpartnerina tunnustatud organisatsiooni rajamisel lähtuti rahu, kohaliku autonoomia ja solidaarsuse väärtustest ning kõnealune organisatsioon ühendab kõigi maailma piirkondade omavalitsusi rahvusvaheliseks koostööks.

1.4 Ettepanek nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavalduse kohta — Euroopa Liidu arengupoliitika "Euroopa konsensus" (KOM(2005)311 lõplik)

Regioonide Komitee

1.4.1 **tänab** Euroopa Komisjoni, et see valis Regioonide Komitee suure poliitilise tähtsusega ühisavalduse ettepaneku üheks adreassaadiks;

1.4.2 **avaldab rahulolu**, kuna see läkitus on tunnustus kohalikele omavalitsustele kui Euroopa arengupoliitika osalistele;

1.4.3 **jagab** teksti üldist suunitlust, et "globaliseerumine oleks kogu inimkonna jaoks positiivne jõud", mida on ühes oma varasemas arvamuses ⁽⁶⁾ toetanud ka Regioonide Komitee;

1.4.4 **hindab** Euroopa Liidu valmisolekut sidusama arengu heaks suunatud tegevuse toetamiseks sellise temaatilise raamistiku määramise kaudu, mis annab juhtnöörid prioriteetide valikuks sise- ja välispoliitika (eriti vajalik rahvusvahelise kaubanduse ja põllumajanduse osas) ning komisjoni ja liikmesriikide tegevuse vahel;

1.4.5 **avaldab rahulolu**, et kohalikke omavalitsusi mainitakse mitmes tegevusteemas kui kohaliku võimu teostamises ja detsentraliseeritud arengus osalejaid. Regioonide Komitee hinnangu kohaselt võiks neid aga mainida ka muudes valdkondades (eriti veevarustuse osas);

1.4.6 **ootab** huviga komisjoni poolt välja kuulutatud teksti Aafrika olukorra ja sellele mandrile osutatava abi kohta ilmutist.

2. Regioonide Komitee soovitus

Regioonide Komitee

2.1 **soovib** detsentraliseeritud koostöö rolli kaalumisel võtta aluseks järgmised põhimõtted:

- a) globaalse lähenemise käigus vaesusevastasele võitlusele ja ÜRO Millenniumi arengueesmärkide saavutamisele osutatav tähelepanu peab selgelt tunnustama kohalikku mõõdet nii vajaduste kui ka nende rahuldamise osas;
- b) seetõttu tuleb tunnustada, et omavalitsused omavad teiste osalejate kõrval spetsiifilisi oskusi ja teadmisi, mis tulenevad nende pädevusest ja kohustustest antud territooriumi elanike suhtes;
- c) Euroopa arengupoliitika mõju suurendamiseks peavad selle strateegiad hõlmama nende osalejate panust, kes toetavad demokraatiat ja arengut ning jagavad Euroopa Liidu koostöö ja omavastutuse põhimõtteid;
- d) tunnistab, et rahvusvaheline areng on kahesuunaline protsess — ühelt poolt on Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rohked ideed ja head tavad panus arengusse; teiselt poolt saavad nad ise kasu suuremast interaktsioonist ja kokkupuutest valitsuste ja kohalike omavalitsuste vahel üle kogu maailma, õppides nende tööst ja kogemustest;

e) tunnistab, et parem valitsemine on eduka arengupoliitika võti ning hea valitsemise tunnuseks on arusaam, et kõige parem on teha otsuseid neist mõjutatud kodanikele lähimal tasandil.

2.2 **teeb ettepaneku**, toetudes omavalitsuste praegusele detsentraliseeritud arengukoostöö läbiviimise töökorraldusele, eriti Ühinenud Linnade ja Kohalike Omavalitsuste raames, samuti toetudes erinevatele detsentraliseeritud koostööd toetavatele asutustele, võtta tarvitusele järgmised meetmed:

2.2.1 Euroopa kohalike omavalitsuste juhtimisel:

a) määratleda detsentraliseeritud koostöö operatsioonid. See määramine on detsentraliseeritud koostöö võimaluste ühendusepoolse tajumise ja omavalitsuste kogemuste vahetamise peamiseks eelduseks. Euroopa ja Ladina-Ameerika detsentraliseeritud koostöösuhte vaatluskeskuse (asutatud programmi Urb-Al raames käivitatud projektikonkursi järel) näidet tuleb tervitada ja kaaluda sarnase keskuse rajamist teiste maailma piirkondade tarbeks;

b) julgustada valitsusväliste organisatsioonide (CONCORD) platvormile sarnase platvormi väljatöötamist, et algatada ühenduse institutsioonide ja arengust huvitatud kohalike omavalitsuste vahelist poliitilist kahekõnet;

c) lihtsustada teabe- ja arvamustevahetust omavalitsuste vahel, võimaldades selleks ELi ja arengumaade ühisprojektide rahastamist;

d) vaadelda eraldi uuringu raames erinevate liikmesriikide õigusnorme territoriaalsete omavalitsuste rahvusvahelise koostöö kohta;

2.2.2 muuta arengumaade omavalitsuste juhtimisel Euroopa arenguabi üldpõhimõtteid vastavalt detsentraliseeritud lähenemisele:

a) komisjoni tegevuse *detsentraliseerimise* osas peaksid komisjoni delegatsioonid arvesse võtma kohalikku mõõdet, pannes rõhku sellele, kuidas täiendab detsentraliseeritud koostöö riiklikku tegevust, samuti arvestama selle vastavust asjassepuutuvate maade kohalike omavalitsuste vajadustele, et soodustada demokraatiat ja detsentraliseerimist. Võiks välja töötada *tegevusjuhised* selleks, et seda lähenemist võiks arvesse võtta programmide väljatöötamise igas staadiumis alates nende kavandamisest kuni nende ellurakendamise rahastamiseni;

⁽⁶⁾ CdR 328/2004 fin

- b) piirkondliku integreerimise tugevdamiseks tuleks arenguriikides julgustada ühenduste ja kohalike elanike esindajate võrgustike tekkimist ja kasutada samalaadsete Euroopa organisatsioonide abi;
- c) *abi ühtlustamiseks* võiks organiseerida *riikide foorumeid*, mis koondaksid ühes ja samas arenguriigis tegutsevad Euroopa omavalitsusi; arutlusele võiks tulla selliste foorumite loomine neljas riigis, kus on nõukogu 2002. aasta märtsis Barcelona istungil tehtud otsuste tulemusena liikmesriikide poolt osutatava abi ühtlustamist juba katsetatud;
- 2.3 **soovitab** Euroopa arengupoliitika elluviimisse kaasata kohalikke omavalitsusi, kes aitavad juba praegu, sageli koostöös valitsusväliste organisatsioonidega, *teavitada avalikkust vaesusevastase võitlusega seotud küsimustest*, viies elanike, eriti noorte juures läbi erinevaid tegevusi;
- 2.4 Ettepanek nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavalduse kohta — Euroopa Liidu arengupoliitika "Euroopa konsensus" (KOM(2005)311 lõplik)

Brüssel, 16. november 2005.

Regioonide Komitee

2.4.1 peab küsitavaks, arvestades Euroopa Liiduga keerulist partnerlussuhet omavatele riikidele pööratavat tähelepanu, neile riikidele eraldatud detsentraliseeritud koostöö eelarveritta (⁽⁷⁾) alates 2007. aastast tehtavaid muudatusi, samas kui neile praegu eraldatud summa on selgelt ebapiisav;

2.4.2 loodab, et eelarveline abi, mille osakaalu Euroopa abimeetmete seas tuleks suurendada, annab abi saavatele valitsustele võimaluse eraldada kohalikele omavalitsustele riigieelarvest summasid, mis vastavad neile detsentraliseerimise käigus usaldatud kohustustele;

2.4.3 palub komisjonil Euroopa Liidu arengupoliitika uue etapi huvides võtta käesolevas arvamuses esitatud soovitused kaalumisele.

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

(⁷) Nõukogu määrus nr 625/2004 aastate 2004–2006 kohta – eelarvepunkt 21 02 13

Regioonide Komitee arvamuse teemal "Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: raamprogramm "Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" aastateks 2007–2013"

(2006/C 115/10)

REGIOONIDE KOMITEE,

VÕTTES ARVESSE komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile: raamprogramm "Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" aastateks 2007–2013, KOM(2005) 123 lõplik;

VÕTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni 6. aprilli 2005. aasta otsust konsulteerida vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 kõnealusel küsimuses Regioonide Komiteega;

VÕTTES ARVESSE Regioonide Komitee juhatuse 22. veebruari 2005. aasta otsust anda välissuhete komisjonile korraldus koostada kõnealusel teemal arvamuse;

VÕTTES ARVESSE Regioonide Komitee 7. juuli 2005. aasta arvamust "Roheline raamat ELi lähenemiseviisi kohta majandusmigratsiooni juhtimisele" (CdR 82/2005 fin);

VÕTTES ARVESSE Regioonide Komitee välissuhete komisjoni poolt 15. septembril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 144/2005 rev 1) (raportöör: hr Paleologos, Livadia omavalitsusnõukogu liige (GR/PES));

ARVESTADES, et solidaarsusprogrammi näol on tegemist uue poliitikavahendiga vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala rajamiseks kõigile Euroopa Liidu kodanikele;

ARVESTADES, et komitee kavatses saavutada tasakaalu Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala poliitika tõhusa toetuse ning riiklike, piirkondlike ja kohalike vajaduste vahel vastavalt kohustuste õiglase jaotumise põhimõttele;

ARVESTADES, et erinevad tegurid jätkavad rändevoogude põhjustamist vähem arenenud ja ebaturvalistest riikidest Euroopa Liitu, samas kui kuritegelikud võrgustikud, rassistlikud ja ksenofoobiat põhjustavad mõtteviisid ja liikumised ning lüngad haldustegevuses võivad kahjustada nii sisse- ja välisliikumise kui ka liikmesriikide vahelise ühiskondade huvides olevat reguleeritud, juhitud ning majanduslikult ja sotsiaalselt hõlvavat rännet;

ARVESTADES, et Euroopa Liidu üha suurem kaasatus mitmetesse poliitikavaldkondadesse ja tegevustesse vajab piisavaid rahalisi ressursse ja vahendeid;

ARVESTADES, et tõenäoliselt suurenevad elanikkonna vananemise ja tööealise elanikkonna vähenemise tulemusena sisse- ja välisliikumise, mis muutuvad laienenud ELi vajaduste rahuldamiseks üha vajalikumaks;

ARVESTADES, et raamprogramm sisaldab piirkondlike ja kohalike võimuorganeid puudutavat kindlat õiguslikku alust, mis rõhutab, et kooskõlas kehtivate riiklike eeskirjade ja tavadega sõlmib iga liikmesriik partnerluse enda määratud asutuste ja organitega, nimelt pädevate piirkondlike ja linnade ametiasutuste ning muude riigiasutustega;

võttis 16.–17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (16. november) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide Komitee seisukohad

integratsioonipoliitika kooskõlastamise tähtsust Euroopa Liidus. See on isegi veel tähtsam nüüd, laienenud ühenduses;

Regioonide Komitee:

1.1 **tervitab** Euroopa Komisjoni ettepanekut solidaarsuse ja rändevoogude juhtimise raamprogrammi koostamise kohta aastateks 2007–2013;

1.2 **tunnistab** ülemaailmse rände tähtsust ja ulatust ning selle olulisust mitmekesisusele ja arengule eriti kohalikus kogukonnas. Komitee toetab täielikult sisse- ja välisliikumise, varjupaiga- ja

1.3 **tunnistab** ühenduse juhitud laiaulatusliku ja jätkusuutliku rändevoogude juhtimise poliitika tähtsust, sealhulgas piiride turvalisust, rahvusvahelist kaitset vajavate isikute tõhusat kaitset, Euroopa Liidus ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tõhusalt reguleeritud tagasipöördumist kodumaale, seaduslike sisse- ja välisliikumise majanduslikku, sotsiaalset, kultuurilist ja poliitilist integratsiooni;

1.4 **rõhutab**, et riiklik tasand vastutab õigusaktide väljatöötamise ja rakendamise eest, kuid sisserändajate vastuvõtmise, sisseadmise ja integreerimise ülesanne lasub peamiselt piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Regioonide Komitee soovib seetõttu eriti rõhutada, kui tähtis roll on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel, mille ülesanded hõlmavad planeerimist, majutamist, haridust ja tööturgu, millel on otsene mõju integratsioonile ning mis võivad soodustada sotsiaalset ühtekuuluvust, sotsiaalset integratsiooni ja jätkusuutlikke ühiskondi;

1.5 **rõhutab**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused loodavad moodustada solidaarsusahela keskse lüli ning aidata kõrvaldada migratsiooni põhjused, tugevdades rahanduskoostöö meetmeid ja arendades piiriülese, piirkondadevahelise ja riikidevahelise koostöö ühisstrateegiat rändevoogude juhtimise valdkonnas. Nende pädevused migratsiooni, sisserände ja integratsiooni valdkonnas ning nende positsioon infrastruktuuride haldajate või omanikena asetavad kõnealused ametiasutused nii rändevoogude vältimise, rahastamise kui juhtimise osas eeslinile;

1.6 **rõhutab**, et mitmel pool Euroopa Liidus kogutakse maksutulu riiklikul tasandil, kuid sisserändega seotud tõrjutusega tegelemise majanduslik koorem lasub kohalikul tasandil. Asjaolu, et erinevate tasandite vahel ei peeta piisavalt nõu, võib takistada majandusressursside parimat kasutamist. Kohustuste jagamine võiks täiendada sellealast tegevust Euroopa Liidu tasandil ning anda valdkonnas positiivseid tulemusi;

1.7 a) **tuletab meelde**, et naisi diskrimineeritakse nii soo kui etnilise päritolu alusel. Kui soolise võrdõiguslikkuse küsimusi võetakse arvesse, on jõupingutused rändevoogude paremaks juhtimiseks eesmärgistatumad ja tõhusamad. Samuti ei tohi alahinnata naiste tähtsust integratsiooni edukuses, kuna tihti on neil otseside perekonna lastega;

b) **rõhutab**, et eduka migratsioonipoliitika saavutamise nõuab, et lisaks majanduslikele väärtustele võetakse arvesse ka muid väärtusi. Sisseränne avab perspektiive, mis võivad rikastada iga üksiku kodaniku elu, ja teiselt poolt võib see pakkuda Euroopa Liidule oskusi, mis on väärtuslikud globaalses mõttes;

c) **kutsub** nõukogu ja komisjoni **üles** edasi kasutama kogemusi, mille kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on omandanud migratsioonipoliitika praktiliste kogemuste rakendamisel aastakümnete jooksul;

1.8 a) **rõhutab**, et ühisele integratsioonipoliitikale antava majandusliku toetuse tõhususe tagamiseks kavandatud algatused peavad võtma arvesse piirkondlikke erinevusi. Toetus peab soodustama pändlike lahendusi ning

kohalikele ja piirkondlikele tasandile tuleb anda vabadus valida oma lähenemisviisi;

b) **soovitab tungivalt** tulevase Euroopa ühtekuuluvuspoliitika alase mõttevahetuse käigus kaaluda algatusi, mida on teostatud teatud piirkondades, kus võidakse vähendada struktuurifondide toetust ja kus sisserännanud rahvastik on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud. See puudutab eelkõige suuremaid linnu;

1.9 **rõhutab**, et pikas perspektiivis ei ole sisseränne ELi tööjõupuuduse rahuldamiseks piisav, ja viitab Regioonide Komitee arvamusele eakamate inimeste panuse kohta tööjõuturul;

1.10 majanduslikel, sotsiaalsetel ja poliitilistel põhjustel on hädavajalik arendada strateegiad, et tulla toime suurte tööturuvaliste sisserändajate rühmadega;

1.11 **kutsub üles** võtma tarvitusele meetmeid, mis on suunatud suurele arvule töötajatele, kes on ELi sisenedud ebaseaduslikult. Tuleb võtta vastu otsused ja luua mehhanismid, mis võimaldavad kehtivaid sisserännet käsitlevaid õigusakte rikkuvatel sisserändajatel vajaduse korral oma olukord viivitama seadustada, seda eriti juhul kui nende olukord on tingitud puudujääkidest haldusorganite töös või liikmesriikide geopolitiilisest olukorrast. Tarvitusele võetavad meetmed peaksid olema ajutised ja spetsiifilised ning a) tagama asjaomastele isikutele vastuvõetavad tingimused nende saabumisel, b) väljendama järjekindlalt, et ebaseaduslik sisseränne on vastuvõetamatu, c) võitlema aktiivselt inimkaubanduse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, d) aitama võtta vastu tõhusaid reegleid ja tegevuspoliitikat töötajate seadusliku rände toetuseks;

1.12 **rõhutab**, et iga sisserändaja vajadust teha tööd enda ülalpidamiseks tuleb tunnustada ja neid selles soodustada. Lisaks majandusaspektidele annavad ettevõtlus ja väikeettevõtted panuse positiivsesse sotsiaalsesse arengusse. Võimalus omada ja juhtida ettevõtet mõjutab integratsiooni ning peaks seetõttu saama suurema avaliku toetuse osaliseks;

1.13 **väljendab rahulolu**, et ELis on suurenenud teadlikkus sisserändajate loomevõime ja ettevõtlikkuse osas. Ettevõtluse ja uute ettevõtete kasv on edukas integratsiooniprotsessis otsustava tähtsusega ja oluline panus Lissaboni strateegia saavutamiseks;

1.14 **rõhutab** valitsusväliste organisatsioonide töö olulisust tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ning toetab nende vastavasisulisi programme migratsioonipoliitika ja -meetmete kiiremaks rakendamiseks (nt sisserändajate integreerimine riigi poliitilisse ja ühiskondlikku ellu jne);

1.15 **tervitat** otsust, millega luuakse Euroopa Pagulaste Fond ning eriti sätet teatud sihtrühmade integreerimise kohta. Regioonide Komitee tuletab meelde, et suur osa pakutud meetmetest, mis on sobivad nii vastuvõtmise tingimuste parendamiseks kui pagulaste integreerimiseks, kuulub piirkondlike ja kohalike omavalitsuste sekkumisvaldkonda;

1.16 **tervitat** otsust, millega luuakse Välispiiride Fond, ning tuletab meelde asjaolu, et mõned Euroopa piirkonnad kannavad kahju seoses arengu ja sotsiaalse ühtekuuluvusega, kuna asuvad Euroopa Liidu piirialadel. Kõnealune asjaolu peaks otsuses kajastuma;

1.17 **märgib**, et Euroopa Liidu ebaõnnestumine integratsiooni valdkonnas tuleneb osaliselt asjaolust, et kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ei ole kaasatud poliitika kujundamisse. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on valitsuse tasandil, mis on kodanikele kõige lähemal, kuid kohalikul tasandil rakendamise tagajärjed on enamasti jäetud tähele panemata ja neid ei ole alati arvesse võetud;

1.18 **tuletab meelde**, et sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamiseks tuleb integratsiooniküsimused kaasata kõigisse poliitika-valdkondadesse. Ühenduse sisse- ja integratsioonipoliitika peab olema kooskõlas ELi üldisemate eesmärkidega sotsiaal-, majandus-, välis- ja arengupoliitikas ning vastama sellistele Euroopa põhiväärtustele nagu võrdsed võimalused, inimõigused, inimväärikus, sallivus, erinevuste austamine, diskrimineerimise vastu võitlemise meetmed ja ühiskonnas suurema osaluse propageerimine;

1.19 **rõhutaks** asjaolu, et integratsioon on ühiskonna kui terviku ülesanne, mis nõuab jätkusuutliku sotsiaalse ühtekuuluvuse ja majanduskasvu saavutamiseks nii sisse- ja välispiiride kui ka kohaliku elanikkonna panust;

1.20 **tunnistab**, et kuigi tööturuküsimustel on sisse- ja välispiiride integreerimisel otsustav tähtsus, ei saa neid käsitleda eraldi, kuna integratsiooni määr sõltub ka muudest teguritest, nt sotsiaalne taust, haridus ja keeleoskus ning osalemine kogukonna elus. Sisse- ja välispiiride edukas integreerimine on samm niisuguse ühiskonna saavutamise poole, kus igaüks annab oma panuse üksikisiku, kohaliku kogukonna ja laiemas mõttes ühiskonna hüvanguks;

1.21 **taunib** asjaolu, et aruanne isegi ei maini peaaegu 500 000 varjupaigataotlejat Euroopa Liidus, kes ootavad otsust elamis- või muude taoliste lubade kohta ning kellest valdav enamus on väljaspool tavapärasest tööturgu;

1.22 **rõhutab**, et erinevus riikliku tasandi sisse- ja välispiiride rändevoogude juhtimise raames, eriti sisse- ja välispiiride ja pagulaste integreerimise valdkonnas;

tugevdab dialoogi ja koostöö vajadust kõigi asjaomaste tasan-
dite vahel;

1.23 **arvab**, et meetmed ja poliitikasuunad, mis viivad järjest enam formaalse hääletusõiguseni, mis aitab suurendada sisse- ja välispiiride osalust riigi demokraatias, peaksid olema solidaarsus-
programmi otsustav osa;

1.24 **tervitat** otsust, millega luuakse Euroopa Tagasisaat-
misfond, tuletades meelde, et kolmandate riikide kodanike taga-
sipoordumise ühtne juhtimine peab sisaldama piirkondlikku
parameetrit, eriti tunnustades ELi piiriäärsete piirkondlike ja
kohalike omavalitsuste panust vabatahtlike tagasispoordumiss-
keemide toetamisse.

2. Regioonide Komitee soovitus

Regioonide Komitee

2.1 **rõhutab**, et eriti oluline on tasakaalustatud poliitika, millega edendatakse meetmeid, mis tagavad seadusliku sisse-
rände ühtlase taseme, ning meetmeid ebaseadusliku sisse-
rände tõkestamiseks ning inimkaubanduse ja sisse- ja välispiiride
üle piiri toimetamise vastu võitlemiseks. Regioonide Komitee rõhutab
rände olulisust oskustööjõu puudujäägi korvamise seisukohalt
ning kutsub Euroopa Nõukogu üles välja töötama tõhusaid
poliitilisi algatusi kõnealustes valdkondades, sealhulgas kolman-
date riikide kodanike töölevõtmist teadusuuringute teostamise
eesmärgil;

2.2 **rõhutab**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused
peaksid olema rohkem kaasatud varjupaigapoliitika kujunda-
misse ja rakendamisse. Regioonide Komitee teeb ettepaneku
kaaluda kõnealuste ülesannete hõlmamiseks rahastamise ulatuse
laiendamist ajavahemikus 2007–2013 struktuurifondide kol-
manda sihtala alla kuuluva piirkondliku koostöö ja uue naaber-
riikide poliitika raames ning loodab kõnealuse sihtala raames
läbiviidavate mitmepoolsete ühisprogrammide ja naaberriikide
poliitika osana rakendatavate kahepoolsete tegevuskavade
tõhusat kooskõlastamist;

2.3 **rõhutab**, et piirkondlike ja kohalike omavalitsuste
konkreetne kaasamine kõigi nelja fondi meetmete väljatöötam-
isse ja rakendamisse on kohustuslik partnerluse horisontaalse
sätte elluviimiseks;

2.4 **teeb ettepaneku** tugevdada haridusalaseid meetmeid
rändevoogude juhtimise raames, eriti sisse- ja välispiiride ja pagulaste
integreerimise valdkonnas;

2.5 **teeb ettepaneku** lisada järgmised horisontaalsed
erisätted.

Soovitus 1

Artikkel 3

Komisjoni pakutud tekst (KOM(2005) 123 (lõplik) — 2005/0049 (COD))	Komitee muudatusettepanek
<p style="text-align: center;"><i>Artikkel 3</i></p> <p style="text-align: center;">Konkreetsed eesmärgid</p> <p>1. Fond toetab järgmisi konkreetseid eesmärke:</p> <p>(a) tagasisaatmismenetluste integreeritud haldamise sisse-seadmine ja selle korraldamise ja rakendamise parandamine liikmesriikides;</p> <p>(b) liikmesriikidevahelise koostöö tõhustamine tagasisaatmismenetluste integreeritud haldamise raames ja tagasisaatmismenetluste integreeritud haldamise rakendamine;</p> <p>(c) tagasisaatmist käsitlevate ühishormide tõhusa ja ühtse rakendamise edendamine kooskõlas poliitiliste arengutega antud valdkonnas.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Artikkel 3</i></p> <p style="text-align: center;">Konkreetsed eesmärgid</p> <p>1. Fond toetab järgmisi konkreetseid eesmärke:</p> <p>(a) tagasisaatmismenetluste integreeritud haldamise sisse-seadmine ja selle korraldamise ja rakendamise parandamine liikmesriikides, <u>võimaluse korral eelkõige koostöömehhanismide rajamise teel riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahel;</u></p> <p>(b) liikmesriikidevahelise koostöö tõhustamine tagasisaatmismenetluste integreeritud haldamise raames ja tagasisaatmismenetluste integreeritud haldamise rakendamine;</p> <p>(c) tagasisaatmist käsitlevate ühishormide tõhusa ja ühtse rakendamise edendamine kooskõlas poliitiliste arengutega antud valdkonnas.</p>

Motivatsioon

Kuna komisjoni ettepanek põhineb õiguslikul alusel, mille kohta kehtib kaasotsustusmenetlus, peaks Regioonide Komitee püüdma esitada konkreetseid muudatusettepanekuid komisjoni ettepanekule vastavalt Euroopa Parlamendis kasutatavale mudelile.

Soovitus 2

Artikkel 4.1

Komisjoni pakutud tekst (KOM(2005) 123 (lõplik) — 2005/0049 (COD))	Komitee muudatusettepanek
<p style="text-align: center;"><i>Artikkel 4</i></p> <p style="text-align: center;">Abikõlblikud meetmed liikmesriikides</p> <p>1. Fondist abi saamise tingimustele vastavad artikli 3 lõike 1 punktis a sätestatud eesmärgiga seotud meetmed, mis sisaldavad eelkõige järgmist:</p> <p>(a) tõhusa, stabiilse ja püsiva koostöö sisse-seadmine või arendamine liikmesriikide ametiasutuste ja kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutuste vahel, eesmärgiga saada kolmandate riikide kodanikele reisi-dokumendid ning tagada kiired ning edukad väljasaatmismenetlused;</p> <p>(b) ebaseaduslikult territooriumil viibivate kolmandate riikide kodanike vabatahtliku tagasisaatmise edendamine ja lihtsustamine, eelkõige toetatud vabatahtliku tagasisaatmise programmide kaudu, eesmärgiga edendada püsivat tagasisaatmist;</p> <p>(c) ebaseaduslikult territooriumil viibivate kolmandate riikide kodanike sunniviisilise tagasisaatmise lihtsustamine ja elluviimine, eesmärgiga suurendada sisserändepoliitika usaldusväärsust ja ühtsust ja lühendada sunniviisilist väljasaatmist ootavate isikute kinnipidamise aega.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Artikkel 4</i></p> <p style="text-align: center;">Abikõlblikud meetmed liikmesriikides</p> <p>1. Fondist abi saamise tingimustele vastavad artikli 3 lõike 1 punktis a sätestatud eesmärgiga seotud meetmed, mis sisaldavad eelkõige järgmist:</p> <p>(a) tõhusa, stabiilse ja püsiva koostöö sisse-seadmine või arendamine liikmesriikide ametiasutuste ja kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutuste vahel, eesmärgiga saada kolmandate riikide kodanikele reisi-dokumendid ning tagada kiired ning edukad väljasaatmismenetlused;</p> <p>(b) ebaseaduslikult territooriumil viibivate kolmandate riikide kodanike vabatahtliku tagasisaatmise edendamine ja lihtsustamine, eelkõige toetatud vabatahtliku tagasisaatmise programmide kaudu, eesmärgiga edendada püsivat tagasisaatmist;</p> <p>(c) ebaseaduslikult territooriumil viibivate kolmandate riikide kodanike sunniviisilise tagasisaatmise lihtsustamine ja elluviimine, eesmärgiga suurendada sisserändepoliitika usaldusväärsust ja ühtsust ja lühendada sunniviisilist väljasaatmist ootavate isikute kinnipidamise aega;</p> <p><u>(d) meetmed, mis aitaksid parandada kooskõlastamist riiklike, piirkondlike, kohalike, munitsipaal- ja muude ametiasutuste eri tasandite vahel.</u></p>

Motivatsioon

Kuna komisjoni ettepanek põhineb õiguslikul alusel, mille kohta kehtib kaasotsustusmenetlus, peaks Regioonide Komitee püüdma esitada konkreetseid muudatusettepanekuid komisjoni ettepanekule vastavalt Euroopa Parlamendis kasutatavale mudelile.

Soovitus 3

Artikkel 4.2

Komisjoni pakutud tekst (KOM(2005) 123 (lõplik) — 2005/0049 (COD))	Komitee muudatusettepanek
<p style="text-align: center;"><i>Artikkel 4</i></p> <p style="text-align: center;">Abikõlblikud meetmed liikmesriikides</p> <p>(...)</p> <p>2. Fondist abi saamise tingimustele vastavad artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud eesmärgiga seotud meetmed, mis sisaldavad eelkõige järgmist:</p> <p>(a) koostöö päritoluriiki käsitleva info kogumisel ja edastamisel potentsiaalsetele tagasisaadetavatele;</p> <p>(b) koostöö tõhusa, stabiilse ja püsiva operatiivkoostöö arendamisel liikmesriikide ametiasutuste ja kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutuste vahel, et lihtsustada konsulaarabi andmist kolmandate riikide kodanike tagasisaamiseks vajalike reisidokumentide saamisel ja tagada kiired ja tõhusad väljasaatmismenetlused;</p> <p>(c) ühiste integreeritud tagasisaatomiskavade koostamine ja rakendamine, kaasa arvatud ühised vabatahtliku tagasisaamise programmid teatavate päritolu-, varasema elukoha või transiidiriikide või piirkondade jaoks;</p> <p>(d) uurimused hetkeolukorra kohta ja võimalused halduskoostöö tugevdamiseks liikmesriikide vahel nii tagasisaamise valdkonnas kui rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonide rolli kohta antud kontekstis;</p> <p>(e) teabevahetus, toetus ja nõustamine seoses eriliselt haavatavate sihtrühmade tagasisaamisega;</p> <p>(f) konkreetsete kolmandate riikide ja/või piirkondadega tegelejatele seminaride korraldamine parimate tavade kohta;</p> <p>(g) ühised meetmed, mis võimaldaksid tagasivõetud isikute vastuvõtmist päritolu-, varasema elukoha või transiidiriikides;</p> <p>(h) isikute nende päritolu- või varasema elukoha riiki püsiva taasintegreerimise tagamiseks võetavate meetmete ühist arendamine;</p> <p>(i) ühised meetmed, et jälgida tagasipöördunudte olukorda ja nende olukorra püsivust pärast tagasisaamist.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Artikkel 4</i></p> <p style="text-align: center;">Abikõlblikud meetmed liikmesriikides</p> <p>(...)</p> <p>2. Fondist abi saamise tingimustele vastavad artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud eesmärgiga seotud meetmed, mis sisaldavad eelkõige järgmist:</p> <p>(a) koostöö päritoluriiki käsitleva info kogumisel ja edastamisel potentsiaalsetele tagasisaadetavatele;</p> <p>(b) koostöö tõhusa, stabiilse ja püsiva operatiivkoostöö arendamisel liikmesriikide ametiasutuste ja kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutuste vahel, et lihtsustada konsulaarabi andmist kolmandate riikide kodanike tagasisaamiseks vajalike reisidokumentide saamisel ja tagada kiired ja tõhusad väljasaatmismenetlused;</p> <p>(c) ühiste integreeritud tagasisaatomiskavade koostamine ja rakendamine, kaasa arvatud ühised vabatahtliku tagasisaamise programmid teatavate päritolu-, varasema elukoha või transiidiriikide või piirkondade jaoks;</p> <p>(d) uurimused hetkeolukorra kohta ja võimalused halduskoostöö tugevdamiseks liikmesriikide vahel nii tagasisaamise valdkonnas kui rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonide rolli kohta antud kontekstis;</p> <p>(e) teabevahetus, toetus ja nõustamine seoses eriliselt haavatavate sihtrühmade tagasisaamisega;</p> <p>(f) konkreetsete kolmandate riikide ja/või piirkondadega tegelejatele seminaride korraldamine parimate tavade kohta;</p> <p>(g) ühised meetmed, mis võimaldaksid tagasivõetud isikute vastuvõtmist päritolu-, varasema elukoha või transiidiriikides;</p> <p>(h) isikute nende päritolu- või varasema elukoha riiki püsiva taasintegreerimise tagamiseks võetavate meetmete ühist arendamine;</p> <p>(i) ühised meetmed, et jälgida tagasipöördunudte olukorda ja nende olukorra püsivust pärast tagasisaamist;</p> <p><u>(j) seminaride ja ühiste koolituste korraldamine pädevate riiklike, piirkondlike, kohalike, munitsipaal- ja muude pädevate haldusasutuste ning õiguskaitse ja kohtuorganite töötajatele;</u></p> <p><u>(k) “Parimate tavade käsiraamatu” propageerimine ja laialdase levitamise toetamine; kõnealune raamat on Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ja Regioonide Komitee ühisalgatus. Käsiraamat peaks sisaldama riiklike, piirkondlike ning kohalike ametiasutuste panuseid ning hõlmama strateegiaid kodanike üksteisele lähemale toomiseks, koostööks liitude ja valitsusväliste organisatsioonidega, kohalike võrgustike loomiseks, andmekogumiseks, uuringuteks ja koostööks politseiteenistuste ja muude institutsioonidega.</u></p> <p><u>Võimaluse korral arvestatakse meetmetes piirkondlike ja kohalike ametiasutuste ja muude riigiasutustega.</u></p>

Motivatsioon

Kuna komisjoni ettepanek põhineb õiguslikul alusel, mille kohta kehtib kaasotsustusmenetlus, peaks Regioonide Komitee püüdma esitada konkreetseid muudatusettepanekuid komisjoni ettepanekule vastavalt Euroopa Parlamendis kasutatavale mudelile.

2.6 **kahetseb**, et kõigi nelja otsuse puhul on tehtud vähe kulutusi tehnilise abi osas, kuigi avalikkuse teavitamise kampaaniatel on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonna poliitika eduks ja tõhususeks otsustav tähtsus;

2.7 **julgustab** kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi vahetama koolitusprogramme ja püüdlema sünergia ja partnerluse poole asjaomaste Euroopa ja riiklike ametiasutustega;

2.8 **julgustab** kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi andma panust raamprogrammis esitatud meetmete kiireks ja tõhusaks rakendamiseks;

2.9 **käivitab** Regioonide Komitee tegevuskava soodustamiseks rände valdkonnas vastutuse õiglast jaotumist liikmesriikide vahel ning riiklike, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ja linnavalitsuste ning muude riigiasutuste vahel liikmesriikide siseselt;

2.10 **rõhutab** , et Regioonide Komiteega peab arvestama kui asjakohase ja ühendusele suunatud partneriga, kes aitab kaasa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kohustuste tõhusamale selgitamisele seoses rändevoogude rahastamise ja juhtimisega aastatel 2007–2013 ning aitab seega kaasa nende integreerimisele koostöömehhanismi, mida Euroopa Liit tahab ellu viia.

Brüssel, 16. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamus teemal: “Komisjoni teatis nõukogule: Kosovo tulevik Euroopas”

(2006/C 115/11)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule: Kosovo tulevik Euroopas (KOM(2005) 156 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 11. mai 2005. aasta otsust vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõigule 1 konsulteerida kõnealuses küsimuses Regioonide Komiteega;

võttes arvesse komitee juhatuse 12. aprilli 2005. aasta otsust, millega tehti välissuhete komisjonile ülesandeks koostada arvamus kõnealusel teemal;

võttes arvesse 16.–17. juuni 2005 Brüsseli Euroopa Ülemkogu järeldusi;

võttes arvesse 19.–20. juuni 2003 Thessaloniki Euroopa Ülemkogu järeldusi;

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 14. juuni 2004 otsust Euroopa partnerluse põhimõtete, prioriteetide ja tingimuste kohta Serbia ja Montenegroga, mis hõlmab ka Kosovot;

võttes arvesse aruannet Serbia ja Montenegro valmiduse kohta läbirääkimisteks stabilisatsiooni- ja assotsiatsioonilepingu üle Euroopa Liiduga (SEC(2005) 478 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 3. juunil 2005 vastu võetud arvamust “Hetkeolukord Kosovos” (dok 10572, raportöör: pr Marianne Tritz);

võttes arvesse ÜRO ajutise juhatuse Kosovo missiooni peasekretäri 23. mai 2005. aasta aruannet (dok 05-33918);

võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsiooni 1244 (1999);

võttes arvesse Reioonide Komitee ja Euroopa Nõukogu Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kongressi vahelist koostöölepingut (13. aprill 2005), CdR 62/2005;

võttes arvesse komitee arvamust “Euroopa Liidu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll demokraatlikus konsolideerimisprotsessis Lääne-Balkani riikides” — CdR 101/2003 (lõplik) (1);

võttes arvesse Pristinas 22. juunil 2005 peetud konverentsil osalejate vastu võetud järeldusi (“Pristina deklaratsioon”), CdR 145/2005 (lõplik);

võttes arvesse välissuhete komisjoni 15. septembril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõud (CdR 143/2005 rev 2) (Raportöör: hr Tomaž Štebe, Mengeši linnapea (SI/EPP));

soovides avaldada arvamust Kosovo euroopaliku tuleviku kohta kohalikust ja piirkondlikust vaatepunktist;

ning arvestades järgmist:

1. 19.–20. juuni 2003 Thessaloniki Euroopa Ülemkogu järeldused andsid kogu Lääne-Balkani piirkonnale euroopaliku tulevikuperspektiivi. Kõnealust perspektiivi tõsteti uuesti esile 16.–17. juuni 2005 Brüsseli Euroopa Ülemkogu järeldustes;
2. Kõikides Lääne-Balkani riikides, samuti Kosovos, on hetkel toimumas pööre positiivsete muutuste suunas seiskohtade osas, kaasaarvatud endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu suhtes. Kõnealused muutused on tähtsaks sammuks mainitud riikide lõplikuks Euroopa integratsiooniks. Siiski on vajalikud edasised märkimisväärsed edusammud;

(1) ELT C 73, 23.3.2004, lk 1.

3. Kosovo osas olid kodanikud pärast peaminister Haradinaj tagasiastumist rahulikult meelestatud ning valitsus demonstreeris poliitilist küpsust sujuval üleminekul uuele, peaminister Kosumi juhitud Kosovo valitsusele. Sellega kaasnes järjekordne pühendumine jätkata eelmise valitsuse programmi, mis keskendub ÜRO standardite rakendamisele;
4. Kosovo valitsus võttis 22. veebruaril 2005 vastu kohaliku omavalitsuse reformi tööprogrammi aastaks 2005. Reformi eesmärgiks on parandada kohaliku tasandi teenuseid ja seeläbi anda panus a) jätkusuutliku valitsemise ja jätkusuutlike elutingimuste tagamisse kõikidele Kosovo elanikele; b) kõikide kogukondade integreerimine Kosovo demokraatlikesse struktuuridesse; c) toimivate demokraatlike institutsioonide loomine ja ühendamine vastavalt standarditele;
5. Kosovo majanduslikule integratsioonile suunatud tegevus jätkub kõnealuses piirkonnas. Mainitud kestvad jõupingutused on suunatud jätkuvalt raske majandusliku olukorra lahendamisele Kosovos, kaasa arvatud madal sissetulekute tase, kõrge tööpuudus ja suur puudujääk infrastruktuuris. On tungiv vajadus omandiõigust selgelt määratleva õigusliku raamistiku järele;
6. Hetkel toimuv standardite rakendamise ambitsioonikas ja ulatuslik ülevaatamine peab käivitama reaalse protsessi, mis viiks Kosovo tulevase seisundi kindlustamiseni. Tugevad, autonoomsed ja paljurahvuselised omavalitsused on eelduseks pikaajalisele rahule ja õitsengule Kosovos, olles ühtlasi võtmelemendiks kõikides Kosovo tulevast seisundit käsitlevates läbirääkimiste teel saavutatud lepingutes;
7. Regioonide komitee, Euroopa Komisjoni, Euroopa Nõukogu Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressi ning Kagu-Euroopa stabiilsuspakti ühiselt Pristinas 22. juunil 2005 korraldatud konverentsi "Euroopa Liidu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll Lääne-Balkani piirkonna demokraatlikus konsolideerumisprotsessis" lõppdeklaratsioonis rõhutatakse, et kui Kosovo elanikud tahavad tulevikku Euroopa Liidus, siis on olulise tähtsusega tõhus detsentraliseerimine ja osalusdemokraatia, mis arvestaksid täielikult demokraatlike väärtuste ja vähemuste õigustega.

võttis oma 16.–17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (16. novembri istung) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide Komitee seisukohad

1.4 **arvab**, et Kosovo ja Euroopa Liidu kohalikud ning piirkondlikud omavalitsused peavad aitama saavutada euroopalikku tulevikku Kosovole;

Regioonide Komitee

1.1 **tervatab** komisjoni teatise "Kosovo tulevik Euroopas" KOM (2005) 156 (lõplik) tehtud aruannet ja järeldusi, mis annavad raamistiku käesoleva ummiku lõpetamiseks Kosovo demokraatliku ja paljurahvuselise ühiskonna arengus, võimaldamaks Kosovo ühiskonna osalust kõnealuses piirkonnas rahus ja heaolus;

1.5 **tervatab** komisjoni pühendunud keskendumist Kosovos valitsevale eriolukorrale ja sealsetele erivajadustele stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi edendamisel;

1.2 **tervatab** aruannet Serbia ja Montenegro valmiduse kohta läbirääkimisteks stabilisatsioon- ja assotsiatsioonilepingu üle Euroopa Liiduga (SEC(2005) 478 (lõplik)), kus jõutakse positiivse hinnangu stabiliseerimise ja assotsiatsiooniläbirääkimiste alustamise kohta, eeldades, et Serbia ja Montenegro jätkab ettevalmistusi jätkusuutlikul viisil;

1.6 **tervatab** aktiivset keskendumist Kosovo arengule ja reformide vajadusele ning otsust eraldada komisjoni ressursse arengu ja reformide kiirendamiseks;

1.3 **tervatab** 16.–17. juuni 2005 Brüsseli Euroopa Ülemkogu otsuseid ja lisatud Kosovo deklaratsiooni, kus rõhutatakse, et ulatusliku ülevaatamise tulemus Kosovo olukorra kohta ei ole juba ette teada: siin on olulise tähtsusega standardite rakendamine iseäranis prioriteetsete standardite osas ja samuti detsentraliseerimise protsess.

1.7 **kiidab heaks** Euroopa Komisjoni ettepaneku uute lähenemisviiside otsimiseks, tagamaks seda, et Kosovo kasutaks täielikult ära kõik Euroopa Liidu pakutud vahendid;

1.8 **peab väga tähtsaks** poliitilist dialoogi Kosovo kogukondade ja Belgradi ning Pristina ametiasutuste vahel kui ainsat moodust suurema stabiilsuse saavutamiseks, mis on eeltingimuseks kogu Lääne-Balkani piirkonna Euroopa integratsiooniks;

1.9 **tervatab** Kosovo omavalitsuse ajutiste institutsioonide tehtud algseid jõupingutusi Kosovo kohaliku omavalitsuse reformiks;

1.10 **tuletab meelde**, et detsentraliseerimisega peab kaasnema tõhus võimu ja iseäranis rahaliste ressursside ja kohalikele ning piirkondlikele omavalitsustele usaldatud uute kohustustega seotud omandi üleandmine;

1.11 **toetab** määrava tähtsusega rolli, mida kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühendused etendavad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühiste seisukohtade edastamisel oma valitsusele ja mis on oluliseks vahendiks kohalike ja piirkondlike poliitikute kaudu toimuva tegevuspotentsiaali edendamiseks;

1.12 **tervitat** komisjoni kaasatust kõrgetasemelisse konsultatsiooni peamiste rahvusvaheliste osalejatega, loomaks koordineeritud poliitilist lähenemisviisi Kosovole ja **tervitat** otsust alustada põhjalikku ülevaatus Kosovo standardite rakendamisel saavutatud edusammudest;

2. Regioonide Komitee soovitus

Regioonide Komitee

2.1 **palub** komisjonil kaasata Kosovo kohalikud omavalitsused aktiivselt poliitiliste, sotsiaalsete ja majandusreformide elluviimise rakendamisse kõige alumisel tasandil, võttes täielikult arvesse subsidiaarsuse, proportsionaalsuse ja hea valitsemistava põhimõtteid;

2.2 **julgustab** komisjoni tihedas koostöös kohalike omavalitsustega edendama ja toetama teabekampaaniaid eesmärgiga teavitada ELi kodanikke sidemetest Kosovoga ja Kosovo kodanikke Euroopa Liidu väärtushinnangutest;

2.3 **julgustab** komisjoni tihedas koostöös kohalike omavalitsustega toetama vahetus- ja mestimisprogramme, mis aitavad suurendada vastastikust mõistmist kodanike ning ELi ja Kosovo valitsuste vahel ja tugevdada kohaliku ning piirkondliku tasandi haldussuutlikkust;

2.4 **soovitab**, et komisjon arvestaks institutsioonide rajamise toetamise juures kohaliku omavalitsusega, seda iseäranis seadusandluse rakendamise ja keskvalitsuse ning kohaliku omavalitsuse vahelise suhtluse parandamise osas;

2.5 **kutsub üles** koostööpüüdlustele ja selliste kogemuste ning parimate tavade vahetamisele, mis on saavutatud ELi liikmesriikide, kandidaatriikide ja Lääne-Balkani riikide kohalike ning piirkondlike omavalitsuste rakendatud liitumiseelse poliitika käigus;

2.6 **rõhutab**, et usaldusväarsuse ja stabiilsuse saavutamise üheks viisiks Kosovos ja Lääne-Balkani piirkonnas on aktiivne piiriülene koostöö kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel;

2.7 **julgustab** kõiki standardite rakendamise eest vastutavaid osapooli, iseäranis Kosovo omavalitsuse ajutisi institutsioone, jätkama kohaliku omavalitsuse reformi rakendamist kogu Kosovo territooriumil ja aitama Kosovo kohalikke omavalitsusi kohandamisel Euroopa kohaliku omavalitsuse hartaga ja iseäranis jälgima seda, et Kosovo kohalikud omavalitsused oleksid varustatud vajalike rahaliste ja inimressursside ning maaga, täitmaks oma sotsiaalseid ja majanduslikke kohustusi;

2.8 **meenutab** kõikidele standardite rakendamise eest vastutavatele osapooltele, iseäranis Kosovo omavalitsuse ajutistele institutsioonidele, et nii piirkondlike ja vähemuskeelte kui ka kõikide kogukondade kultuurilise pärandi kaitsmine ja edendamine on määrava tähtsusega faktorid tolerantsi ja vastastikuse mõistmise saavutamiseks pluralistlikus, paljurahvuselises ja mitmekultuurilises Kosovos;

2.9 **julgustab** kõiki standardite rakendamise eest vastutavaid osapooli, iseäranis Kosovo omavalitsuse ajutisi institutsioone kergendada kõikide etniliste gruppide ja kogukondade kodanike osalust otsustelangetamise protsessides, seda iseäranis kohalikul ja omavalitsuse tasandil, ja **rõhutab**, et paljurahvuselised kohalikud omavalitsused on määrava tähtsusega elementideks Kosovo stabiliseerimis- ja lepitusprotsessis;

2.10 **soovitab** kõikidel standardite rakendamise eest vastutavatel osapooltel, iseäranis Kosovo omavalitsuse ajutistel institutsioonidel mitmekordistada jõupingutusi, saavutamaks kiiresti konkreetseid tulemusi, seda iseäranis pagulaste ja ümberasutatud isikute tagasipöördumise osas ning liikumisvabaduse suhtes kõikides kogukondades;

2.11 **palub** kõiki standardite rakendamise eest vastutavaid osapooli, iseäranis Kosovo omavalitsuse ajutisi institutsioone astuda samme koostöös Euroopa Liidu ja rahvusvaheliste institutsioonidega, et vaadata kaugemale standardite rakendamisest ja valmistuda ELi seadusandluse elluviimiseks, kaasaarvatud kohalikul tasandil;

2.12 **soovitab** teha tihedat koostööd Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kongressiga ja soodustada Kosovo võimude suuremat osalust Euroopa demokraatlikus protsessis;

2.13 **soovitab**, et Kosovole võimaldataks finantsperspektiivide 2007–2013 kontekstis piisav rahaline toetus.

Brüssel, 16. november 2005.

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamus teemal “Ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta, millega luuakse ühenduse meede Euroopa kultuuripealinna sünnimuseks aastateks 2007–2019”

(2006/C 115/12)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendi ja Nõukogu otsuse kohta, millega luuakse ühenduse meede Euroopa kultuuripealinna sünnimuseks aastateks 2007–2019 KOM(2005) 209 (lõplik) — 2005/102 (COD);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 30. mai 2005. aasta otsust konsulteerida vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõikele kõnealuses küsimuses Regioonide Komiteega;

võttes arvesse Regioonide Komitee presidendi 25. juuli 2005. aasta otsust teha Regioonide Komitee kultuuri- ja hariduskomisjonile ülesandeks koostada kõnealuse teema kohta arvamus;

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta, millega luuakse ühenduse meede Euroopa kultuuripealinna sünnimuseks (CdR 448/97 fin); ⁽¹⁾

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse ettepaneku kohta, millega muudetakse otsust 1419/1999/EÜ Euroopa kultuuripealinna sünnimusega seotud ühenduse meetmete kohta aastateks 2005–2019, (CdR 393/2003 fin); ⁽²⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust teemal “Kultuur ja kultuurilised erinevused ning nende olulisus Euroopa tuleviku jaoks” (CdR 447/97 fin) ⁽³⁾,

võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamust (CdR 251/2005 rev.1), mis võeti vastu 22. septembril 2005 (raportöör: **hr Seamus Murray**, Meathi krahvkonnanõukogu ja Kesk-Ida piirkondliku omavalituse liige, (IE/UEN-EA));

võttis ühehäälselt 16.-17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (17. novembri koosolekul) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide Komitee seisukohad

seada, et Euroopa kultuuripealinna sünnimusega kaasneb järjest enam piirkondlik mõõde, sest kultuuriprogrammide arendamise ja teostamise kaasavad linnad ka ümbritsevaid piirkondi;

Euroopa kultuuripealinna sünnimus

Regioonide Komitee

1.1 **peab** Euroopa kultuuripealinna sündmust mõjusaks Euroopa ja kohaliku kultuuri esitlemise, toetamise, rikastamise ja tundmaõppimise vahendiks ning tunnustab kultuuripealinna määramise väga positiivset mõju linnadele mitte ainult kultuuri-sektoris. Kultuuripealinna määramine loob majanduslikke ja tööhõive võimalusi turismi-, vaba aja veetmise ning spordivaldkonnas ning pakub olulisi võimalusi linnade taaselustamiseks;

1.2 **tunnistab**, et osana linna pikkaajalisest kultuurilise arengu strateegiast oleks Euroopa kultuuripealinna sündmuse mõju suurem, ning **leiab**, et on oluline, et Euroopa kultuuripealinna sündmus edendaks jätkusuutlikumaid lähenemisviise kultuurilisele arengule. Lisaks tunnustab Regioonide Komitee

1.3 **tõdeb**, et Euroopa kultuuripealinna sündmuse väärtust ja potentsiaali on alahinnatud. Peamiselt on see tingitud Euroopa Liidu vähesest rahalisest abist, puuduvast tähelepanust Euroopa kultuuripealinna sündmuse Euroopa mõõtme arendamisele ja linnade nähtavuse suurendamisele ning puuduvast toetusest linnadele nende kultuuriprogrammide ettevalmistamisel ja elluviimisel;

1.4 **tõdeb**, et Euroopa Liit ei ole seni kasutanud võimalust rakendada Euroopa kultuuripealinna sündmust Euroopa integratsiooni ja identiteedi tugevdamiseks, kuigi see võimaldanuks suure tähelepanu pööramist neile küsimustele ja enamat teavitamist. Komitee leiab, et Euroopa kultuuripealinna sündmus võib aidata kodanikel end positiivselt Euroopa Liiduga samastada.

⁽¹⁾ EÜT C 180, 11.6.1998, lk 70

⁽²⁾ ELT C 121, 30.4.2004, lk 15.

⁽³⁾ EÜT C 180, 11.6.1998, lk 63

Valiku- ja järelevalvemenetlused

Regioonide Komitee

1.5 **tervitat** Euroopa Komisjoni ettepanekut reformida Euroopa kultuuripealinna valikumenetlust ja kehtestada järelevalvemenetlus kultuuripealinnaks valitud linnade kultuuriprogrammide ettevalmistamise ajaks;

1.6 **arvab**, et Euroopa Komisjoni ettepanek tegeleb praeguse valikumenetluse mitmete nõrkade külgedega, ning tunnustab, et väljapakutud lähenemisviis loob tasakaalu erinevate vajaduste vahel: vajadus linnadevahelise konkurentsi järele, vajadus suurendada valikulangetajate rolli, vajadus pöörata suuremat tähelepanu Euroopa kultuuripealinna sündmuse Euroopa mõõtmele ning vajadus tunnustada liikmesriikide panust ja nõukogu rolli kultuuripealinnade nimetamise ja määramise protsessis;

1.7 **tervitat** ja toetab väljapakutud valiku- ja järelevalvemenetluse alljärgnevat aspekte:

- Euroopa kultuuripealinn määratakse varem ja linnadele jääb rohkem aega kultuuriprogrammide ettevalmistamiseks;
- kultuuriprogrammi kriteeriumide jagamine rühmadesse "Euroopa mõõde" ja "linn ja kodanikud" ning mõlema rühma eesmärkide määramine loob linnade jaoks suurema selguse;
- valikuprotsessi suurem läbipaistvus ja Euroopa lisaväärtuse rõhutamine;
- konkrentsimomendi tekitamine linnade vahel on ergutav ja inspireeriv tegur, mis aitab tõsta kultuuriprogrammide kvaliteeti ja kunstilist taset;
- pidev kontakt kultuuripealinnaks valitud linnade ja järelevalvekomisjoni vahel eesmärgiga jälgida arenguid, anda suuniseid ning tegeleda võimalike probleemidega ettevalmistuse varaseimas faasis;

1.8 **palub** Euroopa Komisjonil põhjalikult kaaluda linnadele valiku- ja järelevalve menetluse käigus antavat keskset rolli, ning leiab sellega seoses, et praegusel kujul on ettepanek ebaselge ja normatiivne ning tekitab ebakindlust linnades, kes soovivad korraldada Euroopa kultuuripealinna sündmust.

1.9 **peab** mõnevõrra **küsitavaks** valiku- ja järelevalvemenetluse alljärgnevat aspekte:

- vahe-, järelevalve- ja hindamisaruannete esitamise kohustuse näol kandidaatlinnadele pandav võimalik koorem. See võib olla ebaproportsionaalne võrreldes Euroopa Liidu äärmiselt piiratud rahalise panusega linnade üldeelarvesse Euroopa kultuuripealinna sündmuse korraldamiseks ning eelkõige

probleemiks väiksematele linnadele, kes soovivad korraldada Euroopa kultuuripealinna sündmust;

- arvestades komitee senist kogemust, järelevalvekomisjoni oskus anda linnadele programmide ettevalmistamisel asjatundlikku toetust ja Euroopa kultuuripealinna sündmuse elluviimiseks praktilistel kogemustel põhinevaid nõuandeid;
- võimalikud viivitused, mis võivad ka uue määramisprotsessi käigus tekkida, eriti viivitused liikmesriigi poolse ja nõukogu poolse kultuuripealinna nimetamise toimumise vahel.

1.10 **leiab**, et vajalik on suurem selgus mõnede valiku- ja järelevalvemenetluse aspektide suhtes, eelkõige:

- Euroopa Liidu poolt valikut ja järelevalvet teostavatesse komisjonidesse nimetatud "sõltumatute ekspertide" määratlus ning selle võimalik mõju institutsioonidele kandidaatlinnade nimetamisel.
- valiku- ja järelevalvekomisjoni tingimused ja soovitud täitnud linnadele auhinna andmise menetlus (artikkel 11);

1.11 **kiidab heaks** valikukomisjoni koosseisu (välja toodud artiklis 5), kuhu kuulub 13 liiget, kellest 7 on Euroopa Liidu institutsioonidest ja 6 määratakse asjaomaste liimesriikide poolt, kuid **nõuab** siiski, et liikmesriigid kaasaksid ühe liikme kohalikke ja/või linnavalitsusi esindavast asjaomastest riiklikust ühendusest;

1.12 **tervitat** tingimust, et kahe valituks osutunud linna programmide vahel peab olema kokkupuutepunkt, nagu on märgitud Regioonide Komitee varasemas arvamuses (CdR 393/2003fin), ning leiab, et kõnealuse sünergia tekkimise tagamisel programmide ettevalmistamise faasis on võtmeroll järelevalvekomisjonil;

1.13 **rõhutab**, et kõiki liikmesriike tuleb Euroopa kultuuripealinna sündmuse käigus kohelda võrdselt, sõltumata nende liitumise ajast. Komitee on pettunud, et taas ei ole Euroopa Komisjon lisanud sätteid Euroopa Liidu tulevaste laienemiste kohta, ning palub Euroopa Komisjonil muuta olukord selgemaks riikide jaoks, kellega toimuvad praegu liitumisläbirääkimised.

Euroopa kultuuripealinnade rahastamine ja neile abi osutamine

Regioonide Komitee

1.14 **tervitat** programmis Kultuur 2007 tehtud ettepanekut tõsta ühenduse panus igale kultuuripealinnale võrreldes praeguse programmiga kolmekordseks; komitee usub, et see muudaks Euroopa Liidu osalemise nähtavamaks, oleks kooskõlas linnade kultuuriprogrammide tugevama Euroopa mõõtme rõhutamisega ja vastaks paremini väljavalitud linnade ootustele;

1.15 **hoiatab** Euroopa kultuuripealinna sündmuse eelarve vähendamise eest programmi Kultuur 2007 osana käimasolevate läbirääkimiste käigus finantsperspektiivide 2007–2013 üle;

1.16 **leiab**, et komisjon peab viivitamatult selgitama oma ettepanekut selles osas, kuidas ta soovib auhinnaga väljavalitud linnu rahaliselt toetada ning seda, milline on olemasoleva tavaga võrreldes võimalik kasu, mida valitud linnad kõnealusel menetlusest saavad. Lisaks palub komitee komisjonil kasutada sellise toetuse puhul termini "auhind" asemel mõnda muud terminit, kuivõrd auhind tähendab tasu või au võistluse võitmise eest ning mitte maksu programmi teatud kriteeriumide täitmise eest.

1.17 **väljendab muret** Euroopa Komisjoni poolsete sagedaste pikkade viivituste pärast maksete edastamisel Euroopa kultuuripealinnadele — olulise suurusega summad võivad linnadeni jõuda alles aasta pärast nimetamist;

1.18 **tervitaks** edasisi ettepanekuid teiste mooduste kohta, kuidas Euroopa Komisjon saaks valitud linnu kultuuriprogrammide ettevalmistamisel ja elluviimisel toetada ja aidata;

1.19 **tervitaks** Euroopa Komisjoni toetust linnadele ka pärast tiitliaasta lõppemist, et tagada Euroopa kultuuripealinna olemise mõju püsimine pikema perioodi jooksul ja tagada linna kultuuripärandi olemasolu. Järelevalvekomisjon võiks aidata kaasa sellele, et linnade programmides oleks tagatud kultuurivaldkonna tegevuse jätkusuutlikkus, kuid Euroopa Liidu rahaline abi aitaks seda teostada.

Kolmandate riikide kaasamine

Regioonide Komitee

1.20 **toetab** komisjoni üldist ettepanekut kolmandate riikide kaasamise kohta Euroopa kultuuripealinna sündmusesse Kultuurikuu sündmuse taaselustamise kaudu, mitte valida lisaks ühte kultuuripealinna kolmandatest riikidest. Komitee sooviks siiski selgitust selle kohta, kuidas toimuks Kultuurikuu sündmuse rahaline toetamine Euroopa Liidu tasemel;

1.21 **leiab**, et Euroopa kultuuripealinnaks valitud linnade ja nende linnade (vähemalt kaks) vahel, kes korraldavad sündmust Kultuurikuu, peab olema sünergia, mis on peamiselt suunatud piiriülesele ja piirkondadevahelisele kultuurialasele koostööle. Kõnealused tegevused ja side sündmusega Kultuurikuu peaks olema Euroopa kultuuripealinna sündmuse keskne osa, sest komitee on seisukohal, et niisugune lähenemisviis tugendaks Euroopa kultuuripealinna sündmuse Euroopa mõõdet;

1.22 **leiab** seetõttu, et ettepanek kolmandate riikide kaasamise kohta tulevikus oleks pidanud olema ühenduses ettepanekuga Euroopa kultuuripealinna sündmuse kohta, pidades silmas, et Euroopa kultuuripealinna sündmuse ja Kultuurikuu sündmuse valikuprotsessid toimuksid ühel ajal;

Regioonide Komitee kaasatus

Regioonide Komitee

1.23 **kinnitab**, et on kindlalt pühendunud Euroopa kultuuripealinna sündmusele ja soovib jätkuvalt osaleda Euroopa Komisjoni pakutud valiku- ja järelevalveprotsessis;

1.24 **soovib** valikukomisjoni liikmete määramise menetluse sõnastuse selgemaks muutmist (artikkel 5), tagamaks, et Regioonide Komiteed esindab nimetamise protsessis üks valitud liige. Samuti sooviks Regioonide Komitee jätkata isikliku asendusliikme määramise tava, et tagada komitee kaasatus ka juhul, kui komitee esindajal ei ole võimalik komisjoni koosolekul osaleda;

2. Regioonide Komitee soovitused

Valiku- ja järelevalvemenetlused

Regioonide Komitee

2.1 **soovitab**, et linnad kasutaksid Euroopa kultuuripealinna sündmust osana pikaajalisest kultuurilise arengu strateegiast, et soodustada kultuurilisele arengule jätkusuutlikumaid lähenemisviise ja tugevdada linnades Euroopa kultuuripealinna sündmuse mõju ja pärandit;

2.2 **palub** Euroopa Parlamendil, nõukogul ja Euroopa Komisjonil hoida viivitused liikmesriikide poolse ja nõukogu poolse linnade nimetamise vahel minimaalsed, et anda linnadele võimalikult palju aega programmide ettevalmistamiseks;

2.3 **nõuab**, et liikmesriigid kaasaksid ühena nende määratavast kuuest liikmest Euroopa kultuuripealinna valikukomisjoni ühe liikme kohalikke ja/või linnavalitsusi esindavast asjaomastest riiklikust ühendusest.

Euroopa kultuuripealinnadele abi osutamine

Regioonide Komitee

2.4 **palub** Euroopa Komisjonil vähendada kultuuripealinnaks valitud linnade halduskoormust ettevalmistusprotsessi ajal, kasutades selleks uusi järelevalveviise;

2.5 **nõuab**, et kavandamisprotsessile kaasa aitamiseks tuleb valitud linnu aegsasti enne programmide elluviimist teavitada Euroopa Liidult saadava rahalise abi suurusel. Komitee tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust anda linnadele, kes on tähtsad kriteeriumid, kuus kuud enne tiitliaasta algust auhind, kuid tahaks siiski täiendavat teavet selle kohta, kuidas ja millistel tingimustel kõnealust auhinda antakse;

2.6 **nõuab**, et Euroopa Komisjon ratsionaliseeriks viivitamatult vahendite taotlemise menetlust ja kiirendaks kõnealuste vahendite edastamist kultuuripealinnadele;

2.7 **nõuab**, et Euroopa Komisjon võimaldaks osana järelevalveprotsessist kultuuripealinnaks valitutele vaba juurdepääsu praktilistele kogemustele ja ekspertteadmistele, toetades nõustajate-juhendajate määramise süsteemi sisseadmist. Kõnealune teenus peaks vastama ja olema kohandatud linnade vajadustele ning olema lisa teabele, mida antakse linnadele komisjoni kodulehekülje kaudu. Selle teostamiseks tuleks:

- a) teha linnadele kättesaadavaks juhendajate, st juhtide ja tehniliste ekspertide nimekiri nende linnade kohta, mis on juba korraldanud kultuuripealinna programme, või
- b) luua Euroopa kultuuripealinnade ja Kultuurikuu linnade võrgustik, et lihtsustada kogemuste vahetamist ja toetada uusi valitud linnu;

2.8 **palub** Euroopa Komisjonil teha täiendavaid ettepanekuid teiste mooduste kohta, kuidas toetada ja aidata valituks osutunud linnu kultuuriprogrammide ettevalmistamisel ja elluviimisel;

a) otsese abina linnadele turundustegevustes, reklaammaterjalide laialdasemal levitamisel ning Euroopa kultuuripealinna sündmust nähtavamaks muutes;

b) koostades linnadele suunised ulatuslike hindamis- ja järelevalvenõudmistele täitmiseks;

2.9 **nõuab**, et Euroopa Komisjon toetaks linnu ka pärast tiitliaasta lõppemist, et tagada Euroopa kultuuripealinnaks olemise mõju säilimine pikema perioodi jooksul ja tagada linna kultuuripärandi olemasolu;

Suurem kaasatus Euroopa kultuuripealinna sündmusesse

Regioonide Komitee

2.10 **palub** Euroopa Komisjonil muuta tulevase laienemise arvestades viivitamatult selgemaks Euroopa kultuuripealinna sündmust puudutavad sätted;

2.11 **soovib** Kultuurikuu linnadeks määrata kaks linna kolmandatest riikidest; määramine peaks toimuma samal ajal kui Euroopa kultuuripealinna valimine, et võimaldada nende linnade vahelise sünergia tekkimine varases ettevalmistusperioodis ning tugevdada Euroopa kultuuripealinna sündmuse kultuuriprogrammide Euroopa mõõdet.

Regioonide Komitee kaasatus

Regioonide Komitee

2.12 **rõhutab**, et komitee esindaja valikukomisjonis peab jätkuvalt olema üks komitee valitud liikmetest, nagu on seni tavaks olnud, ning sisekoordineerimise lihtsustamiseks nõuab, et esindaja määrataks kolme aasta asemel kaheks aastaks.

1. soovitus

Artikli 5 lõige 3

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
Kaks komisjoni liiget määrab Euroopa Parlament, kaks nõukogu, kaks komisjon ja ühe Regioonide Komitee. Valikukomisjoni liikmed peavad olema huvide konfliktita sõltumatud eksperdid, kellel on suured kogemused ja asjatundlikkus kultuurivaldkonnas, linnade kultuurilise arengu või Euroopa kultuuripealinna sündmuse korraldamise alal. Esimesel aastal käesoleva otsuse jõustumisest, erandina esimese punkti suhtes, määrab komisjon kaks eksperti üheks aastaks, Euroopa Parlament kaks eksperti kaheks aastaks, nõukogu kaks eksperti kolmeks aastaks ja Regioonide Komitee ühe eksperti kolmeks aastaks.	Kaks komisjoni liiget määrab Euroopa Parlament, kaks nõukogu, kaks komisjon ja ühe Regioonide Komitee. Valikukomisjoni liikmed peavad olema <u>juhtivad</u> huvide konfliktita sõltumatud <u>isikud eksperdid</u> , kellel on suured kogemused ja asjatundlikkus kultuurivaldkonnas, linnade kultuurilise arengu või Euroopa kultuuripealinna sündmuse korraldamise alal. Esimesel aastal käesoleva otsuse jõustumisest, erandina esimese punkti suhtes, määrab komisjon kaks <u>liiget eksperti</u> üheks aastaks, Euroopa Parlament kaks <u>liiget eksperti</u> kaheks aastaks, nõukogu kaks <u>liiget eksperti</u> kolmeks aastaks ja Regioonide Komitee ühe <u>liikme eksperti</u> kaheks <u>kolmeks</u> aastaks.

2.13 **nõuab**, et otsuse ettepanekus kinnitataks Regioonide Komitee roll järelevalvekomisjonis ning et kõnealusel komisjonil oleks aktiivne roll sünergia tagamisel väljavalitud linnade kultuuriprogrammide vahel ettevalmistamise faasis.

2. soovitus

Artikli 9 lõige 2

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
Hiljemalt 24 kuud enne sündmuse algust peab komisjon kokku kutsuma Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni nimetatud seitse eksperti ja Euroopa kultuuripealinnadeks valitud linnade programmide elluviimise eest vastutavad valitsusasutused.	Hiljemalt 24 kuud enne sündmuse algust peab komisjon kokku kutsuma Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni, <u>Regioonide Komitee</u> nimetatud seitse <u>eksperti liiget</u> ja Euroopa kultuuripealinnadeks valitud linnade programmide elluviimise eest vastutavad valitsusasutused.
Sellest hetkest moodustavad kõnealused eksperdid "järelevalvekomisjoni".	Sellest hetkest moodustavad kõnealused <u>ekspertid liikmed</u> "järelevalvekomisjoni".
Nad kohtuvad sündmuse ettevalmistuste hindamiseks, eriti mis puudutab programmide Euroopa lisaväärtust.	Nad kohtuvad sündmuse ettevalmistuste hindamiseks, eriti mis puudutab programmide Euroopa lisaväärtust <u>ja kahe linna kultuuriprogrammide vahelist sünergia</u> .

Brüssel, 17. november 2005

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamused teemal “Roheline raamat “Silmitsi demograafiliste muutustega — uus põlvkondadevaheline solidaarsus””

(2006/C 115/13)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist, mis käsitleb rohelist raamatut “Silmitsi demograafiliste muutustega — uus põlvkondadevaheline solidaarsus”, KOM(2005) 94 lõplik;

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 16. märtsi 2005. aasta otsust konsulteerida kõnealuses küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

võttes arvesse komitee presidendi 10. jaanuari 2005. aasta otsust teha vastavateemalise arvamuse koostamine ülesandeks majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile;

võttes arvesse komisjoni teatist “Euroopa igale vanusele — heaolu ja põlvkondadevahelise solidaarsuse edendamine” KOM(1999) 221 lõplik;

võttes arvesse komitee arvamust komisjoni aruande kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele, mida nõudis Stockholmi Euroopa Ülemkogu: “Tööturul osalemise suurendamine ja vananemisel aktiivseks jäämise soodustamine” KOM(2002) 9 lõplik (CdR 94/2002 fin) ⁽¹⁾;

võttes arvesse komisjoni teatist “Euroopa vastus ülemaailmsele vananemisele: majandusliku ja sotsiaalse progressi edendamine vananevas maailmas. Panus Euroopa Komisjoni 2. ülemaailmsesse vananemisalasesse assambleesse” KOM(2002) 143 lõplik;

võttes arvesse komitee arvamust komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele sisserände, integratsiooni ja tööhõive kohta KOM(2003) 336 lõplik (CdR 223/2003) ⁽²⁾;

võttes arvesse komitee arvamust komisjoni aruande kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele “Vanema tööjõu tööhõive määra ja pensioniea tõstmine” KOM(2004) 146 lõplik (CdR 151/2004 fin) ⁽³⁾;

võttes arvesse komitee arvamust, mis käsitleb rohelist raamatut Euroopa Liidu lähenemisviisi kohta majandusmigratsiooni juhtimisele KOM(2004) 811 lõplik (CdR 82/2005 fin);

võttes arvesse komitee arvamuse eelnõud CdR 152/2005 rev 1, mille majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon võttis vastu 23. septembril 2005. Raportöör: **Hr Roman Línek**, Pardubice piirkonna aseesimees (CS/EPP);

võttis 62. täiskogu istungjärgul 16.–17. novembril 2005 (17. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide Komitee märkused

Regioonide Komitee,

järgmiste rohelistes raamatutes käsitletud põhiküsimuste teemal:

Euroopa rahvastiku struktuuriga seotud väljakutsed

1.1 **on seisukohal**, et nii Euroopa ja liikmesriikide kui piirkondlikul ja kohalikul tasandil ellu viidud tegevuspoliitika peab võtma arvesse Euroopas toimuvaid demograafilisi muutusi;

1.2 **arvab**, et nii Euroopa, liikmesriikide, piirkondlikul kui kohalikul tasandil tuleks korraldada demograafiliste muutuste ja nende tagajärgede arutelu, mis on osa Lissaboni strateegia rakendamisest ja peaks vastama küsimustele, kuidas:

— tugevdada põlvkondadevahelist solidaarsust noorte ning pensionäride ja eakate suurema sotsiaalse integratsiooni abil;

— edendada kõigi elukvaliteeti, head tervist ja elukestvat õpet ka pärast pensionile minekut;

— tagada, et tootmise ja sotsiaalse hoolekande süsteemid vastavad vananeva ühiskonna nõuetele;

⁽¹⁾ EÜT C 287, 22.11.2002, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 109, 30.4.2004, lk 46.

⁽³⁾ ELT C 43, 18.2.2005, lk 7.

- tagada, et vananemisküsimust arvestatakse kõigis poliitika- valdkondades;
- parandada perekondade ja üksikvanemate sotsiaalseid tingimusi;

arvab, et peredele, lastele ning lapsevanematele või laste kasvatajatele, samuti ülalpeetavatele ja nende sugulastele tuleks luua sobivam sotsiaalne keskkond kõigis valdkondades, et võimaldada inimestel endil oma eluplane ellu viia kas siis elukaaslasena või lapsevanemana, austades seejuures eri perekonnatiüüpide ja iga perekonnaliikme erinevaid vajadusi. Selle peamine eeltingimus on perekondade majandusliku kindlustatuse tagamine ja tulevikuvõimaluste loomine. Seega on majandus- ja tööturupoliitika eduka perekonnapoliitika otsene eeldus;

1.3 **on arvamisel**, et töö- ja perekonnaelu parem tasakaalustus aitaks kaasa laste kasvatamisele ja ülalpeetavate hooldamisele, võimaldades perekondadel näiteks kasutada teenuseid ja tutvustades uusi lapsehoolduspuhkuse vahendeid, millest saaksid kasu mõlemad vanemad;

1.4 **on veendunud**, et riikliku ja erasektori pakutavad teenused aitaksid kaasa koduste ja perekondlike kohustuste võrdsemale jagamisele meeste ja naiste vahel nii, et säilib siiski mõlema vanema osalus vastavalt võimalustele ja vastastikusele kokkuleppele ning arvestatakse soolise võrdõigusega;

1.5 **arvab**, et naiste kaasatust tööturul tuleks edendada. Kõnealuse eesmärgi saavutamiseks tuleks arendada ja edendada tõhusaid meetmeid, sealhulgas paranduslikke, et ei diskrimineeritaks üksikvanemaid;

1.6 **leiab**, et nii riikliku kui erasektori pakutavate alla 3-aastaste laste sotsiaal- ja haridusteenuste ja vanurite ning ülalpeetavate hooldamise teenuste struktuuride arengut saaks parandada — kui seda veel tehtud pole — sellise õigusliku raamistiku loomisega, mis innustaks ettevõtteid kõnealusesse sektorisse investeerima: näiteks teenuste pakkujatele ja kasutajatele tehtavate maksu- või muude soodustuste kujul;

1.7 **rõhutab**, et lapsevanemate, eriti noorte perede pääs tööturule, ametialane edu ning võimalus kasvatada nii palju lapsi, kui soovitakse, peab sõltuma eelkõige nende endi pealehakkamisest, tingimusest, et igasugune lastega perede diskrimineerimine on kaotatud;

1.8 **leiab**, et praegused Euroopa demograafilised muutused avaldavad survet tööturule ja sotsiaalkindlustussüsteemile. Komitee rõhutab vajadust võtta kiiremas korras vastu sobivad meetmed vanemate töötajate olukorra parandamiseks tööturul ning viia ellu sellised sobivad poliitilised algatused, mille eesmärk on mitte ainult muuta praegust tendentsi, vaid ka leida uued väljavaated tööelu kvaliteedi parandamiseks, elukestva

õppe õiguse saamiseks, sotsiaalselt tõrjutute või ebavõrdsuse all kannatavate inimeste integreerimiseks tööturule ja vajadusel järkjärgulised soodustused aktiivse tööelu pikendamiseks. Komitee soovib laiema arutelu algatamist, mis keskenduks kõigi õigusele saada mõistlikku pensioni, kusjuures õigus kehtiks ka ebatüüpilistes ametites töötavate või kõrge riskiastmega rühma kuuluvate isikute puhul;

1.9 **on seisukohal**, et erialaspetsialistide puuduse ärahoidmiseks on tööealise rahvastiku vähenemise tõttu vaja analüüsida tööturgu, et välja selgitada tulevikuvajadused, ning suurendada koostööd kõikide ühiskonnarühmade vahel. Selleks on vaja eelkõige ettevõtete vastutustundlikku tegutsemist kutseõppe osas eesmärgiga tagada vajadustele vastav arv õppekohti; suurimad vajadused on a) erialade sihipärane propageerimine; b) täiendavad meetmed, nagu praktilistele oskustele, mitte teoreetilistele teadmistele suunatud õppekavad; c) õpingute jätkamist võimaldava hariduse omandanute osakaalu suurendamine; d) meetmed, mis võimaldavad suuremal arvul kõrgema õppeasutuse lõpetanutel jääda majanduslikult nõrgematesse piirkondadesse;

1.10 **rõhutab**, et teave on põhiline vahend, mille abil saavad sisserännanud ülevaate mitte ainult kättesaadavatest ressursidest, vaid ka nende poolt elukohaks valitud ühiskonna eripärast;

1.11 **märgib**, et sisseränne üksi ei lahenda kõiki rahvastiku vananemisega tekkivaid probleeme ega asenda majandusreformi või vajadust paindlikuma tööjõuturu järele, kuid võib siiski aidata kaasa Euroopa praeguse demograafilise olukorra lahendamisele;

1.12 **on seisukohal**, et sisserännet tuleks vaadelda Euroopa ühiskonna ressursina, samas ei saa see olla ainuke lahendus Euroopa vananeva elanikkonna probleemile. Sisserännanute, eriti noorte ja eakate integreerimine, mis on äärmiselt oluline sotsiaalse ühtekuuluvuse tagamiseks järjest multikultuursemas piirkonnas, nagu seda on 21. sajandi Euroopa, peaks hõlmama nii majanduslikku, kogukondlikku, kultuurilist kui sotsiaalset aspekti. Siiski varitseb oht, et sisserännanute ebapiisav integreerimine viib lühiajalises perspektiivis avaliku sektori sotsiaalkulutuste suurenemiseni. Regioonide Komitee arvates tuleks diskrimineerimise vastast võitlust (eelkõige vähemuste diskrimineerimise vastu) tõhustada ning kutsuda liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles vahetama teavet saavutatud edusammude kohta;

1.13 **arvab**, et ühenduse vahendid, eelkõige diskrimineerimise vastane ühenduse raamistik, struktuurifondid ja tööhõivesstrateegia, võivad märkimisväärselt tõhustada sisserännanute integratsiooni Euroopa väärtuste süsteemi;

1.14 **arvab**, et asjakohane ELi migratsioonipoliitika aitaks liikmesriikidel märgatavalt paremini toime tulla sisserändega kaasnevate probleemidega, hõlbustaks ELis legaalselt elavate sisserändajate integreerimist, parandaks märgatavalt võitlust illegaalse sisserände vastu ning aitaks kaasa välistöajõu vajaduste tõhusamale rahuldamisele liikmesriikide tööturul;

Uus põlvkondadevaheline solidaarsus

1.15 **rõhutab**, et iga laps peab saama täieliku hariduse, mis võimaldab arendada väärtustele suunatud kodanikku, kes on sotsiaalselt ja kultuuriliselt teadlik, suudab elada ühiskonnas täisväärtuslikku elu ja toimida kõigis võimalikes ettetulevates olukordades oma nägemust minetamata. Stabiilne pereelu keskkond võimaldab laste normaalset füüsilist ja psüühilist arengut ning see omakorda ühiskonna majandus- ja sotsiaalsüsteemide toimimist;

1.16 **rõhutab** vajadust suhtuda alaealistesse kui aktiivsetesse, teokatesse ja loomingulistesse indiviididesse, kes suudavad ise oma isiklikku ja sotsiaalset keskkonda muuta, osaleda ise oma vajaduste määramisel ja rahuldamisel ning aidata kaasa teiste vajaduste rahuldamisele; ning toonitab, et põhiliste sotsiaalsete ressursside puudumine ei tohi mõjutada alaealiste õiguste põhiolemust;

1.17 **arvab**, et tuleks hinnata rolli, mida mängivad hariduses kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused paljudes liikmesriikides; **rõhutab**, et muutused esimeses ametialases õppes põhinevad uuel elukestva õppe põhimõttel, mille eesmärk on tagada võrdsed võimalused hariduse saamisel ning võimaldada täielikku integratsiooni ühiskonda. Tuleb ühendada täiskasvanuõpe ja esmane ametialane õpe, arvestades samas eri rühmade erinevaid vajadusi;

1.18 **usub**, et haridussüsteem võib luua soodsad tingimused noorte liikumisel koolielust tööellu, sidudes esmase ametialase õppe töö ja edasiste õpingutega, täiendades koolitust praktikatega ettevõtete juures ning tagades hästi korraldatud teabe- ja nõustamissüsteemi olemasolu, eriti piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

1.19 **on seisukohal**, et nii meestele kui naistele tagatud võimalus lühiajaliselt valida osalise ja täistööajaga töötamise vahel, paindlikum tööaeg või töötamise uued vormid (kaugtöö jms) võivad aidata kaasa kohandamisele vastavalt iga vanuserühma vajadustele ning seeläbi ajakohastada töökorraldust;

1.20 **on veendunud**, et 23.–24. märtsil 2001 toimunud Stockholmi Euroopa Ülemkogul kokku lepitud eesmärk aastaks

2010 kahekordistada 55–64 aastaste töötavate meeste ja naiste arvu, on võimalik saavutada ainult sel juhul, kui keskmise tööea tõstmisega kaasneb parem töökorraldus, eelkõige seoses elukestva õppega;

1.21 **arvab**, et eakaid inimesi tuleks üha rohkem kaasata kogukondlikku töösse. See võib toimuda näiteks lastehoolduse ja noorsootöö, vanurite hoolduse või kultuuritegevuse ning väga kõrges eas inimeste hoolduse valdkonnas. Kui eakamad inimesed hoolitsevad teiste, sh naabritest eakamate inimeste vajaduste rahuldamise eest, ei teki vanuritel üksinduse tunnet, see aitab neil püsida tervena ning nad on jätkuvalt ühiskonda kaasatud;

1.22 **arvab**, et eakaid inimesi saab kaasata majandus- ja ühiskonnaellu selliste tingimuste loomisega töökohal, mis võimaldavad neil töötada vastavalt oma võimetele. Eakad inimesed ei tööta tingimata vähem tõhusalt kui nooremad. Eakaid inimesi tuleb innustada oma lapsi toetama neile oma teadmiste ja kogemuste edasiandmise teel;

1.23 **usub**, et pensionäride liikuvus liikmesriikides tekitab vajaduse spetsiaalse õigusakti järele, mis keskendub sotsiaalkaitsele ja tervishoiule Euroopa Liidu sisese rände korral;

1.24 **arvab**, et tuleks eristada vanaduspensione ja invaliidisuspensione;

1.25 **on arvamisel**, et pensionil olevate meeste ja naiste vahelised ebavõrdsused tulenevad märkimisväärsest palgaerinevusest sugude vahel, ametialasest segregatsioonist, naiste haridusvõimaluste puudumisest, töö ja eraelu tasakaalule suunatud meetmete ja sotsiaalteenuste puudumisest — mis iseloomustab enamikku ELi riike. Tõeline soolise võrdsuse poliitika ja vanemapuhkuse parem võimaldamine isadele, et nad saaksid hoolitseda laste või eakate eest, võib aidata tõsta naiste pensione. Valitsused peavad osalema võitluses naiste, sh eakate naiste vaesuse vastu;

1.26 **on arvamisel**, et eakate inimeste toetamine peaks põhinema hariduse ja traditsioonilise kasvatuses põhimõtetel ning kaasaegsel hariduse ja elukestva õppe (nt e-õppe) ideel. Uute töötamisviisidena võiks edendada kaugtöötamist ning interneti ja teiste kaasaegsete tehnoloogiavahendite kasutamist. Eakad inimesed peaksid ühiskonnaelus rohkem osalema ning toetada tuleks nende püsimist tööturul, kuna see võib tuua märkimisväärset lisakasu nii erialaste teadmiste ja oskuste kui majanduse seisukohast.

2. Regioonide Komitee soovitused

Regioonide Komitee,

2.1 **nõustub**, et ELi tööhõive- ja sotsiaalpoliitikas tuleks võtta kasutusele erinevaid vanuserühmi arvestav lähenemisviis, toetamaks Lissaboni agenda reformi ja rakendamist;

2.2 **soovitab** piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel oma pädevuste ulatuses välja töötada integreeritud meetmed, mis aitavad alaealistel end teostada, tagades neile selleks asjakohased vahendid ja pidades eelkõige silmas iga liikmesriigi õigusaktides sätestatud õigusi ning põhiõiguste harta alaealiste õigusi käsitlevat osa;

2.3 **on veendunud**, et EL peab suurendama poliitiliste ja erasektori osapoolte teadlikkust erinevaid vanuserühmi arvestava lähenemisviisi mõjudest, korraldades erinevate vanuserühmade poliitiliste algatuste mõjuhindamiste läbiviimist töö kvaliteedi, töö ja eraelu tasakaalu, tööaja, elukestva õppe, laste ja muude ülalpeetavate eest hoolitsemise, elukvaliteedi, võrdsete võimaluste, sotsiaalse hõlvamise ja sotsiaalkindlustuse sätete ajakohastamise osas;

2.4 **rõhutab**, et EL peaks jätkuna demograafilisi muutusi käsitlevale rohelisele raamatule algatama arutelu erinevaid vanuserühmi puudutavate poliitiliste meetmete tähtsuse osas erinevatel poliitilistel areenidel: ministrite nõukogus, sotsiaalse ja kodanikevahelise dialoogi vormis, asjaomastes ELi ametites jne;

2.5 **on veendunud**, et EL peab senisest rohkem rahastama uuringuid, mille eesmärk on teadusliku baasi suurendamine seoses muudatustega isiklikus karjääris ja nende mõjudega erinevatel eluetappidel sissetuleku, tööhõive, sotsiaalkindlustuse ning töö ja eraelu tasakaalu osas;

2.6 **kutsub** nii ELi kui liikmesriike **üles** arendama soodsamat sotsiaalset keskkonda ning looma paremaid tingimusi perekondadele — lastele ja nende vanematele või nende kasvatajatele;

2.7 **rõhutab**, kui oluline on perekond edasist majanduse elujõulisust ja sotsiaalset stabiilsust ohustavate ELi demograafiliste arengute muutmises. Lähtudes subsidiaarsuse põhimõttest ja kaasates kodanikuühiskonna paljusid osalejaid, tuleb nii piirkondlikul kui kohalikul tasandil välja kujundada tõhus perepoliitika.

Brüssel, 17. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide Komitee aasta arvamus teemal Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele “Mittediskrimineerimine ja võrdsed võimalused kõigile — raamstrateegia” KOM(2005) 224(lõplik) ja “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, Euroopa aasta “Võrdsed võimalused kõigile — Õiglase ühiskonna poole (2007)” kohta”

(2006/C 115/14)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele “Mittediskrimineerimine ja võrdsed võimalused kõigile — raamstrateegia” KOM(2005) 224 (lõplik) ja ettepanekut Euroopa aastat “Võrdsed võimalused kõigile — Õiglase ühiskonna suunas” (2007) käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta KOM(2005) 225 (lõplik) — 2005/0107 (COD),

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 1. juunil 2005 tehtud otsust konsulteerida antud küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsiooni vähemuste kaitse ja diskrimineerimisvastase poliitika kohta laienenud Euroopas ja Regioonide Komitee tulevast arvamust vastusena kõnealusele resolutsioonile;

võttes arvesse Regioonide Komitee presidendi 25. juuli 2005. aasta otsust, millega tehti majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada arvamus nimetatud teemal,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust võrdse kohtlemise kohta (CdR 513/99 fin) ⁽¹⁾,

võttes arvesse direktiive 2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ (milles kehtestatakse võrdse kohtlemise põhimõte, olenemata rassilisest või etnilisest päritolust ja luuakse üldraamistik võrdseks kohtlemiseks tööhõives ja elukutsetes),

võttes arvesse komitee arvamust meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (CdR 19/2004 fin) ⁽²⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, mis käsitleb rohelist raamatut “Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimise vastu võitlemine laienenud Euroopa Liidus” EÜ KOM(2004) 379 (lõplik) (CdR 241/2004 fin) ⁽³⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamuse eelnõud CdR 226/2005 rev. 1, mille majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon võttis vastu 23. septembril 2005 (raportöör: **nõunik Peter MOORE**, Sheffieldi linnaosa-nõukogu liige (UK/ALDE),

ning arvestades järgmist:

- 1) Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 13 seatakse põhieesmärgiks tõkestada diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel;
- 2) Sätted ELi põhiõiguste hartast, mis võeti vastu 2000. aasta detsembris Nice's ja lisati Euroopa põhiseaduse lepingusse (artikkel II-81), toovad sisse laiaulatusliku diskrimineerimiskeelu: “Keelatud on igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvahemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu”

⁽¹⁾ ELT C 226, 08.08.2000, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 121, 30.04.2004, lk 25.

⁽³⁾ ELT C 71, 22.03.2005, lk 62.

- 3) Rassilise võrdõiguslikkuse direktiiv (2000/43/EÜ) ja tööhõivepoliitika direktiiv (2000/78/EÜ) pidid olema kõikide liikmesriikide siseriiklikku õigusesse üle võetud 2003. aasta lõpuks;
- 4) Sotsiaalmeetmete kaval ajavahemikuks 2005–2010, mis täiendab ja toetab Lissaboni strateegiat, on oluline roll majanduskasvu sotsiaalse mõõtme edendamisel ning üks sotsiaalmeetmete kava prioriteetidest on kõigile võrdsete võimaluste tagamise toetamine;

võttis ühehäälselt 16. ja 17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungjärgul (16. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide Komitee seisukohad

Regioonide Komitee

I) Rohelist raamatut käsitleva konsultatsiooni tulemus

1.1 **kiidab heaks** komisjoni püüde võtta arvesse rohkem kui 1 500 organisatsiooni märkuseid ja reageeringuid vastuseks rohelist raamatut käsitleva konsultatsiooni "Võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine laienenud Euroopa Liidus, mille komisjon võttis vastu maikuus 2004;

1.2 **märgib**, et lisaks Regioonide Komitee osales konsultatsiooniprotsessis palju kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ja nende ühendusi;

1.3 **rõhutab**, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil üles näidatud huvi rohelise raamatu vastu kajastab tõsiasi, et kohalikel ja piirkondlikel ametivõimudel on oluline roll mittediskrimineerimist ja kõikidele võrdsete võimaluste tagamist käsitlevate strateegiade rakendamises. Selle tingib suuresti kõnealuste ametivõimude roll suurimate tööandjatena ning samuti nende kohustus kaupade ja teenuste pakkujate ning hankijatena;

1.4 **väljendab** tänulikkust selle üle, et komisjon võttis üldjoontes arvesse mitmeid küsimusi, mida Regioonide Komitee oli rohelist raamatut käsitlevas arvamuses välja toonud, seda iseäranis seoses pingutustega parandada mittediskrimineerimist puudutavate seaduste rakendamist, teavitustööd ja teadlikkuse tõstmist, sidusrühmade kaasamist ning järelvalve- ja aruandlusmehhanismide parandamise vajadust;

II) Tõhusa diskrimineerimisevastase õiguskaitse tagamine

1.5 **tervitab** ettepanekut iga-aastase põhjaliku aruande koostamiseks direktiivide 2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ sätete ülevõtmist käsitlevate riiklike rakendusmehhanismide kohta;

1.6 **tervitab** komisjoni aruannete avaldamist nõukogule ja parlamendile, kus analüüsitakse direktiivide 2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ ülevõtmise seis 2006. aasta alguses;

1.7 **rõhutab**, et diskrimineerimisvastase poliitika rakendamine liikmesriikides on veel mitterahuldavas seisus;

III) *Olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks mõeldud edasise tegevuse vajaduse hindamine*

1.8 **tuletab** komisjonile **meelde**, et komitee mõistab hukka artiklis 13 käsitletud erinevate rühmade asetamist tähtsuse järjekorda kaitse osas ja et jätkuvalt on vaja täiendada ELi poliitilist raamistikku vanuse, soo, etnilise kuuluvuse, puuete, usutunnistuse ja veendumuste ning seksuaalse sättumuse osas;

1.9 **pöörab tähelepanu** asjaolule, et naistele — olgugi et nende tööhõive osas on täheldatud edusamme — makstakse endiselt meestest väiksemat töötasu vaatamata naiste kõrgele kvalifikatsioonile ja meestega võrdsetele ametikohtadele. Lisaks suhtuvad tööandjad soolisse erinevusse endiselt teatud eelarvustega pidades silmas raseduse ja emadusega seotud küsimusi.

1.10 **juhhib tähelepanu** naistest sisserändajate eriolukorrale tööelu ja tööhõive ning inimestevaheliste ja perekonnasiseste suhete osas ning pooldab olukorra analüüsimist 2008. aastaks teostatavas uurimuses.

1.11 **märgib** huviga komisjoni ettepanekut viia läbi teostatavusuuring võimalike uute algatuste kohta olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks;

IV) *Mittediskrimineerimise ja kõigile võrdsete võimaluste süvalaiendamine*

1.12 **nõustub**, et ainult õigusaktide abil on raske tõkestada mõnede rühmade kogetud sügavalt juurdunud ebavõrdsuse mudeleid ja et mittediskrimineerimise süvalaiendamise edendamiseks tuleb arendada vastavaid vahendeid. See peaks samuti aitama keskenduda mitmekordse diskrimineerimise olukordadele;

1.13 **kordab** ettepanekut selle kohta, et võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks peavad olema mehhanismid, mis tagaksid võrdõiguslikkuse küsimuste ja põhimõtete vajalikul määral arvestamise kõikide poliitikalvaldkondade väljatöötamisel, haldamisel ja hindamisel;

1.14 **märgib**, et põhiseaduse leping tugevdab aga veelgi Euroopa Liidu võimalusi võidelda diskrimineerimisega: artikkel II-81 laiendab diskrimineerimiskeeldu, artikkel III-118 toob sisse horisontaalse diskrimineerimisvastase sätte ning artikkel III-125 tugevdab Euroopa Parlamendi rolli diskrimineerimisvastaste õigusaktide vastuvõtmisel. Sõltumata põhiseaduse lepingu ratifitseerimisest sätestab EÜ asutamislepingu artikkel 13 juba õigusliku aluse sivalaiendamise lähenemisviisi väljatöötamiseks kõikidele käsitletud diskrimineerimise alustele;

V) Uuendustegevuse ja heade tavade edendamine ja nendest õppimine

1.15 **võtab arvesse**, et haridus on tähtsaks vahendiks diskrimineerimise tõkestamisel ja et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on kõnealuses valdkonnas olulise tähtsusega roll;

1.16 **kiidab heaks** komisjoni kavatsuse edendada kogemuste ja heade tavade vahetamist paljude erinevate sidusrühmade vahel ja usub, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peab kõnealuses tegevuses olema määrav roll;

1.17 **kiidab heaks** suurema rõhuasetuse soolisele võrdõigusslikkusele struktuurifonde käsitlevates ettepanekutes pärast 2006. aastat, aga tunnustab samuti horisontaalse lähenemisviisi tähtsust diskrimineerimisvastasele võitlusele;

1.18 **on veendunud**, et rahastamisprogrammid, mis soodustavad heade tavade vahetamist ja teiste kogemustest õppimist, ei tohi olla üleliia bürokraatlikud haldusnõuete suhtes, kuna see võib takistada olemasolevate rahaliste vahendite kasutuselevõttu;

1.19 **tunnustab** Euroopa Rassismi ja Ksenofoobia Järelvalvekeskuse tehtud väärtuslikku tööpanust ja kavatsust asendada kõnealune organ uue Põhiõiguste Ametiga ning soovib tungivalt, et uuele ametile eraldataks vajalikul määral ressursse täiel määral osalemiseks diskrimineerimisvastases võitluses;

VI) Teadlikkuse tõstmine ja koostöö sidusrühmadega

1.20 **võtab arvesse**, et teadlikkuse tõstmisele suunatud algatused on olulise tähtsusega kodanike teavitamisel nende õigustest Euroopa Liidu tasandil, pöörates erilist tähelepanu laste ja noorte teavitamisele;

1.21 **teeb ettepaneku**, et pühendumine vähemus- ja kogukondlikele rühmadele on olulise tähtsusega iseäranis maapiirkondades ja näiteks väikesearvulise rahvusvähemusega piirkondades;

1.22 **toetab** algatust nimetada 2007. aasta Euroopa aastaks "Võrdsed võimalused kõigile" ja leiab, et see on väga hästi ajastatud, kuna on möödunud 10 aastat Euroopa rassismivastastest

aastast ja Amsterdamis lepingust, millel oli märkimisväärne tähtsus lepingus sisalduvatele uutele võrdõiguslikkust puudutavatele õigusaktidele;

1.23 **tõstab esile**, et kui pöörata liiga suurt tähelepanu suure tähtsusega ja suuremahulistele tegevustele, on oht keskenduda põhisündmustele, jättes tähelepanuta kohalikud ja kogukondlikud sündmused;

1.24 **nõustub** Euroopa aastaks valitud teemadega, milleks on inimõigused, tunnustamine, esindamine ja austus;

1.25 **võtab arvesse**, et kõnealusel Euroopa aastal peab olema otsene seos väljapakutud 2008. aastaga, Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aastaga ja et kõik 2007. aastal ette võetud tegevused peavad üksteist vastastikku toetama;

1.26 **rõhutab**, et meedia on Euroopa aasta edukuses määrava tähtsusega roll. Kohaliku meedia rollile peab pöörama vajalikul määral tähelepanu. Kontaktid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning kohaliku meedia vahel peavad aitama tõsta teadlikkust kõnealuse aasta jooksul;

1.27 **tõstab esile** vajadust konsulteerida kohaliku ja piirkondliku valitsuse sektoriga, kus viiakse ellu paljud ühenduse tegevussuunad, millega sageli kaasnevad märkimisväärsed haldusalased ja rahalised kohustused. Asjaomase poliitika arendamine ja õigusloome nõuavad kõige tähtsamate sidusrühmade panust;

VII) Ebasoodsas olukorras olevate rahvusvähemuste diskrimineerimise ja sotsiaalse tõrjutuse tõkestamine

1.28 **toetab** komisjoni rõhuasetust romide olukorrale, mis on iseäranis murettekitav, ja kõrgetasemelise nõustamisrühma moodustamisele, mis tegeleks ebasoodsas olukorras olevate rahvusvähemuste sotsiaalse integreerimise ja integratsiooniga tööturule.

2. Regioonide Komitee soovitus

Olemasolevate õigusaktide rakendamine

2.1 **tuletab** Regioonide Komitee peasekretärile meelde tema palvet personalipoliitika ja peasekretariaadi töötajate profiili hindamiseks seoses selle ühilduvusega uute õigusaktidega ja anda järgneva kuue kuu jooksul aru nii juhatusele kui ka majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile;

2.2 **kutsub** Regioonide Komitee riikide delegatsioone üles tagama, et 2006. aasta volitusteks esitatud kandidatuurid oleksid tasakaalus soolise ja etnilise päritolu osas ja et nõukogu arvestaks seda ametikohtade määramisel;

Heade tavade edendamine ja nendest õppimine

2.3 **kordab** üleskutset, et Regioonide Komitee telliks ja avaldaks mittediskrimineerimise hea tava käsiraamatu, mis on mõeldud kohalikele omavalitsustele kui tööandjatele; ja kutsub lisaks üles kõnealusel raamatus käsitlema omavalitsuste rolli kaupade ja teenuste pakkujate ning hankijatena ja kogukondliku ühtekuuluvuse ning mittediskrimineerimise juhtidena, kaasates näiteid iga liikmesriigi algatustest artiklis 13 käsitletud diskrimineerimise kõigi kuue põhialuse kohta. Iseäranis tere- tulnud on näited hea partnerluse tava kohta siis, kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused teevad kõnealuste teenuste pakumiseks koostööd teiste partneritega. Kõnealuse dokumendi avaldamine peaks toimuma samaaegselt 2007. aasta kui kõigile võrdsete võimaluste aasta alustamisega; Regioonide Komitee pöörab erilist tähelepanu sellele, et mitte kopeerida komisjoni algatusi kõnealusel seoses;

2.4 **palub**, et komisjon otsiks ELi rahastamisvahendite osas loominguviise, mis võimaldaksid väikeste valitsusväliste organisatsioonide juurdepääsu väiksematele rahastamise tasanditele, võttes vajalikul määral arvesse haldus- ja aruandlusmehhanisme;

2.5 parem andmete kogumine, järelvalve ja analüüs on tähtsad toetamiseks töhuga poliitika arengut, et edendada võrdõiguslikkust ja tõkestada diskrimineerimist. Regioonide Komitee **rõhutab**, et kohalik ja piirkondlik valitsus peavad olema kaasatud aruteludesse komisjoniga selles osas, mis puudutab võrreldavate kvantitatiivsete andmete kogumist eksisteeriva ebavõrdsuse tuvastamiseks ja esiletõstmiseks. Andmete järelvalve peab hõlmama võimalikult paljusid diskrimineerimise aspekte, mitte üksnes soolist või etnilist aspekti. Samuti on oluline hinnata erinevat tüüpi tegevuste mõju ja tuvastada muutuste vajalikkus.

Olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks mõeldud edasine tegevus

2.6 Regioonide Komitee **kordab** eelnevalt rohelist raamatut käsitlevas arvamuses esitatud nõuet selle kohta, et kaupu ja teenuseid puudutavad õigusaktid peavad laienema kõikidele artiklis 13 mainitud valdkondadele;

2.7 komisjoni teostatavusuuringus, kus vaadeldakse võimalikke uusi vahendeid olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks, **peaks juhinduma** Regioonide Komitee diskrimineerimisvastase hea tava käsiraamatu koostamise käigus kogutud tõenditest;

Sidusrühmade kaasamine

2.8 **nõuab**, et sidusrühmadele viidates mainiks komisjon selgesõnaliselt kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ja teeks seda järjekindlalt ja läbivald nii raamstrateegiat käsitlevas teatises kui ka Euroopa aastat "Võrdsed võimalused kõigile" kehtestavas dokumendis kõige olulisematele;

2.9 **rõhutab**, et kohalik ja piirkondlik tasand ning Regioonide Komitee tuleb täielikult kaasata kõikidesse raamstrateegias esile tõstetud järelemeetmetesse;

2.10 Regioonide Komitee **soovib** iseäranis olla kaasatud igaaastasesse raamstrateegia eelnõus esile tõstetud kõrgetasemelisse võrdõiguslikkuse tippkohtumisse;

2.11 komisjoni kavandatud ebasoodsas olukorras olevate etniliste rühmade sotsiaalset ja tööturule integreerimist käsitlevasse kõrgetasemelisse nõustamisgruppi peab kaasama kohaliku/piirkondliku mõõtme;

Teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevus, kaasaarvatud Euroopa aasta "Võrdsed võimalused kõigile"

2.12 **kutsub** Ühendkuningriiki eesistujana tagama, et kõnealune toimik leiaks nõukogus kiiret käsitlemist, nii et kõnealuseks aastaks oleks võimalik tagada seaduslik alus õigel ajal;

2.13 **toetab** järgnevaid eesesmärke:

- i) õigused — üldsuse teadlikkuse tõstmine võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise õiguse kohta. Kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kodanikele kõige lähemal seisvad valitud organid, usub komitee, et neil on kõnealusel küsimuses määrava tähtsusega roll, iseäranis selle levitamises Euroopa piirkondades väljaspool suuremaid linnapiirkondi. Kiidab heaks komisjoni bussi tööd, mille eesmärgiks oli levitada teavet ELi kodanike õiguste kohta võrdsete võimaluste osas ja julgustab komisjoni liikuma liikmesriikide pealinnadest väljapoole. Kõnealuse bussi sõitude toetamiseks kohalikesse piirkondadesse tuleb rakendada kohalike ja piirkondlike omavalitsusi ning Regioonide Komitee kaasavat ennetavat lähenemist;
- ii) esindamine — stimuleeriv arutelu ühiskonna osaluse suurendamise viisidest kõikide vähemuste osas, pöörates erilist tähelepanu romide ja moslemite kogukondade osaluse suurendamisele;
- iii) tunnustamine — mitmekesisuse esiletõstmine ja edendamine;
- iv) austus ja tolerants — ühtsema ühiskonna edendamine ja stereotüüpide ning eelarvamuste kaotamine Kõnealusel eesmärgi saavutamise tähtsamaks viisiks võivad olla kultuurisündmused, kaasaarvatud muusika-, teatri- ja spordiüritused. Komisjon saab mainitud rahaliselt toetada ja teha koostööd riiklike, kohalike ja piirkondlike organite ning kodanikuühiskonnaga, tagamaks, et kõnealused sündmused leiaksid aset kõikides osalevates riikides, kulmineerudes suure Euroopa festivaliga, mis ühendab nii 2007. aasta kui kõigile võrdsete võimaluste aasta ja 2008. aasta kui kultuuridevahelise dialoogi aasta. Üritus toimub ühes kahest eesistujamaast 2008. aastal (Sloveenia/Prantsusmaa);

2.14 **kiidab heaks** komisjoni seisukoha, et osalevad riigid peavad kindlaks määrama riikliku kooskõlastusorgani, kuhu oleksid kaasatud riikide valitsuste, sidusrühmade, asjaomaste kogukondade ja teiste kodanikuühiskonna rühmade esindajad, aga kutsub kõiki kooskõlastusorganeid üles kaasama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajaid;

2.15 **julgustab** kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kasutama Euroopa aasta logo läbiviidavate võrdõiguslikkuse võimalusi puudutavate tegevuste reklaamimiseks 2007. aastal;

2.16 **teeb ettepaneku**, et Regioonide Komitee korraldaks 2007. aasta alguses sarnaselt teiste Euroopa aastatega aasta avamise konverentsi.

Brüssel, 16. novembril 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide Komitee resolutsioon teemal “Euroopa Komisjoni tööprogramm” ja “Regioonide Komitee prioriteetid 2006. aastaks”

(2006/C 115/15)

Regioonide Komitee,

VÖTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni 2005. aasta tööprogrammi pealkirjaga “Euroopa võimaluste ärakasutamine” (KOM(2005) 531 lõplik);

VÖTTES ARVESSE strateegilisi eesmärgi aastateks 2005–2009 (KOM(2005) 12 lõplik);

VÖTTES ARVESSE kuue eesistujariigi mitmeaastast strateegilist programmi aastateks 2004–2006;

VÖTTES ARVESSE komisjoni teatist pealkirjaga “Komisjoni panus järelemõtlemisperioodiks ja kauemaks: demokraatia, dialoogi ja diskussiooni D-kava” (KOM(2005) 494 lõplik);

VÖTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni ja Regioonide Komitee koostöö korralduse protokoll (DI CdR 82/2001 rev. 2);

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee resolutsiooni Lissaboni strateegia taaskäivitamise kohta (CdR 518/2004);

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee resolutsiooni 2007–2013 aastate finantsperspektiivi tuleviku kohta (CdR 203/2005);

NING ARVESTADES JÄRGMIST:

Euroopa Liidu meetmete rakendamine kuulub suuremalt osalt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutusalasse;

piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused aitavad määratleda Euroopa Liidu prioriteete, mis tugevdab Euroopa Liidu poliitika demokraatlikku õiguspärasust;

Regioonide Komitee määrab oma prioriteetid järgmisteks neljaks aastaks kindlaks 2006. aasta veebruaris seoses komitee neljanda ametiaja (2006–2010) algusega;

võttis 16.–17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (17. novembri istung) vastu järgmise resolutsiooni:

Regioonide Komitee,

FINANTSPERSPEKTIIVID

peab hädavajalikuks võtta Suurbritannia eesistumise ajal vastu ambitsioonikas finantsperspektiiv, et võimaldada Euroopa Liidul täita oma ülesandeid ja suurendada kodanike heakskiitu ELi tegevusele eesmärgiga pöörduda reformide teele, tagada ühise ühtekuuluvus- ja põllumajanduspoliitika kaudu loodav Euroopa lisaväärtus ning luua alus tõeliselt ühenduse tasandil toimivale teadus- ja uuendustegevuse poliitikale;

JÄRELEMÖTLEMISPERIOOD

kinnitab oma toetust põhiseaduse lepingu edenemisele, kuna leping tagaks parema Euroopa valitsemistava tänu arvestatavale paranemisele, mis lepinguga kaasneks Euroopa Liidu toimimise, lihtsuse ja läbipaistvuse osas võrreldes kehtivate asutamislepingutega;

soovitab komisjonil lähtuda oma tegevuskava ettepanekust, mis soodustab järelemõtlemisperioodil Euroopa linnades ja piirkondades peetavat, subsidiaarsuse põhimõtet järgivat detsentraliseeritud arutelu Euroopa Liidu otstarbe, liidu loodava lisaväärtuse ning liidu põhiväärtuste ja poliitilise tegevuse üle;

kutsub Euroopa Komisjoni üles arendama seoses D-kava elluviimisega, kuid samuti oma tulevase teavitus- ja kommunikatsioonipoliitika raames, ambitsioonikat, sihikindlat ja eelkõige detsentraliseeritud lähenemisviisi, et saavutada kodanike heakskiit Euroopa projektile;

on selles kontekstis **valmis** täitma oma kohustusi, tehes koostööd piirkondlike ja kohalike omavalitsuste võimuorganite ning piirkondliku ja kohaliku ajakirjandusega, mis kujutab endast ühte olulisemat teabevahendajat suhtluses kodanikega; **taotleb** seetõttu komiteele eraldatavate finantsvahendite suurendamist, et võimaldada komiteel anda tõhus panus järelemõtlemisperioodi aruteludesse;

EUROOPA HEA VALITSEMISTAVA

tervitat Euroopa Komisjoni seisukohta, mille kohaselt Euroopa Liit võib saavutada oma eesmärgid ainult siis, kui liidu institutsioonid, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi võimuorganid ning ka kodanikud ise annavad kõik üheskoos oma panuse; **soovib**, et kõnealuse ühenduse poliitika väljatöötamise ja ellurakendamise protsessis tehtava koostöö väljundiks oleksid eelkõige:

- analüüs kolmepoolsete konventsioonide ja lepingute võimaliku panuse kohta Lissaboni strateegia taaskäivitamisele;
- kohalike ja piirkondlike omavalitsustega konsulteerimise süstematiseerimine Euroopa õigusaktide väljatöötamise varases järgus sõltumatult põhiseaduse lepingu ratifitseerimise protsessist;

— Euroopa Komisjoni tähtsamate algatuste mõjude analüüsi uute meetodite süstematiseerimise jätkamine ja selle kaasamine mõjude analüüsi meetodisse;

— riiklikesse õigusloome lihtsustamise tegevuskavadesse piirkondi käsitleva peatüki lisamine;

— erilise tähtsuse omistamine ühenduse õigusaktide ülevõtmisele siseriiklikku õigusse ning nende mõjule kohalikkude ja piirkondlikkude omavalitsust käsitlevatele õigusaktidele;

tervitat komisjoni kavandatavat konsultatsiooni- ja seaduste tagajärgede hindamise protsessi tõhustamist parema seadusloome eesmärgi raames. Ühise kaubanduspoliitika võimalike mõjude taustal piirkondadele ja kohalikele omavalitsustele kutsutakse komisjoni üles konsulteerima Regioonide Komiteega ühise kaubanduspoliitika algatuste osas, eriti soovitude väljatöötamisel Euroopa Komisjonile antava mandaadi jaoks rahvusvaheliste kaubanduslepingute läbirääkimisteks;

sellest tulenevalt **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** edendama Regioonide Komitee senisest aktiivsemat rolli ühenduse õigusaktide ettevalmistamisel, kasutades selleks ühenduse tulevase poliitika puudutavaid perspektiivarvamusi, mis keskenduvad kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele avaldatavale mõjule, ning aruandeid teatavate direktiivide kohaliku ja piirkondliku mõju kohta;

rõhutab seoses kodifitseerimiseks tehtavate jõupingutuste ja komisjoni esitatud õigusaktide ettepanekute redigeerimisega, et "parem õigusloome" ei pruugi tingimata tähendada "vähemamahulist õigusloomet"; kui komisjon võtab õigusakti ettepaneku tagasi, peab sellega kaasnema õigusakti ettepaneku Euroopa lisaväärtuse hindamine;

HEAOLU

taaskinnitab oma veendumust, et kõigile Lissaboni strateegia kolmele tugisambale — majandusele, sotsiaalvaldkonnale ja keskkonnale — tuleb omistada võrdset tähtsust;

kutsub Euroopa Komisjoni **üles** arvestama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist osa majanduskasvu ja tööhõive suurendamisel ELis majanduskasvu ja töökohtade loomise komplekssete suuniste läbivaatamise ja elluviimise protsessi kontekstis;

on seisukohal, et ühtekuuluvus ja konkurentsivõime on kaks teineteist vastastikku tugevdavat eesmärki, mis peavad käima käsikäes; piirkondade ja valdade võimaluste ja kapitali senisest parema ärakasutamise tulemusena võib tõusta asjaomase piirkonna konkurentsivõime, mis oleks positiivne panus ühtekuuluvuse ja territoriaalse tasakaalu eesmärkidesse; komitee **toetab** seisukohta, et konkurentsivõime sõltub siseturu heast toimimisest, ja rõhutab vajadust pöörata erilist tähelepanu piirialadele;

peab vajalikuks kohandada liikmesriikides loodud struktuure Lissaboni strateegia juhtimiseks, et võimaldada struktuurifondide ja Lissaboni strateegia rahastamisvahendite senisest otsemat ja tihedamat teineteisega ühendamist;

nõustub täielikult Euroopa Komisjoni seisukohaga, mille kohaselt üleilmastumine on tõsiasi, mida peame aktsepteerima, kui soovime taaskäivitada dünaamilist majanduskasvu ja luua Euroopas kvaliteetseid töökohti; sellega seoses tuleb erilist rõhku asetada üleilmastumisest tulenevate struktuuriliste ümberkorralduste prognoosimisele ja toetusmeetmetele;

kutsub Euroopa Komisjoni tungivalt **üles** jätkama tökete kõrvaldamist kodanike liikuvusel ning julgustama kodanikke kasutama ära võimalusi kogu ELi piires, kuna see on dünaamilise majanduse jaoks äärmiselt oluline;

on arvamusel, et haridusel ja koolitusel on etendada võtmeroll Lissaboni eesmärkide saavutamisel ja Euroopa kõigi kodanike kaasamise tagamisel teadmestepõhisesse ühiskonda; sellega seoses väljendab komitee **rahulolu** selle üle, et komisjoni prioriteetide hulka kuuluvad kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine, inimeste liikuvus ja investeringud ettevõtluskultuuri;

omistab suurt tähtsust piirkondlikult ja sotsiaalselt tasakaalustatud infoühiskonna edendamisele, mis tagab kõigile kodanikele digitaalset ajastu elu ja tööülesannetega toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused; Regioonide Komitee on edendanud ja edendab edaspidigi e-teenuste ja e-halduse arendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning rõhutab, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil rakendatavad meetmed võimaldavad jõuda kõige tõhusamalt konkreetsete tulemusteni;

jagab Euroopa Komisjoni seisukohta, et tuleb luua üleeuroopaline võrgustik, tuginedes majanduskasvu algatusele ja tagades oluliste täiendavate ressursside eraldamise, millega kaasneksid uued meetmed võrgustike toimimise ja kooskõlastatuse parandamiseks;

on arvamusel, et üleeuroopalistel transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energeetikavõrgustikel on keskne roll kõigi Euroopa majandusvõimaluste ära kasutamisel, laienenud Euroopa Liidu eri osade ühendamisel ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamisel;

SOLIDAARSUS

toetab püüdlusi keskendada jõupingutused struktuurifondide uuele põlvkonnale kohase planeerimise elluviimisele, ent tuletatakse kontekstis meelde haldus- ja finantstagajärgi, mis tekiks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele üksmeele jätkuva puudumise tõttu finantsperspektiivi suhtes;

jälgib eriti tähelepanelikult "Euroopa territoriaalse koostöö" eesmärgi elluviimist, sealhulgas abikõlblike sihtalade kindlaksmääramise ja haldusmenetluste lihtsustamise küsimusi ning meetmete vastavust Euroopa strateegiliste suunistele;

soovib tungivalt, et struktuurifondidest rahastatavad tulevased programmid hõlmaksid selliseid aspekte nagu linnade taaselustamine, sotsiaalsed probleemid, eluasemega seotud erimeetmed, majanduslikud ümberkorraldused ja ühistransport — kõik loetletud aspektid on probleemid, mis kipuvad kuhjuma linnapiirkondades; sellegipoolest tunnistab kõigi Euroopa piirkondade tähtsust ning linna- ja maaelu tasakaalu tagamise olulisust edasistes programmides;

kutsub liikmesriike ning nende kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles kasutama sihipäraselt Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendeid nende piirkondade abistamiseks, kus esineb linnavägivalda; **kutsub** komisjoni **üles** tagama, et tulevastes struktuurifondides säilitatakse algatus URBAN ja selle eesmärgid;

toetab otsustavalt uue Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse õigusinstrumendi loodavat lisandväärtust, mille eesmärk on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vaheliste koostööalgatuste käivitamine, ja **tuletab meelde**, et oluline on vältida liigseid järelevalvemenetlusi kõnealuste rühmituste loomise faasis; komitee juures moodustati kohalikus ja piirkondlikus koostöös osalejatest koosnev vaatlusrühm, kelle ülesanne on määruse vastuvõtmismenetluse ja esimeste rühmituste käivitamise jälgimine;

kinnitab veel kord multifunktsionaalse põllumajanduse säilitamise vajadust kõigis Euroopa piirkondades, kuna maapiirkonnad moodustavad 90 % ühenduse pindalast, ning **väljendab heameelt** ühise põllumajanduspoliitika reformimise üle seni reformimata sektorites; sellega seoses **tuletab meelde**, et tuleb ära kasutada reformidega avanev võimalus otsida nii selliseid uusi looduslikult ebasoodsate tingimuste hüvitusvahendeid, mis mõjutavad põllumajandustootjaid kõige tõhusamalt, kui ka vahendeid suurte maa-alade harimise ja üldisemalt nende majandusarengu edendamiseks;

peab hädavajalikuks jätkata tööd üldhuviteenuste valdkonnas, mis on piirkondlike ja kohalike omavalitsuste jaoks strateegilise tähtsusega; rõhutab eriti vajadust ühenduse horisontaalse ja mitmeid valdkondi hõlmava viiteraamistiku järele, mille alusel saaks kindlaks määrata üldhuviteenuste konkurentsieskirjade osas tehtavate mõõnduste ulatuse; selle taustal **arutab** komitee 2006. aastal erilise huviga teatist sotsiaalvaldkonnaga seotud üldhuviteenuste kohta;

meenutab, et demograafilised muutused on Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks nii poliitiliseks, majanduslikuks kui sotsiaalseks väljakutseks; kõnealused muutused peaksid ergutama tegutsemisele kõigis avaliku elu valdkondades, kuna sellisteks muutusteks valmisolekust sõltub meie ühiskondade jätkusuutlikkus; **kutsub** seega komisjoni üles võtma 2006. aastal tarvitusele praktilisi meetmeid vastuseks demograafiliste muutuste rohelisele raamatule;

tunneb heameelt komisjoni tehtud algatuste üle uue tervishoiu- ja tööhutuselase strateegia väljatöötamiseks, mis annab Euroopa Liidule võimaluse määratleda kõnealuse valdkonna jaoks senisest sidusam raamistik; **pöörab erilist tähelepanu** vajadusele tagada, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused osaleksid aktiivselt strateegia koostamises, eelkõige tervisenäitajate ja tulevaste võrdlevate hindamiste üle otsustamises;

rõhutab võrdsete võimaluste suurt tähendust, mille tagamisel on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel etendada võtmeroll, eriti kui võtta arvesse nende suurt osatähtsust tööandjana ning nende vastutust kaupade tarnija ja teenuste osutajana; sellega seoses ootab komitee huviga Euroopa Komisjoni koostatavat teatist soolise võrdõiglikkuse kohta;

väljendab heameelt ettepaneku üle kuulutada 2008. aasta kultuuridevahelise dialoogi aastaks ning **kinnitab veelkord**, et Regioonide Komitee arvates on kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse austamine üks olulisi põhimõtteid, millele Euroopa integreerimisprotsess on rajatud ja mille eesmärk ei ole erinevuste kaotamine või ühesuguste identiteetide loomine, vaid Euroopa rahvaste vahelise koostöö suurendamine ja teineteise mõistmise parandamine;

jagab Euroopa Komisjoni seisukohta, mille kohaselt on võitlus kliimamuutuste vastu tuleviku üks peamisi väljakutseid, millega toimetulekuks tuleb kasutusele võtta terve kogum erinevat laadi meetmeid, mis tuginevad kõigi valitsemistasandite vahelisele koostööle ning ühistegevusele erasektori, tervishoiusektori, kodanikuühenduste ja haridusvaldkonna huvirühmade ning energiatõhususega tegelevate organisatsioonidega;

nõuab Euroopa Komisjonilt suurema arvu energiatarnijatele ja energiajaotussektorile suunatud meetmete kaasamist tegevuskavva ning **teeb ettepaneku** soodustada majanduslikult energiatõhusust tõstvaid meetmeid — sealhulgas taastuenergia kasutamist toetavaid meetmeid — ja lubada riigiabi andmist nende meetmete toetamiseks, mis soodustavad keskkonnaalast uuendustegevust ja suurendavad energiatõhusat tootmist; sel viisil edendatakse uuendustegevust, tõstetakse Euroopa konkurentsivõimet ning tagatakse jätkusuutlik ja kindel energiavarustus;

rõhutab vajadust luua dünaamiline, säästval arengul põhinev merendussektor ning nõuab, et Euroopa Liidu uus poliitika tunnustaks täielikult kohalike ja piirkondlike omavalitsuste antavat panust mereressursside majandamisse ja et see panus kajastuks selles uues poliitikas;

JULGEOLEK

toetab Haagi programmis järgmisteks viieks aastaks seatud kümne prioriteedi elluviimist, millest nähtub soov ja valmidus tugevdada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, ning **kutsub** Euroopa Komisjoni üles koostama kohalikele ja piir-

kondlikele omavalitsustele suunatud tegevuskava, mis võimaldab kohaliku ja piirkondliku mõõtme senisest paremat kaasamist ühenduse tegevusse;

toetab Euroopa Komisjoni pühendumist organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastasele võitlusele ning **tuletab meelde** tehtud ettepanekut rajada liikmesriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajatest koosnev linnaalade turvalisuse Euroopa vaatluskeskus, mis kasutaks kõnealuste esindajate edasatavat teavet poliitikate väljatöötamise, teadusuuringute edendamise ja kooskõlastamise, turvalisusega seotud andmete kogumise, korraldamise ja tootmise kohta, sealhulgas näidete ja heade tavade levitamise ning piirkondlike ja kohalike partnerluste loomise kaudu;

kordab soovitusi kasutada struktuurifonde vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala saavutamiseks vajalike meetmete toetamiseks ja arendamiseks ning **kutsub** Euroopa Komisjoni uue finantsperspektiivi raames rakendama asjaomased suunised kolmanda ühtekuuluvuse aruande vaimus;

on arvamusel, et transpordisüsteemide ohutus on nii transpordiettevõtete ja peamiste sidusrühmade kui ka omavalitsusastutuste ja reisijate üks peamisi soovide, ning et hiljuti Londonis ja Madridis toime pandud terroriaktid meenutavad valusalt, et on vaja pöörata senisest rohkem tähelepanu transpordisüsteemide ohutusele ELis;

kutsub Euroopa Komisjoni üles kavandama ja rakendama piiriüleseid tegevusi, mis eeldavad piirialade aktiivset osalust, ning parandama loodava solidaarsusfondi kooskõlastatud struktuurifondidega ning **soovitab** parandada ühenduse kodanikuaitse mehhanismi kooskõlastatud, rajades kõigile riskialadele piirkondlikud kodanikuaitsekeskused, mille ülesandeks oleks andmete kogumine ning varajase hoiatuse süsteemi loomine ja seire;

EUROOPA ÜLEILMSES KOOSTÖÖS

kohustub edaspidigi pühendumata kultuuridevahelisele poliitilisele dialoogile, milles osalevad nii liikmesriikide kui praeguste ja võimalike tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad; **soovib** seoses sellega kahepoolse nõuandekomitee loomist Türgiga ja **nõuab veelkord** Euroopa Komisjonilt võimalikult peatset operatiivse lahenduse esitamist, et kõrvaldada Horvaatia ja Lääne-Balkani riikidega kahepoolsete nõuandekomiteede loomisest kerkinud takistus, mis tekkis vastava õigusliku aluse puudumise tõttu stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingus;

julgustab Euroopa Komisjoni edendama ja toetama tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning kodanikuühiskonnaga teabekampaaniaid Euroopa Liidu laienemisprotsessi kohta kohalikul ja piirkondlikul tasandil nii liikmesriikides kui ka praegustes ja võimalikes tulevastes kandidaatriikides;

väljendab oma **toetust** naaberriikide poliitika tugevdamisele uute tegevuskavade abil; **kutsub** Euroopa Komisjoni võtma kõnealustes tegevuskavades arvesse piiriülese ja piirkondadevahelise koostöö panust ning **nõuab**, et komitee kaasataks tegevuskavade väljatöötamise, elluviimise ja hindamise;

kinnitab oma pühendumist Euroopa-Vahemere partnerluse tugevdamisele ja nõuab seoses sellega veelkord kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osaluse ja kaasamise suurendamist soodustavate meetmete tarvituselevõtmist ning **kutsub üles** algatama Euroopa-Vahemere institutsioonide raames uus foorum, mille ülesandeks oleks ühelt poolt territoriaalse ja detsentraliseeritud koostöö edendamine ning teiselt poolt kõnealuse partnerluse soodustamine ja kogu Vahemere piirkonnale suunatud tööprogrammide koostamine;

väljendab kahetsust selle üle, et tänase päevani ei tunnustata laialdaselt Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panust Euroopa arengupoliitikasse, ja seetõttu **soovib**, et arutletaks uuesti detsentraliseeritud koostöö osatähtsuse üle, tunnistades seejuures seda, et lisaks teistele asjaomastele osapooltele on ka kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oskusteavet ja kogemusi, millest võiks olla kasu globaalsel lähenemisel üleilmsele vaesusevastasele võitlusele ja ÜRO aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele suunatud tegevuses;

teeb Regioonide Komitee presidendile **ülesandeks** esitada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule ning eesistujariikidele Austriale ja Soomele.

Brüssel, 17. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

Resolutsioon teemal “Edasised sammud 2007.–2013. aasta finantsperspektiivide osas”

(2006/C 115/16)

Regioonide Komitee,

VÕTTES ARVESSE komitee arvamust finantsperspektiivide teemal: “Teatis: Ehitades meie ühist tulevikku — Laienenud liidu poliitikaväljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013” (CdR 162/2004 fin);

VÕTTES ARVESSE Euroopa Parlamendi resolutsiooni laienenud Euroopa Liidu poliitiliste väljakutsete ja eelarvevahendite kohta aastatel 2007–2013 (A6-0153/2005);

NING ARVESTADES JÄRGMIST:

- 1) Euroopa Ülemkogu ei suutnud 16.–17. juuni kohtumistel saavutada üksmeelt Euroopa Liidu järgmise programmiperioodi (2007–2013) eelarve osas;
- 2) Ühendkuningriigil kui eesistujal paluti edendada arutelu, kasutades ära juba saavutatud edusamme, eesmärgiga lahendada kõik probleemid, et saavutada võimalikult peatset kokkulepet;
- 3) finantsperspektiivid tuleks vastu võtta 2005. aastal, et võimaldada Euroopas tõhusaid tegevuspoliitikaid solidaarsuse, territoriaalse ühtekuuluvuse ning majanduskasvu ja tööhõive osas alates 2007. aastast;

võttis 16.–17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (17. novembril) vastu järgmise resolutsiooni:

REGIOONIDE KOMITEE

deklaratsioonis 6. aprillil 2005 ja Wroclawi deklaratsioonis 20. mail 2005;

1. **kordab** oma toetust Euroopa Komisjoni algsetele tasakaalustatud ettepanekutele (CdR 162/2004 fin), mis on välja töötatud realistlike vajaduste põhjal ning mille vastuvõtmisel on nelja aasta jooksul konsulteeritud paljude kohalike ja piirkondlike omavalitsustega — eesmärk, mille komisjon oli arvamuses seadnud ja mida kinnitanud koos Parlamendiga vastu võetud

2. **tunnustab** Luksemburgi kui eesistujariigi tehtud ettepanekuid ning nõustub eelkõige Euroopa Parlamendiga, et finantsperspektiivid tuleks kindlaks määrata nii, et võimaldada piisavad ressursid konkurentsivõime ja tööhõive suurendamise

eesmärkide täienduseks ning tagada nii regionaal- kui struktuurifondide toetuse kättesaadavus kõigis Euroopa piirkondades. See on Euroopa Liidu kohustuste täitmisel ja üldsuse pettumuse suurenemise vältimisel äärmiselt oluline. Eelarve ülempiiri alandamine seab ohtu ühtekuuluvuspoliitika peamised põhimõtted ja õdnestab seega solidaarsuse põhimõtet, mis on Euroopa integratsiooni ja Euroopa ühiskondliku mudeli eriomane ja oluline element. mis tahes selles valdkonnas tehtavad eelarvekärped võivad põhjustada regionaalpoliitika toomist tagasi riiklikule tasandile enamikus viimase laienemise eelsetes riikides, mis oleks aga kindlasti vastuolus Euroopa piirkondade ja kohalike omavalitsuste seisukohtadega;

3. **rõhutab** Regioonide Komitee ja Euroopa Parlamendi seisukohtade sarnasust parlamendi kui eelarveläbirääkimistes võrdse partneri rolli toonitamisel;

4. **innustab** liikmesriike seisma vastu liidu eelarve vähendamise palvetele ning **teeb ettepaneku**, et liikmesriigid võimaldaksid luua sellise Euroopa Liidu eelarve, mis laseb tõhusalt tegutseda neis valdkondades, kus liit on loonud Euroopa kodanike ning nende elu- ja töökohtade jaoks lisaväärtust ning saab seda ka edaspidi teha. Komitee on teadlik, et see nõuab sihi-kindlat juhtimist, selget valdkondadevahelist koostööd ja lähikuudel püsivat avalikku arutelu, toomaks välja need valdkonnad, kus Euroopa Liit annab kõnealust lisaväärtust;

5. **meenutab** liikmesriikidele, et ühtekuuluvuspoliitika on valdkond, kus Euroopa Liit loob tõelist lisaväärtust, kuna selles valdkonnas ELi tasandil tehtud kulutused toovad riikliku tasandiga võrreldes suuremat tulu ja nende mõju on võimendav. Ühtekuuluvuspoliitika on väga oluline võitlemaks majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsusega Euroopa piirkondade vahel jaoks, kõnealused ebavõrdsused on samuti takistuseks Euroopa siseturu tõhusale toimimisele. Ühtekuuluvuspoliitika on väga oluline Euroopa keskmisest tasemest maha jäävate piirkondade jaoks, et saavutada Lissaboni strateegia eesmärgid, mistõttu tuleks seda kaudselt tunnustada kui olulist tegevuspoliitika alast täiendust kõigile Euroopa majanduskasvu- ja tööhõive-eesmärkidele;;

6. **toetab** Euroopa Komisjoni presidendi jõupingutusi finantsperspektiivide alaste läbirääkimiste taasalustamiseks ning **on seisukohal**, et see võiks aidata edendada ka arutelu Euroopa Liidu eelarve kaasajastamise teemal, kuid **rõhutab** samas, et kõik sellised ettepanekud peaksid järgima vähimaid sobivaid finantspiire. Selles osas võtab komitee teadmiseks ettepanekud globaliseerumisega kohanemise fondi loomise kohta ning JEREMIE' ja JASPERSi mehhanismide kohta, olles seisukohal, et kõnealused instrumendid peaksid üksteist täiendama, mitte aga olema alternatiiviks kavandatud eelarvejagudele vastastikuse lähenemise ning konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi saavutamisel;

7. lisaks **hoiatab** komitee Euroopa Liidu fondide rahade suunamise eest üksnes riiklikele poliitikele konkurentsivõime ja majanduskasvu suurendamiseks, kuna on arvamusel, et ELi fonde oleks kõige parem suunata territoriaalse ühtekuuluvuse edasiseks arendamiseks konkurentsivõime ja majanduskasvu programmi raames, mis on Euroopa Liidu ühtekuuluvuse poliitika üks osa; lisaks nõuab komitee, et struktuurifondide kaasfinantseerimise kord peaks jätkuvalt võimaldama erasektori-poolset kaasfinantseerimist;

8. **väljendab kahetsust**, et 27. oktoobril Hampton Courtis toimunud mitteametlikul kohtumisel ei suudetud taaskäivitada finantsperspektiivide alast arutelu;

9. **on eriti mures** selle pärast, et hilinenud kokkulepe mõjutab ebasoodsalt kodanike arvamust Euroopast, seab ohtu järgmise programmiperioodi probleemideta alustamise ning põhjustab rahalist ebastabiilsust kogu ELi kohalikes ja piirkondlikes omavalitsustes, mis toob endaga negatiivseid majanduslikke tagajärgi, seda eelkõige uutes liikmesriikides; millel võib tekkida tõsiseid probleeme üleminekuperioodil võetud kohustuste täitmisel, millele liikmesriigid nõustusid ühinemislepingutes vastama enne Euroopa Liidu viimast laienemist.

10. **kordab oma palvet** Ühendkuningriigile kui eesistujariigile teha kõik vajalik aasta lõpuks kokkuleppele jõudmiseks.

Brüssel, 17. november 2005.

President
Regioonide Komitee
Peter STRAUB

Regioonide Komitee perspektiivarvamus teemal “Kõikide transpordiliikide turvalisus, sealhulgas rahastamise küsimus”

(2006/C 115/17)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse volinik Wallströmi 3. juuni 2005. aasta kirja president Straubile, milles palutakse vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 Regioonide Komitee arvamust teemal “Kõikide transpordiliikide turvalisus, sealhulgas rahastamise küsimus”;

võttes arvesse Euroopa Komisjoni poolt 2001. aastal esitatud Euroopa avaliku halduse valget raamatut, milles julgustatakse Regioonide Komiteed “mängima ennetavat rolli poliitika hindamisel, näiteks Euroopa Komisjoni ettepanekute esitamise eelselt uurivate aruannete koostamise teel”;

võttes arvesse 2001. aasta septembris Euroopa Komisjoni ja Regioonide Komitee vahel sõlmitud koostöö-protokoll, milles innustatakse Regioonide Komiteed “koostama strateegilisi dokumente küsimuste kohta, mida komisjon oluliseks peab; kõnealustes “perspektiivaruannetes” tuleb sügavamalt uurida probleeme valdkondades, kus Regioonide Komiteel on asjakohased kohalikud teabeallikad”;

võttes arvesse oma presidendi 26. mail 2004 tehtud otsust, millega tehti komitee territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjonile ülesandeks koostada arvamus kõnealusel teemal;

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, mis käsitleb järgmisi Euroopa Komisjoni teatise nõukogule ja Euroopa Parlamendile: “Terrorirünnakute ärahoidmine, nendeks valmisolek ja neile reageerimine” (KOM(2004) 698 lõplik), “Terrorismi rahastamise ärahoidmine ja selle tõkestamine teabevahetuse parandamise, läbipaistvuse suurendamise ja finantstehingute jälgitavuse parandamisega” (KOM(2004) 700 lõplik), “Valmisolek ja tagajärgede ohjamine terrorismivastases võitluses” (KOM(2004) 701 lõplik), “Kriitilise infrastruktuuri kaitse terrorismivastases võitluses” (KOM(2004) 702 lõplik — CdR 465/2004 fin);

võttes arvesse oma arvamuse eelnõu (CdR 209/2005 rev 1), mille territoriaalse ühtekuuluvuse komisjon võttis vastu 30. septembril 2005 (raportöör: **hr Robert Neill**, Londoni volikogu liige (UK/EPP));

Ning arvestades järgmist:

- 1) Transpordisüsteemide turvalisus on alati olnud transpordiettevõtjate ja peamiste sidusrühmade (nagu riigiasutused ja reisijad) tähelepanu keskmes. Hiljutised terrorirünnakud Londonis ja Madridis tulevad aga karmilt meelde vajadust keskenduda senisest enam transpordisüsteemide turvalisusele kogu Euroopa Liidus. Regioonide Komitee tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust avaldada 2005. aasta lõpus kõnealusel teemal teatis, mis käsitleb muuhulgas ka turvameetmete rahastamise küsimust. Liikmesriigid ning nende piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused peaksid ühe prioriteetse teemana kaaluma, kuidas kõnealusele teatisele pärast selle avaldamist reageerida.
- 2) Samuti tervitab Regioonide Komitee meetmeid, mida nii ELi kui ka riiklikul tasandil võetakse või kavandatakse lennunduse, laevanduse ja kaubaveo turvalisuse tagamiseks.
- 3) ELi liikmesriikide valitsused on avaldanud arvamust, et tsiviilsihtmärkidele suunatud terrorirünnakute oht jääb lähemas tulevikus püsima. Kõnealune oht puudutab ennekõike transpordisüsteeme, sest transpordivahendeid kasutab regulaarselt suur hulk inimesi, kusjuures sageli puudub transpordivahendites süstemaatilise turvakontrolli läbiviimise võimalus.
- 4) Arvestades vastutust mitmesuguste transpordiküsimuste eest, peaks piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel ning nendega seotud riigiasutustel olema võtmeroll kõnealuse ohu vähendamisel ja terrorirünnakute tagajärgede leevendamisel.

- 5) Ükski transpordisüsteem ei saa kunagi olla täiesti turvaline. Kuna terrorirünnaku oht jääb alati püsima, tuleb riski vähendamiseks ja juhtimiseks töötada välja ja/või ajakohastada vastavad strateegiad. Kogu maailmas on viimastel kümnenditel ning seoses 11. septembril 2001 ja pärast seda toime pandud terrorirünnakutega kujunenud välja riskijuhtimist puudutavad ekspertteadmised. Nüüd tuleb otsustada, kuidas kõnealuseid ekspertteadmisi rakendada sellistes keerukates võrgustikes, nagu seda on transpordisüsteemid, mis hõlmavad mitmeid erinevaid avaliku ja erasektori teenusepakkujaid, ning kuidas rahastada muutuste juurutamist olemasolevas praktikas.
- 6) Hõlbus juurdepääs tõhusale ja mõistliku hinnaga transpordinfrastruktuurile on ELi liikmesriikide elu üks oluline osa. ELi kodanikud kasutavad sageli nii kohalikke transpordisüsteeme kui ka ülemaailmseid transpordi- ja logistikavõrke, mis tagavad tööhõive ja ärivõimalused ning on olulised ka esmatarbekaupade, sealhulgas toidu tarnimise seisukohalt. Terroriohu ohjamiseks tuleb võtta täiendavaid meetmeid, ent sellised meetmed ei tohi ebaproportsionaalselt palju häirida transpordivõrgustiku toimimist. Transpordivõrgustiku toimimise suuremahulisel ja pideval häiritusel, mis on terroristide üks eesmärke, oleks tõsised tagajärjed ELi majandusele ja olmele.
- 7) Käesolevas arvamuses ei üritata hõlmata kõiki terrorismivastase võitluse strateegia meetmeid. Arvamuses keskendutakse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevuses olevatele küsimustele, iseäranis nendele, mis puudutavad ühistransporditeenuste osutamist. Täpsemalt püütakse käesolevas arvamuses määratleda teatud küsimused, millele kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid rohkem tähelepanu pöörama (mida paljudel juhtudel juba tehaksegi), ning teha kindlaks, kuidas võiks koostöö teiste liikmesriikidega ELi tasandil sellistele jõupingutustele kaasa aidata,

võttis 16.–18. novembril 2005 toimunud 60. täiskogu istungjärgul (17. novembri istungil) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse.

Regioonide Komitee seisukohad

jaamades teenuseid osutavad ettevõtjad), tuleks turvalisuse strateegiasse kaasata täielikult ka erasektor.

Peamised küsimused, mida tuleb käsitleda

1. Koostöö

1.1 Transpordivõrgustike turvalisus sõltub võimalikult tihedast koostööst kõikide asjaomaste asutuste vahel, alates transporditeenuseid osutavatest töötajatest, nende juhtidest, (kohaliku, piirkondliku või riikliku tasandi) poliitikutest, kellele aru antakse, kuni politsei- ja luureteenistusteni. Koostöö eesmärk on tagada, et kõikide intsidentide korral rakendatakse järjepidevat ennetavat ja reageerivat tegevust. Näiteks on koostöö vajalik tagamaks, et samaaegselt oleks võimalik anda abi reisijatele, kaitsta tõendusmaterjale ja taastada võimalikult kiiresti teenuste osutamine. Oluline on koostöösse kaasata kõikide asutuste tippjuhtkonnad.

1.2 Sellise koostöö abil tuleb saavutada tasakaal nõutava konfidentsiaalsuse ning asutuste ja liikmesriikide vahel ning võimaluse korral avalikkusele jagatava teabe vahel. Kui oht hõlmab erasektorit, näiteks transporditeenuste osutajaid või teenuste osutajaid transpordisõlmede lähedal (näiteks puhastusteoste osutajad, jaekaubandusettevõtted ja/või muud raudtee-

1.3 Kõnealust koostööd tuleb laiendada liikmesriigi piirkondade vahel, aga ka piiriüleselt kogu ELis, et levitada parimat tava ning operatiivselt teavitada terrorirünnakutest kõiki asjaomaseid ametkondi alates päästeteenistustest kuni transpordiametiteni, võimaldades neil võtta kohaseid meetmeid.

1.4 Lisaks ELis aset leidnud vahejuhtumite, iseäranis 2004. aastal Madridi rongides toimunud pommirünnakute käsitlemisele peaks EL omandama kogemusi teistelt maailma riikidelt, kus on toime pandud terrorirünnakuid (näiteks New York, Tokyo ja Moskva) (!). Samuti tuleks teha jõupingutusi muude sektorite kogemuste kasutamiseks (näiteks võrrelda terroriaktidele reageerimist lennunduses ja maismaatranspordi sektoris).

1.5 Ehkki transpordi turvalisuse alase Euroopa koostöö põhielemendid on juba paika pandud, tuleb vastavaid jõupingutusi tõhustada. Transpordiettevõtjad teevad koostööd selliste foorumite kaudu nagu Ülemaailmse Ühistranspordi Assotsiatsiooni (UITP) turvalisuse töörihm. Euroopa raudteepolitsei ja raudtee-ettevõtjad teevad koostööd organisatsiooni COLPOFER (Collaboration des services de police ferroviaire et de sécurité)

(!) Lisas 1 on toodud hiljutiste terroriaktide loetelu.

kaudu, mis on Rahvusvahelise Raudteede Liidu (UIC) assotsieerunud liige⁽²⁾. Hollandi, Saksamaa, Belgia, Itaalia ja Ühendkuningriigi raudtee ja metroo politseiteenistused vahetavad teavet ja parimat tava ning üritavad leida koostöövaldkondi RAILPOLi kaudu. RAILPOLi esimehe ja sekretariaadi funktsioone täidavad Hollandi politsei esindajad. RAILPOLi tegevust rahastatakse mõningal määral ELi eelarvest. Mitmed teisedki liikmesriigid on avaldanud soovi liituda kõnealuse organisatsiooniga ja seda protsessi tuleks edendada.

2. Koolitus ja planeerimine

2.1 Hiljuti Londonis toime pandud terrorirünnakutega tege lenud transpordi- ja päästeteenistusi kiideti nende hästi organiseeritud tegutsemise eest. Tundub, et organiseeritus tulenes asjakohasest koolitusest ja situatsiooniplaanide koostamisest erinevate teenistuste lõikes. Inimressursi tõhus kasutamine võib hõlmata spetsialistidest koosnevate eriuksuste moodustamist, sealhulgas transpordivõrgustike järelevalve spetsialistidest või sisetelevisioonikujutiste jälgimiseks koolitatud transpordi- või politseitöötajatest.

2.2 Transporditöötajate regulaarne koolitus, sealhulgas terroriaktide simulatsiooni hõlmavad õppused, millesse on kaasatud kõik asjaomased ametkonnad, on hindamatu väärtusega, eriti rünnaku tagajärgedega tegelemise aspektist.

2.3 Situatsiooniplaanide koostamine võib hõlmata teenuste osutamise taastamist konkreetse terroriakti järgselt, aga ka äritegevuse jätkumise tagamist laiemalt. Kõnealuseid plaane võiks regulaarselt harjutada ja ajakohastada vastavalt igapäevastele vahejuhtumitele, näiteks seadmete riketele või kolmandatest isikutest tulenevatele tõrgetele (näiteks veetorustike lõhkemine või tõsised liiklusõnnetused). Samuti võiks situatsiooniplaanide koostamisel silmas pidada piiriülese tegutsemise aspekti, näiteks jagada konkreetseid vastutusvaldkonnad piiriületuspunktis või selle lähedal toimuva intsidendi korral või võimaldada spetsialistide abi liikmesriigile, millele vastavad ressursid puuduvad.

2.4 Planeerimise ja koolituse üks oluline osa on riskianalüüs. Analüüs hõlmab globaalsete ohtude jälgimist, minevikus toimunud terroriaktide süstemaatilist analüüsi kogemuste omandamise eesmärgil ning konkreetsete vahejuhtumite (näiteks järelevalveta jäetud pagas) jooksvat hindamist, eesmärgiga vähendada ebavajalikku sekkumist.

2.5 Oluline roll on ka ühistransporditeenuseid kasutataval reisijatel, eriti transpordi ärieesmärkidel kasutajatel. Kõnealused isikud vajavad aga selget ja hõlpsasti kättesaadavat teavet näiteks selle kohta, kuidas vältida häirete põhjustamist, mida teha kahtlase käitumise puhul ja kuidas toimida rünnaku korral.

⁽²⁾ Vt nt UITP ja UIC ühisdeklaratsioon ühistranspordi ohutuse ja terrorismi tõkestamise kohta: <http://www.uitp.com/mediaroom/june-2004/full-declaration-geneva-en-cfm>.

Selline teave tuleks kokkuvõtlikult kättesaadavaks teha transpordivahendis endas ja üksikasjalikumalt vastavatel veebilehtedel. Lisaks tuleks koostada strateegiad, et veenda reisijaid transpordivõrgustiku turvalisuses, näiteks personali/politsei nähtava kohaloleku või reklaamikampaaniate kaudu⁽³⁾.

2.6 Koolides, muudes haridusasutustes ja ettevõtetes oleks asjakohane korraldada kursuseid ning jagada teavet ja muud harivat materjali võimalike terrorirünnakute kohta ning selle kohta, kuidas selliste rünnakute ajal käituda. Kõnealune tegevus muudaks inimesed valvsamaks ja vähendaks võimaliku paanika tagajärgi.

3. Infotehnoloogia kasutamine

3.1 Sisetelevisioonisüsteemid ja tõhus seire on osutunud üliolulisteks teguriteks kuritegude ennetamisel ja avastamisel. Kõnealused süsteemid peaksid vastama teatud standarditele ja üheselt mõistetavatele toimimisnõuetele, et võimaldada näiteks andmete allalaadimist samaaegselt seirefunktsiooni täitmisega. Lisaks võivad transpordisõlmedes ja nende läheduses asuvatel või transpordiinfrastruktuuri osaks olevatel ettevõtetel olla oma sisetelevisioonisüsteemid. Korralikult juhendatuna ja koolitatuna võivad sellistest ressurssidest saada täiendavad "silmad ja kõrvad", mis suurendavad turvalisust transpordisüsteemide läheduses, ilma et see nende tavapärasest äritegevust märkimisväärselt häiriks.

3.2 Väga olulised on ka vastupidavad mobiiltelefonivõrgud. Ehkki teatud asjaoludel võib osutada vajalikuks mobiiltelefonivõrkude kasutamise blokeerimine või nende kasutamise võimaldamine ainult päästeteenistustele, on mobiiltelefonivõrkudel terroriaktide puhul tavaliselt märkimisväärne roll. Näiteks võib õnnetuspaigal asuvatel transporditöötajatel olla mobiiltelefone vaja juhtimiskeskusega suhtlemiseks. Samuti võib reisijatel olla vaja kiiresti suhelda sõprade või sugulastega, mis võib terroriakti korral aidata kaasa mure ja segaduse vähendamisele.

4. Projekteerimine

4.1 Ühistranspordi teenuste ja infrastruktuuri pakkumisel või hankimisel on oluline, et lepingutingimustes võetaks täiel määral arvesse turvalisuse tagamise kohustust. Kaaluda tuleks ka kõnealuste kohustuste muutmise paindlikkust, arvestades turvalisuse olukorra muutlikkust.

⁽³⁾ Üks Ameerika Ühendriikidest pärit näide on siinkohal Washingtoni piirkonna transiidiameti (Washington Metropolitan Area Transit Authority) kampaania, mis tutvustas ameti töötajate rolli turvalisuse tagamisel. Vt Public Transport International, mai 2004.

4.2 Transpordiameteid ja transpordiga seotud hoonetes tegutsevaid asutusi tuleks õhutada hindama olemasolevate objektide (transpordisõlmed ja sõidukid) projekte sellest aspektist, et edaspidi oleks pomme raskem peita, et evakueerimine oleks lihtsam ning et plahvatuse või muu terroriakti korral oleks ohvrite arv ja kahju väiksem. Näiteks ei saa hiljuti ehitatud hoonete puhul laialdaselt kasutatud klaasi ja kergmaterjale enam kohasteks materjalideks pidada, eriti juhul, kui hoones asuvad nii transporditeenuste osutamise kui ka jaekaubanduspinnad. Samal ajal on tõhusateks meetmeteks osutunud hea nägemisulatuse tagamine ja peidukohtade likvideerimine.

5. Rahastamine ja ressursid

5.1 Transpordivõrgustike turvalisuse tõhustamise meetmete elluviimine eeldab täiendavaid vahendeid. Paljudel juhtudel on sellised vahendid olulised ja/või pikaajalised, näiteks kõrgetasemelisem infotehnoloogia, täiendavad rööbaste pöörangud, suurem arv busse, suurem arv transporditöötajaid, erijärevalve, põhjalikum koolitus ja ulatuslikumad teabekampaaniad. Kõnealused uued algatused võivad märkimisväärselt ületada eelnevalt paika pandud investimisplaane, mis on peamiselt suunatud transpordiinfrastruktuuri ja -võrgustike uuendamisele. Tegelikult on võimalik, et mõnel juhul ei sobi praegused transpordiinvesteeringute rahastamisele heakskiidu saamise menetlused rahaliste vahendite hankimiseks turvalisuse tõhustamise meetmete elluviimiseks.

5.2 Samas kui avalikus ja erasektoris tegutsevad transporditeenuste osutajad ja teised asjaomased asutused peavad otsustama, mis oleks nende jaoks parim lahendus, on oluline, et pärast prioriteetides kokkuleppimist ei viivitataks vastavate meetmete elluviimisega seetõttu, et rahastamises ei suudeta kokku leppida. Kõnealuse võtmeküsimuse lahendamisel peaks olema oma osa Euroopa Komisjonil, liikmesriikidel ning piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel.

5.3 Seega tuleb rahastamise küsimust käsitleda kohe alguses paralleelselt muude küsimustega. Edasise tööna tuleb hinnata võimalikke kulusid. Seejuures võib ilmneda, et vajalike meetmete ulatuse tõttu on võimatu lasta kõik turvameetmete rakendamise kuld kanda reisijatel, sest sellisel juhul kahaneks ühistranspordi kasutamine. Sõidupiletite ülemäärast hinnatõusu tuleb vältida ajal, mil ühistranspordi kasutamise edendamine on oluline mitmesugustel poliitilistel põhjustel (keskkonna- ja tervishoiualased ning majanduslikud).

5.4 Kõnealust kulude hindamist ette võttes peaksid liikmesriigid ja riigiasutused arvestama kulusid, mis kaasneksid sellega, kui terrorirünnakute ohu ja tagajärgede vähendamiseks ei tehtaks kõikvõimalikke jõupingutusi. Lisaks terroriaktiga kaasnevatest vigastustest ja kahjustest tulenevatele otsestele kuludele tuleb arvestada ka turistide arvu, reisimise, investeeringute ja muu majandustegevuse vähenemisest tuleneva tulude vähenemisega seotud kulusid teatud ajaperioodil.

5.5 Kooskõlastatud ja ehk ka samaaegsed rünnakud ühe või mitme infrastruktuuri kriitilistele osadele eesmärgiga põhjustada tegevuse katkemist ja/või surmajuhtumeid ning paanikat, võivad muuta võimalikud tagajärjed märkimisväärselt rängemaks. Selliste rünnakute ulatus ja tagajärjed on toodud alljärgnevas tabelis.

Turvaintsidentidega seoses kantud kahjud

Kirjeldus	Kulud
Hinnangulised kulud konteineriga veetava massihävitusrelva kogu tarneahelale	770 miljardit eurot
Madridi pommirünnakutele vahetult järgnenud langus Euroopa turgudel (FTSE)	42 miljardit eurot
2003. aastal kogu maailmas ettevõtete vastu suunatud küberrünnakutega kaasnenud kulud	9,6 miljardit eurot
11. septembril 2001 Maailma Kaubanduskeskuse kahele hoonele suunatud rünnakutega kaasnenud kulud (otsesed ja kaudsed)	64 miljardit eurot

Allikas: Deloitte Research (arvutatud kursi 1 EUR = 1,3 USD alusel).

5.6 Samas tuleb märkida, et transpordisüsteemide turvalisuse parandamine võib olla kasulik ka muudes valdkondades. Terroriaktide ennetamise meetmetega ennetatakse ka muid kuritegusid, näiteks vargusi, vandalismi ja kallaletunge. Paremini projekteeritud ja tõhusamalt jälgitavate transpordisõlmedega kaasneb kasutajate ja reisijate suurem usaldus, mis võib kaasa tuua ühistranspordi kasutamise suurenemise. Tõhusamate situatsiooniplaanide koostamine ja ulatuslikele intsidentidele reageerimise õppused on kasulikud ka hädaolukordade korral, mida ei ole põhjustanud terroriaktid.

Regioonide Komitee soovitus

1. Regioonide Komitee kutsub Euroopa Komisjoni ja kõiki liikmesriike üles pidama transpordi turvalisust esmatahtsaks. Regioonide Komitee on seisukohal, et avaliku võimu kõikidel tasanditel — ELi, riiklik, piirkondlik ja kohalik tasand — peavad olema oma vastutusvaldkondadele vastavad integreeritud ja omavahel kokkusobivad strateegiad turvaohude käsitlemiseks ja aset leidvate intsidentide mõju leevendamiseks.

2. Regioonide Komitee rõhutab, et vaatamata turvastrateegiate väljatöötamise või parandamise vajadusele on oluline võimaldada ühistranspordisüsteemidel jätkata tõhusat tegevust, arvestades vastupidisel juhul kaasnevaid sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnaalaseid kahjulikke tagajärgi.

3. Regioonide Komitee kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles julgustama ühistransporditeenuste osutajaid ja kõiki vastutavaid ametkondi arendama tihedamat koostööd liikmesriikides ja liikmesriikide vahel, tuginedes olemasolevatele transpordiettevõtjate ja transpordiga seotud politseiteenistuste võrgustikele.

4. Regioonide Komitee on seisukohal, et selline koostöö võiks keskenduda teabe jagamise põhimõtete väljatöötamisele, eesmärgiga suurendada terroriohtude alast teadlikkust, võimaldada riskianalüüsi läbiviimist ning omandada kogemusi varasematest intsidentidest ja erinevate valdkondade parimast tavast.

5. Regioonide Komitee kiidab päästeteenistusi, transpordiettevõtjaid ja avalikkust seoses nende reageeringuga hiljutistele terrorirünnakutele. Regioonide Komitee rõhutab, et selline reageering sai teoks muuhulgas tänu tõhusale koolitusele, situatsiooniplaanide koostamisele ja teabe jagamisele, ning on seisukohal, et kõnealused tegurid koos adekvaatse planeerimise ja asjakohase infotehnoloogia kasutamisega on mis tahes transpordi turvalisuse strateegia olulised elemendid.

6. Regioonide Komitee kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd mobiiltelefonivõrkude operaato-

rite ja ühistransporditeenuste osutajatega, et edendada tõsiste intsidentide puhuks vastupidavamate mobiiltelefonivõrkude arendamist, millest saaksid kasu nii ettevõtjad kui reisijad. Lisaks ei tohiks ükski ELi ettepanek, mis on seotud elektrooniliste või telefoniside andmete säilitamisega turvalisuse eesmärgil, nõrgendada liikmesriigi olemasolevaid asjaomaseid õigusakte.

7. Regioonide Komitee tuleb Euroopa Liidule ja liikmesriikidele meelde maanteetranspordi sektori haavatavust terrorirünnakute suhtes, eespool nimetatud soovitude rakendamist vajaduse korral kõnealuses sektoris, ning märgib EMSK kavatsust pöörata praegu ettevalmistatavas arvamuses üksikasjalikku tähelepanu kõnealusele valdkonnale.

8. Terroriohu püsimumist arvestades on Regioonide Komitee seisukohal, et oluliste täiendavate vahendite eraldamiseta ei ole transpordi turvalisuse strateegiaid võimalik piisavalt tõhustada. Seetõttu kutsub Regioonide Komitee Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles käsitlema kõnealust küsimust kiireloomulise teemana. Tuleb tagada, et turvalisuse hädavajalik tõhustamine ei jääks puuduliku rahastamiskava taha.

Brüssel, 17. november 2005

Regioonide Komitee
president
Peter STRAUB

1. lisa

Näited ühistranspordisüsteemide vastu suunatud dramaatilistest ja mõjuvõimsatest terrorirünnakutest (välja arvatud hiljuti Londonis toime pandud terroriaktid):

1986	Pariis	Linnalähiliinil (RER) A plahvatas spordikotti paigutatud lõhkeseade pärast seda, kui üks reisija oli koti rongist välja visanud.
1994	Bakuu	Kahe metroos toime pandud pommirünnaku käigus sai surma 19 ja haavata 90 inimest.
1995	Tokyo	Metroosüsteemis korraldatud sariinirünnakus sai surma 12 ja vigastada 5600 inimest.
	Pariis	Saint Michel'i jaamas korraldatud pommirünnakus sai surma 8 ja vigastada 120 inimest.
1996	Pariis	Port-Royal'i jaamas toimunud plahvatuses sai surma 4 ja vigastada 91 inimest.
	Moskva	Metroorongi vagunis toimunud plahvatuses sai surma 4 ja vigastada 12 reisijat.
2000	Moskva	Metroojaama lähedal jalakäijate tunnelis toimunud plahvatuses sai surma 11 ja vigastada 60 inimest.
2003	Daegu	Rongis süttis kergestisüttivat vedelikku sisaldanud piimamahuti. Tulekahju tappis 120 ja vigastas 100 reisijat.
2004	Moskva	Hommikul tippunnil metroorongi vagunis toimunud enesetapurünnakus plahvatanud pomm tappis 40 ja vigastas umbes 140 reisijat.
2004	Madrid	Hommikul tippunnil plahvatasid rongides kümme seljakottidesse peidetud pommi. Plahvatused tapsid 190 ja vigastasid ligikaudu 1400 reisijat. Leiti ja tehti kahjutuks veel kolm pommi.

Regioonide Komitee arvamus teemal: “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007-2013 programm “Kodanikud Euroopale”, et edendada aktiivset Euroopa kodakondsust”

(2006/C 115/18)

REGIOONIDE KOMITEE

VÕTTES ARVESSE ettepanekut: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007-2013 programm “Kodanikud Euroopale”, et edendada aktiivset Euroopa kodakondsust (KOM (2005) 116 (lõplik);

VÕTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni 6. aprilli 2005 otsust taotleda komitee arvamust seoses ettepanekuga: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007-2013 programm “Kodanikud Euroopale”, et edendada aktiivset Euroopa kodakondsust vastavalt Euroopa põhiseaduse lepingu artiklite 151 ja 265 lõigule 1 ja 308 (KOM (151) 265 (lõplik);

VÕTTES ARVESSE komitee presidendi otsust 20. jaanuarist 2005, teha põhiseaduse komisjonile ülesandeks välja töötada arvamus ettepaneku kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007-2013 programm “Kodanikud Euroopale”, et edendada aktiivset Euroopa kodakondsust;

VÕTTES ARVESSE Euroopa põhiseaduse lepingut, mis kirjutati alla 29. oktoobril 2004, eriti artikleid I-10 ja III-280;

VÕTTES ARVESSE nõukogu otsust 2004/100/EÜ 26. jaanuarist 2004, millega luuakse ühenduse programm edendamaks Euroopa kodanikuaktiivsust (kodanike osalus) ⁽¹⁾,

VÕTTES ARVESSE komitee arvamust 20. novembrist 2003, mis käsitleb nõukogu otsuse ettepanekut, millega luuakse ühenduse programm edendamaks Euroopa kodanikuaktiivsust (kodanike osalus) ja komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule, milles käsitletakse meetmeid, mida kõik liikmesriigid peavad rakendama tagamaks kõigi Euroopa Liidu kodanike osalemise Euroopa Parlamendi valimistel 2004 laienenud Euroopas (CdR 170/2003 fin ⁽²⁾);

VÕTTES ARVESSE komitee arvamust 21. novembrist 2002 teemal komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele, mis käsitleb Euroopa Liidu info- ja kommunikatsioonistrateegiat (KOM (2002) 350 lõplik) (CdR 124/2002 fin ⁽³⁾);

VÕTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni neljandat aruannet Euroopa Liidu kodakondsuse kohta — 1. mai 2001 — 30. aprill 2004 — (KOM (2004) 695 lõplik);

VÕTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni teatist, mis käsitleb aktiivset kodakondsust: edendada Euroopa kultuuri ja mitmekesisust programmide abil noorsoo, kultuuri, audiovisuaalsete toodete ja kodanike osaluse valdkonnas — (KOM (2004) 154 (lõplik);

VÕTTES ARVESSE komitee arvamuse eelnõud (CdR 120/2005 rev 1), vastu võetud 4. oktoobril 2005 põhiseaduse ja Euroopa avaliku halduse komisjoni poolt (raportöör: **pr Claude du GRANRUT** Picardie piirkondliku omavalitsuse liige, Senlis'i abilinnapea (FR-EPP);

Ning arvestades järgmist:

- 1) Euroopa Ühenduse asutamislepingu teises osas luuakse Euroopa kodakondsus, mis vastavalt kõnealuse lepingu artiklile 17 täiendab riiklikku kodakondsust, kuid ei asenda seda; ning et kõnealuse lepingu klauslid on üle võetud Euroopa põhiseaduse lepingu artiklisse I-10; ning et kõnealune leping sisaldab jaotist VI “Euroopa demokraatia”;
- 2) kodakondsust teostatakse eelkõige kohalikul tasandil; ning et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad omama vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele selle edendamisel aktiivset rolli;

⁽¹⁾ ELT L 30, 04.02.2004, lk 6.

⁽²⁾ ELT C 73, 23.03.2004, lk 46.

⁽³⁾ ELT C 73, 26.03.2003, lk 46.

- 3) kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindusorganina ja kohaliku tasandi demokraatia kaitsjana ühenduse otsustusprotsessis on komitee seotud eelkõige Euroopa kodakondsuse edendamise ja elluviimisega;
- 4) nõukogu otsusega 26. jaanuarist 2004 loodi ühenduse kolmeaastane programm edendamaks Euroopa kodanikuaktiivsust; ning et kõnealuse programmi raames tuleb jätkata 72 miljoni euro ulatuses algatatud meetmete elluviimist;
- 5) Euroopa Liidu laienemise tingimustes tuleb teha erilisi jõupingutusi edendamaks Euroopa kodakondsust uutes liikmesriikides;
- 6) lisaks sellele, et aasta 2005 kuulutati Euroopa Nõukogu poolt kodanikuhariduse aastaks meenutamaks hariduse tähtsust inimõiguste kaitsmisel ja edendamisel; ning et 2005. aastal toimus Varssavis Euroopa Nõukogu 3. tippkohtumise raames noorte tippkohtumine, mis näitas, et aktiivsed ja oma uuest identiteedist teadlikud noored on parimaks kodanikuaktiivsuse eeskujuks;

võttis oma 62. täiskogu istungil, mis toimus 16. ja 17. novembril 2005 (12. novembri istungil) ühehäälselt vastu järgneva arvamuse.

1. Regioonide Komitee seisukohad

küsimuste peadirektoraadi poolt aastateks 2007-2013 põhiõiguste ja kodakondsuse programmi raames algatatud meetmeid;

Regioonide Komitee

1.1 **arvab**, et Euroopa Liit peab tõstma oma kodanike teadlikust kodakondsuse Euroopa mõõtmest;

1.7 **arvab** seevastu, et programmide mõned valdkonnad, nn need, mis käsitlevad Euroopa kodanike jaoks ühiseid väärtusi ja nende ajaloo otsustavaid hetki ning sisaldavad tugevat kodanikumõõdet, sobiksid paremini programmi "Kodanikud Euroopa eest" raamesse;

1.2 **on veendunud**, et seoses Euroopa Liidu mitmekesisuse suurenemisega kümne uue liikmesriigi ühinemise tulemusel 1. mail 2004 ja arvesse võttes teiste riikide tulevast ühinemist on vajalikud erilised jõupingutused edendamaks Euroopa kodanikuaktiivsust uutes liikmesriikides ning samuti vanades ELi liikmesriikides, kus Euroopa kodakondsus kasvab laienemisest tuleneva kultuurilise, sotsiaalse ja keelelise rikkuse võrra;

1.8 **arvab**, et kodanike projektide parandamiseks on vaja töötada välja ka toetusmeetmed, et vahetada parimaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil elluviidud tavasid;

1.3 **tunneb muret** selle üle, et Euroopa kodanikud tajuvad, et neid hoitakse eemal otsuste tegemisest Euroopa Liidus ja teabe puudust, mis tekitab neis ükskõiksust Euroopa Liidu poliitilise arengu vastu;

1.9 **tervatab** Euroopa Komisjoni jõupingutusi viia käesoleva ettepaneku väljatöötamise raames läbi ulatuslik avalik arutelu, mis lõppes samateemalise nõuandefoorumi korraldamisega 3.-4. veebruaril 2005;

1.4 **rõhutab** kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli tähtsust Euroopa kodanikuaktiivsuse arengus;

1.10 **toetab** tegevusprogrammides sõpruslinnade tegevuse prioriteerimist, mille eelarve moodustab ligi kolmandikku kogu programmi eelarvest;

1.5 **tunneb heameelt** otsuse ettepaneku üle, millega luuakse ajavahemikuks 2007-2013 ühenduse programm edendamaks Euroopa kodanikuaktiivsust, mille maksumus on 235 miljonit eurot ning, mis jätkab 2004-2006 aasta programmi, mille 72 miljoni euro suuruse eelarve väikese mahu kohta komitee väljendas kahetsust oma eelnevas arvamuses 170/2003;

1.11 **nendib siiski**, et uue programmi finantsperspektiiv näeb ette rahastatavate projektide arvu vähendamist ning **tunneb muret** programmi negatiivse mõju üle projektide ulatusele;

1.6 **on seisukohal**, et kodakondsuse edendamine kujutab endast läbivat teematikat, ning et sellega peab arvestama ka Euroopa Liidu teiste meetmete puhul, nii peavad hariduse, kultuuri ja noorsoo valdkonnas vastuvõetud programmid kaasama kodanikumõõtmelise ning õigus-, vabadus- ja turvalisus-

1.12 **arvab**, et teiste kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahelisi kontakte tuleb samuti julgustada võttes arvesse riikide seadusi;

1.13 **arvab**, et piirialadel, kus puutuvad kokku mitmete riikide kultuurid, on Euroopa identiteedi arengul kõige suurem potentsiaal, ning **julgustab** piiriüleste koostööstruktuuride rakendamise ideid kodanikumõõtmelise kaasamiseks, mille algataja on regionaalpoliitika peadirektoraat;

1.14 **kiidab heaks** põhimõtte avada programm Euroopa Vabakaubandusühenduse liikmesriikidele, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osapooltele, kandidaatriikidele, kes saavad abi ühinemiseelsest strateegiast, ja Lääne-Balkani riikidele vastavalt 19.-20. juuni 2003. aasta Thessaloniki Euroopa Ülemkogu lõppjäreldustele, kuid **tunneb kahetsust** selle üle, et otsuse ettepanekus ei võeta arvesse ühenduse kodanikke, kes elavad väljaspool Euroopa Liidu territooriumi;

1.15 **kiidab heaks** toetuse aktiivsele kodanikuühiskonnale Euroopas ja **rõhutab** asjakohaste projektide esiletõstmise vajadust;

1.16 **rõhutab** aktiivse pikaajalise info- ja kommunikatsioonipoliitika vajalikkust, mida ta eelistab avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevate sündmuste korraldamisele, mille mõju osutub sageli tähtsusetuks;

1.17 **tervitab** abisaajatele piirangute vähendamiseks tehtavaid jõupingutusi, järgides seejuures kehtivaid finantseeskirju, mida on võimalik veelgi parandada;

1.18 **tunneb heameelt** järelevalve ja hindamise ettenähtud korra üle, eriti seoses kolme aruande ettenähtud üleandmisega 2010, 2011 ja 2015, **tunneb** seevastu **kahetsust** selle üle, et ükski kolmeaastase programmi 2004-2006 vahehindang pole praegu kättesaadav;

2. Regioonide Komitee soovitused

Regioonide Komitee

2.1 **soovib**, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtaksid viivitamatult vastu kõnealuse otsuse tagamaks praegu kolmeaastase programmi 2004-2006 raames elluviidavate tegevuste jätkuvus;

2.2 **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** arvestama kõikides ettepanekutes, eriti neis, mida komisjon peab koostama hariduse,

kultuuri, noorsoo ja põhiõiguste kaitse valdkonnas kodanikumõõdet ja võtma kõnealusesse programmi üle mõningad teiste programmide valdkonnad, mille peaesmärgiks on kodakondsuse edendamine;

2.3 **on seisukohal**, et ettenähtud eelarvet tuleb suurendada ja lisada eraldi eelarverida, edendamaks Euroopa kodanikuaktiivsust uutes liikmesriikides;

2.4 **rõhutab** sõpruslinnade tegevuse tõhustamise vajadust ja teeb **ettepaneku**, et ka teisi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi julgustataks looma kontakte ning osalema käimasolevas piirkondadevahelises koostöös, võttes eeskjuju parimatest väljakujunenud tavadest;

2.5 **soovib**, et erilist tähelepanu pöörataks Euroopa kodakondsuse edendamisele piirialadel;

2.6 **taotleb** arutelu algatamist väljaspool Euroopa Liidu territooriumi elavate ühenduse kodanike Euroopa kodakondsuse edendamise vahendite teemal;

2.7 **julgustab** pikaajalise noortele mõeldud selgelt määratletud Euroopa päritolu teabe- ja kommunikatsioonipoliitika loomist;

2.8 **taotleb** halduspiirangute vähendamiseks tehtud jõupingutuste jätkamist;

2.9 **soovib**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oleksid teljeks teabe- ja kommunikatsiooni poliitikas;

2.10 **teeb ettepaneku**, et töötataks välja soovitus soodustamiseks Euroopa kodanikuharidust koolides ja ülikoolides — meede, mille läbiviijaks oleks Euroopa Komisjon — ning millega komitee soovib ühineda pädevate haridusametuste esindajana.

Brüssel, 17. november 2005.

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide Komitee aasta arvamus teemal “Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: aruanne ELi metsastrateegia rakendamise kohta”

(2006/C 115/19)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile: aruanne ELi metsastrateegia rakendamise kohta, KOM (2005) 84 lõplik;

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 17. märtsi 2005. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

võttes arvesse juhatuse 16. novembri 2004. aasta otsust, millega tehti säästva arengu komisjonile ülesandeks koostada arvamus nimetatud teemal;

võttes arvesse nõukogu 15. detsembri 1998. aasta määrust Euroopa Liidu metsastrateegia kohta;

võttes arvesse Regioonide Komitee 19. novembri 1997. aasta arvamust ELi metsade majandamise, kasutamise ja kaitsmise kohta (CdR 268/1997) ⁽¹⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee 18. novembri 1999. aasta arvamust Euroopa Komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele teemal Euroopa Liidu metsastrateegia (CdR 184/199) ⁽²⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee 12. veebruari 2003. aasta arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohta, mis puudutab metsade ja keskkonna vastastikuse mõju seiret ühenduses (*Forest Focus*) (CdR 345/2002) ⁽³⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee säästva arengu komisjonis 6. oktoobril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 213/2005 rév. 1) (raportöör: hr Enrico Borghi, Vigogna linnavolikogu liige (IT/ALDE));

võttis 16.–17. novembrini 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (17. novembrini istung) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide Komitee märkused

— usub, et strateegiat tuleks “uues poliitilises kontekstis” ümber positsioneerida;

Regioonide Komitee

1.1 **avaldab rahulolu**, et komisjon on vastusena nõukogu 15. detsembri 1998. aasta määrusele koostanud metsastrateegia rakendamise hindamisaruande;

— on teinud ettepaneku säästva metsamajanduse tegevuskava väljatöötamiseks ja olemasolevate vahendite ülevaatamiseks, et parandada koostööd ja kooskõla erinevate metsandust mõjutavate sektoraalsete poliitikate vahel ning vaadata üle alalise metsakomitee roll;

1.2 **tervitab** siiralt asjaolu, et kõik ühenduse institutsioonid vaatavad praegu dokumenti üle, mis näitab kasvavat huvi metsandusteema vastu üha laiemates ringkondades;

1.4 **märgib**, et ELi asutamisleping ega uus põhiseaduse leping ei sätesta ühise metsapoliitika loomist ega nimeta puitu ühisturu toodete hulgas; see tähendab, et EL peab tuginema koordineerimisele ja keskkonnapoliitika vahenditele ning metsandusalgatustele (põllumajandusalaste määruste raames), kui komisjon ei otsusta kasutada oma õigust teha ettepanekut õigusaktide algatamiseks;

1.3 **märgib**, et komisjon

— ei ole teinud selgeid järeldusi strateegia tulemuste kohta;

— on kinnitanud strateegia põhimõtete ja võtmeelementide — säästva metsamajanduse, metsade multifunktsionaalse rolli ja seose riiklike metsaprogrammidega — jätkuvat aktuaalsust;

1.5 **võtab samas teadmiseks** komisjoni ettepaneku strateegia arendamise jätkamiseks vastavalt Lissaboni ja Göteborgi strateegiatele selleks, et luua Euroopa säästva metsamajanduse tegevuskava, sest komisjoni arvates on võimalik jõuda paremini vormindatud ja selgemate vahenditeni, mida erinevates liikmesriikides rakendatakse kiiremini kui käesoleval ajal;

⁽¹⁾ EÜT C 64, 27.2.1998, lk 25.

⁽²⁾ EÜT C 57, 29.2.2000, lk 96.

⁽³⁾ ELT C 128, 29.5.2003, lk 41.

1.6 **avaldab rahulolu** Euroopa strateegia globaalse arenguga seotud olemasolevate dokumentide ja lepingute põhjaliku loeteluga, kuid märgib, et subsidiaarsuse põhimõtte kehtib ka siinkohal. Seetõttu tuleb liikmesriikidel kas rahvusvahelised lepingud ratifitseerida või on vaja parandada koordineerivad tegevusi ühenduse organite vahel;

1.7 **arvab**, et sarnaselt veega on metsamaad ja metsad (nende kahe vaheline seos ei saa olla ilmsem) globaalse strateegilise tähtsusega ning peaksid kuuluma ühenduse poliitika alla, mitte moodustama paljude omavahel raskesti seostuvate osade kogumit, mida ei ole lihtne edendada ühe selgelt määratletud vahendina, eriti kui arvestada seost metsade vähenemise ja sellest tulenevate ülejutuste vahel;

Metsastrateegia aspektid

Regioonide Komitee

1.8 **leiab**, et ühenduse majandusarengu poliitika ei ole osutanud piisavat tähelepanu metsa- ja puidusektorile, sest vaatamata asjaolule, et need mõlemad valdkonnad on loonud töökohti ja hulgaliselt ettevõtteid, peetakse metsandust ebaoluliseks sektoriks;

1.9 **peab** vajalikuks, et Euroopas toodetav erineva kvaliteediga puidu, kaasa arvatud energia tootmiseks määratud istandustes toodetava puidu kasutus leiaks äramärkimist ühenduse pikaajalises strateegias. Puidu kasutamise edendamiseks tuleb arendada teabe- ja suhtlusprojekte, mis selgitaksid puidu tehnilisi omadusi ja uudseid kasutusviise eesmärgiga vahetada puidu vastu välja sellised materjalid, mille kogukulud, sealhulgas lõppplastamine pärast töö lõpetamist, muutuvad üha koormavamaks;

1.10 **on arvamusel**, et majanduse arengut puudutavate poliitiliste meetmete abil tuleks lisaks puidutoodetele toetada ka teisi metsandustooteid. Teatistes pööratakse tähelepanu vaid teatud toodetele (nt kork, vaigud, ravimtaimed, seemed ja marjad), samas ei mainita jahi- ja mesindussaadusi, piiniapähkleid, kastaneid ning maitsetaimi;

1.11 **toetab** metsanduse sertifitseerimist, millest siseturul peab saama tootjate metsamaterjaliga kauplemise vahend, luues niiviisi võistlusmomendi, mis on tajutatav kasutajatele ja laiemale üldsusele. Sertifitseerimissüsteemid peaksid olema vabatahtlikud ja menetluskorra kujundajateks võiksid olla sertifitseerimisest huvitatud erinevad organisatsioonid. Riik tohiks nende tegevusse sekkuda vaid niisuguste määruste kehtestamisega, mis on vajalikud läbipaistvuse tagamiseks ja kuritahtliku teabe levitamise takistamiseks;

1.12 **peab** vajalikuks jätkata ja hoogustada tegevust, mille eesmärgiks on edendada madala väärtusega puidu, energia tootmiseks mõeldud istandustes kasvatatud puidu ning puidujäätmete kasutamist soojuse ja elektri tootmisel tootmiskoha läheduses mineraalkütuste asemel. Rakendada tuleb meetmeid puiduenergia turu edendamiseks;

1.13 **arvab**, et edasine tegevuskava peab toetama erinevaid metsandusorganisatsioone, mis on tegevad maaomandi ja puidu kasutamisega, kusjuures erilist tähelepanu tuleb osutada teatud puidutööstuse sektorite konsolideerimisele või pigem ümberstruktureerimisele; samal ajal tuleks edendada ning toetada metsaliite;

1.14 **võtab teadmiseks** ulatuslikuma informeerituse metsade ja metsamaade multifunktsionaalsest rollist, mis siiski enamikul juhtudel ei mõjuta kõnealuste piirkondade majandust ja kohalikke tulusid vastavalt oma potentsiaalile. Pigem peavad omanikud sageli seisma vastamisi ametivõimude kehtestatud kitsenduste ja piirangutega. Nimetatud probleem ei ole lahendatud ning ühtekuuluvuse ja maaeluarengu poliitika ei ole veel suutnud metsamajandust piisavalt edendada. Olukorra kas või osaliseks parandamiseks on vaja vastu võtta metsapoliitika ja maaelu arenguga seotud meetmed, mis sisalduvad komisjoni ettepanekus KOM(2004) 490 lõplik;

1.15 **arvab**, et Lissaboni ja Göteborgi eesmärgid — rohkem ja paremaid töökohti, suurem sotsiaalne ühtekuuluvus — tuleks tegevuskava koostamisel piisavalt arvesse võtta nii metsatööstustöötajate kui asjakohaste valdkondade osas;

1.16 **peab vajalikuks**, et tegevuskava toetaks ideed, mis näeb ette metsanduseksperptide suurt osakaalu. Kõnealused eksperdid peaksid olema vilunud metsade haldamises ja kasutamises. Ekspertide kaasamine aitaks samuti kaasa metsatööstuse ning metsaomanike ja metsatööstuse osalejate/turupoolte ühenduste korraldamisele ja toetamisele. Lisaks peab kava seisma hea programmide ja algatuste eest, et kindlustada metsatööstuse töötajatele piisavalt võimalusi teha karjääri ja saada asjakohast väljaõpet;

1.17 **kinnitab**, et täpne teave ja teadmised asjaomastest valdkondadest peavad toetama säästvat metsamajandust, metsandust ja keskkonnavalaseid õigusakte, samuti programmide kujundamist ja rakendamist, et oleks tagatud täielik koostöö kohalike elanikega ja ühiskonna sotsiaalne ja kultuuriline areng;

1.18 **toetab** FLEGT-algatusi võitluses ebaseadusliku metsaraie vastu ja rahvusvaheliste lepingute järgimise tagamisel ning **kutsus** neid üles tegevust jätkama ja loodab, et algatused jõuavad täieliku õigusliku rakendamiseni;

1.19 **kutsub** ühenduse institutsioone **üles** esitama algatusi, et kaitsta Euroopa tootjaid ebaausa konkurentsi vastu, mille tekitavad neist piirkondadest pärinevad tooted, kus töölistele ja põliselanikele — kes on sageli jõhkra ekspluateerimise ohvrid — ei ole tagatud kaitse;

1.20 **kinnitab** oma toetust ELi keskkonnapoliitikale metsandusvaldkonnas ja tervitab asjaolu, et Euroopa kaitsealad laienevad pidevalt ja paranevad vahendid bioloogilise mitmekesisuse tagamiseks ja kõrbestumise vastu võitlemiseks;

1.21 **tervitab** asjaolu, et keskkonnapoliitika kujundab üha enam Euroopa ühiskonna keskkonnapärandit ja ühenduse meetmed on kaasa aidanud positiivse tulemuse saavutamisele;

1.22 **rõhutab**, et tegevuskava peab soodustama metsade ümberkujundamist multifunktsionaalsemateks, edendama bioloogilist mitmekesisust, aitama kaasa eristatava maastiku loomisele ja, mis veelgi tähtsam, kaitsma veevarusid ja õhu kvaliteeti. Igal juhul tuleb ellu viia Rio de Janeiro sätetatud säästva metsamajanduse põhimõtteid ning strateegilisi suuniseid, millele tuginedes saab metsi ja metsatööstust tervikuna kliimamuutustega kohandada;

1.23 **on mures** keskkonnakahju pärast, mis metsandustegevus ja lisategevused keskkonna seisukohast tundlikel aladel tekitada võivad. Erilist kaitset vajavad kõrgustike turbaalad;

1.24 **peab oluliseks** kaasata tegevuskavasse algatusi teadus- ja tehnoloogiauringute vallast, näiteks

— puidu ja teiste puitmaterjalide uudsed kasutusviisid, eelkõige ehituses;

— uudsed metsaseadmed ja -tehnoloogiad;

— metsamajandamine multifunktsionaalse saavutamise eesmärgil;

1.25 **arvab**, et teadusuuringute põletavaim küsimus on metsastamismeetodid, metsa taastamine metsastamise teel ja metsamajandus, mille eesmärgiks on tõhusate võimaluste leidmine süsiniku sidumiseks kesk- ja pikaajalises perspektiivis. Kõnealused uuringuvaldkonnad peavad leidma piisavat kajastamist seitsmendas raamprogrammis, võttes arvesse erinevaid keskkonnavalaseid ja kliimaatilisi tingimusi Euroopa eri piirkondades;

1.26 **loodab**, et tegevuskavaga pannakse alus üleeuroopalisele pikaajalisele algatusele, millega parandatakse üldsuse arusaama ühenduse metsade erinevatest aspektidest ja hüvedest. Eelkõige on tervitatavad laiemale avalikkusele, esmajoones noortele, suunatud teabekampaaniad, mille käigus korraldatakse väljasõite kaitsealadele ja metsatööstusettevõtetesse ning käitistesse, mis kasutavad toormaterjaliks puitu;

1.27 **rõhutab**, et tegevuskava peaks sisaldama täpseid juhiseid metsamaade ja metsade kaitsmiseks tulekahjude, reostuse ja biotiliste tegurite eest ning esile tuleks tuua asjaolu, et metsad aitavad ära hoida maalihkeid, laviine ja üleujutusi;

1.27 **usub**, et liikmesriikide käsutuses peaks olema tõhus vahend maksude näol, mille abil saaks arendada ja edendada kohaseid metsapoliitika ettepanekuid ja juhiseid, eelkõige neid, mis puudutavad liitude moodustumist või millel on sotsiaalne või keskkonnavalane tähtsus. Tegevuskava võiks esitada teavet käimasolevate arengute kohta erinevates liikmesriikides ja edendada kontakte.

2. Regioonide Komitee soovitusel

Regioonide Komitee

2.1 **soovitab** uurida iga võimalust ühenduse metsastrateegia õigusliku aluse loomiseks, kuna teema on praegu tunnustatud globaalselt oluliseks;

2.2 **kutsub** kõiki ühenduse institutsioone **üles** tagama seda, et komisjoni ettepanek (kui seda ei muudeta) leiaks kiiret rakendamist ja et seejuures ei jääks tulevikukava liikmesriikide jaoks pelgalt projekti tasandile, vaid määratleks konkreetsed vastutused ja rakendamiseks vajalikud ressursid;

2.3 **usub**, et ELi kava tuleb vastu võtta teadmises, et riiklikud metsakavad koostatakse kindlas ajaraamistikus ja neisse võetakse üle ühenduse tegevuskavas väljas toodud sätteid;

2.4 **teeb ettepaneku**, et tegevuskava sisaldaks ettepanekuid metsatööstuse erinevate sektorite toetamiseks. Samuti peaks tegevuskava tagama soodustused, mis on mõeldud tööstuse kohaseks toimimiseks, väikest või mitte mingisugust majanduslikku kasu toovate metsade hooldamiseks, omaniku ja rentniku ühenduste loomiseks metsanduseksperptide juhendamisel, projektide, algatuste, sotsiaal-, keskkonna- ja metsakaitse teenuste arendamiseks ja jätkamiseks tingimusel, et need on hõlmatud piirkondlike ja kohalike omavalitsuste programmidega;

2.5 **kutsub** globaalselt teostatavate lepingute tagamiseks **üles** täielikule pühendumusele uue rahvusvahelise metsanduslepingu koostamisel, mis nõukogu 26. aprilli 2005. aasta järeldusi ellu viies kuuluks säästva majandamise seisukohalt rakendamisele ülemaailmselt;

2.6 **soovitab** veel kord, et metsanduse ja puitu kasutavate tööstusharude vahelistele suhetele, erinevate Euroopa puiduliikide turustamisele ja kogu metsatööstuse toetamisele tuleb anda prioriteet, mis omakorda nõuab maksimaalset koostööd komisjoni talituste vahel;

2.7 **nõuab** metsanduses toodetud taastuenergiate kasutusvõimaluste parandamist ja edasiarendamist ning nende senisest suuremat integreerimist komisjoni taastuenergiate tegevuskavva sellisel moel, et metsandussektori käitajad saaksid sellest konkreetset kasu;

2.8 **peab vajalikuks**, et kava hõlmaks metsamaadel ja metsades pakutavaid keskkonnavalaseid, turismi-, kultuurilisi ja sotsiaalteenuseid, mida saaks objektiivsete näitajate alusel hinnata, ning täpsustaks nende majandusliku hindamise kriteeriumeid eesmärgiga innustada omanikke ja majandajaid kõnealuseid teenuseid turul pakkuma. Kui sellist turgu ei ole, tuleb tegevuskavas ette näha meetod ja meetmed, mis edendavad üleminekut väljaarvestatud keskkonnatulult omaniku või majandaja kasumile;

2.9 **soovib**, et kava tagaks ametivõimude finantseeritud projektide rakendamise metsaomanike ja tootjaorganisatsioonide poolt, kui nad seda soovivad ja suudavad;

2.10 **peab oluliseks**, et kava sisaldaks liikmesriikidele ja ametivõimudele vajalikke võtmelemente olemasolevate õigusaktide läbivaatamiseks, sest kindlasti leidub kehtivates õigusaktides ühenduse eemärkide rakendamist takistavaid aspekte; samuti on vaja kõigil tasandil lihtsustada haldusmenetlust;

2.11 **toetab** komisjoni ettepanekut alalise metsakomitee rolli ülevaatamiseks, nii et see oleks võimeline osalema kava kujundamisel ja rakendamisel ning et sellel oleks autoriteeti suhetes liikmesriikidega;

2.12 **peab tähtsaks**, et metsandusküsimustega tegelevaid komisjoni haldusstruktuure ja personali tuleks tugevdada, et ELi tegevuskava oleks võimalik tõhusalt rakendada;

2.13 **teeb** komisjonile ja liikmesriikidele **ettepaneku** metsateadus- ja -tehnoloogia foorumi ellukutsumiseks, mis kaasaks ülikoolide, uurimiskeskuste ja metsanduseksperptide rühmade esindajaid, kes tuginedes oma ühendatud teadmistele ELi metsade olukorra, liikide ja võimalike probleemide kohta saaksid soovitada algatusi ja teadus- ja tehnoloogiauuringute programme. Foorumi töö koordineerija ja finantseerija oleks komisjon;

2.14 pidades silmas metsanduspoliitika strateegilist tähtsust ja võttes arvesse asjaolu, et metsandusvaldkond jääb piirkondlike ja kohalike omavalitsuste pädevusse, **palub**, et komisjon esitaks kõnealuse tegevuskava komiteele arvamuse avaldamiseks.

Brüssel, 17. november 2005.

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide Komitee arvamus teemal “Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus võitlusesse kliimamuutustega”

(2006/C 115/20)

Regioonide Komitee,

võttes arvesse Euroopa Liidu eesistujariigi Ühendkuningriigi 30. juuni 2005. aasta taotlust koostada vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 arvamus teemal “Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus kliimamuutustega võitlemisel”;

võttes arvesse presidendi 25. juuli 2005. aasta otsust teha säästva arengu komisjonile ülesandeks koostada kõnealusel teemal arvamus;

võttes arvesse nõukogu 22. ja 23. märtsi 2005. aasta ning keskkonnanõukogu 7. märtsi 2005. aasta järeldusi;

võttes arvesse 21. septembri 2000. aasta arvamust Euroopa Liidus kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemist käsitleva rohelise raamatu kohta ning komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile teemal ELi poliitika ja meetmed kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks: Euroopa kliimamuutuste programmi suunas, KOM(2000) 87 lõplik ja KOM(2000) 88 lõplik — (CdR 189/2000 fin ());

võttes arvesse säästva arengu komisjoni 28. juunil 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 65/2005 rev 1) komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: “Kuidas võita lahing globaalse kliimamuutuse vastu” (KOM(2005) 35 lõplik);

võttes arvesse säästva arengu komisjoni 6. oktoobril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 215/2005 rev 1) (raportöör: Cllr Ken Bodfish, Brightoni ja Hove'i volikogu juht (UK/PES));

arvestades, et:

1. kliima muutub. Teadlaste hulgas on levinud veendumus, et 2100. aastaks tõuseb temperatuur kogu maailmas 1,4–5,8° C;
2. ELi ministrite nõukogu teatas 1996. aastal, et ta “usub, et keskmine temperatuur maailmas ei tohiks ületada kaht kraadi võrreldes tööstuse arengu eelse tasemega”;
3. kliimamuutuste mõju on tunda kogu maailmas ning eelkõige kohalikul tasandil selliste mõjude kaudu, nagu vähenenud taimekasvatustoodang; üleujutused; metsatulekahjud; pinnasekahjustused ja erosioon; veekasutuse piirangud; maantee- ja raudteefrastruktuuri kahjustused; bioloogilise mitmekesisuse kadumine; energiavarustuse katkestused; fossiilkütusevarude vähenemine; struktuurilised kahjustused ja setted; soojussaared (?) ja õhu kvaliteedi probleemid;
4. äärmuslikud ilmastikutingimused nagu üleujutused mõjutavad tugevasti Euroopa majandust ning võivad edasiste ennustatud kliimamuutuste korral osutada katastroofiliseks;
5. on saanud selgeks, et kliimamuutuste vältimisel on tulemusi, kuid selleks on vaja ühendada kliimamuutuste juba ilmnevate mõjude leevendamine ja nendega kohanemine;
6. kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused mängivad suurt rolli kliimamuutuste jälgimisel ja hindamisel ning kohalike ja piirkondlike kogukondade teavitamisel võimalikest mõjudest, aga ka strateegiate väljatöötamisel kliimamuutuste mõjude leevendamiseks ja nendega kohanemiseks ning säästva energiakasutuse propageerimiseks;

võttis 62. täiskogu istungil, mis toimus 16.–17. novembril 2005 (17. november) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse:

(¹) ELT C 22, 24.1.2001, lk 30.

(²) Soojadel päevadel võib õhk linnas olla umbes 4°C soojem kui ümberkaudsetel aladel. Linnades tekitab ulatuslik linna- ja eeslinnaaastik koos vähese tuule ja vähese pilvkattega “soojussaarte” efekti.

1. Regioonide Komitee seisukohad

Regioonide Komitee

Sissejuhatus

1.1 **tervitat** Euroopa Komisjoni ja ministrite nõukogu senist juhtrolli kliimamuutuste valdkonnas ning innustab seda jätkama tulevases 2012. aastale järgnevas kliimamuutuste poliitikas ja hiljem;

1.2 **hindab** ministrite nõukogu pühendumust, mida viimane näitas üles märtsis 2005, nõustudes heitmete vähendamise edasiste eesmärkidega, ning nõuab tungivalt, et EL keskenduks tõsisemalt kliimamuutuste probleemi lahendamisele kogu maailmas, tagamaks sama pühendunud tegutsemise ka mujal;

1.3 **rõhutab**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused etendavad kesksel ja asendamatu rolli kliima püsivuse tagamisel. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vastutavad piirkonna heaolu edendamise ja põhiteenuste osutamise eest, mõjutavad seda, kuidas inimesed elavad ja töötavad, neil on täidesaatavad volitused, praktiline oskusteave ja demokraatlik õiguspärasus. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad kaasa aidata kliima stabiilsusele, kasutades säästvat energiat viisil, mida ükski organisatsioon üksi saavutada ei suuda;

1.4 **arvab**, et üldiselt tuleb rohkem tunnustada ulatuslikku rolli, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad etendada kliimamuutustega võitlemisel. Nende käsutuses peaks olema selleks piisavalt vahendeid;

1.5 **rõhutab**, et ELis ja ka väljaspool kannatab kliimamuutuste all kõige rängemini sageli kõige vaesem elanikkond ning nende võimalused kliimamuutustega kohaneda on tihti piiratud. Kliimamuutustega võitlemine peab hõlmama suuremat kesken-dumist kütusepuuduse probleemi lahendamisele ja energiatõhususe suurendamisele ning võimaldama kogukondadel näidata loodetavate tulevaste mõjude suhtes üles suuremat paindlikkust;

1.6 **arvab**, et kõigi poliitikavaldkondade keskmes peab olema järgmine energia hierarhia:

- a) vähendada energiavajadust,
- b) kasutada energiat tõhusamalt,

c) kasutada taastuvenergiat,

d) fossiilkütuste jätkuv kasutamine peab olema puhas ja tõhus;

1.7 **märgib**, et kliimamuutustega võitlemisest on piirkondlikul ja kohalikul tasandil sageli võimalik saada palju kasu, näiteks paraneb piirkonna majanduse konkurentsivõime;

2. Kliimamuutused kui võimalus, mitte üksnes oht

2.1 **rõhutab**, et kliimamuutused ohustavad otseselt Euroopa julgeolekut, sest fossiilkütuste vähenemisel nõrgenevad tarnetaga-tised ning ilmamuutused toovad kaasa negatiivseid mõjusid. Euroopa tervikuna seisab silmitsi kasvavate kindlustuskuludega ning paljudel juhtudel ei ole võimalik vara kindlustada;

2.2 **märgib**, et kliimamuutused kujutavad meie eluviisile üht suurimat ohtu, kuid pakuvad ka laialdasi võimalusi ehitada üles jätkusuutlikum, hõlvavam ja konkurentsivõimelisem tulevik;

2.3 **arvab**, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kogemustel on ELi tulevasele kliimamuutuste poliitikale palju pakkuda. Seepärast tõstetakse allpool esile mitu lühikest juhtu-miuuringut, milles käsitletakse mõningaid põhiküsimusi kliima-muutustega võitlemisel ning esitatakse soovitusi tulevikuks;

3. Kohalike ja piirkondlike meetmete näited ⁽³⁾

3.1 Pädevuse ja hea tava vahetuse edendamine

Teadmiste edendamine partnerluste kaudu võib aidata paran-dada ja kooskõlastada kohalike ja piirkondlike kliimamuutuste strateegiate väljatöötamist ning levitada teadmisi ja vahetada häid tavasid. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste partnerluste kogemused on andnud silmapaistvaid tulemusi ning peaksid teavitama Euroopa ja liikmesriikide poliitikat:

⁽³⁾ Järgmised näited on kogutud otseste teadmiste ja kohalike omavalit-suste võrgustike kaudu kogu ELis. Palju näiteid on Ühendkuningriigi kohta tänu vastavate kohalike omavalitsuste ühenduste kliimamuutuse projektidele. Raportöör on teadlik, et ELis on võimalik leida veel palju näiteid, ning tervitab suurema tähelepanu pööramist ELi toetusel toimuvale rahvusvahelisele kogemustevahetusele.

Kliimaihenduse asutatud **auhinnaga Climate Star** tõstetakse esile eeskujulikku tegevust kliimamuutustega võitlemisel ning dokumenteeritakse kogu Euroopas omandatud kogemusi ja tehtud edusamme. Lisaks pädevuse tunnustamisele soodustab see kogemuste vahetamist kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel. Riiklikud programmid, nagu säästvat energiakasutust edendav **Beaconi volikogu programm** (*Beacon Council Scheme*, Inglismaal ja Walesis), keskenduvad samuti kogemuste vahetamisele ja mõttevahetusele kohalikul tasandil esinevate probleemide üle;

3.2 Taastuva energia propageerimine

Kliima püsivuse ohustamine tähendab, et peame tootma rohkem energiat kohapeal. Kohapeal toodetud energia on sageli tõhusam, kuna seda transporditakse vaid lühikesel vahemaal. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimuses on suurendada taastuva energia tootmise suutlikkust. Tänu rollile, mida ta etendab planeerimises ja varustamises, on ta kohaliku energia tootmise võime ja tarbimise peamine mõjutaja. Taastuva energia tootmine kohalikul tasandil on väga oluline ka kohalike oskuste ja tehnoloogiabaasi ülesehitamiseks. Kuid kohalikul tasandil üles näidatud pühendumine ei vasta ELi kõrgetasemelisele pühendumisele. Olukord peab muutuma, kui tahame omandada oskused ja tehnoloogia, mis on vajalikud konkurentsi võimeliste vähese süsinikusisaldusega kütuste kasutamiseks tulevikus:

Malmö linn (Rootsi) on rahvusvahelise kohalike keskkonnanõukogude nõukogu (*International Council for Local Environmental Initiatives*) kliimakaitset toetavate linnade programmi raames rajanud 1000 elamuga linnarajooni, mida varustatakse 100 % taastuva energiaga. Energiavarustus põhineb kohalikel päikese-, tuule- ja vee-energia varudel koos piirkonna jäätmetest ja reoveest toodetava energiaga. Igas elamus on oma elektriarvesti tagamaks, et linnal oleks võimalik välja selgitada energiakasutuse struktuur ning vastavalt kavandada taastuvat võimsust;

3.3 Süsinikujääkide mõõtmine ja vähendamine kohalikul tasandil

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad etendada olulist rolli kohaliku kogukonna energiakasutuse ja süsinikujääkide, sealhulgas energia era- ja äriksutuse hindamisel ning suunamisel. Selle saavutamiseks tuleb rohkem rõhku panna süsiniku mõju hindamise vahendite väljaarendamisele ja parandada juurdepääsu kontrollitavatele energiatarbimisandmetele:

Üleeuroopaline kampaania **DISPLAY** aitab kohalikel omavalitsustel ja nende munitsipaalhoonetel arvutada energiatarbimist

spetsiaalse tarkvara abil. Samuti julgustab see neid esitama energiatarbimise andmeid kasutajasõbralikul moel ühiskondlikes hoonetes, et parandada inimeste energiatõhususe alaseid teadmisi;

3.4 Kliimamuutustega võitlemine — laialdane sotsiaalne, keskkonnanaalane ja majanduslik kasu

Üleminek väiksemale energiatarbimisele ja energiasäästlikele tootmisviisidele tagab kohalikele elanikele kõrgema elukvaliteedi, vähendades kokkupuuteid võimalike ohtudega, parandades säästvama liikluse kaudu ohutust tänavatel ning kujundades mugavamaid kodusid ilmastikutingimustest olenemata. Kõik kõnealused edusammud toimuvad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaudu, mis edendavad kohalikku tegevust ja rajavad lokaalsemaid turge ning parandavad ressursside majandamist kogukonnas.

Brightoni ja Hove'i volikogu (Inglismaa) on alustanud energiapartnerlust, mis keskendub mugavama kodukeskkonna pakkumisele elanikkonna kõige rohkem ohustatud rühmadele, sealhulgas eakad ja väikesel elamispinnaal asuvad ning hiljuti haiglast välja kirjutatud patsiendid. Aastaks 2005, vaid kahe aasta möödumisel partnerluse algusest, on volikogul õnnestunud parandada 361 eramajapidamise kodukeskkonda ja realiseerida aastas kokku hoitud 128 tonni CO₂. Toetuse haldamise täiustatud kord ning partnerluse pakkumissüsteemi hoolikas ülesehitamine on aidanud partnerlusel tuua kogukonnale lühikese aja jooksul märkimisväärset kasu.

Šoti Midlothiani kohaliku omavalitsusega koostööd tegev **Herleeni linn (Holland)** töötab välja piirkondlikku küttesüsteemi, mis kasutab kohalike hoonete kütmiseks mahajäetud söekaevandustest saadavat sooja vett. Kõnealune tehnoloogia kombineeritakse päikeseenergia märgatavalt suurema kasutamisega, sealhulgas munitsipaalhoonetes, et tagada uuendustegevuse ja taastuva energia alase teadlikkuse lai levik kogu linnas ning naaberkogukondades Saksamaal;

3.5 Kohalike meetmete edendamine mitmes poliitikavaldkonnas

Olemasolevaid hooneid, asulaid, elatise teenimise ja eluviise tuleb kohandada, et suudaksime toime tulla ennustamatute, muutlike ja võib-olla ka äärmuslike ilmastikutingimustega. Seda aitavad kogukondadel saavutada lihtsus, stabiilsus ja lühikesed tarneahelad. Paindlikkust kliimamuutuste suhtes saab suurendada põhivajaduste, nagu toidu, soojuse ja valguse ning mugavuste, nagu poeskäimise võimaldamisega elukohale võimalikult lähedal:

Bristoli linnavolikogu (Inglismaa) rakendab piirkonna 20 koolis katseprogrammi "Elutähtis toit", ostes koolisöögi jaoks kokku töötlemata, värsket ja tervislikku toitu vastavalt hooajale. Volikogu partneriteks on Esimese etapi arstiabi fond (*Primary Healthcare Trust*) ja Mullastikuühendus (*Soil Association*);

3.6 Töökohtade arvu suurendamine

Kliimamuutused ja säästva arengu strateegiad annavad võimaluse tegeleda meie kogukondade ees seisvate põhiprobleemidega ning arendada tuleviku tarbeks välja põhjalikud teadmised ja oskused. Kohaliku kogukonna, kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse, haridus- ja tervishoiusektori ning kahtlemata ka erafirmade vaheline partnerlus aitab selgemalt tajuda ühist eesmärki ja põhimõtet "investeerida selleks, et säästa":

Newarki ja Sherwoodi piirkonna volikogul (Inglismaa) on õnnestunud riigile kuuluvate elamute elanike hulgas kütusepuudus peaaegu likvideerida. 1984. aastal suutsid vaid 6 % elamutest võimaldada normaalset kütet — nüüd suudab seda tänu energiatõhususse investeerimisele teha 98,4 %. Olukorra parandamiseks käivitatud programmide raames on 18 aastaga loodud kohalikul tasandil igal aastal 30 töökohta. Aastatel 1988–2008 on üldkulud 7500 majapidamisele umbes 24 miljonit eurot (16 miljonit naela). Lisaks uute töökohtade loomisele on Newarki lapsed hakanud paremini õppima ning vaimuhaiguste esinemine on vähenenud. Volikogu leiab, et saadud kasu on end nelja aastaga ära tasunud;

3.7 Kohaliku kogukonna tervise ja heaolu parandamine

Kütusepuudus mõjutab paljusid Euroopa majapidamisi ja on ohtlik tervisele. Sama moodi on viimaste aastate kuumad suved toonud kaasa keskmisest rohkem ülekuumenemisest põhjustatud surmajuhtumeid. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad ära kasutada oma elamispindu ning tagada ehitus- ja rakenduseeskirjade ning tõhusama kütmise ja muude vahendite abil, et kodud on mugavamad ja vähem mõjutatud välistest ilmastikutingimustest, tagades samal ajal süsinikujääkide üldise vähenemise parema ventilatsiooni ja suurema energiatõhususe abil:

Carricki piirkonna volikogu (Inglismaa) koos üürnike ühendustega ja teiste Beaconi kogukonna uuendamispartnerluse liikmetega suurendasid energiatõhusust Beaconi elamurajoonis Falmouthis, mis varem oli olnud üks Cornwalli mahajäänumaid piirkondi. Tulemused: energiatõhusust on suurendatud 900 kodus; esimesel aastal paigaldati keskküte ja parandati soojus-

tust 300 elamus, küttearvetelt hoiti kokku 274 000 eurot (186 000 naela). Uuendamispartnerlus usub, et elamistingimuste parandamisele võib omistada ka mitmeid muid muutusi: elanikkonna tervis on paranenud, sealhulgas on astmahaigete arv langenud 50 %; kohalikus koolis on poiste tasemeeksami tulemused paranenud 100 %; kuritegevuse määr on oluliselt langenud, sealhulgas on vähenenud koduvägivalla juhtumid ja riskiregistrisse kantud laste arv; vandalism on kõigi aegade madalaim; tööhõive on kasvanud; elamurajooni kolida soovivate inimeste arv on suurenenud ning kogukonna meelsus on märkimisväärselt paranenud.

Loweburgi (Holland) elanikkond on kannatanud tervisehädade all kodudes leviva niiskuse, kütteprobleemide ja tuuletõmbuse tõttu. Groningeni linn kooskõlastab praegu Groningeni provintsi, föderaalasutuse, konsultantide ja suure pangaga projekti, mille eesmärk on viia kodudes läbi energiaauditid ning võimaldada omanikele madalaprotsendilisi hüpoteeke, et aidata neil parandada kodude kliimat ilma lisakuludeta. Tulemuseks on parem tervis ja väiksemad energikulud;

3.8 Käitumistavade muutmine

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad tegema koostööd erasektoriga ja avaliku sektori muude osadega, et luua partnerlusi, mis aitavad vähendada energiatarbimist. Kõnealune ülesanne on juba käsile võetud Inglismaal ja Walesis, kus kohalike omavalitsuste riiklik ühendus on töötanud välja plaani "Anytown" aastaks 2025, et arendada juba praegu olemasolevat tehnoloogiat kasutades välja säästvam kogukond. Kõnealuses säästvas tulevikus kasutatakse uut tehnoloogiat välja arendamata ära elektrisõidukeid, suuremaid haljasalaseid, soojust ja elektri koostootmist ning tänavaplaani, mis ei soosi autode kasutamist. Selline plaan peaks muutuma poliitikavaldkondade nagu näiteks tulevase linnakeskkonna temaatilise strateegia põhijooneks, et aidata kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel teha otsuseid, mis võimaldavad neil olemasolevat tehnoloogiat ja oskusteavet kasutades kujundada säästvam tulevik:

Londoni linnaapea kehtestas 2002. aasta veebruaris Euroopa esimese igapäevase ummikumaksu. Maksu sisseviimine on aidanud edukalt vähendada liiklusummikuid 30 % võrra ning CO₂ heitkoguste tase on maksustatud võõndis 20 % madalam kui 2002. aastal. Kuna teedel liigub nüüd vähem autosid, on ühistransport muutunud kiiremaks ning üha rohkem Londoni elanikke läheb tööle jalgrattaga. Täiendav tulu on aidanud parandada Londoni ühistransporti. Londoni linnaapea muud

algatused, mille eesmärk on võidelda kliimamuutuste vastu, hõlmavad Londoni Kliimamuutuste Ameti loomist. Partnerluses erasektori ettevõtetega viib kõnealune amet läbi madala süsinikusisaldusega või süsinikuvaba energia projekte kogu Londonis, kasutades puhtaimaid tehnoloogiaid ja luues uusi võimalusi majanduse arenguks. Linnapeal on kavas sisse viia ka väheste heitgaaside tsoon, keelates alates 2008. aastast kõige saastavamate veoautode, busside ja taksode liikumise Suur-Londoni piirkonnas.

Itaalias on rohkem kui 350 kohalikku ja provintside omavalitsust vastu võtnud ja rakendanud kohalikud tegevuskavad Agenda 21 ja nad asutasid 1999. aastal ühenduse kohalike integreeritud kavade rakendamise tulemuste ja lähenemisviiside laiendamiseks ja levitamiseks. Iga väike- ja suurlinn on rea näitajate põhjal loonud strateegia CO₂ heitkoguste vähendamiseks, alandades energiatarbimist ning tõstes erinevate kategooriate ja kodanike sihtrühmade, sealhulgas koolide teadlikkust, edendades jagatud keskkonnakultuuri ja viies läbi lühiajalisi, keskmise ja pikaajalise kestusega tegevusplaanid ja teabekampaaniaid;

3.9 Energiateenused energia asemel

Ühiskonda tuleb julgustada mõistma, et inimesed ei soovi tarbida energiat ennast, vaid teenuseid ja mugavusi, mida energia annab, nagu näiteks soojus ja valgus ning eratransport. Mõnda neist energiaga seotud mugavustest on võimalik luua ka ilma energiata, projekteerides päikeseenergia abil kätavahooned ja võimaldades inimestele juurdepääsu vajalikele teenustele ilma autosid kasutamata:

“Lepingulise energiahalduse” põhimõtet tuleks laiemalt levitada kogu ELis, et tagada kõigile kogukondadele juurdepääs energiasäästule, mida võimaldavad energiasäästufirmad (Energy Saving Companies, ESCO). Kliendid saavad ESCO toodetavast energiast kasu tänu tänapäevasele energiasüsteemile, ilma et neil oleks vaja sellesse investeerida või seda hallata. ESCO ei tegutses mitte ainult energiatootjatena, vaid pakuvad ka energiateenuseid, nt energia tõhususe suurendamine. Kohalikud omavalitsused etendavad energiaprojektides olulist rolli usaldusväärsete vahendajatena, organiseerides energiasäästlike seadmete paigaldamist ja toetades energiasäästlike ümberkorraldusi munitsipaallemamutes. Kohalikel omavalitsustel on ideaalne positsioon, et laiendada energiasäästu potentsiaali ESCOde asutamise teel või julgustades energeetikaettevõtteid ise ESCOdena tegutsema, paigaldades majaomanike soovil energiakasutust tõhustavaid süsteeme, ja energia säästmisele kulutatut tasa tegema. Kohaliku või piirkondliku omavalitsuse kaasamine on oluline tagamaks, et kõigil kohaliku ja ärituru valdkondadel on juurdepääs energiasäästule;

3.10 Energia tõhusam kasutamine

EL peab keskenduma sellele, et saada igast tarbitavast energiaühikust rohkem kasu, kasutades näiteks tõhusamaid seadmeid, tootes koos soojust ja elektrit ning muutes hooned soojapidavaks:

1990. aastal seadis **Leicestri linnavolikogu (Inglismaa)** eesmärgi vähendada energiatarbimist ja CO₂-heitmeid 2025. aastaks 50 % võrra. Eelkõige on linnas keskendunud energia kasutamise jälgimisele intelligentse mõõtesüsteemi abil, mis saadab volikogule iga 30 minuti järel ülevaate kogu linna andmetest. Samuti on volikogu asutanud energiakeskuse, osutades igakülgselt energiateenust kõigile kogukonna osadele, sealhulgas tõhusate ja taastuvaid energiaallikaid kasutavate seadmete müük. Energiakeskus on olnud esirinnas väheste süsinikutarbega tehnoloogiate väljatöötamisel, propageerides kõnealuseid tehnoloogiaid ja toimides ühenduslülina tarbijate ja teenusepakkujate vahel. See on hõlmanud kohalike tööliste väljaõpet väheste süsinikutarbega tehnoloogia paigaldamiseks;

3.11 Taastuva energia kasutamine, kus vähegi võimalik

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vastutavad 16 % SKT eest Euroopas. Paljud omavalitsused otsustavad kasutada osaliselt või kogu tarbimise ulatuses mõnda liiki taastuvat energiat ning kehtestavad selle kriteeriumiks uute elamute ehitamisel:

Londoni Lewishami linnaosa otsustas alates 1999. aastast rohelise energia tootmise poliitika kasuks. 2000. aasta novembriks toodeti 100 % elektrist taastuvatest energiaallikatest ning linnaosa oli suuruselt kolmas rohelise energia ostja Lääne-Euroopas. Rohelise elektriga varustamise ebastabiilsus tõi kaasa selle, et teise pakkumismenetluse ajal 2004. aastal toodeti taastuvenergiat vaid 80 % elektrist. Lewishami eesmärk oli aidata kaasa taastuva elektri turu loomisele ning praeguseks järgivad tema eeskju paljud kohalikud omavalitsused ja avaliku sektori organid;

3.12 Kliimamuutustega arvestamine ja “kliimakindlus”

ELi liikmesriikide ning piirkondlik ja kohalik poliitika tuleks muuta “kliimakindlaks”, et see oleks kooskõlas kliima muutmise ohuga. Seda on võimalik saavutada mõjude regulatiivse hindamisega, kuid ka surve avaldamisega riikide valitsustele, et nad kaaluksid rahaliste stiimulite väljaarendamist säästvamate energiakasutusviiside soodustamiseks:

Middlesborough' linnaosa volikogu (Inglismaa) on välja töötanud hindamiskorra kliimamuutuste mõju tuvastamiseks volikogu teenustele. Kliimamuutuste mõju hindamise moodul töötati välja koostöös ühe valitsusvälise organisatsiooniga ning see on võimaldanud kõigil volikogu talitustel hinnata muutuva ilmastiku potentsiaalset mõju nende osutatavatele teenustele.

Selle tulemusena on hindamise praeguseks läbinud 16 teenuste-valdkonnas tehtud teenuste osutamisel muudatusi, sealhulgas suurendatud maanteeteenuste vahendeid üleujutuste puhuks; varjustatud munitsipaalehitisi, et vältida ülekuumenemist ja liiga eredat valgust, ning tasandatud uuesti teede bituumenkatet, et võtta arvesse järgmise 20 aasta jooksul tõenäoliselt lisanduvat kuumuskoormust;

3.13 Kogukonna kaasamine kliimamuutuste kaudu

Kliima turvalisuse probleemi ulatus tähendab, et kliimamuutustega kohanemisel ja selle leevendamisel on tegelik mõju alles siis, kui sellega tegelevad kõik ühiskonna osad kohalikust ja piirkondlikust omavalitsusest kuni tarbijate ja ettevõteteeni. Samuti nõuab see täielikku meetmepaketti tagamaks, et kasutame täielikult ära paranenud elukvaliteeti, mille kliimamuutuste probleemi lahendamine ühtlasi kaasa toob. Paljud siin esile toodud kliimamuutustega seotud lahendused toimivad ainult tervikliku meetmepaketi osana. Näiteks on sõiduautode kasutamise oluline vähendamine enamikule inimestele vastuvõetav vaid kvaliteetsete kohalike mugavuste ning hea ja säästliku ühistranspordi olemasolul. Sõiduautode vähesem kasutamine toob kaasa liikluse vähenemise ning kaupade ja teenuste vabama liikumise, parandades ühistranspordi liiklust, nagu on toimunud ummikumaksu kehtestanud Londoni keskosas. See omakorda muudab atraktiivsemaks säästva liikluse muud liigid, nagu näiteks jalgrattasõidu. Sellise "tõhusa täiustamisringi" saavutamiseks tuleb kaasata kogukonna kõik aspektid:

Londoni Islingtoni linnaosa on välja arendanud "energiasaadikute" programmi; "energiasaadikud" on saanud väljaõppe energiatõhususe ja kogukonna kaasamise alal. Nad külastavad kohalike elanikke, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid ning koole, et tutvustada linnaosa energiakasutust ning energiakasutuse vähendamise meetodeid ehitiste energiatõhususe kontrollimise teel;

4. Regioonide Komitee soovitusel

Regioonide Komitee

4.1 **kutsub** komisjoni üles tunnistama, et kliimamuutuste probleem tuleb lahendada mitmekülgse lähenemise ja koostöö kaudu kõigi valitsuse osade vahel partnerluses erasektori, tervishoiuasutuste, kogukonna ja haridusrühmade ning energiatõhususega tegelevate organisatsioonidega;

4.2 **kutsub** komisjoni üles tunnustama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ainulaadset rolli ning eraldama piisavaid

vahendeid projektide tutvustamiseks ja levitamiseks ning kõnealuse rolli avalikustamiseks poliitikadokumentides, nagu näiteks energiatõhususe valge raamat;

4.3 **palub** ELil seada miinimumeesmärk vähendada heitmeid 2050. aastaks vähemalt 2005. aasta märtsis toimunud Euroopa Ülemkogul kokku lepitud 60–80 % võrra ning tagada samal tasemel püüdlused rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni puhul;

4.4 **väljendab heameelt** rõhuasetuse üle kliimamuutustele praeguse ELi ja G8 eesistujariigi ajal ning kutsub ELi järgmisi eesistujaid seda jätkama;

4.5 **julgustab** komisjoni ja liikmesriikide valitsusi muutma enda ning Maailma Kaubandusorganisatsiooni ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste nagu Maailmapanga poliitikat "kliimakindlaks";

4.6 **kutsub** komisjoni üles tegema jõupingutusi kõige energiakulukamate toodete kõrvaldamiseks, tõstes seadmete minimaalse lubatava energiatõhususe taset iga mõne aasta tagant 10 % või 20 % kõigis kategooriates, mille puhul parimate ja halvimate seadmete energiatarbimine on väga erinev;

4.7 **palub** komisjonil tunnistada, et kasvava elanikkonna majutamiseks vajalike uute elamute üha intensiivsem ehitamine eelkõige linnapiirkondades annab hea võimaluse märksa rangeimate kohustuslike energiatõhususe standardite kehtestamiseks kui 2002. aasta direktiivis ehitiste energiatõhususe kohta on sätestatud. Sellist võimalust ei tohiks kasutamata jätta. Samuti tuleks ehitusstandardites pöörata rohkem tähelepanu loomuliku varju ja ventilatsiooni kasutamisele, et vähendada sõltuvust kliimaseadmetest;

4.8 **toetab** kliimamuutuste integreerimist veeressursside kavadesse ja majandamisse;

4.9 **palub** komisjonil teha tihedat koostööd erasektoriga, et töötada välja uued kindlustusliigid, mis tunnustavad kliimamuutust ja vastavad sellele;

4.10 **palub** komisjonil tagada kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele reaalses suurem ja ühtsem juurdepääs kohaliku tähtsusega kehtivatele tarbimisandmetele kuni madalaima sihtnumbri tasandini, kaitstes samal ajal üksikasutajate privaatsust. Ilma kõnealuse teabeta ei ole kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võimalik täielikult suunata üleminekut vähese süsinikusaldusega tootmisega majandusele;

4.11 **kutsub** komisjoni üles kaaluma kohalike kliimamuutuste strateegiate ja meetmete panust Lissaboni strateegia töökohtade, majanduskasvu ja konkurentsivõime eesmärkide saavutamisse ning looma tugevamaid sidemeid Lissaboni poliitilise strateegia ja kliimamuutuste poliitika vahel;

4.12 **kutsub** komisjoni ja liikmesriikide valitsusi üles alustama koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ühtset teabekampaaniat, et selgitada välja ja avalikustada kliimamuutuste olukorra kiireloomulisus ning vajadus viivitamatu tegutsemise järele;

4.13 **kutsub** komisjoni üles tuginema kohalikul ja piirkondlikul tasandil seoses kliimamuutustega kaasneva soolise ja sotsiaalse ebavõrdsusega tehtud tööle, tagamaks, et naised ei kannataks ebaproportsionaalselt kliimamuutuste mõjude all ⁽⁴⁾;

4.14 **toetab** ettepanekut kasutada säästvaks arenguks (ja kliimamuutusteks) korrapäraselt regionaalpoliitika rahalisi vahendeid;

4.15 **kutsub** komisjoni üles edendama tugevat sidet tulevase linnakeskkonna temaatilise strateegia ja õhu kvaliteedi temaatilise strateegia vahel, tagamaks, et kliimamuutuste probleemi lahendamiseks tegeletakse põhjalikult kõigis poliitikavaldkondades;

4.16 **kutsub** ministrite nõukogu üles pühendumale kõrgematele ja pikaajalisematele taastuva energia eesmärkidele, et võimaldada kohalikel otsustajatel suurendada kohaliku taastuva energia võimsust;

4.17 **kutsub** komisjoni üles pühendumale koostööle kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ning nende Euroopa võrgustikega, et arendada välja kindel visioon erinevate omavalitsuste ja paikkondade vähese süsinikusaldusega energiaallikate kohta tulevikus, kasutades parimal võimalikul moel ära olemasolevat tehnoloogiat ning arendades välja vajaliku oskuste baasi tõesti vähese süsinikusaldusega energiaallikate kasutamiseks tulevikus. Sellele peab kaasa aitama komisjon, keskendudes hoolikamalt praktiliste kogemuste vahetamisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

Brüssel, 17. november 2005

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB

⁽⁴⁾ Kliimaühenduse hiljutiste uuringute kohaselt, www.klimabuendnis.org

Regioonide Komitee aasta perspektiivaruanne teemal "Direktiiv prügilate kohta (1999/31/EÜ), selle rakendamine piirkondlikul ja kohalikul tasandil"

(2006/C 115/21)

Regioonide Komitee,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 10. detsembril 2004 vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 esitatud palvet koostada perspektiivaruanne prügiladirektiivi (1999/31/EÜ) rakendamise kohta kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

võttes arvesse 2001. aasta septembris Euroopa Komisjoni ja Regioonide Komitee vahel sõlmitud koostöö-protokoll, milles innustatakse Regioonide Komiteed "koostama strateegilisi dokumente küsimuste kohta, mida komisjon oluliseks peab; kõnealustes perspektiivarvamustes uuritakse sügavamalt nende valdkondade probleeme, milles Regioonide Komiteel on asjakohased teabeallikad";

võttes arvesse Regioonide Komitee presidendi 26. jaanuari 2005. aasta otsust teha komitee säästva arengu komisjonile ülesandeks koostada kõnealusel teemal arvamusi;

võttes arvesse nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta;

võttes arvesse komisjoni aruannet nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis käsitleb riiklikke strateegiaid prügilatesse ladestatavate biolagunevate jäätmete koguse vähendamiseks vastavalt direktiivi 1999/31/EÜ artikli 5 lõikele 1 ja direktiivi prügilate kohta (KOM(2005) 105 lõplik);

võttes arvesse nõukogu 15. juuli 1975. aasta direktiivi jäätmete kohta (75/442/EMÜ) (raamdirektiiv jäätmete kohta), mida muudeti direktiividega 91/156/EMÜ, 91/692/EMÜ ning otsustega 76/431/EMÜ, 94/3/EÜ ja 96/350/EÜ;

võttes arvesse komisjoni teatist jäätmete tekke vältimise ja ringlussevõtmise strateegia arendamise kohta (KOM(2003) 301 lõplik — CdR 239/2003) ⁽¹⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee tellitud küsitluse tulemusi prügiladirektiivi (1999/31/EÜ) rakendamise kohta piirkondlikul ja kohalikul tasandil ⁽²⁾;

võttes arvesse säästva arengu komisjonis 6. oktoobril 2005 vastu võetud perspektiivaruande projekti (CdR 254/2005 rev 1) (raportöör: hr Wim van Gelder, kuninganna esindaja Zeelandi provintsis (NL/EPP));

NING ARVESTADES, ET:

- 1) Viimaste aastakümnete jooksul on jäätmete tekkimine Euroopas märkimisväärselt kasvanud. Jäätmete tekkimise vältimine, jäätmekäitlus ning jäätmete kõrvaldamine on üks peamisi ELi ees seisvaid väljakutseid. Sellega seoses määratletakse ELi kuuendas keskkonnavalas tegevusprogrammis peamise prioriteedina jäätmete tekkimise vältimist ja jäätmekäitlust.
- 2) Prügilatesse ladestamine on paljudes ELi osades ikka veel peamine jäätmete kõrvaldamise viis. Madalate keskkonnavalaste standarditega prügilad on tihti ohtlikud inimeste tervisele ja keskkonnale, saastades õhku, vett ja maapinda ning aidates kasvuhoonegaaside tekitamisega kaasa globaalsele soojenemisele.
- 3) Vastavalt nn jäätmehierarhiale tuleks jäätmeid kõrvaldada vaid viimasena võimalusena. Eelistama peaks jäätmete tekkimise vältimist, taaskasutamist ja uuesti ringlussevõtmist.
- 4) ELi jäätmepoliitika nurgakividena on määratletud läheduspõhimõtet ja jäätmekäitluse sõltumatuse eesmärki kõikidel tasanditel.

võttis 62. täiskogu istungil, mis toimus 16.–17. novembril 2005 (17. november) ühehäälselt vastu järgmise perspektiivaruande:

⁽¹⁾ ELT C 73, 23.3.2004, lk 63.

⁽²⁾ Uurimus koos läbi viidud küsitluse tulemustega avaldatakse 2005. aasta lõpus. 2005. aasta juunis/juulis läbi viidud küsitlusest võttis osa ligi 200 piirkondlikku omavalitsust 23 liikmesriigist. Küsitluse täielik ülevaade on toodud lisas (inglise keeles).

1. Regioonide Komitee seisukohad

Regioonide Komitee

Üldmärkused

1.1 **tervitat** Euroopa Komisjoni ettepanekut aruande koostamiseks, kuna see on esimene aruanne, mis on seotud ELi direktiiviga, mis käsitleb keskkonnapoliitikat piirkondlikul ja kohalikul tasandil, süvendades seega koostööd komisjoni ja Regioonide Komitee vahel;

1.2 **tervitat** piirkondlike ja kohalike omavalitsuste aktiivset osalust küsitluses prügiladirektiivi rakendamise kohta piirkondlikul ja kohalikul tasandil, mis näitab kõnealuse direktiivi olulisust piirkondliku ja kohaliku tasandi jaoks;

1.3 **märgib**, et erineva demograafilise ja geograafilise olukorra, liikmesriikide ning nende piirkondade ja linnade organisatsioonistruktuuride ja jäätmeäitlussüsteemide erinevuste tõttu on prügiladirektiivi rakendamine Euroopa Liidu 25 liikmesriigi piirkondlikul ja kohalikul tasandil väga erinev;

1.4 **rõhutab**, et ELi 25 liikmesriigi kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vastutavad märkimisväärse osa ELi keskkonnapoliitika rakendamise eest. Jäätmeäitlus on keskkonnapoliitika üks olulisemaid aspekte. Üldiselt vastutavad prügilalubade väljastamise, prügilate korrastuskavade heakskiitmise, sulgemiskorra, kontrolli ja järelevalve eest enamasti piirkondlikud omavalitsused, samas kui kohalikud omavalitsused otsustavad tavaliselt prügilate asukoha, samuti vastutavad nad majapidamisjäätmete kogumise infrastruktuuri eest. Kõnealune vastutuse jagunemine toob esile vajaduse tiheda koostöö järele kõigil valitsustasanditel;

1.5 **rõhutab**, et liikumine lihtsalt jäätmete kõrvaldamiselt säästvama jäätmepoliitika poole, mis keskendub jäätmete tekkimise vältimisele, taaskasutamisele ja uuesti ringlussevõtmisele, nõuab piirkondlikelt ja kohalike omavalitsustelt märkimisväärseid jõupingutusi ning täiendavaid inimressursse ja rahalisi vahendeid;

1.6 **teeb järelduse**, et kuna üldise jäätmepoliitika ning eelkõige prügilaid puudutava poliitika mõju tuntakse kõige tugevamini kohalikul tasandil, tuleb poliitikasse kaasata kohalikud sidusrühmad. Enamik piirkondlike ja kohalike omavalitsusi konsulteerivad seoses kavandatavate prügilate asukohaga ja loamenetluse käigus kohaliku elanikkonnaga. Kui umbes pooled omavalitsused konsulteerivad ka valitsusväliste organisatsioonidega, siis kohalike ettevõtete kaasatakse väga harva;

Rakendamisalased jõupingutused ja hetkeseis

1.7 **on seisukohal**, et enamikus liikmesriikides on riiklikul ja/või piirkondlikul tasandil tehtud märkimisväärseid jõupingutusi prügiladirektiivi riiklikesse õigusaktidesse ülevõtmiseks.

Siiski ei pidanud mitu liikmesriiki kinni riikliku strateegia koostamise tähtjast⁽³⁾ biolagunevate jäätmete prügilatesse ladestamise vähendamiseks, põhjustades nii vähendamiseesmärkide saavutamise viibimist;

1.8 **nendib**, et küsimustiku vastused ja täiendav uurimistegvus on näidanud rakendamisjärgudes suuri erinevusi. Paljudele liikmesriikidele ja seega ka arvukatele kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele valmistab kõnealuse direktiivi järgimine raskusi, teised tulevad direktiivi sätete rakendamisega seevastu probleemideta toime;

1.9 **märgib**, et piirkondlike ja kohalike omavalitsuste sõnul on tehtud märkimisväärseid jõupingutusi, et tagada prügilate vastamine tehnilistele nõuetele. Siiski on mitmes liikmesriigis vaja teha täiendavaid jõupingutusi. Suur enamus olemasolevaid prügilaid peaksid direktiivi nõuetele vastama juba praegu või aastaks 2007. Prügilad, mis nõuetele ei vasta, suletakse;

1.10 **märgib**, et uutes liikmesriikides vastavad olemasolevad prügilad prügiladirektiivi nõuetele vähem kui prügilad vanades liikmesriikides, kuna uutes liikmesriikides on jäätmeprobleemide lahendamise tegeletud vaid lühikest aega ning riiklikud jäätmestrateegiad koostati alles hiljuti;

1.11 **märgib** kahetsusega, et enamik kohalike ja piirkondlike omavalitsusi leiab, et neid ei ole piisavalt teavitatud ega nendega konsulteeritud seoses ülevõtmisprotsessi ja sellele järgneva rakendamisega asjaomastes liikmesriikides. Vanades liikmesriikides on konsulteerimine rohkem levinud, uutes toimub valdavalt teabe edastamine;

1.12 **tervitat** prügiladirektiivi rolli piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele prügilate eest suurema vastutuse andmises mitmes liikmesriigis, eriti uutes liikmesriikides, kuid **taunib** asjaolu, et vastutuse üleandmisega kaasneb harva ülesannete täitmiseks vajalike rahaliste vahendite ja inimressursside ülekanne, mis paneb piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele lisakoorma;

1.13 **kinnitab**, et prügiladirektiivi rakendamise tõttu on vähenenud biolagunevate jäätmete ladestamine prügilatesse. Suuremat vähenemist võib märgata piirkondades, kus piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused on juba enne prügiladirektiivi jõustumist võtnud meetmeid biolagunevate jäätmete koguse vähendamiseks. Meetmete hulka kuuluvad teavituskampaaniad, jäätmete eraldi kogumise infrastruktuuride rajamine ja õiguslikud vahendid (nt valikulise kogumise eeskiri);

⁽³⁾ 16. juuli 2003 vanadele liikmesriikidele, 1. mai 2004 uutele liikmesriikidele.

1.14 **rõhutab**, et direktiivis määratakse vaid eesmärgid jäätmete prügilatest eemale suunamiseks, kuid selles ei sätestata eesmärke muude jäätmeäitlusskeemide kasutamiseks, nt ringlussevõtmise eesmärkide sätestamine, nagu seda on tehtud direktiivis elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta;

Prügila tähtsus

1.15 **kinnitab taas**, et Euroopa Liidus on üldise jäätmete tekitamise ja käitlemise ning eelkõige prügilate olulisuse vahel suured lahknevused. Mitmel liikmesriigil on õnnestunud katkestada seos jäätmete tekitamise ja majanduskasvu vahel. Nad on märkimisväärselt vähendanud prügilatesse ladestatavate biolagunevate jäätmete kogust ning täidavad juba praegu direktiivis sätestatud tulevase vähendamise eesmärke. Siiski kasvab jäätmete kogus teistes liikmesriikides pidevalt ning peamise vahendina kasutatakse prügilatesse ladestamist;

1.16 **märgib**, et tulevikus oodatakse kogu ELis prügilate tähtsuse vähenemist vähemalt olmejäätmete osas. Jäätmete tekkimise vältimise ja ringlussevõtmise algatustele vaatamata jääb alles mittepõlevate jäätmete ja ringlussevõtmiseks ebasobivate jääkide kõrvaldamise vajadus. Seetõttu eeldatakse, et prügilatele jääb jäätmete kõrvaldamise ahelas jätkuvalt oma roll;

Peamised rakendusprobleemid

1.17 **määratleb** peamised probleemid, mille ees piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused direktiivi rakendamisel seisavad. Probleemid on järgmised:

- Prügilatesse ladestatavate biolagunevate jäätmete koguse vähendamise eesmärkide saavutamine.* Kriitiliseks küsimuseks peavad seda eelkõige nende liikmesriikide piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, kus biolagunevate jäätmete vähendamise riiklike strateegiaid veel ei ole või need on välja töötatud alles hiljuti. Probleem on tihti vastavuses biolagunevate jäätmete taaskasutamiseks arenenud turu puudumisega kõnealustes riikides. Lisaks peetakse probleemiks biolagunevate jäätmete vähendamiseks vajalike tõhusate vahendite vähesust riiklikes strateegiates.
- Prügilate projekteerimine, toimimine ja järelhooldus.* Enamik omavalitsusi peab prügilate projekteerimist, toimimist ja järelhooldust (mõnel juhul) keeruliseks; kõige keerulisem teema tundub olevat järelhooldus. Vahel tekitab probleeme tehniliste nõuete jäikus, sest need ei võimalda geoloogiliste tingimuste, uuendusliku tehnika või uute teadmistega kohanemist.
- Rahaliste vahendite ja inimressursi puudumine.* Jäätmepoliitika muutmine peamiselt jäätmete kõrvaldamisel säästvamale lähenemisviisile nõuab märkimisväärselt rahalisi ja inimres-

surse. Enamik eelkõige uute liikmesriikide piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi näevad ressursside puudumist peamise probleemina eriti seoses biolagunevate jäätmete eesmärkide elluviimisega.

- Avalikkuse vähenenud teadlikkus.* Paljud piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused näevad vaeva avalikkuse teadlikkuse tõstmise ja kodanikke ja ettevõtteid koostööle innustamisega eraldi kogumise skeemide toimimiseks.
- Korra keerukus.* Prügiladirektiivi rakendamise tulemusena on lubade taotlemise kord muutunud keerulisemaks ja pikemaks, seda eriti liikmesriikides, kus puudus väljakujunenud jäätmepoliitika.
- Jäätmete keskkonda viimine.* Seni on prügilatesse ladestamine olnud odav viis jäätmete kõrvaldamiseks. Prügilate tariifide suurenemisega kasvab tihti ka jäätmete keskkonda viimine, mis nõuab rangeid vastumeetmeid.
- Jäätmete vedu.* Prügiladirektiivi rakendamise tulemusena on palju kohalikke prügilaid suletud ja uued prügilad teinud suuremaid piirkondi. See viib tihti vedude suurenemiseni, mis suurendab kulusid ja mõjub keskkonda kahjustavalt. Kõnealune probleem võib eriti esile kerkida madala asustustihedusega piirkondades.
- Võrdsete tingimuste puudumine.* Rakendamise erinevate ajakavade, erinevate keskkonnanalaste standardite ja käitlemiskulude ning osaliselt ringlussevõtmise erineva määratlemise tõttu ei ole liikmesriikidel (ja vahel ka liikmesriigis sees) võrdseid tingimusi. Selle tagajärjel on riikidel tihti rahaliselt kasulikult (seaduslikult või ebaseaduslikult) ekspordida jäätmed naaberriikidesse, rikkudes nii läheduspõhimõtet ja jäätmeäitluse sõltumatuse eesmärki. Lisaks suurendatakse nii jäätmete pikamaavedu.
- Liiga kitsa lähenemisviisi oht.* Võib tekkida oht, et direktiiv annab tuge vaid olmejäätmete vähendamiseks, kuid jätab kõrvalle muud jäätmete liigid, mille vähendamine on samuti väga oluline, nt tööstusjäätmed.
- Suuniste puudumine.* Biolagunevate jäätmete eraldi kogumise propageerimine ja turu loomine selliste jäätmete taaskasutamiseks võib olla keeruline suuniste või viidete puudumise tõttu kõnealuse teema kohta.

Tulud ja kulud

1.18 **teeb järelduse**, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused teatavad prügilakulude suurenemisest direktiivi rakendamise tõttu. Siiski lasub suurem koorem omavalitsuste asemel prügilate ettevõtjatel, kodanikel ja ettevõtetel, kellele ettevõtja kannab üle kulude suurenemise;

1.19 **teeb järelduse**, et ainult vähesed piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused on saanud rahalist toetust prügiladirektiivi rakendamise kulude osaliseks või täielikuks katmiseks ning et nende jaoks, kes said lisaraha, näib direktiivi rakendamine olevat lihtsam;

1.20 **rõhutab** direktiivi positiivset keskkonnavalast mõju: suure enamuse piirkondlike ja kohalike omavalitsuste arvates avaldab direktiivi rakendamine keskkonnale positiivset mõju. Prügilatoimingute vähenemine avaldab positiivset mõju pinnaveele, põhjaveele, pinnasele, õhule ja inimeste tervisele. Lisaks aitab see kaasa kasvuhoonegaaside vähenemisele. Omavalitsused, kelle arvates on mõju keskkonnale vähene või puudub üldse, on tihti liikmesriikidest, kus juba varem kehtisid direktiiviga sarnased õigusaktid;

1.21 **märgib**, et prügiladirektiivi rakendamise tulemusena eeldatakse prügilate pinnase ja põhjavee puhastamise kogukulude vähenemist tulevikus;

1.22 **rõhutab**, et enamik kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi leiavad, et võrreldes olukorraga enne rakendamist aitas prügiladirektiivi rakendamine kaasa prügilatoiminguteks kasutatava kõrgtehnoloogia edendamisele, andes nii keskkonnavalast ja rahalist kasu, nt prügilagaasi taaskasutamine energia tootmiseks. Direktiiv ei võimalda siiski uuenduslike tehnikate rakendamist, soodustades nii seisaku tekkimist pärast esialgset tehnilist edasiminekut;

1.23 **märgib**, et prügiladirektiivi rakendamine võib aidata luua jäätmesektoris uusi töökohti, juhul kui rakendamine annab panuse jäätmekäitlusskeemide mitmekesistamisse;

1.24 **märgib**, et suur osa piirkondlike ja kohalike omavalitsusi väidab, et prügilate ettevõtjate kogutud tariif katab prügiakulud täielikult, täites seega prügiladirektiivi nõuded; **hoiatab**, et prügilad, kus kõnelauseid nõudeid ei täideta ning mis pakuvad jäätmekäitlust madalamate hindadega, aitavad tõenäoliselt kaasa jäätmete ekspordile. Lisaks ei paku madalad prügilatariifid piisavat stiimulit säästvamaks jäätmekäitluseks;

1.25 **teeb järelduse**, et jäätmeturu suunamine rahaliste vahenditega, nagu prügilamaksud või muud soodustused, võib alternatiivsete jäätmekäitlusviiside kaudu ergutada eelistatud kõrvaldamisviisi kasutamist;

1.26 **märgib**, et suur osa liikmesriike on prügilamaksu kehtestanud ning et maksusumma on väga erinev. Siiski ei ole rohkem kui kolmandik piirkondlike ja kohalike omavalitsusi kehtestanud prügilamaksu ega muud rahalist soodustust, et

vähendada biolagunevate jäätmete prügilatesse ladestamist. Enamikus liikmesriikides, kus on kehtestatud prügilamaks, on see suunatud üldisesse maksufondi, kuid mõnel juhul on selleks ette nähtud keskkonnavalane erifond, nt jäätmete tekkimise vältimise edendamiseks ja ringlussevõtmise skeemide rahastamiseks;

Edutegurid

1.27 **teeb järelduse**, et prügiladirektiivi edukaks rakendamiseks on vajalikud järgmised edutegurid:

- a. *Ennetav suhtumine*. On selge, et teatud arengud millegi rakendamise suunas, millest hiljem kujunes prügiladirektiiv, olid mõnes liikmesriigis alanud juba 1990ndate esimesel poolel, kui mitte veel varem. Tänu ennetavale suhtumisele suutsid paljud piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused pärast direktiivi ülevõtmist riiklikesse või piirkondlikesse õigusaktidesse suhteliselt kergesti tähtaegadest kinni pidada.
- b. *Direktiivi rakendamise asetamine laiemasse konteksti*. Kõneluse direktiivi rakendamist ei tohiks vaadelda eraldiseisva poliitilise meetmena. Jäätmete kõrvaldamine on osa materiaalsete ressursside haldamisest ning tuleb poliitilisest seisukohast asetada vastavasse konteksti. Seetõttu on oluline arendada integreeritud riiklike, piirkondlike ja kohalike strateegiaid, mis seovad direktiivi muude jäätmekäitlusskeemidega, aga ka teiste poliitikalavaldkondadega, nt hangete ning ressursside tõhususe poliitikaga.
- c. *Piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele kohustuste täitmiseks vahendite eraldamine*. Uute ringlussevõtmise ja muude alternatiivsete jäätmekäitlusskeemide koostamine, teavituskampaaniate korraldamine, prügilate nõuetega vastavusse viimine jne nõuab piirkondlikelt ja kohalikel omavalitsustel teadmisi ning rahalisi ja inimressursse. Seetõttu on prügiladirektiivi eesmärkide saavutamise eeldus tihti rahastamise ülekandmine kõrgemalt valitsustasandilt või omavalitsustele võimaluse andmine maksustamismehhanismide tutvustamiseks.
- d. *Kõigi valitsustasandite vaheline koostöö ja teabevahetus*. Kuna pea kõigis liikmesriikides tuleb direktiivi rakendamise ülesandega tegeleda valitsuse eri tasanditel, on tihe koostöö erinevate tasandite vahel äärmiselt vajalik. Koostöö hõlmab ka teabevahetust prügilate ehituse, toimimise, sulgemise ja järelhooldusega seotud uute, rangemate nõudmiste täitmise ning alternatiivsete jäätmekäitlusskeemide kehtestamise kohta. Lisaks peab jäätmepoliitika tihti ületama naaberlinnade ja naaberpiirkondade halduspiire, nt ühiste jäätmekäitlusrajatiste või ringlussevõtmise skeemide loomisel.

e. *Rahalised soodustused.* Kuna ettevõtted toimivad peamiselt vastavalt majandusloogikale, on oluline soodustada prügilatesse ladestatavate jäätmete koguse vähendamist, muutes prügilad kallimaks, nt prügilamaksu kehtestamise teel;

f. *Alternatiivide toetamine.* Jäätmete prügilast eemale suunamiseks tuleb jäätmete valdajatele pakkuda majanduslikult tasuvaid jäätmekäitluse alternatiive. Kui alternatiivid puuduvad või on ebapiisavad, tuleb nende loomist toetada. Jäätmete vedude suurenemise vältimiseks tuleb innustada kohalikke lahendusi, nagu kodu-kompostimine või jäätmekäitlusrajatised ettevõtte territooriumil.

g. *Võitlemine jäätmete keskkonda viimise vastu.* Jäätmekäitluse kallinemine võib viia jäätmete ebaseadusliku keskkonda viimise suurenemiseni. Jäätmete ebaseaduslikku keskkonda viimist on võimalik vältida ja vähendada mitmete meetmete ühendamise teel. Kõnealused meetmed nõuavad vähemalt üleminekuajaks täiendavat inimressurssi.

h. *Üldsuse teadlikkuse tõstmine ja sidusrühmadega konsulteerimine.* Kodanike ja ettevõtete aktiivne osalemine on jäätmete tekkimise ja prügilatesse ladestamise vähendamiseks hädavajalik. Seetõttu on vaja läbi viia teavituskampaniaid ja konsulteerida sidusrühmadega, mis on ühendatud töhuga infrastruktuuriga.

Parimad tavad

1.28 **rõhutab**, et prügiladirektiivi rakendamise parimate tavade kohta saab tuua arvukaid näiteid üle kogu ELi. Parimad tavad on seotud edukaks osutunud uuenduslike tehnikate ja poliitiliste meetmetega. Siinkohal mainitakse vaid mõnda:

a) Avalikkuse teavituskampania

Devoni omavalitsuste ringlussevõtmise partnerlus kavandas ja viis ellu kuuekuulise kogu krahvkonda hõlmava jäätmetealase teavitamise ja harimise kampania. Pärast pakkumise läbiviimist sai kõnealune kohalike omavalitsuste partnerlus keskkonna-, toidu- ja maaeluministeriumilt jäätmealaseks teavituskampaniaks/analüüsiks 1,119 miljonit naela.

Kampania eesmärgid olid:

- suurendada ringlussevõetava materjali tonnaaži, eelkõige suurendades osalust ringlussevõtmise skeemides ja/või kogumiseks välja pandud materjali kvaliteeti ja kogust,
- koguda teavet olemasolevate ringlussevõtmisrajatiste kasutuse kohta ning saada üldsuselt teavet selle kohta, miks nad osalevad/ei osale olemasolevates ringlussevõtmise skeemides, ning innustada inimesi osalema,

- kasutada kogutud teavet avalikkuse teadlikkuse tõstmise tõhustamiseks tulevikus.

Kampania koosnes neljast osast: jäätmete analüüs, osaluse seire, kodude külastamine, meedia/haridus.

Kampania tähtsamad tulemused:

- elanikud suhtuvad ringlussevõtmise positiivselt ning soovivad osaleda;
- vähese osaluse põhjus ei ole mitte ükskõiksus vaid peamiselt praktilised põhjused, nagu teeäärse konteineri, transpordi või hoiuruumi puudumine;
- kõige soositavam ringlussevõtmise meetod on teeäärne ringlussevõtmine;
- teeäärne ringlussevõtmine on eelmise aasta tonnaažiga võrreldes suurenenud 31 %;
- jäätmejääkide prügilatesse ladestamise kasv on vähenenud 0,88 protsendini aastatel 2002/2003, aastatel 2001/2002 oli see 3,3 %;
- üldsus soovib ringlusse võtta pappmaterjali ja plastmassi ning otsib võimalusi kõnealuste materjalide teeäärse ringlussevõtmise skeemideks, kus seda praegu ei tehta;
- kõige tõhusamaks meediavahendiks osutus telereklaam.

b) Jäätmete keskkonda viimise vastu võitlemine

Pezinoki linnas Slovakkias on linnade prügilate sulgemise ja kõrgemate prügilatariifide tõttu suurenenud jäätmete keskkonda viimine.

Seetõttu rakendati järgmisi meetmeid:

- üldsuse teadlikkuse tõstmine eesmärgiga lahendada teabe puudumise probleem;
- keskkonnaalase hariduse parendamine koolides;
- keskkonnapolitsei loomine ning üldsuse jäätmekäitluse seire;
- ametiasutustele suurema pädevuse andmine jäätmeid käsitlevate õigusaktide rikkumise eest karistamisel;
- üksikisikute ja ettevõtete karistuste suurendamine, sanktsioonide menetlemise lihtsustamine;
- vanaraua kogumispunktide paigaldamine prügilate lähedusse, et vähendada jäätmete prügilatesse ladestamist;

- plastmassi presskonteinerite paigaldamine plastikpakendis kaupu müüvate kaupluste lähedusse;
- elanike koolitamine kodu-kompostimise alal;
- töötamine algkoolidega, et korraldada komposiitpakendite kogumist;
- klaasijäätmete eest tasumise korraldamine;
- olmejäätmete tariifide tõstmine;
- sorteeritud jäätmete tariifide alandamine.

c) Jäätmete tekkimise vältimise ja vähendamise projektide rahastamine

Itaalia Marche piirkond, mis kuulub teise sihtalasse, on kasutanud olmejäätmete tekkimise vältimise ja vähendamise strateegia rakendamiseks ELi struktuurifonde. Kõnealune strateegia viidi ellu peamiselt kohalikul tasandil läbiviidud projektide rahastamise kaudu. Kuna linnade projektidest osavõtt oli kõrge ja esialgsed tulemused head, on piirkond otsustanud sellise rahastamiskeemiga pärast ELi rahastamise lõppemist jätkata.

d) Haljastus pärast prügilate sulgemist

Suhteliselt madalate maapinnavormidega Hollandis eristuvad 30–45 meetri kõrgused prügilad kergesti maapinnast. Esteetiliselt põhjustel tuleb prügilate haljastuse eest eriti hoolitseda. Suletud prügilale lisatakse tihti ka puhkevõimaluse funktsioon, kuna maa-ala on piiratud ja seetõttu kallis. Seepärast (ning prügilate vastvõetavuse suurendamiseks) korrastatakse prügilad tihti järelhoolduse etapis.

Üks selline näide on endine prügila **Spaarnwoude** piirkonnas. Pärast sulgemist kujundati prügila puhkepiirkonnaks, kus asuvad järgmised rajatised:

- sisesuusahall,
- mägironimissein,
- matkarajad,
- mägirattarada,
- kelgurada.

Ümbruskonnaga paremini sobimiseks istutati piirkonda puid ja põõsaid.

2. Soovitused

Regioonide Komitee

2.1 **soovitab** komisjonil, liikmesriikidel ning piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel edukama elluviimise toetamiseks laialdaselt levitada kirjeldatud edutegureid;

2.2 **teeb ettepaneku** luua eksperdikeskus, kuhu riiklikud valitsusasutused ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, prügilate ettevõtjad, valitsusvälised organisatsioonid ja muud

sidusrühmad saavad pöörduda lisateabe ja konkreetseid probleeme (tehnilised ja korralduslikud) puudutavate nõuannete saamiseks ning parimate tavade vahetamiseks. Eksperdikeskuse ülesanne võiks olla kaasa aidata kõnealuses aruandes esitatud soovitude praktikas rakendamisele. Soovitatav oleks kõnealune eksperdikeskus liita uue tegevusena juba mõne olemasoleva organisatsiooniga.

2.3 **soovitab** uuenduslikud tehnikad ja uued teadmised korrapäraselt läbi vaadata ning neid sidusrühmadele tutvustada;

2.4 **soovitab** prügiladirektiivi rohkem kaasata ELi jäätme poliitikasse ning edendada pigem integreeritud kui sektoripõhist lähenemisviisi;

2.5 **kutsub** komisjoni üles lihtsustama ringlussevõtmise algatuste edasist arengut eelkõige tulevase jäätmete tekkimise vältimise ja ringlussevõtmise strateegia kaudu ning vajaduse korral kaasama toetusmeetmeid, eriti väikestes liikmesriikides, kus on vajalikku majanduse mastaabisäästu raskem saavutada;

2.6 **kutsub** komisjoni üles tegema jõupingutusi "jäätmeturismi" ajendite kõrvaldamiseks, mis on põhjustatud jäätmekäitluse ja jäätmete kõrvaldamise keskkonnaalaste standardite erinevustest liikmesriikide vahel, ja võrdsete tingimuste saavutamise kiirendamiseks;

2.7 **taotleb** suuremat kooskõlastatust prügilamaksu eest vastutavate riiklike ametiasutuste vahel. Loomulikult ei tähendaks see tingimata ühenduse tasandil ühtlustatud prügilamaksu sisseviimist, arvestades maksustamise üldist märkimisväärset poliitilist tundlikkust;

2.8 **soovitab** komisjonil tähelepanelikult jälgida direktiivi rakendamist, viies läbi uuringuid ja tehes ennetavat tööd, et aidata riiklike ametiasutusi ning piirkondlike ja kohalike omavalitsusi nõuete täitmisel ning vältida rikkumisi. See tähendab ka piisavate inimressursside määramist kõnealuse ülesande täitmiseks;

2.9 **kutsub** komisjoni uurima, kas biolagunevate jäätmete prügilatesse ladestamise vähenemisega on toimunud nihe tõhusamate meetmete poole keskkonnalaste mõjude vähendamiseks;

2.10 **kutsub** komisjoni üles rakendada prügiladirektiivi läbivaatamise käigus suuremat paindlikkust järgmiste teemade osas:

- prügilate projekteerimist ja ehitamist puudutavad nõuded, et neid oleks võimalik kohandada vastavalt kohalikele geoloogilistele tingimustele. See on võimalik eesmärgi saavutamiseks vajalike vahendite määramise asemel eesmärgi määramisega (kaitse miinimumtase);
- uuenduslikud tehnikad, et vältida seisaku tekkimist, kui uutest arengutest ei ole mingit kasu;

2.11 **kutsub** komisjoni kaasama piirkondlikku ja kohalikku mõõdet Euroopa tulevase üldise jäätmekäitluspoliitika ning konkreetse prügilaid käsitleva poliitika määratlemisse;

2.12 **kutsub** liikmesriike **üles** tagama, et nende biojätmete prügilatesse ladestamise riiklikud strateegiad ei tooks kaasa vaid jätmete ümbersuunamist prügilatest põletamisele, vaid et need sisaldaksid ka tõhusamaid meetmeid keskkonnavalaste mõjude vähendamiseks;

2.13 **kutsub** liikmesriike **üles** tagama, et ELi õigusaktide ülevõtmise meetmetesse oleksid täielikult kaasatud piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, kuna neil lasub õigusaktide, nagu prügiladirektiivi praktikas rakendamise peamine koorem;

2.14 **kutsub** liikmesriike **üles** tagama, et vastutuse üleandmisega piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele kaasneks ka vajalike ressursside ülekanne;

2.15 **kutsub** liikmesriike **üles** edendama direktiivi sujuvaks rakendamiseks tihedat koostööd kõigi valitsustasandite vahel;

2.16 **kutsub** piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi **üles** täielikult kaasama kõiki sidusrühmi prügilaid puudutavate konkreetsete ja jäätmepoliitikat käsitlevate üldiste otsuste teemise;

2.17 **teeb ettepaneku** osaleda olulise partnerina konsultatsioonides, mis kaasnevad konkreetsetel prügiladirektiivi edasise hindamisega ja jäätmepoliitikaga üldiselt.

Brüssel, 17. november 2005

Regioonide Komitee

president

Peter STRAUB
